

Уилям Пол
Йънг

КОЛИБАТА

ТАМ, КЪДЕТО МОЖЕМ ДА СРЕЩНЕМ БОГ...

18
МИЛИОНА
ТИРАЖ!

РОМАНЪТ „КОЛИБАТА“ СЕ ПРЕВЪРНА В СВЕТОВНА СЕНЗАЦИЯ!
ПРЕВЕДЕН Е НА 40 ЕЗИКА!

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „ХЕРМЕС“

УИЛЯМ ПОЛ ЙЪНГ
КОЛИБАТА
ТАМ, КЪДЕТО МОЖЕМ ДА
СРЕЩНЕМ БОГ...

Превод: Валентина Атанасова

chitanka.info

Тъй като ти си важен, всичко, което правиш, е важно. Всеки път, когато простиш, Вселената се променя: всеки път, когато протегнеш ръка и докоснеш нечие сърце или нечий живот, светът се променя. С всяка добрина и с всеки акт на милосърдие моите цели са постигнати. И нищо вече няма да е същото...

Уилям Пол Йънг, „Колибата“

Шестгодишната дъщеря на Макензи Алън е отвлечена по време на семейна ваканция. Всички улики сочат, че вероятно е била жестоко убита в запустяла колиба високо в планината. Четири години по-късно съкрушеният ѝ баща получава странна бележка, която, по всичко изглежда, е от... Бог. Той го кани на среща в същата колиба, където е открита окървавената рокля на дъщеричката му. Макензи, който като дете е бил малтретиран от собствения си баща — уважаван член на църковната общност, не е особено религиозен, а след сполетялата го трагедия има лични сметки за уреждане с Бог. Ето защо приема предизвикателството. Онова, което ще преживее в колибата, ще промени живота му завинаги.

Колибата повдига вечния въпрос: *Къде е Бог в един свят, изпълнен с толкова болка?* Отговорите, които Макензи получава, ще ви смаят, а може би ще преобърнат собствените ви представи за света.

Колибата е роман сензация: ръкописът е отказан от 26 американски издателства и накрая излиза самиздат през 2007 г. в много малък тираж. Без никаква реклама, само от уста на уста, за една година книгата превзема световните класации и се превръща в една от най-продаваните книги в Америка за последните три години. Романът досега е преведен на над 40 езика и се радва на нестихващ интерес в редица държави.

Тази книга ще промени представата ви за Бог завинаги.

Кейти Джифърд,
телевизия Ен Би Си

Щом Бог е всемогъщ и изпълнен с любов, защо не избави света от болката и злото? Тази книга дава отговор на този вечен въпрос с изумително въображение и поразителна яснота. Без съмнение една от най-добрите книги, които съм чел.

Джеймс Райл, автор
на „Хипопотам в градината“

„Колибата“ е единствена по рода си покана за опознаване сърцето на Бог. С всяка страница сложните догми, които изопачават връзката с Бог и я превръщат в религия, все повече губеха силата си и за първи път в живота си постигнах разбиране за триединството на Бог Отец, Исус Христос и Светия Дух.

Патрик М. Роди,
носител на награда „Еми“

Най-сетне! Роман за лична среща с Бог, който съчетава художествено майсторство и теологическа дързост. Тази история се чете като молитва — като най-добрите молитви, изпълнени с пот и чудеса, прозрения и изненади.

Ако прочетете една художествена творба през настоящата година, нека бъде тази.

Майк Морел,
писател

Честно казано, очаквах романът да се окаже просто поредната книга едnodневка. Повярвайте ми, не е така! Когато много хора полудеят по нещо, обикновено не се влияя и изчаквам модата да отмине. Що се отнася до „Колибата“ не само се присъединих към множеството нейни почитатели, а приканвам всичките си приятели да направят същото. Не помня кога за последен път книга е оказала толкова благотворно въздействие върху живота ми.

Дрю Маршъл,
радиоводещ на „Шоуто на
Дрю Маршъл“

Тази история е написана за децата ми:

Чад — Тихите дълбини

Никълъс — Кроткият изследовател

Андрю — Топлата сърдечност

Ейми — Веселата всезнайка

Александра (Лекси) — Бляскавата сила

Матю — Разцъфващото чудо

И е посветена на

Ким, моята Възлюблена.

Благодаря ти, че спаси живота ми!

Както и на

*„... всички нас, чудаците, които вярват,
че Любовта е всевластна.*

Изправете се и нека светлината ѝ да засияе“.

ПРЕДГОВОР

Кой не би се усъмнил в думите на човек, който твърди, че е прекарал цял уикенд с Бог не другаде, а в една колиба?

Познавам Мак отпреди малко повече от дваисет години, когато един ден и двамата отидохме да помогнем на близък съсед да окоси ливадата си и да прибере сеното за двете си крави. Оттогава „се мотаем заедно“, както казват днешните хлапета, сядаме на по чаша кафе — всъщност аз пия китайски чай, много горещ, със соя. Разговорите ни носят неподправена наслада, винаги са съпроводжани с много смях, а често и с някоя друга сълза. Честно казано, колкото повече остаряваме, толкова повече време прекарваме заедно, ако разбирате какво имам предвид.

Цялото му име е Макензи Алън Филипс, макар повечето хора да го наричат Алън. Има традиция в неговия род: всички мъже ги кръщават с едно и също собствено име, а те се представят с бащиното, навярно за да избегнат претенциозното добавяне на Първи, Втори и Трети или Младши и Старши към името си. Това между другото им помага веднага да разпознават по телефона телемаркетинг агентите и особено онези, които говорят с вас, сякаш сте първи приятели. Та според тази традиция Мак, дядо му, баща му, а сега и най-големият му син носят кръщелното име Макензи, но всички ги знаят с вторите имена. Само Нан, неговата съпруга, и най-близките му приятели го наричат Мак (макар и да съм чувал от време на време напълно непознати да подвикват: „Хей, Мак, къде си се учил да караш?“).

Мак е роден някъде в Средния запад, в ирландско-американско семейство фермери, и от дете свикнал с мазолите по ръцете и строгите правила. Въпреки набожността, която демонстрирал пред обществото, неговият суров баща, църковен настоятел, имал склонността да се отдава на домашно пиянство, особено когато дъждът се забавел или подранял, а в много случаи и през останалото време. Мак не говори често за него, но когато го спомене, лицето му става безизразно, сякаш чувствата го напускат, а очите му остават тъмни и празни. От

няколкото истории, които ми е разказвал, знам, че неговият старец не е бил от кротките алкохолици, които, като се напият, заспиват щастливи, а от онези, които пребиват съпругите си и после молят Бог да им прости.

Но жестокостта на баща му минала всякакви граници, след като веднъж тринадесетгодишният Макензи с неохота разголил душата си пред един пастор по време на евангелистко съживление^[1] за младежи. Под въздействието на поучителната проповед през сълзи признал, че баща му неведнъж пребивал до безсъзнание майка му, а той не бил способен да ѝ помогне. Ала на Мак не дошло на ума, че неговият изповедник работи заедно с баща му, и когато се прибрал у дома, таткото го чакал на верандата, а майка му и сестрите му подозрително отсъствали. По-късно узнал, че били изпратени от бащата при леля му Мей, за да има той възможност да научи непокорния си син на уважение. Почти две денонощия Мак стоял вързан за големия дъб зад къщата и бил налаган с колан и поучаван със стихове от Библията всеки път, когато баща му се съвземел от алкохолния ступор.

Две седмици след жестокия побой, когато най-сетне успял отново да се изправи на крака, Мак напуснал дома си. Но преди да тръгне, сипал отрова за мишки във всяка бутилка с алкохол, която намерил във фермата, и изровил от скривалището си до пристройката малката тенекиена кутия със своите съкровища: снимка на семейството, на която всички са примижали на яркото слънце (баща му бил застанал настрана от другите), картичка с бейзболната звезда Люк Ийстър от 1950 г., малко шишенце с остатък от „Ма Гриф“ (единствения парфюм, който майка му ползвала), макара с конец, няколко игли, малък сребърен модел на бойния изстребител Ф-86 и всичките му спестявания — петнадесет долара и тринадесет цента. После се промъкнал обратно в къщата, докато баща му хъркал след поредния запой, и пхнал бележка под възглавницата на майка си. На нея пишело само: „Дано някой ден да ми простиш“. Заклел се никога да не поглежда назад и удържал на думата си, но не за дълго.

Тринадесет години е твърде ранна възраст, за да пораснеш, но Мак нямал избор. Той не говори много за годините след тази случка. Повечето от тях прекарал в странстване по света, работел и пращал пари на баба си и дядо си, които ги предавали на майка му. В една от далечните страни, чух, извадил пистолет при някаква разгорещена

свада, макар че откакто го познавам, храни жестока ненавист към войната. Както и да е, щом прехвърлил двајсетте, постъпил в духовна семинария в Австралия. Когато се наситил на теологията и философията, се върнал в Щатите, сдобрил се с майка си и сестрите си и се установил в Орегон, където се запознал с Нанет А. Самюелсън и се оженил за нея.

В нашия свят на приказливци Мак се отличава като мълчаливец и дейна натура. Почти не говори, освен когато директно му зададете въпрос — нещо, което повечето хора са се научили да не правят. Когато заговори, започват да се чудите дали не е някакъв извънземен, защото гледа на човешките идеи и преживявания по съвсем различен начин.

Думите му смуцават хората, които предпочитат да чуват това, с което са свикнали, а то често е лишено от съдържание. Онези, които го познават, го харесват, стига да не изрича мислите си на глас. Не че престават да го харесват, когато заговори — по-скоро губят самоувереността си и престават да харесват себе си.

Веднъж Мак ми сподели, че в младежките си години изразявал мислите си по-свободно, но призна, че тогава използвал говоренето като средство за оцеляване и прикриване на страданието — често изливал своята болка върху околните. Каза ми също, че имал навик да изтъква недостатъците на хората и да ги унижава, за да придобие измамното чувство за сила и контрол. Това едва ли го е правело много популярен.

Докато пиша всичко това, размишлявам за онзи Мак, когото винаги съм познавал — съвсем обикновен човек, забележителен единствено в очите на онези, които истински го познават. Не се откроява с нищо особено: позакръглен, оплешивяващ, нисък бял мъж, който скоро ще навърши петдесет и шест. Има мнозина като него по тези места. Навярно не бихте му обърнали внимание в тълпата и не би ви смутил, ако подремва до вас в метрото по време на ежеседмичното му пътуване до центъра на Портланд за събранието на отдела по продажби. Върши повечето от работата си от малкия домашен кабинет на Уайлдкет Роуд в покрайнините. Продава високотехнологични джаджи, които по всякакви начини ни помагат да вършим нещата по-бързо, сякаш животът и без тях не ни се изплъзва с главоломна бързина.

Човек не може да разбере колко умен е Мак, докато случайно не му се удаде да подслуша разговор между него и специалист в някаква област. Имал съм такива възможности и тогава, уверявам ви, езикът, на който говори, няма почти нищо общо с английския и е нужно да напъвам ума си, за да схвана понятията, които се сипят от устата му като порой от скъпоценни камъни. Той може да се изказва компетентно по всякакви въпроси и макар да изглежда, че трудно би отстъпил от позицията си, проявява тактичност, която ви позволява да запазите своето мнение.

Любимите му теми са Бог и Сътворението, както и въпросът защо хората вярват в това, в което вярват. Щом разговорът поеме в тази насока, очите му засияват, ъгълчетата на устата му се разтеглят в едва забележима усмивка, отърсва се от умората и става неудържим като малко дете, което не успява да овладее емоциите си. В същото време Мак не е много набожен. Изглежда, връзката му с религията е изтъкана едновременно от любов и омраза; такова е и отношението му към Бог, когото той смята за мрачен, далечен и безразличен. От време на време през пролуките в сдържаността му избива хаплив сарказъм и тогава сякаш изстрелва остри стрели, чиито връхчета са потопени в отрова, събирана някъде дълбоко в него. Понякога в неделя посещаваме една и съща местна църква (55 независимо събрание на общността „Свети Йоан Кръстител“, както е известна), но винаги личи, че не му е особено приятно там.

Мак е женен за Нан малко над тридесет и три години, повечето от които щастливи. Казва, че тя е спасила живота му и е платила висока цена за това. Поради някаква непонятна причина сега нейната любов към него изглежда по-силна от всякога, но имам чувството, че в началото той я е наранил жестоко. Аз съм на мнение, че така, както хората могат да ни нанасят рани, могат и да ги лекуват, и затова прошката, с която даряваме нашите мъчители, често е неразбираема за страничния наблюдател.

Във всеки случай Мак е изкарал късмет в брака. Нан е стълбът, който крепи семейството им. Докато Мак живее в сложен и нюансиран свят и често е разкъсван от противоречия, в нейното битие повечето неща са черни или бели. Здравият разум е нещо толкова естествено за Нан, че тя дори не се замисля какъв дар е това. Заради грижите си за семейството навремето се е отказала от мечтите си да стане лекар, но

сега е уважавана медицинска сестра в отделение за онкологично болни в последен стадий. Ако във връзката на Мак с Бог има широта, нейната се отличава с дълбочина.

Тази странна брачна двойка са родители на пет необикновено красиви деца. Мак често казва, че са взели хубостта от него, „... защото Нан е запазила своята“. Две от трите момчета вече не живеят при тях: Джон, отскоро семеен, работи в отдела по продажби на местна компания, а Тайлър, който наскоро завърши колеж, учи за магистърска степен. Третият син — Джош, и едното от двете момичета — Катрин (Кейт), все още са у дома и учат в местния общински колеж. Най-малка от всички бе Мелиса, или Миси, както обичахме да я наричаме на галено. Тя... всъщност ще опознаете някои от децата по-добре от следващите страници.

Последните години бяха, как да се изразя, изключително необичайни. Мак се промени, сега е още по-особен от преди. Открай време си е чувствителна и нежна душа, но след престоя си в болницата преди три години стана... много по-добър човек. Превърна се в един от онези редки хора, които живеят в съгласие със себе си. Аз се чувствам добре в неговата компания, както с никого друго. Когато се разделим, оставам с усещането, че съм водил най-хубавия разговор в живота си, въпреки че обикновено аз говоря през повечето време. А по отношение на Бог възгледите на Мак вече са не само обширни. Много по-задълбочени са. Но той плати скъпо за това.

Сега ситуацията е много по-различна, отколкото преди седем години, когато *Безутешната тъга* нахлу в живота му и той почти престана да говори. Тогава, като по някакво негласно споразумение, спряхме да се виждаме за около две години. Понякога срещях Мак в местния супермаркет — по-рядко в църквата — и тогава се прегръщахме от учтивост и разменяхме единствено банални фрази. Беше му трудно дори да ме погледне в очите, може би не желаше да се впуска в разговор, който би разлютил раната в сърцето му.

Тази промяна настъпи след един ужасен инцидент с... Но ето че отново се увлякох и започнах да избързвам с разказа си. Ще стигнем до инцидента, когато му дойде времето. Сега ще кажа само, че последните няколко години сякаш върнаха живота на Мак и го избавиха от бремето на *Безутешната тъга*. Случилото се преди три

години изцяло преобърна живота му и нямам търпение да ви разкажа всичко, което знам.

Макар да има дар слово, Мак не смята, че притежава талант в писането — което пък е моята страст. Затова ме помоли да запиша историята му вместо него — „за децата и Нан“. Имаше нужда от този разказ не само за да изрази дълбоката си обич към тях, а и за да им помогне да разберат какви катаклизми е претърпял неговият вътрешен свят. Знаете какво представлява вътрешният свят — това е мястото, където оставате насаме със себе си и с Бог, ако вярвате в него. Разбира се, Бог може да присъства там дори ако *не* сте вярващи. Би било напълно в негов стил. Неслучайно някои го наричат Вездесъщия натрапник.

Предстои да прочетете нещо, което двамата с Мак месеци наред се трудихме да облечем в думи. То е малко... всъщност доста чудновато. Дали всичко в тази история е истина или не, не се наемам да съдя. Ще си позволя само да кажа, че макар някои неща да не са научно доказуеми, е възможно все пак да са реални. Съпричастността ми към тази история остави дълбока следа у мен, докосна струни в душата ми, които дори не съм подозирал, че съществуват; признавам, че отчаяно желая всичко, което ми разказа Мак, да се окаже истина. През повечето време му вярвам безрезервно, но има и моменти, когато ми се струва, че видимият свят на бетона и компютрите е *реалността* — и тогава ме обземат съмнения.

Ще направя две последни уточнения. Ако тази история никак не ви допадне, Мак би казал: „Съжалявам... не е написана точно за вас“. Но може би е тъкмо обратното. Това, което ще прочетете, отразява най-ясните спомени на Мак за случилото се. То е неговата история, не моята, затова на няколко места в книгата, където се появявам аз, ще говоря за себе си в трето лице — от гледната точка на Мак.

Понякога паметта може да ни подведе, особено що се отнася до неприятните събития, и не бих се изненадал, ако въпреки съзнателните ни усилия да бъдем точни, в книгата са се промъкнали фактологически грешки и изопачени спомени. Те не са преднамерени. Мога да ви уверя, че разговорите и описанието на събитията са отразени дословно по спомените на Мак, така че, моля ви, опитайте се да бъдете снизходителни. Както ще се убедите, става въпрос за неща, за които не се говори лесно.

[1] Служба, организирана от Евангелистката църква, целяща привличането на нови членове. — Б.р. [↑](#)

1.

СЛИВАНЕ НА ПЪТИЩА

*В средата на живота два пътя
имаше пред мен —
чух един мъдрец да казва,
— поех по неотъпкания
и това беляза всяка моя нощ и
всеки ден.*

Лари
Норман (С
извинения към
Робърт Фрост)

Март отприщи дъждовни порои след необичайно сухата зима. После се спусна студен фронт от Канада и в Пролома^[1], откъм Източен Орегон, дълго бучаха вихрени ветрове. Въпреки че пролетта щеше да настъпи всеки момент, богът на зимата не бе готов да отстъпи властта си без съпротива. Нова снежна пелена се белееше горе по Каскадните планини^[2], а дъждът замръзваше още при допира със скованата от студ земя — достатъчна причина Мак да се сгуши у дома с книга и чаша ябълково вино и да се наслаждава на топлината на припукващия огън.

Но вместо това, той прекара по-голямата част от предобеда в работа. Седнал удобно в кабинета си, по долнище на пижама и тениска, провеждаше обичайните телефонни разговори с клиенти, главно от източното крайбрежие. Често оставяше слушалката, заслушваше се в барабаненето на кристалните дъждовни капки по перваза на прозореца и гледаше как всичко навън бавно се обвива в дебел слой лед. Дъждът неумолимо превръщаше собствения му дом в леден затвор, но това му харесваше.

Има нещо радостно в бурите — те прекъсват порочния кръг на рутината. Снегът или поледицата могат отведнъж да ви избавят от всичките очаквания, преследването на цели и тиранията на уговорените срещи и графици. За разлика от болестта, природната стихия е по-скоро колективно, отколкото индивидуално преживяване. Човек почти може да чуе всеобщата въздишка на облекчение на близкия град и околностите му, където природата се е намесила, за да даде отдых на уморените човешки същества, изнемогващи от работа. В този момент всички засегнати се обединяват от едно оправдание и в сърцето им се прокрадва неочаквано задоволство. Няма да бъдат нужни извинения за отмяната на срещите. Всеки разбира и споделя това общо оправдание и внезапното освобождаване от натиска за все по-голяма продуктивност носи радост.

Разбира се, бурите нанасят вреди на бизнеса и докато някои компании успяват да припечелят нещо благодарение на извънредните обстоятелства, други губят значителни приходи — което означава, че има и хора, които не виждат нищо радостно във временната промишлена парализа. Но те не могат да винят никого за спирането на производството или за това, че не успяват да стигнат до работното си място. В такива моменти, просто защото капчиците дъжд замръзват при допира си със скованата от студ земя, човек има възможността да се почувства господар на своя свят, макар това да продължава само ден или два.

При такива условия и най-баналните дейности се превръщат в истински приключения и често се изживяват с по-ясно съзнание. Късно следобед Мак се облече дебело и излезе навън, решен да се пребори със стотината метра по алеята до пощенската кутия. Ледът щеше да превърне тази проста ежедневна задача в героично предизвикателство към стихии, но той бе готов да се изправи срещу суровата мощ на природата и дръзко да се изсмее в лицето ѝ. Това, че нямаше кой да забележи и оцени подвига му, нямаше значение — самата мисъл за преживяването го караше вътрешно да се усмихва със задоволство.

Дъждовните капки жилеха бузите и ръцете му като ледени сачми, докато той предпазливо ситнеше по криволичетата алея. Предполагаше, че отстрани прилича на пиян моряк, който се клатушка към следващата кръчма. Но по време на ледена буря човек не може да

крачи с достойнство и непоколебима увереност. Стихията само това чакаше, за да му изиграе лоша шега. И все пак Мак се озова на земята два пъти, преди най-сетне да прегърне пощенската кутия като скъп приятел, когото се радваше да види след дълго отсъствие.

Придържайки се за нея, се озърна, за да се наслади на красотата на заобикалящия го свят, облян в кристални отблясъци. Всичко отразяваше светлината на късния следобед и сияеше. Дърветата в земите на съседа сякаш бяха забулени в мрежести воали и всяко от тях се открояваше на фона на небето, неповторимо и същевременно в хармонична композиция с другите. За един кратък миг бляскавата прелест на света повдигна бремето на *Безутешната тъга* от плещите на Мак.

Отне му почти минута да разчупи леда, запечатал вратичката на пощенската кутия. Наградата за усилията му бе един-единствен плик с първото му име, напечатано на него. Нямаше марка, нито клеймо, нито адрес на подателя. Обзет от любопитство, той откъсна края на плика, което не бе никак лека задача за вкочанените му от студа пръсти. Застана с гръб към пронизващия вятър и успя да извади и разгъне малък правоъгълен лист. Печатният текст на него гласеше следното:

Макензи,
Мина доста време. Липсваш ми.
Ако искаш да се видим, ще бъда в колибата
следващия уикенд.

Татко

Мак се вцепени и в него се надигна гадене, което бързо премина в гняв. Съзнателно избягваше да мисли за колибата, а когато случайно се сетеше за нея, мислите не бяха никак приятни. Ако някой беше решил да си направи жестока шега с него, наистина бе надминал себе си. А подписът *Татко* в края правеше нещата още по-ужасни.

— Идиот! — промърмори той, мислейки за пощальона Тони — много приветлив италианец с голямо сърце, но не особено тактичен. Защо му беше дори да оставя в пощата подобно глупаво писмо? Че и без марка? Мак ядосано пхна плика и бележката в джоба на палтото си и се обърна, готов да поеме по хлъзгавия път обратно към къщата.

Силните пориви на вятъра, които го бяха забавили преди, сега съкратиха времето за прекосяване на малкия ледник, който не спираше да расте под краката му.

Справяше се доста добре до момента, в който стигна до един участък от алеята, който леко се спускаше надолу и правеше извивка вляво. Без да иска, ускори ход, защото подметките на обувките му нямаха никакво сцепление и се хлъзгаха по нанадолнището — чувстваше се като патица, която се опитва да кацне на повърхността на заледено езеро. Размахвайки ръце в отчаян опит да запази равновесие, Мак залитна към единственото голямо дърво край алеята, чиито клони бе подкастрил само преди няколко месеца. Сега то се изправи пред него, полуголо, сякаш нетърпеливо да го посрещне и да го възнагради със своето малко възмездие. За част от секундата Мак реши да постъпи като страхливец и съзнателно да падне, позволявайки на краката си да се отделят от земята — нещо, което те съвсем естествено сториха. По-добре бе да натърти задника си, отколкото да вади трески от лицето си.

Но приливът на адреналин го бе накарал да направи твърде отривисто движение, вследствие на което Мак като на забавен каданс видя краката си да се издигат пред него, сякаш хванати от примка в джунглата. Приземи се болезнено — удари силно тила си — а после се плъзна по леда и се спря в ствола на заскреженото дърво, което сякаш се надвеси над него, проблясвайки със злорадство, примесено с неприязън и известно разочарование.

За миг го обгърна непрогледен мрак. Остана да лежи зашеметен, гледаше в небето и примигваше, докато леденият дъжд бързо охлаждаше пламналото му лице. За миг усети странна топлина и спокойствие, сякаш ударът беше изкарал и гнева заедно с въздуха му.

— Е, кой е идиотът сега? — промърмори той на себе си, надявайки се никой да не го е видял.

Студът бързо проникваше през палтото и пуловера му и Мак знаеше, че ледът, който се топеше от топлината на тялото му и веднага след това замръзваше под него, скоро щеше да му причини сериозни проблеми. Пъшкайки като старец, той успя да се обърне и да застане на колене и лакти. Едва сега видя червената диря, която беше оставил от мястото на падането до там, където се намираше. Сякаш събудена от внезапното осъзнаване, че се е наранил, тъпа пулсираща болка

пропълзя по тила му. Инстинктивно посегна към раната и по ръката му остана кръв.

Хапещият лед и остриите връхчета на дребния чакъл по алеята му причиняваха болка, но Мак успя с пълзене и чести подхлъзвания да стигне до равен участък. С голямо усилие най-сетне се изправи несигурно и сантиметър по сантиметър измина останалото разстояние до къщата, борейки се с леда и гравитацията.

Щом влезе в преддверието, Мак започна методично да съблича няколкото ката дрехи с полуизмръзналите си пръсти, които дотам бяха изгубили гъвкавостта и ловкостта си, че ги усещаше като дървени. Реши да остави дрехите, прогизнали и изцапани с кръв, на пода в антрето и измъчван от болка, влезе в банята да се погрижи за главата си. Безспорно заледената алея го бе победила. От дълбоката рана на тила бликаше кръв, а в кожата около нея имаше забити малки камъчета. Вече се бе образувала голяма цицина, която се подаваше като гърбат кит сред вълните на оредяващата му коса.

Трудно бе да се закърпи, гледайки отражението на тила си в малко джобно огледало, докато стоеше с гръб към огледалото в банята. След няколко безполезна опита се предаде, стигнал до извода, че не ще успее да улучи вярната посока с ръцете си, защото не можа да установи кое от двете огледала го лъже. Зарови треперещи пръсти в напоената с кръв коса, опипа около раната и успя да отстрани поедриите камъчета, но по едно време болката стана твърде силна. Грабна някакъв мехлем от комплекта за първа помощ, намаза раната, доколкото можа, сложи отгоре ѝ марля и уви около главата си кърпа. Погледна се в огледалото и му хрумна, че изглежда като грубоват моряк от романа „Моби Дик“. Тази мисъл го разсмя, но в следващия момент се присви от болка.

Когато Нан се прибереше, щеше да получи истински медицински грижи; това бе едно от многото предимства на брака с квалифицирана медицинска сестра. Освен това знаеше, че колкото по-зле бе раната, толкова по-силно щеше да е съчувствието към него. Често, ако е достатъчно проникателен, човек може да съзре във всяко изпитание някаква компенсация за страданията си. Мак глътна две таблетки от аптеката, за да притъпи пулсиращата болка, и затътри крака към антрето.

Дори за миг той не забрави бележката. Претършува купчината мокри и окървавени дрехи и я намери в джоба на палтото си. Прочете я още веднъж и се отправи към кабинета си. Откри телефонния номер на местния пощенски клон и го набра. Както обикновено, слушалката вдигна Ани — едрата и властна началничка, пазителка на тайните на всеки от района.

— Здравейте, случайно Тони да е там?

— Здравсти, Мак! Ти си, нали? Познавам гласа ти. — Тя познаваше всички. — Съжалявам, но Тони все още не се е върнал. Всъщност току-що се чух с него по радиостанцията и ми каза, че е стигнал едва средата на Уайлдкет Роуд, все още е далеч от твоята къща. Да му предам ли нещо, или да му кажа да ти се обади?

— О, Ани, ти ли си? — Мак не може да се сдържи да се пошегува с нея, въпреки че акцентът ѝ, характерен за Средния запад, не оставяше и следа от съмнение. — Извинявай, за секунда се разсеях и не чух и дума от това, което каза.

Смехът ѝ прозвуча в слушалката.

— Хайде, Мак, знам, че си ме чул добре. Опитваш се да баламосваш не когото трябва. Да не съм вчерашна? Какво искаш да предам на Тони, ако се върне жив?

— Всъщност вече отговори на въпроса ми.

От другата страна последва мълчание.

— Всъщност въобще не си спомням да си ми задавал въпрос. Какво те прихваща, Мак? Все още ли прекаляваш с тревата, или се напушваш само в неделя сутрин, за да изтърпиш църковната служба?

Ани се разсмя на собственото си остроумие.

— Престани, Ани, знаеш, че не пуша трева. Никога не съм пушил и нямам подобно намерение. — Разбира се, Ани нямаше как да знае това, но Мак държеше да уточни, защото не можеше да предвиди в какво ще се трансформират спомените ѝ от този разговор след ден-два. Неведнъж чувството ѝ за хумор беше сътворявало чудновати измислици, които после се разпространяваха като „истина“ от уста на уста. Вече си представяше как хората говорят за него като за един от най-големите грешници. — Нищо важно, друг път ще поговоря с Тони.

— Добре, тогава си стой у дома, където е безопасно. Нали знаеш, че хората с възрастта губят чувството си за равновесие. Ти не си в първа младост и не бих искала да се подхлъзнеш и да паднеш — това

ще нарани достойнството ти. Ако нещата вървят все така, може би Тони няма да успее да стигне до вас. „Нито сняг, нито дъжд, нито жег, нито нощната тъма биха спрели куриера по предназначения маршрут“^[3], но този замръзващ дъжд е истинско предизвикателство.

— Благодаря, Ани. Ще се опитам да запомня съвета ти. Дочуване.

Пулсиращата болка се беше усилила още, сякаш чук го удряше по главата в ритъма на сърцето. „Странно — помисли си той, — кой би дръзнал да сложи нещо подобно в *нашата* пощенска кутия?“ Болкоуспокояващите все още не бяха подействали достатъчно, за да изпита облекчение, но притъпяваха тревогата, която постепенно го обземаше. Изведнъж се почувства много уморен. Отпусна глава на бюрото си и тъкмо когато му се струваше, че започва да се унася в дрямка, телефонът го стресна.

— Ало?

— Здравей, скъпи. Да не те събудих?

Беше Нан. Макар гласът ѝ да звучеше необичайно весело, той долови отново онази тъга, която винаги се таеше под повърхността. Тя обичаше лошото време почти колкото него. Мак включи настолната лампа, погледна часовника и с изненада установи, че е спал цели два часа.

— Май съм заспал.

— Звучиш уморено. Всичко наред ли е?

— Да, добре съм. — Въпреки че навън се беше почти стъмнило, той видя през прозореца, че бурята все още не е утихнала. Ледът бе станал с няколко сантиметра по-дебел. Клоните на дърветата вече се огъваха под тежестта му и Мак знаеше, че някои от тях ще се пречупят, особено ако вятърът се усилише. — Имах малко премерджие, когато излязох да взема пощата, но иначе всичко е наред. Къде си?

— Все още съм у Арлийн и с децата смятаме да останем да пренощуваме тук. Добре е за Кейт да бъде сред роднини... Изглежда, това донякъде възвръща спокойствието ѝ. — Арлийн, сестрата на Нан, живееше отвъд реката, в щата Вашингтон. — Освен това, навън е такава поледица. Дано до сутринта времето омекне. Съжалявам, че не тръгнах, преди да стане толкова страшно... — Тя замълча. — Как е положението около къщи?

— Приказно красиво, но далеч по-безопасно за гледане, отколкото за ходене, повярвай ми. Щом и при вас е така, по-добре не си подавайте носа навън. Засега няма никакви изгледи за подобрене. Дори не вярвам Тони да успее да донесе пощата.

— Нали каза, че си я взел?

— Всъщност не съм. Мислех, че Тони вече е минал, и излязох да я взема, но... — Мак се поколеба, хвърли поглед към бележката, която все още лежеше на бюрото. — ... нямаше нищо. Обадох се на Ани и тя каза, че Тони най-вероятно няма да успее да изкачи хълма. А и не възнамерявам да излизам отново, дори и да е успял. Както и да е. — Той бързо смени темата, за да избегне още въпроси. — Как е Кейт?

Последва пауза и дълбока въздишка. Когато Нан заговори отново, сниши гласа си до шепот и Мак си представи как закрива устата си с ръка до слушалката.

— Ще ми се да знаех, Мак. Сякаш говоря на стената; както и да се опитвам, не мога да стигна до нея. Когато сме сред близки, донякъде излиза от черупката си, но после отново се затваря. Не знам какво да правя. Не преставам да се моля на Татко да ни подсказе как да се държим с нея, но... — Отново замълча. — ... той сякаш не ме чува.

Отново *Татко*. Така Нан обичаше да нарича Бог и в това прозвище влагаше цялата си радост от дълбоката лична връзка, която имаше с Него.

— Скъпа, сигурен съм, че Бог си знае работата. Всичко ще се оправи.

Тези думи не носеха утеха на него, но се надяваше да облекчат тревогата, която долавяше в гласа ѝ.

— Знам — въздъхна тя. — Просто ми се иска това да стане по-скоро.

— На мен също — бе единственото, което Мак можеше да каже. — Е, стойте на топло с децата, предай поздрави на Арлийн и Джими и им благодари от мое име. Живот и здраве, ще се видим утре.

— Добре, любов моя. Ще отида да помогна на другите. Търсят свещи, в случай че токът спре. Може би и ти трябва да направиш същото. Сещам се, че има няколко над мивката в мазето. Има и малко пай с месо в хладилника, който можеш да си притоплиш. Сигурен ли си, че си добре?

— Да, най-вече пострада гордостта ми.

— Почивай си тогава и да се надяваме, че ще се видим сутринта.

— Добре, скъпа. Пазете се и ми се обадете, ако имате нужда от нещо. До скоро!

Това, последното, беше пълна глупост, помисли си той, когато затвори. Празни мъжкарски приказки — сякаш можеше да им помогне, ако се нуждаеха от нещо.

Мак седна и втренчи поглед в бележката. Беше мъчително и объркващо да се опитва да разгадае вихрената какофония от тревожни чувства и мрачни образи, които замъгляваха разсъдъка му. Безброй мисли преминаваха през съзнанието му с главоломна скорост. Накрая се предаде, сгъна листа, пхна го в малката метална кутия, която държеше на бюрото си, и угаси лампата.

Притопли си ядене в микровълновата фурна, хапна набързо, а после грабна няколко одеяла и възглавници и се отправи към хола. Хвърли бърз поглед към часовника — любимото му шоу с водещ Бил Мойър, което се стараяше да не пропуска, тъкмо беше започнало. Мойър бе един от малкото хора, с които Мак би се радвал да се запознае — остроумен и открит човек, който умееше да проявява както дълбоко състрадание към хората, така и да говори истината с необикновена яснота. Една от темите тази вечер бе изненадващото решение на петролния магнат Бун Пикънс да инвестира в сондирането за вода.

Почти несъзнателно, без да откъсне поглед от телевизора, Мак посегна към ъгловата масичка, взе една снимка на малко момиче, поставена в рамка, и я притисна към гърдите си. С другата ръка придърпа завивките до брадичката си и се сгуши под тях на дивана.

Скоро из стаята се разнесе тихо похъркване, а по телевизията започна репортаж за гимназист в Зимбабве, пребит заради изказванията си против правителството. Но Мак вече бе излетял от стаята, за да се бори със сънищата си; може би тази вечер нямаше да го сподобят кошмари, а съновидения за лед, дървета и гравитация.

[1] Проломът на река Колумбия — най-голямата от реките в Северна Америка, които се вливат в Тихия океан. — Б.пр. ↑

[2] Планинска верига в западната част на Северна Америка, простираща се от Британска Колумбия до Северна Калифорния. — Б.пр. ↑

[3] Този цитат от „История“ на Херодот е поставен на входа на главния пощенски клон „Джеймс Фарли“ в Ню Йорк и често се приписва за мото на Пощенската служба на САЩ. — Б.р. ↑

2.

НАСТЪПВАЩИЯТ МРАК

*Нищо не ни прави така самотни, както
нашите тайни.*

Пол Турние

По някое време през нощта неочаквано задуха чинук^[1], който освободи долината Уиламет от ледената хватка на бурята и от нея остана помен само в най-дълбоките сенки. След по-малко от двайсет и четири часа бе топло като в началото на лятото. Мак спа дълбоко, без да сънува, и нощта отлетя като миг.

Когато най-сетне се накани и стана от дивана, със смайване и известно разочарование откри, че бляскавите ледени украшения навън са се стопили, но се зарадва, когато час по-късно се появиха Нан и децата. Изтърпя очакваното сърдито мърморене, че не е занесъл окървавените си дрехи в пералното помещение, но то бе последвано от подобаващо охкане и ахкане при прегледа, което му достави огромна наслада. Почувства се обграден с внимание — Нан почисти раната му, превърза го и го нахрани. Той не спомена нищо за бележката, макар тя да не излизаше от мислите му. Не искаше да тревожи Нан с нещо, което по всяка вероятност щеше да се окаже злонамерена шега.

Малките отклонения от обичайното ежедневие, като ледената буря например, бяха приятен, макар и кратък отдиш от обременяващото присъствие на неговата неотменна спътница — *Безутешната тъга*, както той я наричаше. Скоро след лятото, в което Миси изчезна, *Безутешната тъга* обгърна Мак като невидимо наметало с почти реална тежест и приведе раменете му. Погледът му издаваше умора, дори усилията да се отърси от нея бяха изтощителни — сякаш се беше сраснал с тъмните ѝ дипли на отчаяние. Хранеше се, работеше, обичаше, мечтаеше и се смееше, обвит в това тежко наметало от сиво

олово, с мъка газеше през мрачното униние, което хвърляше своята сива сянка върху всичко наоколо.

Понякога усещаше как *Безутешната тъга* стяга гърдите и сърцето му като в обръч и от очите му бликаха сълзи, докато те напълно пресъхнат. Друг път сънуваше, че краката му затъват в лепкава кал и за миг зърва Миси да тича по пътеката далеч напред с червена памучна рокличка на ярки златисти цветя, които проблясват между дърветата. Тя не подозираше, че след нея се промъква зловеща сянка. Въпреки отчаяните му опити да извика, за да я предупреди, от гърлото му не се изтръгваше нито звук, винаги закъсняваше и не му достигаха сили да я спаси. Рязко се изправяше в леглото, с измъчено тяло, плувнало в пот, а вълни на гадене, вина и скръб се надигаха в него и го давеха в някакъв сюрреалистичен въртоп.

Историята с изчезването на Миси, за жалост, прилича на много други. Това се случи през уикенда преди Деня на труда^[2], в последните весели летни дни преди началото на учебната година. Мак смело реши да заведе трите си по-малки деца на последно къмпингуване до езерото Уалоуа в Североизточен Орегон. Нан се бе записала в курс за повишаване на квалификацията в Сиатъл, едното от двете по-големи момчета беше в колежа, а другото работеше като помощник-възпитател в летен лагер. Но Мак бе уверен, че притежава подходящата комбинация от умения за оцеляване в природата и способност да полага майчински грижи. Все пак Нан го бе научила на някои неща.

Жажда за приключения и трескаво очакване бяха завладели всички и в къщата цареше оживление. Следвайки плана, Мак и децата бяха заети с натоварването на почти половината покъщнина в микробуса. В един момент сред суматохата Мак реши, че се нуждае от почивка, пропъди Юда, домашния котарак, от любимото си кресло и се отпусна в него. Тъкмо се канеше да включи телевизора, когато Миси доприпка при него с малка плексигласова кутия в ръце.

— Може ли да взема колекцията си с насекоми на къмпинга? — попита тя.

— Искаш да поразходиш буболечките си? — промърмори Мак, без да й обърне много внимание.

— Татко, не са буболечки, а насекоми. Виж колко много имам.

Мак с неохота се обърна към дъщеря си, която, щом видя, че е привлякла вниманието му, започна да обяснява съдържанието на

скъпоценната си кутийка.

— Виж, има два скакалеца. На онова листо е гъсеницата ми, а някъде тук... Ето я! Виждаш ли калинката? Имам и една муха и няколко мравки.

Докато детето описваше колекцията си, Мак си даваше вид, че му е интересно, и кимаше.

— Е — завърши Миси, — може ли да ги взема?

— Разбира се, скъпа. Можем да ги пуснем на свобода.

— Не, не може да ги вземеш, Миси — обади се глас откъм кухнята, — колекцията ти трябва да остане у дома. Повярвай ми, скъпа, тук е по-безопасно за тях.

Нан надникна през вратата и шеговито свъси вежди към Мак. Той сви рамене.

— Опитах, скъпа — прошепна той на дъщеря си.

— Ррр — изръмжа Миси. Но примирена, че битката е загубена, взе кутията си и излезе.

В четвъртък вечерта микробусът вече беше тежко натоварен, а стоповете и спирачките на ремаркетото — проверени. Рано в петък сутринта, след като Нан за последен път инструктира децата да се пазят, да слушат, да си мият зъбите сутрин, да не пипат котки с бели ивици на гърба и куп други неща, всеки пое по своя път: Нан — на север към Вашингтон по магистрала 205, а Мак и тримата „амигос“ — на изток по 84-а. Планът бе да се върнат вечерта на следващия вторник, точно преди първия учебен ден.

Дори самото пътуване през каньона на река Колумбия е вълнуващо преживяване. През късното лято красотата на поречието спира дъха, от двете страни на пътя като сънливи от топлината стражи се извисяват прорязаните от реката скалисти плата. Септември и октомври предлагат най-хубавото време в Орегон. Циганското лято обикновено настъпва около Деня на труда и се задържа до Деня на Все светии, когато внезапно се застудява и се занизват неприятни дъждовни дни. Тази година не бе изключение. Движението по магистралата не беше натоварено, времето беше чудесно и компанията почти не забелязваше как минават часовете и километрите.

Спряха до водопада Мълтнома^[3] да купят книжка за оцветяване и пастели за Миси, както и два евтини водоустойчиви фотоапарата за Кейт и Джош. После решиха да изкачат краткото разстояние по

пътекката до моста, от който се виждаше водопадът. Някога е имало пътека, която е заобикаляла най-големия вир и е отвеждала до плитка пещера зад буйно падащата вода, но за съжаление, вече бе преградена от парковите служители заради ерозията. На Миси това място страшно ѝ хареса и дълго умолява баща си да разкаже легендата за красивата индианска девойка, дъщеря на вожд на племето мълтнома. Накрая Мак склони и разказа за пореден път историята, докато всички се взираха през облаците фини водни пръски, които забулваха каскадата.

Главната героиня в тази история бе принцеса, единствено дете на възрастен вожд. Старецът безкрайно много обичал дъщеря си и ѝ избрал добър съпруг — млад воин, вожд на племето клатсоп, в когото знаел, че тя е влюбена. Двете племена се събрали, за да празнуват заедно сватбата, но преди веселието да започне, ужасна болест се разпространила сред мъжете и покосила мнозина.

Старейшините и вождовете седнали да обсъдят какво могат да сторят, за да се избавят от тази напаст, която бързо погубвала воините им. Най-възрастният шаман си спомнил, че неговият баща, в залеза на живота си, предсказал ужасна болест, която можела да бъде спряна само ако непорочна дъщеря на вожд доброволно пожертва живота си за своя народ. За да се сбъдне пророчеството, момичето трябвало да изкачи една стръмна урва, надвиснала над Голямата река, да скочи оттам и да намери смъртта си върху скалите долу.

Двадесет девойки, всичките дъщери на вождове, били повикани пред съвета. След дълго обсъждане старейшините решили, че не могат да искат толкова скъпа жертва от тях, особено заради пророчество, в чиято истинност не били убедени.

Но болестта продължила да сее смърт сред мъжете и младият воин, бъдещият жених на принцесата, също заболял от нея. Тя много го обичала и дълбоко в сърцето си знаела какво трябва да направи. След като облекчила треската му и нежно го целунала по челото, незабелязана от никого, напуснала селото.

Вървяла цяла нощ и цял ден, за да стигне до мястото, за което се говорело в легендарното предсказание — висока скала, надвесена над Голямата река, от която се виждали далечните земи навред. Отправила молитва към Великия дух и принесла себе си в жертва — скочила без колебание към стърчащите долу скали.

На следващата сутрин болните мъже в индианските селища се събудили отново здрави и силни. Радостта им била голяма и всички започнали да празнуват, но младият воин забелязал, че любимата му е изчезнала. Когато мълвата за това се разнесла, хората се досетили какво е станало и много от тях се запътили към мястото, където знаели, че ще я намерят. Мълчаливо се събрали около безжизненото ѝ тяло в подножието на стръмната урва и съкрушеният баща се обърнал към Великия дух с молба саможертвата ѝ да бъде запомнена вовеки. В този миг от мястото, откъдето скочила девойката, бликнала вода, която постепенно образувала красив вир в краката им.

Миси обожаваше тази легенда почти колкото Мак. Тя притежаваше всички елементи на класическия сюжет за изкупление и не се различаваше много от библейската история за Исус, която дъщерята на Мак добре познаваше. И в индианската легенда се разказваше за любящ баща и саможертвата на единственото му дете, предсказана от пророк. От любов детето по своя воля се лишило от живота си, за да избави своя любим и своя народ от сигурна смърт.

Но този път Миси не каза нито дума, когато баща ѝ свърши разказа. Вместо това, бързо се обърна и закрачи обратно към микробуса, сякаш искаше да каже: „Не ми се стои повече тук. Да тръгваме“.

Направиха кратък престой в Худ Ривър^[4], за да обядват набързо, и продължиха към град Ла Гранде, който стигнаха в ранния следобед. Там се отклониха от 84 магистрала по друга — „Уалоуа Лейк“ — която щеше след още сто и трийсет километра да ги отведе до градчето Джоузеф. Езерото и къмпингът, където щяха да се установят, бяха само на няколко километра от него. След като намериха мястото, бързо устроиха бивака си — може би не точно така, както би харесало на Нан, но все пак функционално.

Първата вечеря бе традиционна за семейство Филипс: пържола от бут, маринована в специален сос „Ънкъл Джоус“. За десерт хапнаха кексчетата, които Нан бе опекала предишната вечер, и ваниловия сладолед, който носеха в хладилната чанта.

Вечерта, докато седеше сред трите си деца и заедно с тях, вместо да гледа телевизия, се смееше и наблюдаваше един от най-великите спектакли на природата, в сърцето на Мак нахлу неочакван прилив на радост. Великолепните ярки нюанси на залеза оцветяваха няколкото

облака, които сякаш бяха чакали зад кулисите точно тази вечер, за да изиграят своята звездна роля в уникалния спектакъл. Мак си помисли, че е човек, богат с всичко, което имаше смисъл за него.

Докато разчистваха след вечерята, се спусна тъмнината. Елените — чести и понякога досадни посетители на това място — си бяха отишли да спят. Започна смяната на нощните пакостници: еноти и катерички тършуваха наоколо в търсене на забравена навън храна. Семейство Филипс, запалени планинари, знаеха това от опит. Първата нощ, която бяха прекарвали тук преди време, им бе коствала четири пакета оризови пръчици, кутия шоколадови бонбони и всичките им бисквити с фъстъчено масло.

Преди да стане твърде късно, четиримата си направиха кратка разходка — отдалечиха се от глъчката и лагерните огньове и си намериха тъмно и тихо местенце, където можеха да полегнат и да се взират с удивени очи към Млечния път. Гледан от планината, където градските светлини не осветяваха небето, той изглеждаше зашеметяващо ярък. Мак можеше да лежи с часове с поглед, зареян в безкрая. Чувстваше се невероятно малък и все пак в мир със себе си. От всички места, на които усещаше присъствието на Бог, тук, сред природата под звездите, то бе най-осезаемо. Сякаш чуваше небесните светила да пеят химни в прослава на Създателя и макар с известна неохота, мислено им пригласяше.

После се върнаха в къмпинга и след обичайните вечерни приготовления Мак помогна на всяко от трите деца да се настани удобно в спалния чувал. С Джош се помолиха преди сън, а след това и с Кейт, но когато дойде ред на Миси, тя пожела, вместо да казват молитва, да си поговорят.

— Татко, защо е трябвало да умре?

В първия миг Мак не се досети кого има предвид Миси, но после осъзна, че тя все още мисли за принцесата от племето мълтнома.

— Скъпа, не е *трябвало*, тя сама е избрала да умре, за да спаси народа си. Били са много болни и е искала да оздравеят.

Последва мълчание и Мак знаеше, че в тъмнината се оформя следващ въпрос.

— Наистина ли се е случило?

Този въпрос бе зададен от Кейт, която беше слушала разговора с интерес.

— Кое наистина ли се е случило?

— Наистина ли индианската принцеса е умряла? Истина ли е тази история?

Мак се замисли, преди да отговори:

— Не знам, Кейт, това е легенда, а понякога легендите се разказват, за да ни научат на нещо.

— Значи не се е случило наистина? — попита Миси.

— Може и да се е случило, съкровище. Понякога в основата на легендите лежат истински случки.

След кратко мълчание последва нов въпрос:

— И смъртта на Исус ли е легенда?

Мак знаеше, че умът на Кейт усилено работи.

— Не, скъпа, това е истинска история... и знаеш ли какво? Мисля, че тази за индианската принцеса вероятно също е истинска.

Той изчака, докато момичетата обмислят думите му. След малко Миси попита:

— Великия дух да не би да е друго име на Бог... таткото на Исус?

Мак се усмихна в мрака. Явно вечерните молитви на Нан с децата даваха резултат.

— Предполагам. Подходящо име е, защото Бог е Дух и е Велик.

— Тогава защо е толкова лош?

Аха, значи това се е въртяло в малката й главичка цял ден, помисли си Мак.

— Какво имаш предвид, Миси?

— Великия дух е накарал принцесата да скочи от високата скала, а Исус — да умре на кръста. Мисля, че това е много лошо.

Мак бе поставен натясно. Не знаеше как да отговори. На шест и половина години, Миси задаваше въпроси, с които мъдреците се бореха от столетия.

— Скъпа, Исус не е мислел, че неговият татко е лош. Знаел е, че е изпълнен с любов, и много го е обичал. Татко му не го е накарал да умре. Исус сам е избрал да постъпи така, защото той и Бог обичат теб, мен и всички по света. Избавил ни е от болестите, също както принцесата — племето си.

Последва много дълго мълчание и Мак започна да се пита дали момичетата не са заспали. Точно когато се канеше да ги целуне за лека

нощ, тихо и треперливо гласче наруши тишината:

— Татко?

— Да, скъпа?

— И аз ли някога ще трябва да скоча от скала?

Сърцето на Мак се сви, когато разбра каква е била истинската причина за този разговор. Прегърна малкото си момиче и силно го притисна към себе си. С малко подрезгавял глас ласкаво отвърна:

— Не, скъпа. Никога, никога няма да поискам да правиш това.

— А Бог ще поиска ли от мен да скоча от скала?

— Не, Миси. Никога няма да поиска да направиш подобно нещо. Тя се сгуши в обятията му.

— Добре. Прегърни ме още по-силно. Лека нощ, татко. Обичам те.

Скоро момиченцето се унесе в дълбок сън, изпълнен само с красиви видения, и Мак внимателно я сложи обратно в спалния чувал.

— Добре ли си, Кейт? — прошепна той и целуна другата си дъщеря за лека нощ.

— Да — отвърна тя шепнешком. — Татко?

— Какво, съкровище?

— Тя задава умни въпроси, нали?

— Разбира се. Сестра ти е необикновено малко момиче, също като теб, само че ти вече не си толкова малка. Хайде, поспи, че ни очаква дълъг ден. Сладки сънища, скъпа.

— И на теб, татко. Обичам те безкрайно!

— И аз те обичам с цялото си сърце. Лека нощ.

Мак затвори ципа на палатката, извади носната си кърпичка и изтри сълзите, които се стичаха по бузите му. Благодарни мислено на Бог и отиде да си свари кафе.

[1] Топъл местен вятър. — Б.пр. ↑

[2] Национален празник в САЩ, отбелязван в първия понеделник от месец септември. — Б.пр. ↑

[3] Най-високият водопад на река Колумбия в щата Орегон. — Б.пр. ↑

[4] Град в Орегон, носещ името на близкия приток на р. Колумбия. — Б.пр. ↑

3.

ПОВРАТНАТА ТОЧКА

*Душата намира изцеление в присъствието
на деца.*

Фьодор Достоевски

Националният парк Уалоуа в Орегон и неговите околности често са наричани „малката американска Швейцария“. Непрестъпни планински зъбери се издигат почти на три хиляди метра, а сред тях са закътани множество долини, набраздени от потоци и туристически пътеки, както и ливади, осеяни с диви цветя. Езерото Уалоуа е преддверие към Ийгъл Кеп Уайлдърнес^[1] и Националната туристическа зона Хелс Кениън, в която се намира най-дълбокият каньон в Северна Америка. Прорязван в продължение на векове от река Снейк, на места той достига над два километра дълбочина и петнадесет широчина.

В туристическата зона почти няма пътища, но за сметка на това общата дължина на туристическите маршрути възлиза на над 1500 километра. Някога владение на многобройното племе нез пърс, местността все още е изпълнена с останки от неговото присъствие, както и със следи от преминаването на белите заселници, пътуващи на Запад. Близкият град Джоузеф носи името на могъщ племенен вожд, което означава „гърм, отекващ в планината“. Тази област е естествен ареал на множество растителни видове и диви животни, сред които лосове, мечки, черноопашати елени и планински кози. Присъствието на гърмящи змии, особено близо до река Снейк, е основателна причина за предпазливост, в случай че решите да се отклоните от пътеката.

Самото езеро Уалоуа е дълго осем километра и широко един и половина, образувано, според някои учени, от ледници преди девет милиона години. Намира се на около километър и половина от

Джоузеф, на надморска височина от 1500 метра. Водата му, леденостудена през по-голямата част от годината, в края на лятото става приятна за плуване, поне близо до брега. А над този планински сапфир заснежените си гористи склонове извисява на 3000 метра връх Сакагауеа.

През следващите три дни Мак и децата се отдадоха на забавления и отдих. Миси, очевидно доволна от отговорите на баща си, вече не отвори дума за принцесата — дори когато по време на един от ежедневните им походи планинската пътечка ги отведе до ръба на дълбока пропаст. Гребяха с кану покрай брега на езерото, пробваха се да спечелят някоя награда на миниголф и дори яздиха коне. Веднъж направиха сутрешна разходка до историческото ранчо Уейд, което се намира на половината път от Джоузеф до град Ентърпрайс, а следобеда обиколиха магазините в Джоузеф.

Когато се върнаха до езерото, Джош и Кейт си направиха състезание на пистата за картинг. Победи Джош, но и Кейт имаше повод за хвалба по-късно, когато улови три едри езерни пъстърви. Миси хвана една с червей на кукичката, а на по-специалната стръв на Мак и Джош не клъвна нито веднъж.

През уикенда две семейства неусетно се сближиха с Филипс. Както често се случва, първо децата завързаха приятелства, а после и възрастните. Джош бе особено развълнуван от сближаването със семейство Дюсет, чиято най-голяма дъщеря — Амбър, случайно се оказа симпатична млада дама на неговата възраст. Кейт се забавляваше да подиграва по-големия си брат за неговото увлечение и хапливите й подмятания често го принуждаваха да се скрие в палатката, сърдит и разтреперан от гняв. Амбър имаше сестра — Еми, която бе само с година по-малка от Кейт, и двете прекарваха доста време заедно. Вики и Емил Дюсет бяха дошли от Колорадо, където Емил работеше в Комисията по прилагане на законите на Службата по лова и риболова на САЩ, а Вики поддържаше домакинството и се грижеше за „бебето изненада“ Джей Джей, сега почти на годинка.

Семейство Дюсет представиха Мак и децата му на двойка канадци, с които се бяха запознали по-рано — Джеси и Сара Мадисън. Те имаха приветливо, непринудено държане и Мак веднага ги хареса. И мъжът, и жената градяха кариера като независими консултанти: Джеси — по човешки ресурси, а Сара — по управление на промените.

Миси бързо се привърза към Сара и двете често ходеха в бивака на Дюсет да помагат на Вики в грижите за Джей Джей.

Понеделник започна с прекрасно утро и цялата гореописана компания с вълнение очакваше планираното изкачване с лифта „Уалоуа“ до връх Хауърд, 2445 метра над морското равнище. По времето на изграждането ѝ — през 1970 г., това е била най-стръмната въжена линия в Северна Америка, с дължина близо седем километра. До върха се стига за около петнадесет минути в кабина, която на моменти се люлее на повече от четирийсет метра над земята.

Вместо да вземат пакетиран обяд, Джеси и Сара настояха да почерпят всички в заведението за бързо хранене на върха. Планът бе да хапнат веднага щом пристигнат и да прекарат останалата част от деня в разходки по петте площадки за наблюдение. Въоръжени с фотоапарати, слънчеви очила, бутилки вода и лосион против изгаряне, потеглиха в ранния предобед. Както бяха решили, горе си устройха истинско пиршество с хамбургери, пържени картофи и шейкове. Изглежда, височината бе изострила апетита им — дори малката Миси излапа цял бургер и повечето от гарнитурата към него.

След това обходиха всички близки площадки, като най-дългият преход бе от „Вали Овърлук“ до „Снейк Ривър Кънтри“ и „Севън Девълс“ (малко повече от километър). От „Вали Овърлук“ се виждаха градовете Джоузеф, Ентърпрайс, Лостин и дори Уалоуа. От „Ройъл Пърпъл“ и „Самит Овърлук“ имаше кристално ясен изглед към щатите Вашингтон и Айдахо. Някои посетители дори твърдяха, че виждат и част от Монтана, отвъд Панхендъл^[2].

В късния следобед всички бяха изтощени и доволни. Миси, която Джеси бе носил на конче до последните две площадки, заспа на гърдите на баща си, докато се спускаха с лифта над стръмния склон. Четирите деца и Сара, долепили чела до стъклата на кабината, не спираха да ахкат при вида на природните чудеса наоколо. Семейство Дюсет седяха, хванати за ръце, и водеха тих разговор, докато Джей Джей спеше в ръцете на баща си.

„Това е един от редките скъпоценни мигове — помисли си Мак, — които те спохождат неочаквано и карат дъха ти да спре. Ако Нан беше тук, щеше да е свършен.“ Той намести Миси по-удобно, отмахна няколко кичура коса от личицето ѝ и се загледа в него. Прахът и засъхналата пот не го загрозяваха, а странно подчертаваха невинната

му красота. „Защо трябва да порастват?“, запита се той и я целуна по челото.

Вечерта трите семейства се събраха за последна вечеря заедно. Предястието бе салата със свежи зеленчуци и сос и питки такос. Незнайно как, Сара бе успяла да приготви шоколадов десерт с пластове бита сметана, мус, кексчета и други вкуснотии, които доставиха наслада на всички.

Когато остатъците от вечерята бяха прибрани в хладилните чанти, а съдовете — раздигани и измити, възрастните седнаха да пийнат кафе около буйния лагерен огън. Емил разказа за своите приключения при разкриването на канали за незаконен износ на животни от застрашени видове и залавянето на браконieri. Беше сладкодумник и поради професията си — неизчерпаем източник на забавни истории. Докато го слушаше с интерес, Мак си даде сметка относно колко неща по света е тънал в невежество.

Когато вечерта напредна, Емил и Вики първи се отправиха към леглата със съненото си бебе. Джеси и Сара услужливо предложиха да поостанат и да изпратят момичетата на семейство Дюсет до лагера им, а трите хлапета Филипс и двете Дюсет бързо се скриха в палатката да споделят истории и тайни.

Както често се случва край лагерния огън, разговорът премина от забавни към по-лични теми. Сара любопитно заразпитва Мак за другите членове на семейството му и особено за Нан.

— Що за човек е тя, Макензи?

Мак с удоволствие се възползва от възможността да се похвали с Нан.

— Освен че е хубавица, което не го казвам само защото ми е съпруга, тя притежава истинска вътрешна красота. — Той се смути и погледна към събеседниците си. И двамата му се усмихнаха. Нан наистина му липсваше и бе доволен, че нощните сенки донякъде прикриват смущението му. — Цялото ѝ име е Нанет, но почти всички я наричат Нан. Има завидна репутация в медицинските среди, поне в северозападните щати. Медицинска сестра е и работи с онкологично болни пациенти... в последен стадий на рак. Тежка работа, но ѝ харесва. Впрочем написала е няколко статии и е говорила на конференции.

— Наистина ли? — На Сара ѝ беше приятно да слуша. — На каква тема?

— Помага на хората да преосмислят връзката си с Бог пред лицето на смъртта — отвърна Мак.

— Бих се радвал да чуя нещо повече за това — насърчи го Джеси, докато разравяше огъня с пръчка, за да го накара да пламне с нова сила.

Мак се поколеба. Въпреки необичайната непринуденост, с която общуваше с тази двойка, всъщност не ги познаваше, а разговорът бе отишъл по-далеч, отколкото би му се искало. Опитва се бързо да намери кратък отговор, с който да задоволи любопитството на Джеси.

— Нан е много по-добър човек от мен. Мисля, че приема Бог различно от повечето хора. Дори го нарича Татко заради близостта си с него, ако мога да се изразя така.

— Очарователно — възкликна Сара, а Джеси кимна. — Семейна традиция ли е да наричате Бог *Татко*?

— Не — засмя се Мак. — Децата донякъде са възприели нейното отношение към него, но аз не съм толкова склонен. Просто ми се струва твърде фамилиарно. Но Нан има прекрасен баща и мисля, че за нея е по-лесно.

Последното уточнение неволно се изплъзна от устата му и Мак вътрешно потръпна, надявайки се никой да не е обърнал внимание. Но Джеси го гледаше право в очите.

— А твоят баща не е бил прекрасен — меко каза той.

— Да. — Мак замълча за миг. — Би могло да се каже. Почина, когато бях малък, от ненасилствена смърт. — Засмя се, но принудено. Погледна и двамата. — Препиване до смърт.

— Приеми съболезнованията ни — каза Сара от името на двамата и Мак знаеше, че е искрена в съчувствието си.

— Е — отново заговори той и направи нов опит да се засмее, — понякога животът е тежък, но има много неща, за които мога да бъда благодарен.

Последва неловко мълчание и Мак се питаше как тези двамата толкова лесно бяха успели да проникнат през защитната му броня. Няколко секунди по-късно го спасиха децата, които изскочиха като фурии с викове от палатката и се втурнаха сред тях. Кейт и Еми ликуваха, защото бяха хванали Джош и Амбър да се държат за ръце в

тъмното, и сега Кейт искаше целият свят да узнае. Джош вече бе така хлътнал, че беше готов да изтърпи всички подигравки, които ѝ хрумнат. Дори не се опитваше да заличи глупавата усмивка от лицето си.

Семейство Мадисън прегърнаха Мак и децата му за лека нощ. Сара го притисна към себе си с особена нежност. После, повели за ръка Амбър и Еми, двамата се отправиха в мрака към бивака на семейство Дюсет. Мак гледа подир тях, докато нощният им шепот заглъхна и трептящата светлина на фенерчето им се загуби. Усмихна се на себе си и се подготви да съпроводи своята челяд до спалните чували.

Всички молитви бяха изречени, последвани от целувки за лека нощ и кикотенето на Кейт. Тя и по-големият ѝ брат дълго си говориха приглушено и той от време на време казваше шепнешком, но достатъчно силно, за да го чуят всички: „Престани, Кейт, толкова си досадна!“. После настъпи тишина.

Мак започна да разтребва на светлината на фенерите, но в крайна сметка реши да остави това за сутринта. Възнамеряваха да отпътуват едва в ранния следобед. Свари си последното за вечерта кафе и седна да го изпие край огнището, в което бяха останали само припукващи въглени. Толкова бе лесно да се загуби сред тази тлееща жаравата. Беше насаме със себе си, но не и сам. Не беше ли това стих от песента на канадския певец Брус Кокбърн „Слухове за слава“? Не бе сигурен, но щеше да провери, когато се прибере у дома.

Докато седеше, хипнотизиран от жаравата и обгърнат от топлината ѝ, мислено изрече молитви на благодарност. Бе дарен с толкова много. Може би *благодарен* бе по-точната дума. Чувстваше се доволен и изпълнен с мир и покой. Мак не предполагаше, че след по-малко от двацет и четири часа ще започне да отправя към Бог свършено различни молитви.

* * *

Следващата сутрин, макар да беше топла и слънчева, не започна никак добре. Мак стана рано, за да изненада децата с хубава закуска, но опари двата си пръста, докато се опитваше да обърне една

залепнала за тигана палачинка. Когато подскочи от изгарящата болка, събори тигана и изпусна купата със сместа на земята. Децата, събудени от трясъка и цветистите му ругатни, подадоха глави от палатката, за да видят каква е причината за тази дандания. После, щом разбраха какво става, избухнаха в смях. Мак ги сръза, че нямало нищо смешно, и те се скриха обратно вътре, но продължиха любопитно да надничат през мрежестите прозорци на убежището си.

И така, вместо планираното от Мак пиршество, трябваше да се задоволят със студена зърнена закуска, залята с полуразредено мляко (по-голямата част от него бе отишла в сместа за палачинки). През следващите два часа Мак се опитваше да въведе ред в лагера с два пръста, натопени в чаша с вода, охлажда с парчета лед, които Джош отчупваше от стените на хладилната чанта с лъжица. Явно бързо се бе разчуло за произшествието, защото по едно време Сара Мадисън довтаса с мехлем за изгаряния и след като намаза пръстите на Мак с белезникавото лекарство, паренето намаля за минути.

По това време Джош и Кейт, вече изпълнили възложените им задачи, поискаха разрешение да погребат за последен път с кануто на семейство Дюсет. Обещаха да сложат спасителните жилетки. След първоначалното категорично „не“, последвано от дълго умоляване — главно от страна на Кейт — Мак най-сетне отстъпи, като им припомни правилата за безопасност при плаване с кану. Причина за тревога нямаше. Къмпингът бе само на хвърлей от езерото, а децата обещаха да не се отдалечават от брега. Щеше постоянно да ги наглежда, докато събира багажа.

Миси оцветяваше на масата книжката си от водопада Мълтнома. „Толкова е сладка“, помисли си Мак, докато почистваше разсипаната по земята смес за палачинки. Бе облечена с единствената чиста дреха, която ѝ бе останала — червена лятна рокличка с бродерии на дивни цветя, купена от Джоузеф в първия ден от екскурзията.

След около петнайсет минути познат глас извика: „Татко!“, откъм езерото и Мак вдигна глава. Беше Кейт. Двамата с брат ѝ гребяха като професионални спортисти. Послушно бяха сложили спасителните си жилетки и той им махна.

Удивително е как едно привидно незначително действие или събитие може да промени целия живот на човек. Когато вдигна греблото си, за да отвърне на поздрава, Кейт загуби равновесие и

наклони кануто. Лицето ѝ застина в гримаса на ужас, когато почти без звук и като на забавен каданс то започна да се преобръща. Джош енергично се наклони в противоположната посока в опит да го овладее, но бе твърде късно и двете деца изчезнаха под разплисканата водна повърхност. Мак вече тичаше към брега. Не възнамеряваше да влиза във водата, а само да е по-близо, когато изплуват. Кейт се показва първа, плачеше и плюеше вода, но Джош все още се бавеше. Последва плясък, два крака се показаха и разпениха повърхността и в този миг Мак разбра, че става нещо ужасно.

За негово удивление, всички инстинкти, които бе придобил, работейки като спасител през юношеската си възраст, светкавично се събудиха. За секунди свали обувките и ризата и се хвърли в ледената вода. Не обърна внимание на температурния шок, докато преплуваше двайсетината метра до преобърнатото кану. Стараеше се за момента да се абстрахира от ужасения плач на дъщеря си. За нея нямаше опасност. Първата му грижа бе Джош.

Пое дълбоко въздух и се гмурна. Въпреки развълнуваната от движението на децата повърхност, водата отдолу бе относително бистра, с видимост около метър. Бързо видя Джош и разбра какъв е проблемът. Едната от каишките на спасителната му жилетка се бе заплела в ремъците на кануто. Мак опита да я освободи, но не успя и даде знак на Джош да влезе под обърнатата лодка, където имаше въздух за дишане. Но горкото момче бе изпаднало в паника и дърпаше отчаяно каишката, която му пречеше да изплува над водата.

Мак подаде глава, извика на Кейт да плува към брега, пое въздух, колкото можа, и отново се гмурна. Когато се потопи за трети път, знаеше, че времето му изтича и трябва или да продължи с опитите да освободи Джош от жилетката, или да обърне кануто. Тъй като Джош в паниката си не го допускаше до себе си, Мак избра второто. Дали благодарение на Бог, на ангелите или на адреналина, никога нямаше да узнае, но още с втория опит успя да преобърне лодката и да освободи сина си от нейния капан.

Жилетката, най-сетне изпълнявайки предназначението си, издигна главата на момчето над водата. То беше вече отпуснато и в безсъзнание, с кървяща рана на главата, където кануто го бе ударило при преобръщането. Мак изплува зад него и незабавно започна да го обдишва уста в уста, доколкото можеше при тези условия, а в това

време други мъже, дочули врявата, доплуваха, за да издърпат него, кануто и момчето към плитчините.

Мъжете крещяха, даваха съвети или задаваха въпроси, но Мак, сякаш оглушал, с надигаща се в гърдите паника, съсредоточено се опитваше да върне живота в дробовете на сина си. Точно когато краката му стъпиха на твърда земя, Джош се закашля и повърна вода, заедно със закуската. Разнесоха се радостни викове, но Мак не им обърна внимание. Завладян изцяло от облекчението и прилива на адреналин, заплака. После изведнъж чу хлипането на Кейт, която беше обвила ръце около врата му. Хората около тях се смееха, плачеха и се прегръщаха.

Някак всички от къмпинга се бяха озовали на брега. Сред първите реагирали на паниката и шума бяха Джеси Мадисън и Емил Дюсет. Сред глъчката от радостни възгласи и въздишките на облекчение Мак дочуваше гласа на Емил, който някъде близо до него шепнеше сякаш молитва за опрощение, отново и отново: „Съжалявам, съжалявам, съжалявам...“. Кануто бе негово. Това можеше да се случи с неговите деца. Мак придърпа по-младия мъж, прегърна го и прошепна категорично в ухото му:

— Стига! Нямах никаква вина. Никой не пострада.

Емил избухна в сълзи, давайки воля на емоции, задържани досега от бента на мъчително чувство за вина и страх.

Нещастieto бе предотвратено. Така мислеше Мак.

[1] Девствена местност в планината Уалоуа, разположена на около 3000 м над морското равнище. — Б.р. ↑

[2] Район в северната част на щата Айдахо. — Б.р. ↑

4. БЕЗУТЕШНАТА ТЪГА

Тъгата е стена между две градини.

Халил Джубран

Мак остана на брега, превит одве и все още задъхан. Едва след няколко минути се сети за Миси. Спомни си, че я бе оставил да оцветява книжката си на масата. Изкачи се по брега и погледна към бивака, но не я видя. Забърза към палатката, повика я по име спокойно, доколкото можеше. Никакъв отговор. Надникна вътре. Не беше там. Въпреки че сърцето му заблъска лудо в гърдите, разумът му подсказа, че навярно в суматохата някой се е погрижил за нея, може би Сара Мадисън, Вики Дюсет или някое от по-големите деца.

Не искаше да изглежда уплашен или паникьосан, потърси двамата си нови приятели, с овладян тон им каза, че не може да намери Миси, и ги помоли да проверят дали не е с техните семейства. Те бързо се отправиха към лагерите си. Джеси се върна пръв и съобщи, че Сара не е виждала Миси цяла сутрин. После с Мак се отправиха към лагера на Дюсет, но преди да стигнат, Емил ги пресрещна с изписана на лицето тревога.

— Никой не е виждал Миси днес, а не знаем къде е и Амбър. Дали не са заедно?

В гласа на Емил се долавяше ужас.

— Сигурно — отвърна Мак, опитвайки се да убеди и себе си, и Емил. — Имаш ли представа къде може да са?

— Да проверим в баните и тоалетните — предложи Джеси.

— Добра идея — реши Мак. — Аз ще проверя в най-близките до нашия лагер, които ползват моите деца. Вие с Емил можете да надникнете в онези между вашите палатки.

Те кимнаха и Мак забърза към най-близките душеве, забелязвайки чак сега, че е бос и без риза. „Сигурно изглеждам много странно отстриани“, помисли си той и може би щеше да се засмее, ако не бе толкова разтревожен за Миси.

Когато стигна до тоалетната, попита едно девойче, което излезе от дамската част, дали е видяло вътре момиченце с червена рокля или две момиченца. Тя отговори, че не е обърнала внимание, но ще се върне да погледне. След по-малко от минута излезе, клатейки глава.

— Все пак благодаря — каза Мак и тръгна да заобикаля постройката, за да иде до душовете. Докато свиваше зад ъгъла, извика високо името на Миси, защото чу шуртене на вода, но никой не отговори. Заблъска по вратите на кабините и случайно отвори вратата на една, в която се къпеше възрастна жена. Тя изпищя, сериозно уплашена, и Мак, с горещи извинения, бързо затвори и продължи нататък.

Миси не бе в никоя от шестте кабини. Провери в мъжките тоалетни и душкабини, без да се замисли, че няма никакъв смисъл да я търси там. После хукна обратно към лагера на Емил, молейки се наум: „Господи, помогни ми да я намеря... Господи, помогни ми да я намеря“.

Щом го видя, Вики се втурна към него. Досега бе сдържала плача си, но когато се прегърнаха, сълзите рукоаха от очите ѝ. Изведнъж на Мак отчаяно му се прииска Нан да бе тук. Тя щеше да знае какво е нужно да се направи. Чувстваше се безпомощен.

— Сара е с Джош и Кейт във вашия лагер, не се безпокой за тях — каза Вики, когато успя да овладее хлипането си.

„О, господи! — помисли си Мак, напълно забравил за другите си две деца. — Що за баща съм аз!“ Въпреки облекчението, че са със Сара, в този момент повече от всякога му се искаше Нан да бе с него.

След миг Емил и Джеси дотичаха и Емил изглеждаше по-спокоен, но Джеси бе като на тръни.

— Намерихме я — съобщи Емил, сияещ, но изведнъж стана сериозен, защото явно осъзна, че може да бъде разбран погрешно. — Намерихме Амбър. Току-що се върна от другата баня, в която все още имало топла вода. Казала на майка си къде отива, но Вики не я е чула...

Гласът му заглъхна.

— Но не открихме Миси — бързо добави Джеси, давайки отговор на най-важния въпрос. — И Амбър не я е виждала днес.

Емил, вече разсъждавайки напълно трезво, пое инициативата.

— Мак, трябва да съобщим на спасителната служба за изчезването на Миси. Може би в паниката и суматохата се е изплашила, побягнала е нанякъде и се е загубила или ни е търсела и е поела в погрешна посока. Имаш ли нейна снимка? Може би на рецепцията има копирна машина, ще направим няколко копия, за да не губим време.

— Да, имам снимка в портфейла си.

Мак посегна към задния си джоб и когато не намери нищо в него, за секунда го обзе паника. Уплаши се, че портфейлът му може да е на дъното на езерото, но в следващия миг си спомни, че след вчерашната екскурзия с лифта го бе оставил в микробуса.

Тримата се отправиха към лагера на Мак. Джеси изтича да каже на Сара, че Амбър е в безопасност, но Миси все още не е открита. Когато стигна в бивака, Мак прегърна Джош и Кейт, за да им вдъхне кураж, и доколкото му бе възможно, се опита да изглежда спокоен, за да не всява паника у тях. Свали мокрите си дрехи и облеche набързо сухи дънки, тениска, чисти чорапи и кецове. Сара обеща, че с Вики ще наглеждат другите две деца, и му прошепна, че ще се моли за него и Миси. Мак я притисна с благодарност към себе си, целуна децата си и с другите двама мъже затичаха към рецепцията на къмпинга.

Слухът за предотвратената трагедия с обърнатото кану бе стигнал дотам преди тях и всички служители бяха в приповдигнато настроение. Но то бързо помръкна, когато мъжете съобщиха за изчезването на Миси. За щастие имаше копирна машина и Мак извади десетина увеличени копия на снимката на Миси, които раздаде из къмпинга.

Къмпингът „Уалоуа“ имаше 215 места, разположени в пет големи и три по-малки сектора. Младият помощник-управител Джереми Белами предложи да се включи в търсенето, разделиха къмпинга на четири зони и всеки се отправи към своята, въоръжен с карта, снимка на Миси и радиостанция. Един от служителите отиде в лагера на Мак, в случай че Миси се появи там.

Търсенето вървеше бавно, защото обхождаха методично навсякъде. Сърцето на Мак щеше да се пръсне от нетърпение и

тревога, но знаеше, че това е най-логичният начин да я открият... ако тя все още беше в къмпинга. Докато вървеше между палатките и караваните, той се молеше и обещаваеше. Дълбоко в себе си знаеше, че е глупаво и безсмислено да обещава каквото и да било на Бог, но в отчаянието си неволно го правеше. Бе готов на всичко, за да открие Миси, а Бог със сигурност знаеше къде е.

Много къмпингуващи или не бяха при палатките си, или товареха багажа си, за да отпътуват към дома. Никой не бе виждал Миси или момиче, което да отговаря на нейното описание. Търсещите периодично се свързваха с рецепцията, за да научат има ли някакъв напредък. До два часа следобед нямаше никакъв резултат.

Мак почти беше претърсил своята зона, когато Джереми, който бе поел секторите до входа, съобщи по радиостанцията, че вероятно е попаднал на следа. Емил предложи да отбележат на картите си докъде е стигнал всеки и се отправиха към мястото, откъдето се бе обадил Белами. Мак пристигна последен и завари Емил, Джереми и един млад мъж, когото не познаваше, да водят трескав разговор.

Емил бързо му разказа какво е научил и го запозна с Върджил Томас — градско момче от Калифорния, прекарало в къмпинга цялото лято с няколко приятели. Върджил и компанията му си легнали късно след купона предишната вечер и само той бил буден предобед, когато видял стар тъмнозелен пикап да излиза през входа и да поема по пътя за Джоузеф.

— В колко часа беше това? — попита Мак.

— Както вече казах на него — отговори Върджил, посочвайки към Джереми, — беше преди пладне. Не съм сигурен за часа. Бях махмурлия, а и откакто сме тук, не обръщаме особено внимание на часовниците.

Мак вдигна снимката на Миси пред лицето на младия мъж и го попита рязко:

— А нея видя ли?

— Когато приятелят ви ми показва тази снимка за първи път, момичето не ми се стори познато — отвърна Върджил и отново погледна копието. — Но когато каза, че е било облечено с яркочервена рокля, си спомних, че детето в зеления пикап беше в червена дреха и или се смееше, или плачеше, не мога да кажа. После сякаш мъжът го шамароса или натисна надолу, но помислих, че просто си играят.

Мак изтръпна. Информацията предизвика парализираща тревога у него, но за съжаление бе единственото смислено нещо, което бяха чули досега. Обясняваше защо не бяха намерили никаква следа от Миси. Той с цялото си същество се молеше да не е истина. Обърна се и хукна към рецепцията, но гласът на Емил го накара да спре:

— Мак, стой тук! Вече се свързахме с шерифа на Джоузеф. Трябва да са изпратили полицейски екип насам и да са започнали издирването на пикапа.

В същия момент, сякаш по даден знак, две патрулни коли влязоха в къмпинга. Първата продължи право към рецепцията, а втората се отправи към мъжете. Когато полицаят слезе от колата, Мак му махна нетърпеливо и забърза към него. Младият мъж, приближаващ тридесетте, се представи като лейтенант Далтън и започна да записва показанията им.

През следващите часове се организира повсеместно издирване на Миси. Полицейски бюлетин бе разпратен на запад до Портланд, на изток до Бойси, Айдахо, и на север чак до Спокейн, Вашингтон. Полицията в Джоузеф разпреди блокада на магистралата „Имнаха“, която започваше от Джоузеф и навлизаше дълбоко в Националната туристическа зона Хелс Кениън. Ако похитителят бе тръгнал с Миси по „Имнаха“ — една от многото възможни посоки — пътните полицаи можеха да си набавят информация, като разпитват пристигащите в Джоузеф. Съставът на местната полиция беше ограничен, затова горските рейнджъри също бяха предупредени да бъдат нащрек.

Бивакът на семейство Филипс бе ограден с ленти като местопрестъпление и всички къмпингуващи наблизо бяха разпитани. Върджил се опита да си спомни и най-дребните подробности за пикапа и пътуващите в него и полученото описание бе изпратено до всички екипи.

Местните служители на ФБР в Портланд, Сиатъл и Денвър също бяха уведомени. Нан вече бе на път към езерото с кола, която шофираше най-добрата ѝ приятелка Мериън. В търсенето използваша и полицейски кучета, но следите на Миси се губеха на близкия паркинг, което потвърждаваше видяното от Върджил.

След като криминалистите претърсиха основно къмпинга, офицер Далтън помоли Мак отново да огледа бивака и да види дали нещо е разместено, или изглежда различно от това, което си спомня.

Макар и вече изтощен от емоциите през деня, Мак отчаяно искаше да стори всичко възможно, за да помогне, и напрегна ума си, за да си припомни всяка подробност от сутринта. Съсредоточено, сякаш опасявайки се да не заличи нещо от паметта си, той възстанови мислено всеки изминал момент. Какво не би дал, за да върне времето назад, да изживее този ден отначало. Дори бе готов отново да изгори пръстите си, би го понесъл с лекота, само да можеше да промени хода на събитията.

Концентрира се максимално и огледа лагера, но нищо не привлече вниманието му. Нищо не се бе променило. Отиде до масата, където Миси бе оцветявала книжката си. Тя стоеше отворена все на същата страница с полузавършената картинка на индианската принцеса. Пастелите също бяха там, липсваше само любимият цвят на Миси — червеното. Огледа земята, за да види дали не е паднал.

— Ако търсите червения пастел, намерихме го ето там, до дървото — каза Далтън, отгатнал мислите му, и посочи към паркинга. — Може би го е изпуснала, докато се е борела с...

Той замълча.

— Откъде знаете, че се е борила? — попита Мак.

Полицаят се поколеба за миг, после заговори с явна неохота:

— Намерихме едната от обувките ѝ наблизко, в храстите, накъдето вероятно е полетяла, докато момичето е ритало. Вие не бяхте тук и помолихме сина ви да я разпознае.

Когато си представи как дъщеря му се бори с някакво извратено чудовище, стомахът му се сви. Причерня му, започна да се задушава и се подпря на масата, за да не припадне. В този миг забеляза игла с калинка, забита в книжката за оцветяване, и изведнъж се опомни, сякаш някой бе поднесъл амоняк под носа му.

— Чие е това? — обърна се той към Далтън, посочвайки към иглата.

— Кое чие е?

— Тази калинка! Кой я е забил тук?

— Предположихме, че е на Миси. Искате да кажете, че не е била тук сутринта?

— Със сигурност не беше — категорично заяви Мак. — Тя не притежава нищо подобно. Напълно съм убеден, че сутринта не беше тук!

Лейтенант Далтън веднага се обади по радиостанцията и след минути следователите се върнаха, за да приберат иглата в найлонов плик като улика.

Далтън отведе Мак настрана и му обясни:

— Ако това е вярно, най-вероятно похитителят на Миси я е оставил тук нарочно. — Направи пауза, преди да добави: — Господин Филипс, можем да приемем това едновременно като добра и лоша новина.

— Не разбирам — отвърна Мак.

Полицаят се поколеба дали да му каже какво мисли. Потърси подходящи думи.

— Добрата новина е, че калинката може да се окаже ценна улика. Засега тя е единственото веществено доказателство, което свързва похитителя с местопрестъплението.

— А лошата? — Мак затаи дъх.

— Лошата новина... Не мога да кажа със сигурност, че случаят е такъв, но хората, които оставят подобни следи, обикновено го правят с определен умисъл, а това в повечето случаи означава, че не им е за първи път.

— Какво говорите? — извика Мак. — Че този тип е някакъв сериен убиец? Да не би да оставя свой знак, сякаш маркира територия... или нещо подобно?

Мак бе изпаднал в ярост. По лицето на Далтън личеше, че вече съжалява, че е заговорил за това. Но преди Мак да даде изцяло воля на гнева си, радиостанцията на колана на полиция запраща. Обаждането бе от местния щаб на ФБР в Портланд, Орегон. Мак не се отдръпна и чу разговора: един женски глас се представи като специален агент и поиска от Далтън да опише иглата с подробности. Мак последва полиция до мястото, където работеха криминалистите. Застана близо до групата и напрегна слух да чуе как ще опише иглата Далтън.

— Игла с калинка. Брошка, предполагам. Открихме я забита в книжката за оцветяване на момичето.

— Моля ви, кажете ми какъв цвят е калинката и колко са точките ѝ — насочи го гласът от радиостанцията.

— Да видим. — Далтън вдигна плика точно пред очите си. — Главата е черна с... ами... като глава на калинка. А тялото е червено, с

черно по края и в средата. Има две точки от лявата страна, ако се гледа отгоре и главата ѝ сочи напред. Разбирате ли ме?

— Напълно. Продължавайте — търпеливо каза гласът.

— А от дясната страна има три точки, така че са общо пет.

Последва пауза.

— Сигурен ли сте, че са пет?

— Да, госпожо, има пет точки. — Далтън вдигна очи и когато срещна погледа на Мак, който се бе преместил от другата страна, за да вижда по-добре, сви рамене, сякаш искаше да каже: „Въобще не знам защо тази жена ме разпитва за подобни глупости“.

— Добре, полицай Дабни...

— Далтън, госпожо, Томи Далтън.

Той отново погледна Мак и направи гримаса на досада.

— Извинете, полицай Далтън. Бихте ли обърнали брошката, за да ми кажете какво има от долната страна?

Лейтенантът завъртя плика и внимателно се вгледа.

— Има нещо гравирано, специален агент... ъъ... не запомних името ви.

— Уиковски, пише се, както се изговаря. Какво е гравирано, цифри и букви ли?

— Да, мисля, че да. Прилича на сериен номер. Хм... Ч... К... 1-4-6, струва ми се. Чарли, Кило, едно-четири-шест. Не се вижда добре през плика.

Отново последва мълчание от другата страна. Мак прошепна:

— Попитай я какво означава това.

Далтън се поколеба, но изпълни молбата му. Ново дълго мълчание.

— Уиковски? Там ли сте?

— Да, тук съм. — Изведнъж гласът прозвуча уморено и хладно.

— Далтън, има ли някого около теб? Искам да поговорим, без никой да слуша.

Мак енергично кимна и Далтън разбра какво има предвид.

— Почакайте секунда.

Остави плика с брошката и се отдалечи, позволявайки на Мак да го последва. И без това вече бе нарушил протокола и му бе разкрил твърде много.

— Вече съм сам. Кажете ми, защо е толкова важна тази калинка?
— попита той.

— Опитваме се да заловим този тип от близо четири години, следваме го по петите през повече от девет щата. Бавно се придвижва на запад. Наричаме го Убиеца на момиченца, но досега не сме съобщили подробности на пресата или когото и да било, така че — да си остане между нас. Вярваме, че е отговорен за отвлечането и убийството на най-малко четири деца, всичките момичета на възраст не повече от десет години. Всеки път добавя нова точка върху калинката, което означава, че това вероятно е жертва номер пет. Брошките, които оставя на мястото на отвлечането, са от една и съща партия, явно е купил цяла кутия, но до момента не сме установили откъде. Не намерихме тялото на нито едно от четирите деца, но въпреки това имаме основание да смятаме, че никое от тях не е оживяло. Всяко от отвлеченията е извършено във или около къмпинг, в близост до национален парк или резерват. Изглежда, похитителят е опитен планинар, който отлично познава горите. Във всеки случай единствената следа, която оставя след себе си, е брошката.

— А колата? Имаме доста добро описание на зеления пикап, който е карал.

— О, може би скоро ще го намерите. Ако това е нашият човек, навярно го е откраднал преди ден-два, преоблякнал го е и го е натоварил с къмпинг екипировка. Всички отпечатыци по него ще бъдат заличени.

Докато слушаше разговора на Далтън със специален агент Уиковски, Мак загуби и последната капка надежда. Коленете му се разтрепериха, седна на земята и закри лицето си с ръце. Едва ли бе възможно човек да се чувства по-изтощен от него в момента. За първи път от изчезването на Миси изпусна контрола над въображението си и то започна да предвижда ужасяващи сценарии. Образите на злото се редяха и преплитаха в безмълвна страховита процесия: потресаващи сцени на мъчения и болка; чудовища и демони в непрогледния мрак с възлести пръсти и остри като бръснач нокти; Миси, която отчаяно го вика, но той не може да я чуе. Сред тези кошмарни видения проблясваха и щастливи спомени: Миси, току-що проходила, пристъпва несигурно с любимата си чашка в ръце; Миси на две години — преяла с шоколад; и съвсем скорошният образ на

невинното създание, сладко спящо в обятията му. Натрапчиви видения. Какво щеше да каже на погребението? Какво щеше да каже на Нан? Как бе възможно да се случи това? Господи, как бе възможно?

* * *

Няколко часа по-късно Мак отиде с двете деца в хотела в Джоузеф, откъдето се ръководеше все по-машабното издирване. Собствениците услужливо им бяха предложили безплатна стая и докато пренасяше част от багажа в нея, изтощението започна да надделява. С благодарност бе приел предложението на Далтън да заведе децата в близката гостилница за вечеря и когато остана сам, седна на края на леглото, безпомощен в безмилостната хватка на нарастващото отчаяние, и бавно започна да се поклаща напред-назад. Конвулсии разтърсиха тялото му, а от дъното на душата му се изтръгнаха мъчителни стенания. В това състояние го завари Нан. Съкрушени, в прилив на обич един към друг, се прегърнаха и дълго ридаха заедно. Мак изливаше болката си, а Нан се опитваше да му вдъхне кураж, за да не рухне.

През нощта Мак спа на пресекулки. Често се стряскаше, защото ужасните образи не спираха да го връхлитат като безмилостни вълни — каменист бряг. Накрая се предаде и отвори широко очи малко преди първите слънчеви лъчи да просветлят хоризонта. Но когато зората настъпи, той дори не забеляза. В един ден бе изживял емоции, достатъчни за цяла година, и сега лежеше вцепенен, сякаш се носеше из свят, който изведнъж е загубил всякакъв смисъл.

Въпреки че в началото Нан се противеше, двамата взеха решение тя да се прибере у дома с Джош и Кейт. Мак щеше да остане, за да помогне с каквото може за издирването. Просто не можеше да си тръгне, не и докато Миси беше в неизвестност и се нуждаеше от него. Новината за отвличането се бе разнесла бързо и в града пристигнаха негови приятели, за да вземат багажа и да го откарат обратно в Портланд. Обади се и шефът му, за да го попита нуждае ли се от нещо и да го увери, че може да остане в Джоузеф колкото е нужно. Всички познати на Мак се молеха за щастлива развръзка.

Репортери и фотографи заприиха още от сутринта. Мак не искаше да застава пред микрофоните и светкавиците им, но след дълги увещания отдели известно време, за да отговори на въпросите им, надявайки се публичността да помогне за издирването на Миси.

Не разкри пред тях подробностите по случая, които полицаи Далтън му беше позволил да подслуша, а той му върна жеста, като продължи да го държи в течение. Джеси и Сара, готови да сторят всичко, постоянно бяха на разположение на роднините и приятелите, дошли да помогнат. Те снеха огромно бреме от плещите на Нан и Мак, поддържайки връзка с репортерите, и сякаш успяваха да бъдат навсякъде, внасяйки известно спокойствие сред бурята от емоции.

Родителите на Емил Дюсет пристигнаха, изминали с кола целия път от Денвър, за да приберат Вики и децата у дома. Емил беше получил позволение от началниците си да остане, за да сътрудничи на управата на националния парк и да предава на Мак информацията оттам. Нан бързо се бе сприятелила със Сара и Вики и се разсейваше, като помагаше в грижите за малкия Джей Джей и подготвяше своите деца за пътуването до Портланд. Когато избухваше в плач, а това се случваше често, Вики или Сара винаги бяха до нея, за да поплачат и да се помолят заедно.

Щом стана ясно, че няма с какво повече да помогнат, семейство Мадисън събра своя бивак, сбогува се със сълзи на очи и потегли на север. Когато Джеси прегърна Мак на раздяла, му прошепна, че някой ден със сигурност ще се видят отново и че ще се моли за всички. Сара, с обляно в сълзи лице, го целуна по челото безмълвно, а после силно притисна Нан, която дълго рида на рамото ѝ. Сара запя някаква песен, с неразбираеми за Мак думи, която успокои съпругата му — и тя събра сили да се отдели от нея. Мак изпрати двамата си приятели с поглед, в който се четеше непоносима болка и самота.

Когато и семейство Дюсет се приготви за тръгване, Мак отдели минута, за да благодари на Амбър и Еми, че бяха утешавали неговите деца, особено когато той не бе в състояние да стори това. Джош заплака, докато се сбогуваха; вече не бе смелчага, не и в този ден. За разлика от него, Кейт прояви твърдост и дори се сети да запише адресите и имейлите на всички. Светът на Вики бе разтърсен от събитията, нейната мъка беше толкова голяма, че бе нужна сила, за да я разделят от Нан. Нан я задържа в прегръдката си, гали косите ѝ и

шепна молитви в ухото ѝ, докато успя да се овладее и тръгна към колата.

Преди пладне всички семейства вече бяха отпътували. Мериън откара Нан и децата у дома, където роднините ги очакваха, за да се грижат за тях и да ги утешават. Мак и Емил се присъединиха към лейтенант Далтън, когото вече наричаха просто Томи, и заедно тръгнаха към Джоузеф с патрулната кола. Там си купиха сандвичи, които почти не докоснаха, и отидоха в полицейското управление. Самият Томи Далтън бе баща на две дъщери, по-голямата от които едва на пет години, и бе очевидно, че е взел случая присърце. Проявяваше цялата доброта и съчувствие, на които бе способен, към новите си приятели, особено към Мак.

Следваше най-тежката част — чакането. Мак се чувстваше, сякаш се движи на забавен каданс в окото на урагана от трескава дейност, бушуващ около него. Телефоните непрекъснато звъняха. Дори Емил бе зает да поддържа връзка с познати и колеги, които бе ангажирал със случая.

В ранния следобед пристигнаха екипи на ФБР от три съседни града. В самото начало стана ясно, че работата им се ръководи от специален агент Уиковски — дребничка стройна жена, която действаше с жар и замах и към която Мак веднага изпита симпатия. Тя също оцени способността му да пази тайна и от този момент нататък никой не възрази срещу присъствието му дори при най-поверителните разговори и съвещания.

След като оборудваха нещо като команден център в хотела, агентите от ФБР помолиха Мак да се яви там за официален разпит — обичайна практика, както твърдяха, в подобни случаи. Агент Уиковски стана от бюрото и му подаде ръка. Когато Мак протегна своята, жената я притисна между двете си длани, с тъжна усмивка.

— Господин Филипс, извинявайте, че досега не успях да ви отделя достатъчно време. Бяхме твърде заети да поддържаме връзка със силите на реда и другите институции, участващи в издирването на Миси. Съжалявам, че се запознаваме при тези обстоятелства.

Изглеждаше искрена.

— Мак — каза той.

— Моля?

— Мак, наричайте ме Мак, ако обичате.

— Добре, Мак, тогава ти ме наричай Сам. Накратко от Саманта. Като малка бях мъжкарана и биех момчетата, които дръзваха да ме наричат Саманта.

Мак не можа да сдържи усмивката си и малко по-спокоен, седна на един от столовете, а тя запрелиства поред няколко папки, пълни с документация.

— Мак, би ли отговорил на няколко въпроса? — попита Сам, без да вдигне поглед.

— Стига да мога — отвърна той, благодарен, че му се предоставя възможност да помогне.

— Добре. Няма да те карам да повтаряш подробностите. Имам записи на всичко, което си казал на колегите, но трябва да изясним две важни неща с теб.

Жената го погледна в очите.

— Бих бил щастлив, ако мога да помогна — увери я Мак. — В момента се чувствам напълно безполезен.

— Мак, разбирам, че ти е много тежко, но твоето присъствие е важно. Повярвай ми, тук няма човек, който да не е загрижен за Миси. Ще направим всичко по силите си, за да я върнем невредима.

— Благодаря — бе единственото, което той можа да каже, и сведе поглед към пода — дори най-малката проява на съчувствие можеше да отприщи мъката му отново.

— Добре. Имах... дълъг разговор насаме с твоя приятел, лейтенант Томи, и той сподели с мен всичко, за което сте си говорили, така че не се чувствай длъжен да пазиш кожата му. Няма да му създам неприятности.

Мак вдигна глава, кимна и отново й се усмихна.

— И така — продължи тя, — забеляза ли някой да се навърта около семейството ти през последните няколко дни?

Мак бе изненадан от този въпрос и се облегна назад на стола.

— Искаш да кажеш, че похитителят ни е следил?

— Не. Изглежда, че подбира жертвите си случайно, въпреки че всички досегашни са на възрастта на дъщеря ти, дори с подобен цвят на косите. Предполагаме, че ги набелязва ден или два предварително и изчаква удобен момент. Някой да е събудил подозрението ти близо до езерото? Или около баните?

Мак потръпна при мисълта, че децата му може да са били дебнати, да са били набелязани жертви. Напрягна паметта си, но без успех.

— Съжалявам, не си спомням...

— Спирахте ли някъде по пътя към къмпинга, забелязахте ли нещо странно по време на походите си из района?

— Спряхме до водопада Мълтнома по пътя насам, а през последните три дни обиколихме целия район, но не си спомням да съм видял някого, който да е изглеждал съмнителен. Кой би предположил...?

— Няма за какво да се упрекваш. Може би по-късно ще се сетиш за нещо. Колкото и дребно и незначително да ти се струва, моля те, обади ни се. — Тя замълча и хвърли поглед към друг документ на бюрото. — А зеленият пикап? Забеляза ли подобно превозно средство, докато бяхте в къмпинга?

Мак отново напрягна паметта си.

— Не помня да съм виждал такова.

Специален агент Уиковски продължи да го разпитва още петнайсет минути, но той не можа да изстиска от паметта си нищо, което би могло да помогне на разследването. Накрая затвори бележника си, стана и му подаде ръка.

— Мак, още веднъж, съжалявам за Миси. Ако постигнем пробив, лично ще ти се обадя на мига.

* * *

В пет часа следобед най-сетне пристигнаха първите обнадеждаващи новини от блокадата на магистралата „Имнаха“. Както бе обещала, агент Уиковски веднага потърси Мак и го осведоми за подробностите.

Две семейни двойки забелязали зелен пикап, който отговарял на описанието на издирвания. Разглеждали археологически находки в селище на нез пърс близо до Горско стопанство 4260 — в една от най-отдалечените части на националния резерват, и на излизане оттам, на един разклон южно от границата с Горско стопанство 250, се разминали с пикапа. Тъй като този участък от пътя бил твърде тесен за

разминаване, трябвало да отбият встрани и да пропуснат пикапа да мине. Забелязали, че отзад в каросерията има туби с бензин и доста къмпинг екипировка. Шофьорът бил облечен със зимно яке, въпреки че денят бил много горещ, и им се сторило странно, че преди да мине покрай тях, нахлупил шапката си по-ниско над очите и се навел над съседната пътническа седалка, сякаш търси нещо. Взели го за откачалник и със смях го оставили да си върви по пътя.

Веднага щом пристигна докладът, напрежението във временния щаб нарасна. Томи отиде да съобщи на Мак, че за жалост, всичко узнато досега съвпада с обичайния начин на действие на Убиеца на момиченца — след отвлечането да се отправя към отдалечени места, откъдето може да продължи пеша по пътеките през гората. Очевидно е знаел къде отива, защото местността, в която е бил забелязан, бе доста отдалечена от асфалтовите пътища. За негов лош късмет обаче, и други бяха решили да навлязат толкова навътре в пустошта по същото време.

Привечер започна разпалено обсъждане дали е по-добре да се тръгне по следите му веднага, или да се изчака до разсъмване. Независимо от мнението си, всички бяха дълбоко съпричастни към ситуацията. Сърцата на повечето човешки същества не могат да търпят да се причинява страдание на невинни деца. Дори закоравели престъпници, излежавачи присъди в най-строгите затвори, често се отнасят безмилостно към хора, извършили подобно деяние. Въпреки че този свят се ръководи от неясни морални принципи, посегателството върху дете се счита за непростимо. Точка!

Застанал в единия ъгъл на стаята, Мак нетърпеливо слушаше спора, който според него бе пълна загуба на време. Той едва ли не бе готов да отвлече Томи, за да тръгнат незабавно по петите на похитителя. Всяка секунда му се струваше ценна.

Въпреки че обсъждането се стори на Мак безкрайно, представителите на различните служби бързо постигнаха съгласие и всички без изключение потеглиха веднага щом бяха уредени някои организационни подробности. Макар да нямаше много пътища, по които да се излезе от района с кола — а те бяха и вече блокирани — бе твърде вероятно опитен планинар да успее да премине незабелязано в пустошта на Айдахо на изток или в щата Вашингтон на север. Докато уведомяваха силите на реда в градовете Луистън, Айдахо, и Кларксън,

Вашингтон, за ситуацията, Мак бързо се обади на Нан, за да ѝ съобщи последните новини, и тръгна с Томи.

Вече му бе останала само една молитва: „Мили Боже, моля те, моля те, моля те, грижи се за моята Миси! Аз сега не мога“. Сълзи се стичаха по лицето му и капеха върху ризата.

* * *

В 19:30 часа целият конвой от патрулни коли, джипове на ФБР, пикапи с кучета в клетки и няколко високопроходими автомобили на горските служби се отправи по магистралата „Имнаха“. Вместо да се отбият на изток по пътя през планината Уалоуа, който щеше да ги отведе право в националния резерват, продължиха на север, после се спуснаха по второстепенното шосе „Имнаха Роуд“ и чак тогава по почвения път „Дъг Бар Роуд“ навлязоха в резервата.

Мак бе доволен, че пътува с човек, който познава района. На моменти имаше чувството, че този път се разклонява едновременно в много посоки. Сякаш онзи, който бе давал наименованията на пътищата в тази местност, бе изчерпал идеите си и уморен или пиан, бе започнал да кръщава всичко Дъг Бар Роуд.

Пътят, с тесни и стръмни завои, стана още по-опасен след залез-слънце. Колите едва пълзяха по него. Най-сетне стигнаха до мястото, където е бил забелязан зеленият пикап, а след километър и половина — и до разклона, от който горски път 4260 продължаваше на север-североизток, а 250 — на югоизток. Там решиха конвойт да се раздели на две и малка група, водена от специален агент Уиковски, пое по 4260, а останалите, сред които бяха Мак, Емил и Томи — по 250. Няколко мъчителни километра по-нататък тази по-голяма група отново се раздели в различни посоки: Томи и пикапът с кучетата се спуснаха по път 250, за да стигнат до мястото, където — според картите — той свършваше, а останалите следваха източния маршрут през парка, по горски път 4240, надолу към Темпърънс Крик^[1].

На този етап издирването още повече забави хода си. Следотърсачите вече се придвижваха пеша и осветяваха местността с мощни прожектори.

След като близо два часа Далтън се бе придвижвал към края на горски път 250, Уиковски се свърза с него по радиостанцията. Нейният екип бе попаднал на следа. На около петнайсет километра от разклона, където се бяха разделили, от 4260 тръгвал стар, неотбелязан на картата път, отвеждащ три километра на север. Той едва личал и по него имало дълбоки дупки. Щели да го подминат, ако един от следотърсачите случайно не осветил с прожектора си автомобилен тас на петнайсетина метра встрани от пътя. От любопитство го вдигнал от земята и под прахта, с която бил покрит, открили пръски от зелена боя. Навярно тасът бил паднал от джантата при друсането на пикапа по множеството дълбоки дупки.

Групата на Томи незабавно се върна назад. Мак не си позволи да се надява, че по някакво чудо Миси е все още жива, особено когато всичко известно досега сочеше обратното. Двайсет минути по-късно Уиковски отново се обади — този път, за да им каже, че са открили пикапа. От хеликоптер или самолет не биха могли да го видят, защото бе скрит старателно под навес от клони и шума.

Екипът на Мак вървя почти три часа, за да се срещне с първия, и когато стигнаха, всичко вече бе сторено. Кучетата бяха надушили следите на похитителя по стръмна ловджийска пътека, водеща до малка, скрита долина на повече от километър и половина надолу. Там намериха запусната колиба на брега на кристалночисто езеро, широко малко повече от половин километър, което се пълнеше от водите на пенлив поток на стотина метра от колибата. Век по-рано може би е била дом на заселници. Имаше две големи стаи, достатъчни да приютят малко семейство. Но сега най-вероятно служеше за убежище на ловци или браконieri.

Когато Мак и приятелите му пристигнаха, небето вече просветляваше. Устрои си лагер, достатъчно далеч от рушащата се колиба, за да не заличат оставените там следи. Веднага щом групата на Уиковски бе намерила колибата, следотърсачите с кучетата се бяха пръснали в различни посоки из околността. Кучетата на няколко пъти се бяха разлаяли, явно надушили нещо, но после бързо бяха изгубили дирята. Всички се събраха, за да съставят план за деня.

Когато Мак отиде при специален агент Саманта Уиковски, тя седеше до ниска масичка, проследяваше нещо по картата и отпиваше от голяма бутилка вода. Посрещна го с мрачна усмивка, на която той не

отвърна, и му подаде бутилката. В очите ѝ се четеше тъга и състрадание, но тонът ѝ бе делови:

— Здравей, Мак. — Тя се поколеба. — Ще седнеш ли?

Мак не искаше да сяда. Имаше нужда да чуе нещо, което да го успокои. Но обзет от лошо предчувствие, той просто остана прав срещу нея и изчака да продължи.

— Мак, открихме нещо, но новините не са добри.

Той потърси подходящи думи, за да формулира въпроса си.

— Миси ли намерихте?

Не желаете да чуе отговора на този въпрос, но на всяка цена трябваше да го узнае.

— Не, не я намерихме. — Сам замълча и понечи да се изправи. — Но се налага да дойдеш с мен, за да разпознаеш една вещ, която открихме в онази стара колиба. Трябва да разбере дали е била... — Осъзна грешката си, но бе твърде късно. — ... искам да кажа, дали е нейна.

Мак оброни глава. Почувства се остарял с милион години. В този момент му се искаше по някакъв начин да се превърне в безчувствена скала.

— О, Мак, толкова съжалявам — извини се Сам и стана. — Може да отидем и по-късно, ако искаш. Просто си помислих, че...

Не можеше да я погледне в очите, дори му бе трудно да намери думи, които да изрече, без да рухне. Бентът, който удържаше мъката, отново заплашваше да се скъса.

— Да вървим — промълви той. — Искам да узная всичко, което има за узнаване.

Явно Уиковски даде незабелязано някакъв знак на другите, защото, въпреки че Мак не я чу да казва нищо, усети как Емил и Томи го подкрепиха от двете страни, преди всички да се отправят след специалния агент по късата пътека до колибата. Тримата зрели мъже, преплели ритуално ръце в израз на солидарност, вървяха заедно, всеки към най-страшния си кошмар.

Един от криминалистите отвори вратата на колибата, за да влязат. Лампи, захранвани с генератор, осветяваха ярко главното помещение. Лавици по стените, стара маса, няколко стола и вехт диван, който някой бе довял навярно с доста усилия. Мак веднага съзря това, което бе дошъл да разпознае, отпусна се в прегръдките на

двамата си приятели и зарада неудържимо. На пода, до огнището, лежеше червената рокля на Миси, разкъсана и напоена с кръв.

* * *

За Мак следващите дни и седмици преминаха като сън, в който се сливаха разпитите в полицията, разговорите с пресата и възпоменателната служба пред малкия празен ковчег на Миси, покрай който преминаваше в тъжно шествие безкрайна река от печални и безмълвни лица. Но после започна бавно и мъчително да се завръща в ежедневието.

По всичко личеше, че Убиеца на момиченца бе взел поредната си жертва — Мелиса Ан Филипс. Както в другите четири случая, полицията така и не намери тялото, въпреки че екипите от следотърсачи претърсваха гората около колибата дни наред. И този път, както във всеки от предните случаи, убиецът не бе оставил нито пръстови отпечатъци, нито следи с ДНК. Никъде не бе намерена друга улика, освен брошката. Сякаш този човек бе призрак.

Докато траеше всичко това, Мак реши, че е време да направи опит да се освободи от властта на болката и скръбта — поне докато е със семейството си. Щеше да им е още по-тежко, ако загубеха и него. Трагедията бе оставила отпечатък у всички, но Кейт изглеждаше най-съкрушена и се затваряше в черупката си — като костенурка, която пази меката си плът от всичко, което би могло да я нарани. Подаваше глава само когато се чувстваше напълно защитена, а това се случваше все по-рядко. Все повече Мак и Нан се тревожеха за нея, но не намираха подходящи думи, за да проникнат зад крепостната стена, която тя издигаше около сърцето си. Опитите да я заговорят не намираха отклик, думите им сякаш отскачаха като ехо от вкаменялото ѝ лице. Нещо като че ли бе умъртвено дълбоко в нея и заразата от неговото гниене все повече обхващаше същността ѝ, понякога намирайки израз в жлъчни думи или безизразно мълчание.

Джош се справяше много по-добре, донякъде благодарение на връзката, която поддържаше с Амбър. Електронната поща и телефонът му даваха възможност да изрази и изживее скръбта си. Освен това се

готвеше за изпити и бе погълнат от грижите, които има всеки ученик в последен клас на гимназията.

Безутешната тъга бе обгърнала до различна степен всеки, който бе познавал Миси. Мак и Нан се подкрепяха взаимно и донякъде успяваха да издържат на унищожителните пориви на скръбта. Това сякаш ги направи по-близки от преди. Още в самото начало Нан бе уверила Мак, че не го обвинява за случилото се. Разбираемо, на самия него му бе нужно доста повече време, за да престане да се упреква.

Не можеше да спре да мисли какво би се случило, „ако“... А това бе кратък и хлъзгав път към отчаянието. Ако не бе решил да заведе децата на този излет; ако бе казал „не“, когато го бяха помолили да им разреши да погребат с кануто; ако си бяха тръгнали предишния ден, ако... ако... ако... Понякога си даваше сметка, че това няма никакъв смисъл. Фактът, че не можеше да погребее Миси, правеше провала му като баща още по-голям. Мисълта, че тя все още е някъде в гората, не му даваше мира.

Три години и половина по-късно дъщеря му официално бе обявена за жертва на убийство. Животът никога вече нямаше да бъде нормален, нямаше как да бъде. Беше така пуст без неговата Миси.

Трагедията бе задълбочила пропастта между него и Бог, но Мак не обръщаше внимание на засилващото се чувство на отчуждение. Вместо това се опитваше да възпита у себе си стоическа, коравосърдечна вяра и въпреки че тя му носеше известно спокойствие и мир, не спираше кошмарите, в които краката му затъваха в кал, а безмълвните му викове не можеха да спасят неговата безценна Миси. Лошите сънища ставаха по-редки, а смехът и миговете на радост постепенно се връщаха, но те го караха да изпитва вина.

Ето защо, когато получи бележката от Татко, който му предлагаше да се срещнат в колибата, това бе значително събитие. Не бе подозирал, че Бог изпраща бележки. И защо го викаше в *колибата* — символ на неговата безгранична болка? Със сигурност съществуваха по-подходящи места за среща с Бог. През ума му дори премина мрачната мисъл, че може би убиецът се подиграва с него или го подмамва да остави другите от семейството си без закрила. Може би наистина някой просто се опитваше да му скрои жесток номер. Но тогава защо бе подписал бележката с *Татко*?

Колкото и да се опитваше, Мак не можеше да отхвърли отчаяната надежда, че все пак бележката наистина е от Бог — колкото и налудничава да му се струваше тази идея от гледна точка на теологическото му образование. В семинарията го бяха учили, че Бог напълно е прекъснал пряката комуникация със съвременните хора и предпочита те само да почитат и следват Светото писание — когато е правилно изтълкувано, разбира се. Божият глас бе сведен до писано слово, но дори и то трябваше да бъде разшифровано и обяснявано от авторитетни богослови. Изглежда, прякото общуване с Бог е било привилегия само на древните и нецивилизованите, докато днес духовната интелигенция натрапваше посредничеството си на образованите хора от западната култура. Всъщност искаше ли някой да общува с ограничен и налаган в книгите образ на Бог? И особено с този в една скъпа книга с кожена подвързия и позлатени ръбове — остри, вменияващи чувство на вина ръбове.

Колкото повече Мак размишляваше върху това, толкова по-объркан и непримирим ставаше. Кой бе изпратил проклетата бележка? Дали Бог, дали убиецът, или някой безсърдечен зевзек? Нима имаше значение? Каквато и да беше истината, Мак имаше чувството, че е жертва на нечие жестоко забавление. Впрочем какъв смисъл имаше човек да следва повелите на Бог? Ето докъде бе стигнал *той* по този път.

Но въпреки гнева и депресията, Мак знаеше, че се нуждае от отговори. Осъзнаваше, че влачи тежки окови и неделните химни и молитви не ще му помогнат да се освободи от тях. Църквата не променяше нищо в живота на хората, които той познаваше, с изключение може би на Нан. Но тя бе специална. Навярно нея Бог наистина обичаше. Тя не се бе провалила като него. Вече му се повдигаше от Бог и неговата религия, от малките религиозни клубове, които бяха напълно безполезни и не водеха до никаква промяна. Да, Мак се нуждаеше от нещо повече. И щеше да получи много повече, отколкото би дръзнал да поиска.

[1] Поток в планината Уалоуа, близо до който е разположено едноименно ранчо. — Б.пр. ↑

5. ПОЗНАЙ КОЙ ЩЕ ДОЙДЕ ЗА ВЕЧЕРЯ

Често отхвърляме твърдения, които ни се струват твърде революционни. Толкова сме убедени в правотата на своята преценка, че отричаме фактите, несъвместими с нея. Нищо, което заслужава да се нарече истина, не може да бъде постигнато чрез подобни средства.

Мерилин Робинсън,
„Смъртта на Адам“

Има моменти, когато човек избира да вярва в нещо, което при нормални обстоятелства би сметнал за абсурдно. Това не означава, че то наистина е абсурдно, а само че противоречи на здравия разум. Може би съществува някакъв свръхразум, чийто замисъл стои отвъд нормалното обяснение на фактите и логическите обосновки; замисъл, който може да бъде съзрян само ако успеете да обхванете с поглед цялостната картина на реалността. А в това може би най-добре помага вярата.

Пред Мак стояха много неизвестни, но известно време след премеждието на заледената алея пред къщи в сърцето и ума му се оформи убеждението, че има три правдоподобни обяснения за бележката. Тя или бе от Бог — макар да звучеше абсурдно — или бе нечия жестока шега, или зловещо послание от убиеца на Миси. Независимо кое от тях щеше да се окаже вярното, мисълта за бележката владееше съзнанието му във всяка минута от деня, както и сънищата му нощем.

Тайно започна да крои планове да отпътува за колибата следващия уикенд. Отначало не каза на никого, дори на Нан. Не знаеше как да обясни решението си при спора, който неизменно щеше

да възникне, и се боеше, че тя ще го заключи у дома и ще изхвърли ключа. Освен това разумът му подсказваше, че един такъв разговор ще причини на всички още повече болка, без да доведе до решение. „Няма да споделя с Нан за нейно добро“ — казваше си той. Освен всичко друго, да ѝ каже за бележката, би означавало да признае, че има тайни от нея — тайни, за които умът му намираще оправдание. Понякога откровеността създава единствено проблеми.

Убеден, че е правилно да предприеме това пътуване, Мак започна да мисли как през уикенда да изпрати семейството си далеч от дома, без да събуди подозрение у тях. Не изключваше вероятността убиецът да се опитва да го подмами да напусне града, за да остави близките си без закрила. Не биваше да допуска това. Но умът му не роди нищо. Нан бе твърде проникателна и ако разкриеше намеренията му, неизбежно щеше да го засипе с въпроси, на които той не бе готов да отговори.

Но обстоятелствата се стекоха благоприятно и самата Нан разреши дилемата му. Отдавна обмисляла идеята да погостува на сестра си и семейството ѝ на островите Сан Хуан, близо до крайбрежието на щата Вашингтон. Зет ѝ бе детски психолог и Нан се надяваше професионалната му намеса да помогне при задълбочаващото се антисоциално поведение на Кейт, което бе накарало нея и Мак да вдигнат ръце. Когато Нан повдигна въпроса за пътуването, Мак реагира прекалено въодушевено.

— Разбира се, че ще отидете — възкликна той. Тя не беше очаквала подобна реакция и го изгледа изпитателно. — Говоря сериозно — продължи смутено той, — мисля, че е страхотна идея. Ще ми липсват, разбира се, но ще оцелея сам няколко дни, а и имам доста работа.

Нан сви рамене, навярно благодарна, че не ѝ се беше наложило да го убеждава.

— Просто мисля, че ще бъде добре, особено за Кейт, да заминем за няколко дни — само добави тя и Мак кимна в знак на съгласие.

След кратък телефонен разговор със сестрата на Нан пътуването бе уредено. Скоро в къщата настъпи оживление. Джош и Кейт бяха безкрайно доволни, пролетната им ваканция щеше да се удължи с още седмица. Обичаха да гостуват на братовчедите си и лесно приеха идеята на майка си — не че имаха избор да решават.

Мак тайно се обади на Уили и старейки се да не разкрива плановите си, помоли приятеля си да му даде назаем своя джип с двойно предаване. Тъй като Нан щеше да пътува с микробуса, трябваше да намери по-надежден транспорт от малката си кола за неравните пътища в резервата, които навярно все още бяха в ледената хватка на зимата. Странната молба на Мак предвидимо предизвика редица въпроси от страна на Уили, на които Мак се опита да отговори колкото е възможно по-уклончиво. Когато Уили го попита направо дали възнамерява да пътува до колибата, Мак каза, че в момента не може да му даде отговор, но обеща да му обясни всичко, когато се срещнат сутринта, за да разменят автомобилите си.

В четвъртък късно следобед Мак изпрати Нан, Кейт и Джош с прегръдки и целувки, а после бавно започна подготовката си за дългото пътуване до Североизточен Орегон — мястото на кошмарите му. Реши, че няма да му бъдат нужни много неща, ако поканата действително е от Бог, но за всеки случай приготви хладилна чанта с повече провизии, отколкото бяха нужни за пътуването, както и спален чувал, няколко свещи, кибрит и куп други неща, необходими за оцеляване в планината. Беше се видиотил или се беше хванал на нечий грозен номер? Нямаше значение — винаги можеше да се върне обратно. Почукване на вратата стресна Мак и го изтръгна от мислите му. Беше Уили. Явно разговорът му се бе сторил доста озадачаващ и затова бе подранил. Мак изпита облекчение, че Нан и децата вече бяха заминали.

— Тук съм, Уили, в кухнята — извика Мак.

Щом приятелят му влезе при него, не пропусна да надникне в хола и когато видя приготвените там вещи, се облегна на касата на вратата и скръсти ръце.

— Е, докарах джипа, резервоарът е пълен, но няма да ти дам ключовете, преди да ми кажеш какво си намислил.

Мак продължи да събира багаж в пътните чанти. Знаеше, че няма смисъл да лъже приятеля си, а и джипът му трябваше.

— Ще отида отново в колибата, Уили.

— За това се досетих. Искам да узная само защо ти хрумна по това време на годината. Не знам дали старият ми джип няма да ни остави насред път, но за всеки случай взех вериги.

Без да го погледне, Мак отиде до кабинета си, вдигна капака на малката метална кутия и извади бележката. Когато се върна в кухнята, я подаде на Уили. Приятелят му разгъна листа и мълчаливо прочете написаното.

— Господи, що за ненормалник би написал нещо подобно? И кой е Татко?

— Така Нан нарича Бог.

Мак сви рамене, не знаеше какво друго да каже. Взе бележката и я пхна в джоба на ризата си.

— Почакай, нали не мислиш, че наистина е от Бог?

Мак се огледа — почти бе приключил със събирането на багажа, — а после отново погледна Уили.

— Уили, не знам какво да мисля. В първия момент си казах, че е просто номер, и така се ядосах, че чак ми причерня. Може би съм се хванал на нечия въдица. Знам, че е лудост, но по някакъв странен начин се чувствам длъжен да проверя. Трябва да отида, Уили, или ще полудея.

— Хрумвало ли ти е, че може да е убиецът? Ами ако се опитва да те подмами там поради някаква причина?

— Разбира се, че ми мина през ума. Дори и да е така, ще съм доволен. Имам сметки за уреждане с него — мрачно каза Мак и замълча за миг. — Но тази версия нещо не ми се връзва. Не мисля, че убиецът би се подписал с *Татко*. Човек трябва наистина да познава семейството ни, за да му хрумне това.

Уили изглеждаше объркан.

Мак продължи:

— А никой, който ни познава толкова добре, не би изпратил подобна бележка. Мисля си, че само Бог... може би.

— Но Бог не прави подобни неща. Поне не съм чувал да е изпращал бележка на някого. Не че не би могъл, но нали разбираш какво имам предвид? И защо ще иска да отидеш отново в колибата? Не се сещам за по-лошо място...

Настъпи дълго и неловко мълчание.

Мак се облегна на кухненския плот и се загледа в една дупка на пода. После отново заговори:

— Не знам, Уили. Мисля, че донякъде ми се ще да вярвам, че Бог го е грижа за мен поне дотолкова, че да ми изпрати бележка. Много

съм объркан, дори след като мина толкова време. Просто не знам какво да мисля, а положението не се подобрява. Струва ми се, че губя и Кейт, и това ме убива. Може би случилото се с Миси е Божие наказание за онова, което сторих с баща си. Просто не знам. — Вдигна поглед към лицето на човека, който бе по-загрижен за него от всеки, когото познаваше, освен Нан. — Знам само, че трябва да отида.

Отново последва мълчание, което този път наруши Уили:

— Е, кога тръгваме?

Мак бе трогнат от желанието на приятеля си да вземе участие в неговата лудост.

— Благодаря, приятелю, но трябва да отида сам.

— Знаех си, че ще реагираш така — отвърна Уили, обърна се и излезе от стаята. Върна се след малко с пистолет и кутия патрони в ръце. Внимателно ги сложи на плота. — Не се и надявах да те разубедя и реших, че може да имаш нужда от това. Предполагам, че знаеш как да го използваш.

Мак погледна оръжието. Знаеше, че намеренията на Уили са добри и се опитва да помогне.

— Не мога, Уили, от трийсет години не съм докосвал оръжие, не възнамерявам да го правя и сега. Ако съм научил нещо по онова време, то е, че опитите да реша някой проблем с насилие винаги ми навличат още по-големи неприятности.

— А ако там те чака убиецът на Миси? Какво ще правиш тогава?

Мак сви рамене.

— Честно казано, не знам, Уили. Готов съм да рискувам.

— Но ще бъдеш беззащитен. Не можеш да предвидиш какво ти крои. Вземи го, Мак. — Уили плъзна пистолета и патроните по плота към него. — Не е задължително да го използваш.

Мак погледна към пистолета и след кратко колебание бавно посегна към него и патроните и внимателно ги сложи в джоба си.

— Добре, за всеки случай.

После нарами част от багажа си и се отправи към джипа. Уили грабна един голям вързоп, който бе останал. Оказа се по-тежък, отколкото бе предполагал, и той изпъшка, докато го вдигаше.

— Господи, Мак, щом мислиш, че Бог ще те чака там, за какво са ти всички тези провизии?

Мак се усмихна тъжно.

— Просто се подсигурявам. Трябва да бъда подготвен за всичко, което може да се случи... или да не се случи.

Излязоха от къщата на алеята, където бе спрял джипът. Уили извади ключовете от джоба си и ги подаде на Мак.

— Е — полюбопитства той, — къде са останалите и какво мисли Нан за пътуването ти до колибата? Не вярвам да е била очарована от идеята.

— Нан и децата отидоха на гости у сестра ѝ на островите и... не ѝ казах — призна Мак.

Уили очевидно бе изненадан.

— Какво? Никога не си пазил тайни от нея. Не мога да повярвам, че си я излъгал!

— Не съм я лъгал — възрази Мак.

— Прости ми, но не виждам голяма разлика — сопна се Уили. — Не си я *излъгал*, а просто не си ѝ казал цялата истина. Рано или късно ще разбере.

Той поклати глава с укор.

Мак не обърна внимание на упрека на приятеля си, върна се в къщата и отиде до кабинета. Там намери резервните ключове от колата и външната врата, подвоуми се за миг, взе малката метална кутия и се върна при Уили.

— Как мислиш, че изглежда той? — засмя се Уили.

— Кой? — попита Мак.

— Бог, разбира се. В какъв облик предполагаш, че ще ти се яви? Ако си направи труда да дойде, искам да кажа. Представям си как влизаш в колибата и изплашваш някой нещастен турист до смърт, питайки го дали е Бог и изисквайки от него отговори на безбройните си въпроси.

Мак се усмихна.

— Не знам, може би ще се яви като ярка светлина или пламнал къпинов храст, както пред Моисей. Аз лично винаги съм си го представял като достолепен старец с дълга бяла брада, нещо като Гандалф; от „Властелинът на пръстените“ на Толкин.

После сви рамене, даде ключовете на Уили и го прегърна. Уили се качи в колата на Мак и спусна стъклото.

— Е, ако все пак се появи, предай му много поздрав от мен — усмихна се той. — Кажи му, че и аз имам някои въпроси. И, Мак,

постарай се да не го ядосваш. — Двамата се засмяха. — Сериозно — продължи Уили, — безпокоя се за теб, приятелю. Щеше ми се някой да дойде с теб. Аз, Нан или някой друг. Дано намериш онова, от което се нуждаеш, там. Ще се моля за теб.

— Благодаря, Уили. И аз те обичам.

Уили помахаше от прозореца, докато се отдалечаваше по алеята. Мак знаеше, че приятелят му ще удържи на думата си. Молитвите му щяха да му бъдат нужни.

Проследи с поглед автомобила, докато той се скри зад ъгъла, после извади бележката от джоба на ризата си и я прочете за пореден път, преди да я прибере в металната кутия, която сложи на предната седалка, наред с друг багаж, струпан там. Заклучи вратите и се върна в къщата, за да прекара една безсънна нощ.

* * *

В петък, далеч преди разсъмване, Мак вече бе извън града и караше по 84 магистрала. Нан се бе обадила предишната вечер от дома на сестра си, за да го успокои, че са пристигнали благополучно, и той не очакваше да позвъни отново до неделя. Тогава навярно щеше да пътува обратно, а можеше и вече да си е вкъщи. За всеки случай пренасочи обажданията у дома към мобилния си телефон, въпреки че едва ли щеше да има обхват, когато навлезе в резервата.

Измина пътя, по който бяха стигнали до езерото преди три и половина години, с малки разлики: не правеше толкова чести почивки и мина покрай водопада Мълтнома, без да погледне встрани. Бе потискал всички спомени за това място от изчезването на Миси, заключвайки емоциите на сигурно място в тъмните подземия на сърцето си.

Докато минаваше през Пролома, в съзнанието му пропълзаше паника. Беше се опитвал да не мисли и просто да следва плана си, но потисканите чувства и страхове започнаха да проникват през самообладанието му като стръкове трева през пукнатините на бетонна плоча. Погледът му потъмня, а ръцете му стискаха волана по-здраво, докато при всяка отбивка се бореше с изкушението да обърне към дома. Знаеше, че се е отправил право към сърцевината на своята болка,

към водовъртежа на *Безутешната тъга*, която го бе лишила от чувството, че е жив. Проблясъци на ярки спомени и внезапни приливи на ярост прииждаха на вълни, а в устата му горчеше.

Най-сетне стигна до Ла Гранде, където натисна педала на газта и пое по 82 магистрала към Джоузеф. Изкуши се да се отбие при Томи, но размисли. Колкото по-малко хора смятаха, че си е изгубил ума, толкова по-добре. Зареди догоре резервоара и продължи.

Движението не бе натоварено, „Имнаха“ и по-малките шосета бяха необичайно чисти и сухи за това време на годината, времето бе много по-топло, отколкото бе очаквал. Но му се струваше, че колкото повече наближава, толкова по-бавно бе способен да се движи, сякаш колибата го отблъскваше с невидимо силов поле. Джипът нагази в снега, покрил последните няколко километра до пътеката, по която щеше да слезе до колибата. Сред бръмченето на двигателя чуваше упоритото хрущене на гумите във все по-дълбокия сняг и лед. Мак на два пъти зави в грешна посока и се връща обратно, но въпреки това беше рано следобед, когато най-сетне отби и спря до едва забележимата пътека.

Остана в колата почти пет минути, упреквайки се, че е такъв глупак. С всеки изминат километър от Джоузеф спомените се връщаха с адреналинова яснота и сега осъзна, че няма желание да продължи. Но вътрешният импулс да стигне до края бе неустоим. Докато се бореше със себе си, закопча якето си и взе кожените ръкавици.

Слезе, проследи с поглед пътеката и реши да остави всичко в колата и да измине разстоянието от километър и половина до езерото без багаж, за да не се налага да го мъкне обратно нагоре, тъй като вече бе сигурен, че ще си тръгне оттук съвсем скоро.

Толкова бе студено, че от устата му излизаше пара. Струваше му се, че скоро може да завали сняг. Болката, която свиваше стомаха му, го доведе до паника. Само след пет крачки така му прилоша, че нозете му се подкосиха и той падна на колене.

— Моля те, помогни ми! — простена той. С мъка се изправи на треперещите си крака и направи още една крачка по пътеката. После отново спря, обърна се и се върна обратно при колата. Отвори предната врата и след известно тършуване напипа малката метална кутия. Отвори капака, намери това, което търсеше — любимата си снимка на Миси, и я извади заедно с бележката. Затвори кутията,

решил да я остави там. Поколеба се за миг, приковал поглед в жабката. Накрая взе пистолета на Уили, провери дали има патрони в пълнителя и дали предпазителят е спуснат. Изправи се, затвори вратата и пхна пистолета в колана си отзад. Отново застана с лице към пътеката, за последен път погледна снимката на Миси, преди да я прибере в джоба на ризата си заедно с бележката. Ако го намереха мъртъв, поне щяха да знаят за кого е мислел.

Пътеката бе стръмна, камъните по нея — заледени и хлъзгави. За всяка крачка, която го отвеждаше по-дълбоко в гъстата гора, бе нужна концентрация. Бе призрачно тихо. Единствените звуци, които чуваше, бяха хрущането на снега под краката му и тежкото му дишане. Обзе го чувството, че някой го наблюдава, и дори веднъж спря и се озърна. Колкото и да му се искаше да побегне обратно към джипа, краката му сякаш имаха своя воля и бяха твърдо решени да продължат надолу по пътеката, все по-дълбоко в сумрачната, труднопроходима гора.

Изведнъж нещо се раздвижи наблизо. Стреснат, той застина и наостри слух. Учестеният пулс на сърцето туптеше в ушите му. Мак облиза внезапно пресъхналите си устни и бавно протегна ръка зад гърба си и извади пистолета от колана. Вдигна предпазителя, напрегнато се вгледа в тъмния шубрак, опитвайки се да види или чуе нещо, което би обяснило шума и забавило прилива на адреналин. Но каквото и да беше прошемоляло, то не издаде повече звук. Дали го дебнеше? За всеки случай остана неподвижен няколко минути, после запристъпва по-нататък по пътеката — безшумно, доколкото бе възможно.

Гората сякаш все повече се съгъстяваше и започна да се пита дали не е объркал пътеката. С крайчеца на окото си отново зърна някакво движение и светкавично приклепна, взирайки се между ниските клони на близкото дърво. Някаква призрачна сянка безшумно се шмугна в храстите. Дали не му се бе сторило? Отново изчака известно време, без да помръдне. Дали беше Бог? Съмняваше се. Може би животно? Не помнеше да е чувал тук горе да има вълци, а лосове и елените биха вдигнали повече шум. Следващата мисъл бе тази, която досега избягваше. „Ако бе нещо по-лошо от животно? Ако все пак бе подмамен тук? Но защо?“

Бавно се надигна от прикритието си, все още с насочен пистолет, и направи крачка напред, когато хрустът пред него сякаш внезапно

експлодира. Мак рязко отскочи встрани, изплашен и готов да се бори за живота си, но миг преди да натисне спусъка, разпозна задницата на язовец, който побягна нагоре по пътеката. Бавно изпусна въздуха от дробовете си, който едва сега осъзна, че бе задържал в уплахата, свали пистолета и поклати глава. Мак смелчагата се бе оказал просто уплашено момче в гората. Спусна обратно предпазителя и прибра оръжието. „Някой можеше да пострада“, помисли си той с въздишка на облекчение.

Пое си отново дълбоко дъх и бавно издиша, за да се успокои. Твърдо решен да не проявява повече страх, продължи по пътеката и се опита да върви по-уверено, отколкото се чувстваше. Надяваше се да не е изминал толкова път напразно. Ако Бог наистина го очакваше, бе готов да излее всичко насъбрано, което тежеше на сърцето му, проявявайки нужното уважение, разбира се.

След още няколко завоя излезе от гората и се озова на открита полегата поляна. В далечния ѝ край, в ниското, отново я видя — колибата. Спря се, загледа се в нея и стомахът му отново се сви на топка. На пръв поглед изглеждаше, сякаш нищо не се е променило, освен че клоните на дърветата бяха оголели и бял снежен саван покриваше земята наоколо. Самата колиба изглеждаше мъртва и пуста, но докато се взираше в нея, за миг сякаш се преобрази в лице на демон, изкривено в зловеща гримаса, което го гледаше втренчено и го предизвикваше да се приближи. Потискайки обзелата го паника, Мак решително измина последните стотина метра и се изкачи до верандата.

Споменът за ужаса, който бе преживял при предишното прекрачване на този праг, нахлу в паметта му и той се поколеба, преди да побутне вратата.

— Ехо — извика Мак, не твърде силно. Прочисти гърлото си и повтори по-силно: — Ехо? Има ли някого?

Гласът му отекна в празните стаи. Добил смелост, прекрочи прага и се спря.

Когато очите му привикнаха към полумрака вътре, той започна да различава очертанията на предметите на следобедната светлина, която се процеждаше през счупените прозорци. Влезе в голямата стая и разпозна старите столове и маса. Неволно погледът му бе притеглен от мястото, което бе толкова болезнено да зърне отново. Дори след

няколко години избледнялото петно от кръв, където бяха намерили роклята на Миси, ясно личеше по дъските до огнището.

— Толкова съжалявам, скъпа!

Сълзите бликнаха от очите му.

Накрая сърцето му експлодира, потисканият гняв се отприщи и стремително се спусна по скалистите склонове на бурните му емоции. Мак вдигна поглед към небесата и изкрещя въпросите, които го терзаеха непоносимо:

— Защо, защо допусна това да се случи? Защо ме доведе тук? От всички места на света — защо точно *тук*? Не беше ли достатъчно да отнемеш моето момиченце? Нужно ли е да си играеш с мен по този жесток начин?

В сляпата си ярост Мак грабна най-близкия стол и го запрати с все сила към стената. Той се разби на парчета. Взе единия крак и започна да руши всичко, което успя. Стонове на отчаяние и ярост се процеждаха между устните му, докато изливаше гнева си върху това ужасно място.

— Мразя те!

Продължи бясно да нанася удари, докато напълно се изтощи.

Отчаян и сломен, Мак се отпусна на пода до петното от кръв. Леко го докосна. Само това бе останало от Миси. Докато лежеше до нея, бавно проследи с пръсти обезцветените краища и тихо зашепна:

— Миси, толкова съжалявам. Съжалявам, че не успях да те защитя. Съжалявам, че не успях да те намеря.

Дори в изтощението си все още трепереше от гняв и отново се обърна към безразличния Бог, който бе някъде отвъд покрива на колибата:

— Господи, не можа ли поне да ни помогнеш да открием тялото й, за да я погребем както подобава? Нима искахме твърде много?

Постепенно гневът отстъпи място на болката и нов прилив на скръб нахлу в обърканата му душа.

— Е, къде си? Мислех, че искаш да се срещнем тук. Ето ме, Господи. А ти къде си? Не те виждам! Никога не си бил до мен, когато съм имал нужда от помощта ти. Нито когато бях малък, нито когато загубих Миси. Нито сега! Що за *Татко* си? — процеди той през зъби.

Мак остана да седи на пода, докато тишината и празнотата на колибата завземаха бавно душата му. Хаосът от въпроси и обвинения,

които беше отправил в пространството, сякаш се утаи и образува горчива локва около него. *Безутешната тъга* затегна обръча си, но това задушавашо чувство като че ли му харесваше. *Тази* болка му бе позната. Така бе свикнал с нея, че я приемаше като близка приятелка.

Мак усети пистолета на кръста си, примамливия хлад от допира с метала. Извади го, без в първия момент да осъзнава какво се кани да направи. О, да спре терзанията, болката, никога вече да не чувства нищо. Самоубийство? Тази възможност го изкушаваше. „Толкова е лесно — помисли си той, — край на сълзите, край на болката...“ Сякаш видя как в пода — под оръжието, в което се взираше — зейна черна пропаст, мрак, който погълна и последните искрици надежда в сърцето му. Самоубийството бе начин да си отмъсти на Бог, ако Бог изобщо съществуваше.

Навън облаците се разкъсваха и изведнъж в стаята нахлу силна светлина, която проникна до сърцевината на отчаянието му. Но... какво щеше да стане с Нан? А с Джош, Кейт, Тайлър и Джон? Колкото и силен да бе копнежът да се избави от болката, знаеше, че не е готов да им причини още по-голямо страдание.

Мак седеше в някакъв емоционален ступор и хладно претегляше възможностите, докато пистолетът тегнеше в ръката му. Студен полъх докосна лицето му и му се прииска да легне и да се остави на зимата да смрази сърцето му, толкова бе изтощен. Облегна гръб на стената и потърка натежалите си клепачи. Затвори очи и прошепна:

— Обичам те, Миси. Толкова ми липсваш.

Само след няколко минути Мак внезапно се събуди. Изненадан, че бе задрямал, бързо се изправи. Пъхна пистолета в колана си, заключи отново гнева в дълбините на душата си и тръгна към вратата.

— Това е нелепо! Какъв идиот съм! Да се надявам Бог да го е грижа за мен толкова, че да ми изпрати бележка!

Вдигна поглед към откритите греди.

— Отказвам се, Господи — прошепна той. — Не мога повече. Уморих се да те търся.

Мак излезе от колибата. Ако Бог искаше да се срещне с него, знаеше къде да го намери.

Извади от джоба си бележката и я скъса на малки парчета, които остави студеният вятър да отнесе. Като немощен старец слезе бавно по

стъпалата на верандата и с тежки стъпки и натежало сърце се заизкачва обратно към джипа.

* * *

Бе изминал едва петдесетина метра нагоре през гората, когато внезапна вълна от топъл въздух обля гърба му. Птиче чуруликане наруши мразовитата тишина. Пътеката пред него изведнъж загуби покривалото си от сняг и лед, сякаш някой я бе затоплил с калорифер. Мак се спря, пред удивения му поглед бялата снежна пелена навсякъде се стопи и бе заменена от свежа ухання трева. Три седмици от пролетта се изнизаха за трийсет секунди. Потърка очи и се олюля, замаян от живота, който закипя наоколо. Дори лекият сняг, който допреди това прехвърчаше, се превърна в малки цветчета, ефирно спускащи се към земята.

Не знаеше дали да вярва на сетивата си. Снежните преспи бяха изчезнали и пъстри диви цветя сияеха покрай пътеката и в гората, докъдето поглед стига. Червеношийки и сипки скачаха сред клоните. По земята пробягваха катерички, сядаха и се вглеждаха в него миг преди отново да се шумугнат в шубраците. Стори му се, че зърна млад елен да изскача от усойно кътче в гората, но докато се вгледа натам, вече бе изчезнал. Сякаш това не бе достатъчно, а и мирис на цветя започна да изпълва въздуха — не само едва доловимото ухание на дивите планински цветя, а наситен аромат на рози, орхидеи и други, екзотични, които вирееха в тропиците.

Мак вече не мислеше за връщане у дома. Обзе го ужас, сякаш бе отворил кутията на Пандора и се бе понесъл във вихъра на лудост, в чиято власт щеше да остане завинаги. Плахо, колебливо се обърна, опитвайки се да запази разсъдъка си.

Беше изумен. Всичко се бе преобразило. На мястото на запуснатата колиба имаше стабилна, безупречно построена дървена къща, сега точно по средата на разстоянието между него и езерото, което се виждаше над покрива ѝ. Бе издигната от цели стволове, съвършено обработени.

Нямаше ги тъмните шубраци, бодливите храсти и тръни — всичко, което Мак виждаше сега, бе прелестно като на пощенска

картичка. От комина на колибата към ясното следобедно небе лениво се издигаше дим, който бе признак на живот вътре. Около верандата имаше плочник и ниска бяла дървена ограда. Отнякъде долиташе смях, може би отвътре, но не бе сигурен.

Може би преживяваше първи психотичен епизод на някое психично разстройство.

— Губя разсъдък — прошепна Мак на себе си. — Не е възможно да се случва. Това не е реалността.

Това място би могъл да види само в най-хубавите си сънища, което бе много подозрително. Гледката беше приказна, уханията — опияняващи, и краката му сякаш сами го поведоха обратно по пътеката към верандата. Цъфналите навсякъде цветя, букетът от сладостни аромати и силният мирис на билки събудиха отдавна забравени спомени. Често бе чувал, че носят е най-силната връзка с миналото, че обонянieto е мощно средство за достъп до забравеното. Сега дълбоко скътани спомени от неговото детство започнаха да пробягват през съзнанието му.

Щом стигна до верандата, отново се спря. От вътрешността на колибата долитаха ясни гласове. Мак потисна внезапния импулс да побегне като хлапак, чиято топка е попаднала в градината на съседа. „Но ако Бог е вътре, няма да има голяма полза, нали?“ Затвори очи и поклати глава, за да види дали ще успее да се отърси от халюцинацията и да върне реалността. Но когато ги отвори отново, всичко си беше същото. Плахо протегна ръка и докосна дървения парапет. Определено изглеждаше истински.

Сега бе изправен пред друга дилема. Какво би трябвало да направи човек, ако се озове пред вратата на къща — или както в случая, колиба — в която може би е Бог? Да почука ли? Вероятно Бог вече знаеше, че Мак е отпред. Може би бе най-добре просто да влезе и да се представи, но и това му се струваше също толкова абсурдно. И как да се обърне към него? Дали да го нарече Отче, Всемогъщи Боже или може би Господин Бог, дали бе редно да падне на колене с благоговение, макар че не бе в настроение за това.

Докато се опитваше да постигне известно вътрешно равновесие, гневът, който само преди малко се беше уталожил, започна отново да се надига. Вече не мислеше как ще нарече Бог и зареден с енергия от този гняв, изкачи стъпалата към вратата. Реши да заудря силно по нея и

да види какво ще стане, но точно когато вдигна свития си юмрук, тя широко се отвори и Мак се озова лице в лице с едра, усмихната афроамериканка.

Инстинктивно се отдръпна назад, но очевидно твърде бавно. С бързина, неподобаваща на едрото ѝ тяло, жената прекрачи прага, сграбчи го в мощната си прегръдка, вдигна го във въздуха и го завъртя като малко дете. Повтаряше името му — Макензи Алън Филипс — въодушевено, сякаш вижда дълго отсъствал и много обичан роднина. Най-сетне го остави да стъпи на земята и с ръце на раменете му го отдалечи от себе си, за да го огледа добре.

— Мак, я се виж само! — гръмогласно извика тя. — Толкова си пораснал. С нетърпение очаквах да те видя. Прекрасно е, че си тук с нас. Колко те обичам само!

И тя отново го притисна към себе си.

Мак беше онемял. За няколко секунди тази жена почти напълно бе разрушила асоциалната стена, зад която бе свикнал да се крие. Нещо в начина, по който го гледаше и викаше с пълен глас името му, го караше да изпитва радост, че я вижда, макар и да нямаше представа коя е.

Упоен от уханието, което струеше от нея, той се олюля. Беше някакъв цветен аромат с нотки на гардения и жасмин, в който безпогрешно разпозна парфюма на майка си, скрит в малката му метална кутия. Вече бе опасно близо до ръба на бездната от емоции и това нахлуващо ухание и събудените спомени заплашваха да го извадят от равновесие. Почувства топлината на сълзите, които напиреха в очите му. Жената, изглежда, също усети това.

— Бъди спокоен, скъпи, можеш да излееш всичко пред мен... Знам, че си страдал, знам, че си много ядосан и объркан. Хайде, хубаво е понякога да даваш воля на чувствата — носи облекчение.

Сълзите напълниха очите му, но все още не бе готов да излее чувствата си, не и пред нея. С всички усилия, на които бе способен, успя да се овладее и да не политне надолу в черната бездна на емоциите. През цялото време жената стоеше с протегнати ръце и на него му се струваше, че това бяха ръцете на майка му. Усещаше любящото присъствие. Беше топло, приканващо, разтапящо.

— Не си готов? — отвърна жената. — Не се безпокой, всичко ще става както и когато ти желаеш. Е, влизай. Нека взема якето ти. А този

пистолет? Всъщност не ти е нужен, нали? Нали не искаме някой да пострада?

Не знаеше какво да каже или направи. Коя бе тази жена? И откъде знаеше? Все още не можеше да помръдне от мястото си, но бавно и машинално свали якето си.

Когато едрата чернокожа жена го взе, Мак ѝ подаде и пистолета, който тя хвана с два пръста, сякаш се опасяваше да не се зарази с нещо. Щом се обърна, за да влезе в колибата, зад нея се появи дребничка жена с ясно изразени азиатски черти.

— Нека ги взема аз — каза тя с напевен тон. Очевидно нямаше предвид якето и пистолета, а нещо друго, и след миг се озова пред Мак. Той потръпна при допира на нещо, което го погали по лицето. Сведе поглед и видя, че жената държи в ръце изцяло кристално шишенце и малка четка за грим — като онези, които бе виждал Нан и Кейт да използват — с която нежно и внимателно отстраняваше нещо от лицето му.

Преди да ѝ зададе въпрос, тя се усмихна и прошепна:

— Макензи, всеки от нас цени определени неща и ги събира, нали? — В съзнанието му проблесна неговата малка тенекиена кутия. — Аз събирам сълзи.

Когато се отдръпна от него, Мак неволно присви очи, сякаш така щеше да я види по-добре. Странно, беше му трудно да я фокусира; като че ли беше прозрачна и трептеше на светлината, а косите ѝ бяха развети във всички посоки, въпреки че нямаше дори лек полъх. По-лесно му бе да я види с периферното зрение, отколкото ако гледа право в нея.

Отмести поглед към вратата и забеляза, че от колибата е излязъл и един мъж. Лицето му бе с характерните за Близкия изток черти, бе облечен като работник и на кръста носеше колан с инструменти. Стоеше спокойно със скръстени ръце, облегат на касата. Дънките му бяха покрити със стърготини, а ръкавите на карираната му риза бяха навити над лактите и разкриваха мускулестите му предмишници. Имаше приятни черти, ала не бе красив — човек не би го забелязал сред тълпата. Но очите му грееха, а лицето му озаряваше усмивка и на Мак му бе трудно да откъсне поглед от него.

Новата изненада го накара да отстъпи още крачка назад.

— Има ли и други? — попита той малко дрезгаво.

Тримата непознати се спогледаха и се засмяха. Мак също не можа да сдържи усмивката си.

— Не, Макензи — отвърна през смях чернокожата. — Това сме всички и повярвай ми, ние сме ти достатъчни.

Мак се опита отново да погледне азиатката. Доколкото можеше да види, тази стройна жена вероятно бе от китайски, непалски или дори монголски произход. Трудно бе да прецени, защото образът ѝ сякаш му убягваше. Съдейки по дрехите ѝ, Мак предположи, че е градинарка. В колана ѝ бяха пхнати ръкавици, но не от дебела кожа като на мъжа, а гумени, каквито Мак понякога използваше в своята градина. Бе облечена с прави дънки с бродерии покрай шевовете, чиито колене бяха изцапани с кал, и блуза на ярки жълти, червени и сини шарки. Мак знаеше, че тя не е реалност, а по-скоро видение, което ту се появяваше, ту се губеше от погледа му.

Мъжът се приближи, докосна рамото му, целуна го по двете бузи и го притисна в прегръдката си. Мак осъзна, че харесва този човек. Когато се разделиха, мъжът се отдръпна назад и към Мак отново пристъпи дамата от азиатски произход и взе лицето му в ръце. Бавно доближи лицето си до неговото и точно когато той очакваше да го целуне, се спря и впери поглед в очите му. Мак имаше чувството, че вижда през нея. После тя му се усмихна, нейното ухание го обгърна и сне от плещите му някакво тежко бреме, което сякаш бе носил като раница на гърба си.

Изведнъж Мак се почувства по-лек от въздуха, като че ли вече не докосваше земята. Тя го прегръщаше, без да го прегръща, без дори да го докосва. Едва когато се отдръпна назад, може би след няколко секунди, Мак осъзна, че стъпалата му все още докосват верандата.

— О, не се изненадвай — засмя се едрата чернокожа жена. — Тя оказва такова въздействие върху всеки.

— Хареса ми — промълви той, при което тримата отново избухнаха в смях, и този път Мак се присъедини към тях, без да го е грижа на какво точно се смееха.

Когато се поуспокоиха, едрата жена обгърна с ръка раменете му, притегли го към себе си и заговори:

— Знаем кой си, но може би ние трябва да ти се представим. Аз — направи елегантен жест с ръце — съм домакиня и готвачка тук. Можеш да ме наричаш Елузия.

— Елузия? — повтори Мак, озадачен.

— Е, добре, не ми казвай така, ако не искаш; просто това е име, което много ми харесва и има специално значение за мен. В такъв случай — скръсти ръце тя и пощипна брадичката си, сякаш усилено мислеше, — можеш да ме наричаш както Нан.

— Какво? Нали нямаш предвид... — Сега Мак бе истински изненадан и още по-объркан. Това със сигурност не можеше да е *Татко*, който му бе изпратил бележката. — Нима имаш предвид *Татко*?

— Да — отвърна тя и се усмихна с подкана, сякаш Мак бе понечил да каже нещо, но той остана безмълвен.

— А аз — намеси се мъжът, който изглеждаше около трийсетгодишен и бе малко по-нисък от него — поправам това-онова тук. Обичам да работя с ръцете си, въпреки че — както ще ти кажат тези двете, изпитвам удоволствие от готвенето и градинарството колкото тях.

— Изглежда, си от Близкия изток, може би арабин? — предположи Мак.

— Всъщност съм доведен брат на това голямо семейство и ако трябва да сме точни, съм евреин, от дома Иудин.

— Тогава... — Мак бе разтърсен от собственото си прозрение. — Значи ти си...

— Исус? Да. Можеш да ме наричаш така, ако искаш. Все пак с това име съм познат. Майка ми ме наричаше Йешуа^[1], но отговарям и на Джошуа или дори Джеси.

Мак бе онемял. Умът му просто не можеше да побере това, което виждаше и чуваше. Всичко това бе невъзможно... но ето че се бе озовал тук. А дали наистина беше тук? Изведнъж почувства слабост. Емоциите бързо го обсебваха, докато разумът му отчаяно се опитваше да осмисли всичката информация. Точно когато бе на път да падне на колене, азиатката пристъпи към него и отклони вниманието му.

— А аз съм Сараю — представи се тя, сведе глава в лек поклон и се усмихна. — Пазителка на градините, наред с други неща.

Мислите се рояха в съзнанието му, докато се мъчеше да реши какво да прави. Дали един от тези трима души бе Бог? А дали не бяха халюцинации или ангели, вестители на Бог, който щеше да дойде по-късно? Беше му непонятно. Тъй като бяха трима, може би това беше

Светата Троица. Но пък тази троица се състоеше от две жени и един мъж, никой от които не бе бял? Всъщност защо винаги досега си бе представял, че Бог е бял? Умът му блуждаеше, затова се съсредоточи върху въпроса, на който най-отчаяно искаше да получи отговор.

— Тогава — намери сили да попита — кой от вас е Бог?

— Аз — отговориха и тримата в един глас.

Мак последователно местеше погледа си върху всеки от тях и въпреки че все още не можеше да проумее какво се случва, им повярва.

[1] Името на Исус на арамейски език. — Б.пр. ↑

6. ЧАСТИЦА ОТ ЧИСЛОТО ПИ

... независимо каква е Божията сила, първото проявление на Бог никога не е това на абсолютния, Всемогъщ Господар, а на Бога, който слиза до нашето човешко ниво и приема всичките му ограничения.

Жак Елюл, „Анархия
и християнство“

— Хайде, Макензи, не стой там със зяпнала уста, сякаш си напълнил гащите — каза едрата чернокожа, обърна се и се запъти към вратата. — Ела да си побъбрим, докато спретна вечерята. Ако не ти се говори, можеш да си намериш друго занимание. Зад къщата — посочи с ръка, без да го погледне или забави ход, — до заслона за лодките, ще намериш въдица, с която можеш да наловиш малко езерна пъстърва. — Спря се на вратата и целуна Исус. — Но имай предвид — обърна се тя отново към Мак, — че ще трябва да почистиш рибата.

После бързо му се усмихна и изчезна в колибата със зимното яке на Мак и пистолета, все още държейки го с два пръста, на разстояние от себе си.

Мак наистина стоеше зяпнал, със застинал на лицето израз на недоумение. Не забеляза Исус, който пристъпи към него и сложи ръка на рамото му. Сараю сякаш се бе изпарила.

— Нали е страхотна! — възкликна Исус с широка усмивка.

Мак го погледна и поклати глава.

— Полудявам ли? Нима се очаква от мен да повярвам, че Бог е закръглена чернокожа жена със съмнително чувство за хумор?

Исус се засмя.

— Наистина си я бива! Винаги може да те смае с нещо. Обича изненадите и дори и да не ти се вярва, винаги подбира идеалния момент.

— Така ли? — промърмори Мак и пак поклати глава невярващо.
— Какво очаквате от мен сега?

— Нищо не *очакваме*. Свободен си да правиш каквото желаеш.
— Исус замълча, а после продължи с няколко предложения: — Аз работя върху нещо в бараката; Сараю е в градината; а може и да половиш риба, да погребеш с кану или да поговориш с Татко.

— Е, донякъде се чувствам длъжен да вляза и да поговоря с него... с нея.

— О! — Исус придоби сериозен вид. — Не отивай, защото се чувстваш длъжен. Тук не се ценят такива постъпки. Иди само ако *искаш*.

Мак се замисли за миг и реши, че всъщност иска да влезе в колибата. Благодарни на Исус, който се усмихна, обърна се и се отправи към работилницата си, а Мак, останал сам на верандата, бързо се огледа и внимателно отвори вратата. Надникна вътре, поколеба се, но реши смело да влезе.

— Боже? — плахо извика, чувствайки се доста глупаво.

— В кухнята съм, Макензи. Просто следвай гласа ми.

Мак прекрачи прага и огледа стаята. Нима бе възможно това да е същото място? Потръпна от прокрадналите се в ума му мрачни мисли, но отново ги потисна. В другия край на стаята се виждаше коридор, който правеше чупка. Хвърли поглед към всекидневната и потърси мястото до камината, но по дъските нямаше петно от кръв. Забеляза, че стаята е обзаведена с вкус и украсена с ръкоделия и детски рисунки. Запита се дали й бяха скъпи, както са скъпи творенията на децата за всеки любящ родител. Може би.

Мак последва тихото ѝ тананикане по къс коридор до просторна кухня-трапезария с малка маса и четири стола с ракитени облегалки. Отвътре колибата се оказа по-обширна, отколкото бе очаквал. Татко работеше нещо с гръб към него и около нея хвърчеше брашно, докато се поклащаше в такта на музиката, която слушаше. След малко песента очевидно свърши, защото тя направи две последни движения с раменете и ханша, обърна се към него и свали слушалките от ушите си.

Изведнъж на Мак му се прииска да зададе хиляди въпроси или изрече хиляди неща, някои от които бяха невъобразимо ужасни. Сигурен, че лицето му издава емоциите, с които се бореше, той се опита да ги задържи само в затвора на нараненото си сърце. Дори жената да бе забелязала вътрешната му борба, изразението ѝ не го показва — то си беше все така открито, лъчезарно и приветливо.

Мак заговори:

— Може ли да попитам какво слушаш?

— Наистина ли искаш да знаеш?

— Да.

Изгаряше от любопитство.

— Музика от западното крайбрежие. Групата се казва „Дайътрайб“, а албумът, който ще издадат след време — „Сърдечни прегрешения“. Всъщност — намигна му тя — тези хлапета все още не са се родили.

— Аха — отвърна Мак с явно недоверие. — Музика от западното крайбрежие значи? Не звучи много религиозно.

— О, повярвай ми, не е. По-скоро съчетание между евро-азиатски фънк, блус с послание и страхотен ритъм.

Тя запристъпва към него с танцови движения и пляскане на ръце. Мак направи крачка назад.

— Значи Бог слуша фънк? — Никога не бе чувал фънк песен с богоугодно съдържание. — Мислех, че ще слушаш Джордж Бевърли Ши^[1] или Мормонския храмов хор, нали разбираш, нещо по-църковно.

— Виж сега, Макензи. Не се учудвай. Слушам всичко, и то не само музиката, а и сърцата зад нея. Не помниш ли на какво те учеха в семинарията? Тези деца не казват нищо, което да не съм чувала; просто изливат в музиката си своята хапливост и жлъч. Много са гневни и трябва да призная, не без причина. Те са мои деца, въпреки че се перчат и се правят на бунтари. Особено съм привързана към тези момчета, знаеш ли. Да, ще ги наглеждам.

Мак полагаше усилия да следи мисълта ѝ, да схване поне донякъде смисъла на всичко, което му се случва. Нищо от наученото някога в семинарията не помагаше. Изведнъж думите го изоставиха, а милионите въпроси сякаш се изпариха от главата му. Затова изтъкна очевидното.

— Навярно знаеш — започна Мак, — че за мен е малко трудно да те наричам Татко.

— О, така ли? — Тя го погледна с престорена изненада. — Разбира се, че зная. Винаги узнавам тези неща. — Засмя се. — Каж ми, защо мислиш, че *ти* е толкова трудно? Защото ти се струва твърде познато или може би защото съм в женски образ, майка или...

— Това има значение — прекъсна я Мак със смутена усмивка.

— Или заради провалите на *твоя* баща?

Мак неволно зяпна от изненада. Не бе свикнал най-съкровенията му тайни да излизат наяве толкова бързо. Обзеха го вина и гняв, които искаше да изрази с някаква саркастична реплика. Чувстваше се, сякаш виси на ръба на бездънна пропаст, и се боеше, че каквото и да каже, напълно ще загуби самообладание. Огледа се несигурно, като че ли търсеше опора, и накрая изрече през стиснати зъби:

— Може би защото никога не съм познавал някого, когото бих могъл да нарека Татко.

При тези думи жената остави купата със сместа, която разбъркваше с дървена лъжица, и се обърна към Мак с нежност в очите. Не беше нужно да казва нищо; той сам знаеше, че тя разбира какво става в душата му, и по някакъв начин чувстваше, че е по-загрижена за него от всекиго на този свят.

— Ако ми позволиш, Мак, аз ще бъда бащата, когото никога не си имал.

Предложението бе примамливо и същевременно трудно за приемане. Винаги бе искал да има баща, на когото да може да има доверие, но не бе убеден, че той сега стоеше пред него, особено след като не бе успял да защити неговата Миси. Между тях настъпи дълго мълчание. Мак не знаеше какво да каже, а и жената сякаш искаше да задържи този миг.

— Щом не можа да се погрижиш за Миси, как да ти вярвам, че ще се грижиш за мен?

Ето, изрече го — въпроса, който го измъчваше през всеки един ден от *Безутешната тъга*. Почувства как лицето му пламва от гняв, докато се взираше в това странно възбуждение на Бог, и осъзна, че е свил ръцете си в юмруци.

— Мак, толкова съжалявам. — Сълзи потекоха по бузите на негърката. — Знам каква пропаст отвори това нещастие между нас.

Знам, че все още не можеш да разбереш, но много обичам и Миси, и теб.

Подразни се, когато тя произнесе името на Миси, но все пак му хареса начинът, по който го изрече. То се отрони от устните ѝ като сладък плод и въпреки яростта, която все още бушуваше в съзнанието му, нещо го накара да вярва, че е искрена. Испита желание да ѝ се довери и гневът започна бавно да го напуска.

— Затова си тук, Мак — продължи тя. — Искам да излекувам раната, зинала в теб и помежду ни.

За да възвърне самообладанието си поне донякъде, той сведе поглед към пода. Измина цяла минута, докато събере сили, и зашепна, без да вдигне очи.

— Мисля, че би било хубаво — призна той, — но не виждам как...

— Скъпи, няма лесен отговор, който би те освободил от болката. Повярвай ми, ако го имах, щях да ти го кажа сега. Нямам магическа пръчка, с която да те докосна, за да се почувстваш по-добре. Животът изисква известно време и много взаимоотношения.

Мак бе доволен, че разговорът се отклонява от грозното обвинение, което бе отправил. Беше се изплашил, че е на ръба да бъде напълно заслепен от него.

— Мисля, че щеше да ми бъде по-лесно да водим този разговор, ако ти не беше с рокля — отбеляза той и опита да се усмихне, макар и едва забележимо.

— Ако щеше да ти е по-лесно, нямаше да бъда в този образ — усмихна се и тя. — Със сигурност не се опитвам да усложнявам нещата, това не е в интерес и на двамата ни. Но е добро начало. Често се убеждавам, че изясняването на въпросите на разума улеснява работата върху терзанията на сърцето по-нататък... когато си готов.

Отново взе дървената лъжица, от която капеше тестена смес.

— Макензи, аз не съм нито мъж, нито жена, въпреки че и двата пола произлизат от моята същност. Когато избрах да ти се явя в женски образ, го направих от любов. За мен това въплъщение, съчетано с прозвището Татко, с което те помолих да ме наричаш, е просто комбинация от метафори, която ще ти помогне да се освободиш от теологичните условности, които са ти втъпани. — Наведе се към него, сякаш за да му довери тайна. — Ако ти се разкрия като

внушителен белобрад старец, подобен на Гандалф, това просто би потвърдило твоя религиозен стереотип, а целта на този уикенд *не* е затвърждаване на религиозните стереотипи.

Мак едва не прихна да се смее — хрумна му, че можеше да й каже: „Нима? Според мен след престоя ми тук трябва да ме лекуват в психиатрична клиника!“. Но се овладя и се съсредоточи върху последните думи на негърката. Вярваше, поне със сърцето си, че Бог е Дух, нито мъж, нито жена, но смутено призна пред себе си, че винаги си го е представял като беловлас старец.

Жената остана мълчалива, но за кратко, само докато да сложи някакви подправки обратно на рафта до прозореца. После отново се обърна с лице към Мак и съсредоточено го погледна.

— Нали винаги ти е било трудно да ме приемеш за свой баща? А и след всичко, което преживя, едва ли ти е до бащи.

Беше права и сега той съзря добротата и състраданието в помислите й. По някакъв начин тази жена успяваше да омаломощи неговата съпротива срещу любовта й. Беше странно и мъчително — и същевременно прекрасно.

— Но тогава — замълча за миг, все още съсредоточен върху усилията си да се придържа към разума, — защо толкова се набляга на ролята ти на Отец? Не се ли разкриваш главно в този образ?

Татко се обърна с гръб към него и се засуети из кухнята.

— Има много причини за това и някои от тях са доста дълбоки. Засега ще ти разкрия само, че още при Сътворението знаехме, че истинското бащинство ще се среща много по-рядко от майчинството. Не ме разбирай погрешно — и от двете има нужда, но трябваше да наблегнем на бащинската роля поради огромната й липса.

Мак бе малко объркан, беше прекалено сложно за него. Докато размишляваше, погледна през прозореца към изумителната градина.

— Знаеше, че ще дойда, нали? — тихо попита той.

— Разбира се.

Негърката продължаваше да си върши работата с гръб към него.

— А имах ли свободата да избира да не дойда?

Татко се обърна към него, ръцете й бяха в брашно и тесто.

— Добър въпрос. Колко си готов да узнаеш? — Не изчака отговора, защото знаеше, че Мак няма такъв, и го попита: — Вярваш ли, че си свободен да си тръгнеш оттук?

— Да, предполагам. Свободен ли съм?

— Разбира се! Не искам да държа никого в плен. Свободен си да излезеш през вратата още сега и да се прибереш у дома. Там можеш да се обадиш на Уили и да се помотаете заедно. Знам, че си твърде любопитен, за да си тръгнеш, но нима това те прави по-малко свободен да го сториш? — Негърката замълча за кратко и отново се залови със задачата си, поглеждайки към него през рамо. — Ако си склонен да навлезем още мъничко по-дълбоко, може да поговорим за същността на свободата. Дали да си свободен означава да ти бъде позволено да правиш каквото поискаш? Можем да обсъдим всички ограничаващи влияния в живота ти, които активно работят против твоята свобода: генетичното наследство на рода ти, твоята неповторима ДНК, специфичния ти метаболизъм, квантовата динамика в тялото ти на субатомно ниво, която само аз мога да наблюдавам. Или душевната болка, която те задушава, влиянието на обществото, в което живееш, или навиците, изградили синаптични връзки и нервни пътища в мозъка ти. После рекламата, пропагандата и нормите. При това разнообразие от многопластови ограничения — въздъхна тя, — какво всъщност е свободата?

Мак не знаеше какво да каже.

— Само аз мога да те направя свободен, Макензи, но свободата не може да бъде наложена насила.

— Не разбирам — отвърна Мак. — Не разбирам нищо от това, което ми каза току-що.

Тя се обърна към него и се усмихна.

— Знам. Наговорих тези неща не защото очаквах да ги разбереш веднага. Казах ти ги, за да си ги спомниш по-късно. На този етап ти дори не разбираш, че свободата е процес на израстване. — Негърката ласкаво протегна ръце, взе дланите му между своите — целите в брашно — и продължи, гледайки го право в очите: — Макензи, само Истината ще те направи свободен и Истината си има име, сега той е в дърводелската работилница, покрит със стърготини. Всичко опира до *него*. Свободата е процес, който е част от връзката с него. Всичко, което сега те изгаря отвътре, ще започне да излиза наяве.

— Как успяваш да разбереш какво чувствам? — попита Мак, взирайки се в очите ѝ.

Татко не отговори, само сведе очи към ръцете им. Мак проследи погледа ѝ и за първи път забеляза белезите на китките ѝ, същите като онези, които знаеше, че Исус имал на своите. Тя му позволи нежно да докосне белезите от пробуждане. Когато Мак отново я погледна в очите, по лицето ѝ бавно се стичаха сълзи, които оставяха тънки пътечки по набрашнените ѝ страни.

— Дори за миг не си помисляй, че съдбата, която избра синът ми, не ни е струвала скъпо. Любовта винаги оставя незаличими белези — каза тя тихо и спокойно. — Изстрадахме всичко заедно.

Мак бе изненадан.

— На кръста? Почакай, мислех, че си го *изоставил*. Нали се досещаш: „Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме оставил?“.

Този вопъл на Исус от Евангелието на Марко не излизаше от ума му, откакто го бе завладяла *Безутешната тъга*.

— Не разбираш правилно мистерията. Независимо какво е *чувствал* в онзи момент, никога не съм го изоставял.

— Как можеш да твърдиш подобно нещо? Изоставил си го, също както изостави мен!

— Макензи, никога не съм го изоставял, нито пък теб!

— Не разбирам — сопна се Мак.

— Засега. Ще помислиш ли поне върху следното: когато единственото, което вижда човек, е своята болка, може би престава да вижда мен.

Мак не каза нищо и жената се зае отново с готвенето, за да му даде време. Тя, изглежда, готвеше няколко ястия едновременно, защото непрекъснато отваряше шкафовете, изваждаше и прибираще различни съставки и подправки. Тананикайки си натрапчива проста мелодия, взе тавата с пая, който приготвяше, и я пхна във фурната.

— Не забравяй, че историята не приключва с неговото чувство на изоставеност. Той го преодоля и се остави изцяло в моите ръце. О, какъв миг беше само!

Мак се подпря на кухненския плот, видимо озадачен. Емоциите и мислите му бяха в пълен безпорядък. Част от него искаше да вярва във всяка дума на Татко. Би било прекрасно! Но друга част крещеше: „Не е възможно това да е истина!“.

Татко посегна към кухненския таймер, нагласи минутите и го сложи на масата.

— Аз не съм такъв, за какъвто ме мислиш, Макензи.
Думите не бяха изречени нито с гняв, нито като оправдание.
Мак погледна жената, после таймера и въздъхна.

— Чувствам се напълно объркан.

— Да видим тогава как ще оправим тази бъркотия.

В същия момент на перваза на прозореца кацна синя сойка и закричи важно напред-назад. Татко бръкна в една консервена кутия на плота, откряхна прозореца и предложи в шепата си на Госпожа Сойка зърна, които явно бяха подготвени за тази цел. Без да се поколебае, със смирение и благодарност, птичката стъпи върху ръката ѝ и започна да кълве.

— Виж това малко приятелче — заговори негърката. — Повечето птици са създадени, за да летят. За тях кацането на земята е ограничение, заложено в самата им способност за летене, а не наложено отвън. — Замълча, за да даде време на Мак да обмисли думите ѝ. — По същия начин ти си създаден, за да бъдеш обичан, и да живееш, сякаш не си обичан, е ограничение в самия теб, а не наложено отвън. — Мак кимна, не напълно съгласен, но това бе знак, че поне разбира и следи мисълта ѝ. Идеята беше много проста. — Да живееш, без да си обичан, е все едно да си птица с подрязани криле, лишена от способността си да лети. Не искам да живееш така.

Ето къде бил проблемът. В момента не се чувстваше особено обичан.

— Мак, болката подрязва крилете ни и ни лишава от способността да летим. — Жената отново направи пауза, за да достигнат думите ѝ до съзнанието му. — Ако не успееш да се пребориш с нея и я оставиш твърде дълго да те терзае, има опасност да забравиш, че си създаден, за да летиш.

Мак стоеше безмълвен. Странно, мълчанието не го караше да се чувства неловко. Погледна птичката. И тя го погледна. Запита се дали птиците могат да се усмихват. Незнайно защо, бе убеден, че Госпожа Сойка можеше, поне съчувствено.

— Аз не съм като теб, Мак. — Това не бе проява на високомерие, а просто изтъкване на факт. Но на Мак му подеждаше като студен душ. — Аз съм Бог. И за разлика от твоите, моите криле не могат да бъдат подрязани.

— Радвам се за теб, но това какво касае мен? — отбеляза Мак и думите му прозвучаха по-раздражително, отколкото би искал.

Татко погали птичката, доближи я до лицето си и отговори:

— Винаги ще си обгърнат с моята любов!

Докосна нежно с нос върха на птичката човчица.

— Започвам да си мисля, че тази птичка те разбира по-добре от мен — отбеляза Мак.

— Знам, скъпи. Затова сме тук. Защо, мислиш, ти казах: „Аз не съм като теб“?

— Наистина нямам представа. Ти си Бог, а аз — не, не мога да прочета мислите ти.

Не съдържа сарказма си, но жената сякаш не го чу.

— Да, но не е точно така. Поне не както си мислиш. Макензи, аз не съм онова, което някои биха нарекли „висше същество, напълно различно от човека“. Проблемът е, че мнозина се опитват да разберат същността ми, като проектират върху мен най-доброто от себе си, преувеличено до *n*-та степен, както и цялата добрина, която могат да си представят — а тя често е твърде нищожна — и наричат този образ Бог. Усилията им са благородни, но за жалост, никога не са достатъчни, за да стигнат до истината за същността ми. Аз не съм просто най-доброто, което човек мисли, че носи в себе си, а далеч повече, над и отвъд всичко, което можеш да си представиш.

Мак сви рамене.

— Съжалявам, но за мен това са думи, лишени от смисъл.

— Знаеш ли, въпреки че все още не можеш да ме разбереш, искам да ме опознаеш.

— Имаш предвид, чрез Исус, нали? Значи той ще ми изнесе урока за Божието Триединство?

Жената се разсмя.

— Нещо такова, но това не е неделно училище, а курс по летене. Макензи, както навярно предполагаш, да бъдеш Бог си има някои предимства. По природа аз съм неограничен, нямам предели. Винаги съм бил цялостен и съвършен. Живея в състояние на постоянна удовлетвореност, това е моята нормална форма на съществуване — каза негърката с явно задоволство. — Това е само едно от предимствата да бъда Себе Си.

Мак се усмихна. Тази чернокожа дама наистина се радваше на това, което беше, без да проявява капка надменност.

— Създадохме вас, хората, за да споделите с нас всичко. Адам избра да тръгне по друг път, както знаехме, че ще стане, и всичко се обърка. Но вместо да заличим цялото Мироздание, запретнахме ръкави и се намесихме в хаоса — това сторихме чрез Исус. — Мак напрягаше ум, за да следи мисълта ѝ. — Когато тримата се въплътихме в човекоподобния образ на Сина Божи, изцяло станахме човек. Избрахме да приемем всички ограничения на човешката природа. Въпреки че не престанахме да присъстваме навсякъде в сътворената от нас Вселена, ние се превърнахме в плът и кръв. Това може да се сравни с птица, която не е изгубила способността да лети, но в определен момент е избрала да ходи по земята. Тя не престава да бъде птица, но животът ѝ в този момент е доста по-различен.

Направи пауза, за да се увери, че Мак все още следи мисълта ѝ. Напрегнал ума си до краен предел, той едва успя да промълви:

— Е...?

Жената продължи:

— Въпреки изцяло божествената си природа, Исус е изцяло човек и живее като такъв. Макар никога да не загубва способността си да лети, той избира в определени моменти да остава на земята. Затова името му е Емануил^[2], което на иврит означава Бог с нас, или по-точно — Бог с вас.

— А всички чудеса, които е извършил? Изцеленията? Възкресяването на мъртви? Нима това не доказва, че Исус е бил Бог... имам предвид, нещо повече от човек?

— Не, доказва, че Исус е истински човек.

— Какво?

— Макензи, аз мога да летя, а хората не могат. Исус е изцяло човек. Въпреки че същевременно е изцяло Бог, той никога не е разчитал на божествените си способности в това, което прави. Просто живее изцяло чрез връзката си с мен, така както ми се иска да я живее всяко човешко същество. Той е първият, който истински го е постигнал, първият, който изцяло ме прие в себе си и повярва в моята милост, независимо от всички събития и последици.

— Значи, когато е изцелявал слепи...?

— Правеше го като зависимо, ограничено човешко същество, но повярвало в божествения живот и сила, които се проявяват чрез него. Човекът Исус не притежаваше силата да излекува никого. — Последното разтърси системата от религиозни убеждения на Мак. — Единствено когато се уповаваше на връзката и общението с мен — на нашето единение — можеше да изрази моето сърце и воля при всякакви обстоятелства. Затова, когато погледнеш Исус и ти се стори, че се носи над земята, той наистина... лети. Но това, което всъщност виждаш, съм аз, моят живот в него. Той живее и действа като истински човек, тоест както според моя замисъл би трябвало да живее всеки — чрез моя живот. Най-същественото в природата на птиците не е ходенето по земята, а способността за летене. Помни следното: най-същественото в човешката природа не са нейните ограничения, а онова, което съм заложил в нея; човеците не са това, което изглеждат, а всичко, което ги доближава до моя образ и подобие.

От толкова информация на Мак му се зави свят. Придърпа стол и седна. Щеше да му бъде нужно доста време, за да проумее всичко чуто досега.

— Значи си приел ограниченията на човешката природа, когато си се възплътил в Исус? А само чрез Исус ли съществуваше тогава?

— Нищо подобно! Въпреки че се ограничих в Исус, аз никога не съм бил ограничен.

— Тук стигаме до въпроса за вашето единство, което винаги е било непонятно за мен.

Татко дълго се смя с плътен, гърлен смях, към който на Мак се прииска да се присъедини. Едрата негърка остави птичката на масата до него, обърна се и отвори фурната, за да погледне пая. Доволна, че всичко е наред, придърпа стол и седна. Мак се беше загледал в птичката, която за негово удивление нямаше нищо против да поседи с тях. Абсурдната ситуация го разсмя.

— Фактът, че не можеш да разбереш напълно чудото в природата ми, си има и добра страна. Нима някой би величал Бог, който е лесен за разбиране? Няма никаква мистика в това.

— Но какъв е смисълът да сте трима и същевременно всичките да сте един Бог? Добре ли се изразявам?

— Достатъчно добре — усмихна се жената. Очевидно ѝ бе много забавно. — Макензи, разликата е огромна! Ние не сме три отделни

божества, не сме и един Бог със сложна идентичност — като мъж, който е едновременно съпруг, баща и работник. Аз съм един Бог и същевременно три личности, от които всяка е истинската.

Мак повече не можеше да сдържа удивлението си и силно възкликна.

— Да оставим това настрана — продължи негърката. — Важното е друго: ако бях просто Един Бог и Една Личност, в тази Вселена за вас нямаше да има нищо загадъчно, нямаше дори да съм ви толкова необходим. Освен това, щях да бъда съвсем друг, а не този, който съм.

— И щяхме да бъдем лишени от...

Мак не знаеше как да довърши.

— Любов и единение с мен. Любовта и единението са възможни за вас само защото те вече съществуват в мен, в самата ми божествена същност. Любовта не е ограничение, любовта е полет. Аз съм любовта.

Сякаш в подкрепа на думите ѝ таймерът зазвъня, а малкото птиче излетя през прозореца. Проследявайки сойката с поглед, Мак изживя съвършено нова наслада. Обърна се към Татко и се загледа в нея с удивление. Беше толкова красива и изумителна и въпреки че се чувстваше малко объркан и все още подвластен на *Безутешната тъга*, смирено се предаде на чувството за сигурност, което му вдъхваше близостта ѝ.

— Вече разбираш — продължи тя, — че ако нямах обект за своята любов, или по-точно някого, когото да обичам, ако не съществуваше това единение на множествеността в самия мен, щях да бъда напълно лишен от способност да обичам. Щяхте да имате бог, неспособен на любов. Или може би още по-лошо — бог, който, когато избере, обича като израз на ограничението в своята природа. Подобен бог в повечето време би действал без любов, което би било жалко. Аз със сигурност *не* съм такъв.

След тези думи Татко стана, отиде до фурната, извади прясно изпечения пай и го сложи на плота. Завъртя се, направи реверанс и каза:

— Богът, който съм аз, не може да действа без любов!

Всичко, което чуваше Мак, макар и трудно за разбиране, бе удивително и невероятно. Думите на негърката го обгръщаха, приласкаваха го като в прегръдка и му разкриваха много повече от

онова, което се съдържаеше в значенията им. Не че им вярваше. Искаше му се да са истина, но опитът му подсказваше друго.

— Този уикенд е за любов и единение. Знам, че има много неща, за които искаш да си поговорим, но е време да отидеш да се измиеш. Другите двама скоро ще са тук за вечеря.

Тя тръгна да излиза от стаята, но спря и се обърна.

— Макензи, знам, че сърцето ти е изпълнено с болка, гняв и смут. Заедно, ти и аз, ще се опитаме да се справим с това, докато си тук. Но искам да знаеш, че в момента се случва нещо по-голямо от всичко, което можеш да си представиш или разбереш — дори с моя помощ. Нали ще опиташ да запазиш доверието си в мен, колкото и да е малко?

Мак наведе глава и впери поглед в пода. „Тя знае“, помисли си той. *Малко?* Доверието му не бе просто „малко“, то почти не съществуваше. Смирено кимна, вдигна глава и погледът му отново попадна върху белезите на китките ѝ.

— Татко? — най-сетне промълви Мак и се почувства ужасно неловко. Все пак се стараяше.

— Да, скъпи?

Потърси подходящи думи, за да изрази това, което бе в сърцето му.

— Толкова съжалявам, че ти... че Исус е трябвало да умре.

Тя заобиколи масата и силно го прегърна.

— Знам и съм ти благодарна за това. Но трябва да знаеш, че ние никак не съжаляваме. Струваше си. Нали, сине?

Въпросът бе отправен към Исус, който току-що бе влязъл в колибата.

— Несъмнено! — Той погледна Мак. — Бих го направил *дори* ако беше само заради теб!

Изрече последното с предразполагаща усмивка.

Мак се извини и потърси банята, където изми лицето и ръцете си и се опита да дойде на себе си.

[1] Канадски изпълнител на госпъл и носител на наградата „Грами“. — Б.р. ↑

[2] Така е наречен Исус в „Книга на пророк Исаия“ (7:14 и 8:8) от Библията. — Б.р. ↑

7. БОГ НА ПРИСТАНА

Нека се молим човешката раса никога да не успее да напусне Земята, за да не разпространи своята порочност другаде.

К. С. Луис

Мак постоя известно време в банята, взирайки се в огледалото, докато подсушаваше лицето си с кърпа. Търсеше някакъв признак на лудост в очите на огледалния си образ. Дали това бе реалност? Разбира се, че не! Беше невъзможно. Но тогава... Протегна бавно ръка и докосна огледалото. Може би тази халюцинация бе породена от огромната му мъка и отчаяние. Може би сънуваше, заспал някъде — най-вероятно в колибата — премръзнал до смърт. Може би... Изведнъж ужасен трясък го изтръгна от размислите. Звукът дойде откъм кухнята и Мак застина. За миг настъпи гробна тишина, а после внезапно се разнесе гръмогласен смях. Любопитен, той излезе от банята и надникна от коридора в кухнята.

Мак бе смаян от сцената пред очите си. Изглежда, Исус бе изпуснал голяма купа с някакво пюре или сос, който бе опръскал всичко. Явно купата беше паднала близо до Татко, защото долната част на полата ѝ и босите ѝ крака бяха изцапани с рядката смес. И тримата продължаваха да се смеят така силно, че Мак се зачуди кога си поемаха дъх. Сараю подхвърли нещо относно човешката непохватност и смехът им гръмна още по-високо. Накрая Исус излезе бързо и се върна след минута с голям леген с вода и кърпи. Сараю вече бе започнала да забърсва пода и шкафовете, но Исус отиде право при Татко, коленичи в краката ѝ и се залови да почиства дрехата ѝ. Продължи с краката. Внимателно ги повдигна един по един и ги потопи в легена, където ги изми и масажира.

— Ооо, толкова е приятнооо! — възкликна Татко, преди да продължи със задълженията си в кухнята.

Докато Мак стоеше на прага и наблюдаваше, в съзнанието му се въртяха безброй мисли. Значи това представляваше Бог в своето единение? Беше прекрасно и толкова трогателно. Знаеше, че няма значение кой е свършил белята: някаква си купа била счупена и сместа за някакво ядене разлята — много важно! Важното бе друго — любовта помежду им и пълнотата, която им носеше тя. Мак поклати глава. Тяхното поведение бе различно от начина, по който той се държеше с онези, които обича!

Вечерята беше изобилна. Някаква печена птица в портокалово-мангов сос. Пресни зеленчуци, поръсени с бог знае какви подправки, всичките ароматни, богати и пикантни. Оризът, какъвто Мак никога преди не бе опитвал, бе достатъчен човек да се нахрани. Единственият неловък момент бе в началото, когато той по навик сведе глава за молитва. Когато се опомни и вдигна поглед, видя, че и тримата му се усмихват. С престорено нехайство им каза:

— Ами... благодаря ви, на всички... може ли да си взема от този ориз?

— Разбира се. Бяхме предвидили и невероятен японски сос към него, но този тук го грабна с мазни пръсти — кимна Татко към Исус — и реши да пробва дали купата може да подскача по пода.

— Е, добре де — отвърна Исус, приемайки на шега ролята на пакостника. — Изплъзна се от ръцете ми. Какво можех да направя?

Татко намигна на Мак, докато му подаваше ориза.

— Няма кой да ти помогне тук като хората.

Всички се засмяха.

Разговорът беше съвсем нормален. Разпитваха Мак за децата, но не и за Миси. Той разказа за техните трудности и триумфи. Когато сподели тревогата си за Кейт, тримата само кимнаха със загрижени изражения, но не му дадоха съвет или мъдри напътствия. Питаха го и за приятелите му, а Сараю прояви най-голямо любопитство относно Нан. По едно време Мак не издържа и изрече на глас нещо, което го бе измъчвало през цялото време:

— Разказвам ви за децата си, за приятелите си и за Нан, но вие вече знаете всичко, нали? Държете се, сякаш го чувате за първи път.

Сараю протегна ръка над масата и хвана неговата.

— Макензи, спомняш ли си нашия разговор отпреди малко за ограниченията?

— Нашият разговор?

Хвърли поглед към Татко и тя кимна.

— Когато споделяш нещо с някого от нас, споделяш го с всички ни — обясни Сараю с усмивка. — Помни, че изборът да останеш на земята е с цел да укрепиш една връзка, да покажеш колко я цениш. Макензи, самият ти го правиш. Не играеш и не оцветяваш картинки с едно дете, за да утвърждаваш превъзходството си. Приемаш ограничения, за да укрепиш и покажеш колко цениш връзката си с него. Дори си готов да загубиш състезание, за да изразиш обичта си. Важна е не победата или загубата, а любовта и уважението.

— Значи, когато ви разказвам за децата си...?

— Приемаме известни ограничения от уважение към теб. Не извикваме в съзнанието си онова, което знаем за твоите деца. Слушайки те, сякаш чуваме всичко за първи път, за нас е огромна наслада да видим децата ти през твоите очи.

— Това ми харесва — замислено каза Мак и се облегна назад в стола си.

Сараю стисна ръката му и сякаш също се облегна назад.

— На мен също! Връзките и взаимоотношенията никога не бива да се основават на упражняването на власт, а един от начините да се освободиш от волята за власт е да се ограничиш, да служиш. Хората често го правят, когато помагат на немошните и болните, когато обслужват други, чийто ум ги е напуснал, когато подслоняват и хранят бедните, когато се грижат с любов за старците и невръстните или дори когато не мразят ближния, който властва над тях.

— Добре казано, Сараю — похвали я Татко с лице, сияещо от гордост. — Аз ще измия вместо теб съдовете по-късно. Но първо искам да отделя време за духовност.

Мак едва не се засмя при мисълта Бог да отделя време за духовност. Спомни си семейните беседи за духовността от детството си и спомените не бяха особено приятни. Често това бяха досадни и скучни занимания, при които трябваше да дава все същите верни отговори на едни и същи въпроси относно старата библейска история, а после с мъка да се опитва да остане буден по време на убийствено дългите молитви на баща си. Когато баща му бе пиян, тези семейни

беседи се превръщаха в опасно минно поле, където всеки погрешен отговор или случаен поглед можеше да предизвика експлозия. Очакваше Исус да извади огромна стара Библия.

Вместо това, Исус се пресегна над масата и взе ръцете на Татко в своите. Сега белезите на китките му се виждаха ясно. Мак остана като хипнотизиран, когато видя как Исус целуна ръцете на баща си, вгледа се в очите му и заговори:

— Татко, постъпи прекрасно днес, когато изцяло пое болката на Мак в себе си и му даде време да избере най-добрия момент за това. Прояви уважение към него и към мен. Вдъхна любов и успокоение в сърцето му и това бе невероятно. Изпитах радост, докато ви гледах да общувате! Толкова съм щастлив, че съм твой син.

Мак се чувстваше като натрапник, но никой не изглеждаше притеснен от присъствието му. А и той нямаше представа къде би могъл да отиде. Тази сцена сякаш го освободи от емоционалния смут и макар и да не разбираше какво точно чувства, знаеше, че с него се случва нещо добро. Какво се разиграваше пред очите му? Нещо просто, топло, интимно, искрено, свято. Винаги бе гледал на светостта като на студена и стерилна концепция, но това бе съвсем различно. Тревожейки се, че ако помръдне, ще развали магията на мига, само затвори очи, скръсти ръце на гърдите си и продължи да слуша съсредоточено. След малко чу Исус да отмества стола си. Последва пауза, преди той отново да заговори.

— Сараю — тихо и ласкаво каза той, — ти измий съдовете, аз ще ги подсуша.

Мак отвори очи тъкмо навреме, за да види усмивките, които събеседниците му си размениха, преди да съберат чиниите и да се скрият в кухнята. Остана още няколко минути на мястото си, двоумейки се какво да прави. Татко бе излязъл някъде и докато другите бяха заети със съдовете... хрумна му лесно решение. Събра приборите и чашите и тръгна към кухнята. Щом ги остави на Сараю, за да ги измие, Исус му хвърли кърпа и двамата се заловиха да подсушават.

Сараю си тананикаше същата мелодия, която по-рано бе чул от Татко, и той и Исус просто я слушаха, докато вършеха работата си. Неведнъж мелодията дръпна някаква струна дълбоко в душата на Мак. Звучеше като келтска и той си помисли, че ще ѝ подхожда акомпанимент на гайди. И въпреки че му беше много трудно да стои на

едно място, докато в него се надигаха и бушуваха емоции, мелодията напълно го бе завладяла и не му даваше да помръдне. Беше готов да прекара остатъка от живота си в подсушаване на съдове, стига тя да не спираше да звучи.

След десетина минути бяха готови. Исус целуна Сараю по бузата и тя излезе от кухнята. После се обърна към Мак и му се усмихна.

— Да отидем на пристана и да погледаме звездите.

— А другите? — попита Мак.

— Аз съм тук — отвърна Исус, — винаги съм тук.

Мак кимна. Съзнанието за Божието присъствие, макар и трудноразбираемо, уверено преодоляваше съпротивата на разума и проникваше в сърцето му.

— Хайде — подкани го Исус, прекъсвайки размислите му. — Знам, че обичаш да гледаш звездите! Искаш ли да отидем?

Говореше като дете, изпълнено с вълнение и очакване.

— Да, мисля, че искам — отвърна Мак и си спомни, че за последен път бе правил това при злополучното къмпингуване с децата. Може би бе време да поеме малък риск.

Последва Исус навън през задната врата. На чезнещата светлина видя каменистия бряг на езерото — не обрасъл с треви, какъвто го помнеше, а идеално поддържан и красив като на картина. Близкият поток ромолеше сякаш някаква мелодия. Около петнайсет метра навътре в езерото навлизаше широк кей и Мак успя да различи в здрача очертанията на три канута, привързани за него на равни разстояния едно от друго. Нощта се спускаше бързо и недалеч мракът вече се изпълваше със звуци на щурци и жаби. Исус хвана ръката му и го поведе по пътеката, докато очите му привикнат към тъмнината, но Мак вече се взираше в безлунното небе и с удивление виждаше как по него се появяват звезди.

Стигнаха до средата на кея, легнаха по гръб и заряха поглед нагоре. На тази надморска височина небето изглеждаше по-близо и Мак се опияняваше от гледката на толкова много и ярки звезди. Исус предложи да затворят очи за няколко минути и да изчакат последните следи от здрача да се стопят в нощта. Мак се съгласи и когато после повдигна клепачи, гледката бе така въздействаща, че за секунда му се зави свят. Имаше чувството, че се носи из безкрая и звездите се спускат към него, за да го прегърнат. Протегна ръце и си представи, че

може да ги събира една по една — като диаманти, разпилени върху черно кадифе.

— Еха! — възкликна той.

— Невероятно е! — прошепна Исус, съвсем близо до него в мрака. — Сякаш всеки път го виждам за пръв път.

— Въпреки че е *твое* творение? — попита Мак.

— Създадох го, когато бях Слово, преди Словото да стане плът. Затова, въпреки че е мое творение, сега го виждам изцяло като човек. И трябва да призная — впечатляващо е!

— Безспорно.

Мак не бе способен да опише какво чувства. Продължиха да лежат мълчаливо, да се взират в небето и докато гледаше и слушаше звуците на природата, в сърцето си той знаеше, че Вселената също е свята. Пред изпълнените с възхищение погледи и на двамата от време на време падаща звезда оставяше светла дيريا в нощта и някой от тях възкликваше: „Видя ли? Изумително!“.

След доста дълго мълчание Мак заговори:

— Чувствам се по-спокоен с теб. Различен си от другите двама.

— В какъв смисъл различен? — попита мек глас в тъмнината.

— Някак... — Мак се замисли как да се изрази. — ... по-реален, по-осезаем. Не знам. — Трудно му бе да намери точните думи и Исус мълчаливо изчакваше. — Сякаш винаги съм те познавал. Татко далеч не е това, което очаквах, а Сараю е истинска загадка.

Смехът на Исус прозвуча в мрака.

— Аз съм човек, така че с теб имаме много общи неща.

— Все пак не разбирам...

— Аз съм най-добрият начин човек да общува с Татко или Сараю. Щом виждаш мен, виждаш тях. Любовта, която усещаш у мен, не е по-различна от тяхната. И повярвай ми, Татко и Сараю са реални, също като мен, макар и — както сам се убеди — по доста различни начини.

— Като стана дума за Сараю, тя ли е Светият Дух?

— Да. Тя е Животворната сила; тя е Действието; тя е Диханието на Живота, и много повече. Тя е *моят* Дух.

— А името ѝ — Сараю?

— Това е обикновено име от един от човешките езици. Означава Вятър, просто вятър. Тя обича това име.

— Хм! Но в нея няма нищо обикновено! — отбеляза Мак.

— Вярно е — отвърна Исус.

— А името, което Татко спомена — Ел... Елу...

— Елузия — произнесе името гласът до него с благоговение. — Прекрасно име. Ел е името ми като Бог Творец, а „узия“ означава „същност“ или „това, което е реалност“, така че значението на цялото име е Бог Творец, който е реален и същност на всичко съществуващо. Освен това е благозвучно име.

Последва минута мълчание, докато Мак размишляваше върху думите на Исус.

— Тогава къде сме ние?

Почувства се, сякаш задава въпроса от името на цялата човешка раса.

— Там, където винаги е било писано да бъдете. В самия център на нашата любов и нашия замисъл.

Отново кратко мълчание, а после:

— Мисля, че мога да живея с тази мисъл.

Исус се засмя:

— Радвам се да го чуя.

Мак също се засмя. Никой от двамата не проговори известно време. Беше се възцарила тишина и единственото, което Мак чуваше, бяха вълните, галещи кея. Отново той прекъсна мълчанието:

— Исусе?

— Да, Макензи?

— Едно нещо ме изненадва в теб.

— Така ли? Какво?

— Очаквах да изглеждаш по-... — Опитва се да намери по-меки думи. — ... по-впечатляващо като човек.

Исус леко се засмя.

— Да изглеждам по-впечатляващо? Искаш да кажеш, по-хубав.

Той избухна в смях.

— Е, опитвах се да избегна този въпрос, но ме човъркаше. Винаги съм си мислел, че си съвършеният мъж, нали разбираш, атлетичен и поразително красив.

— Не харесваш носа ми, нали?

Мак не знаеше какво да каже.

Исус отново се засмя.

— Евреин съм, както знаеш. Дядо ми по майчина линия имаше голям нос; всъщност повечето мъже от рода на майка ми бяха с големи носове.

— Просто си мислех, че ще си по-красив.

— По чии стандарти? Както и да е, щом ме опознаеш, това няма да има значение за теб.

Думите му, макар и изречени благо, жегнаха Мак. Защо ли? Постепенно осъзна, че макар да си е мислил, че познава добре Исус, може би всъщност не го е познавал... не истински. Може би онова, което познаваше, бе икона, идеал, образ, чрез който се опитваше да добие представа за духовността, но не и реален човек.

— Защо? — попита той най-накрая. — Защо казваш, че ако те опозная истински, за мен няма да има значение как изглеждаш?...

— Наистина е много просто. *Същността* винаги е нещо по-висше от външността, от привидността. Щом започнеш да опознаваш същността зад едно лице — красиво или грозно в зависимост от твоите предубеждения — повърхностният образ избледнява, докато напълно загуби значение. Затова Елузия е толкова прекрасно име. Бог, който е същината на всичко и живее във и чрез всяко от творенията си, накрая се разкрива и всяка маска, скриваща неговия реален облик, изчезва.

Последва мълчание, докато умът на Мак се бореше с казаното от Исус. Предаде се само след минута-две и реши да зададе още по-смел въпрос.

— Каза, че не те познавам истински. Щеше да бъде много по-лесно да те опозная, ако винаги можехме да разговаряме така.

— Признавам, Мак, сегашният момент е изключение. Ти беше съкрушен и искахме да ти помогнем да превъзмогнеш болката. Ала не мисли, че когато не съм видим, връзката ни няма да бъде реална. Тя ще е различна, но може би още по-истинска.

— Как така?

— Целта ми винаги е била да живея в теб, както и ти в мен.

— Почакай, почакай. Как е възможно? Щом си изцяло човек, как можеш да бъдеш в мен?

— Удивително, нали? Благодарение на чудото на Татко. Благодарение на силата на Сараю, моя Дух, Божия Дух, който възстановява единението, изгубено толкова отдавна. А аз? Аз избирам да живея в определени моменти изцяло като човек. Аз съм изцяло Бог,

но и човек до най-дълбоката си същност. Както вече казах, това е чудото на Татко.

Мак лежеше в тъмнината, слушаше съсредоточено.

— Говориш за истинско вътрешно присъствие, което не е само някакво теологическо понятие?

— Разбира се — отвърна Исус със силен и уверен глас. — То е смисълът на всичко. Човекът, като част от физическата, материална Вселена, може отново да бъде изпълнен с духовния живот, моя живот. За да се осъществи това, трябва да съществува реална движеща сила и активно единение.

— Трудно е за вярване! — тихо възкликна Мак. — Нямах представа. Трябва да помисля още. Но може би ще ми хрумнат куп други въпроси.

— Имаме целия ти живот на разположение, за да им дадем отговор — пошегува се Исус. — Но засега научи достатъчно. Да се потопим отново в звездната нощ.

В настъпилата тишина Мак се остави да го погълне звездният безкрай. Почувства своята незначителност, но същевременно бе уверен, че в центъра на всичко стои той... човешката раса... че Вселената е създадена за хората. След малко, въпреки че на него му се стори, че е изтекла цяла вечност, Исус наруши тишината:

— Никога няма да ми омръзне да гледам това. Чудесата, разточителството на Мирозданието, както го нарече един от нашите братя. Съвършено, изпълнено с толкова копнеж и красота, дори сега.

— Знаеш ли — отвърна Мак, поразен отново от абсурдността на всичко, което му се случва; мястото, където се намираше, човекът до него. — Понякога думите ти звучат толкова... искам да кажа, лежа тук до Всемогъщия Бог, който се държи толкова...

— Човешки? — довърши Исус вместо него. — И освен това е грозен.

След тези думи започна да се смее, отначало тихо и сдържано, а после високо и от все сърце. Смехът на Исус зарази и Мак, той го усети как се отрицва някъде дълбоко в него. Отдавна не се бе смял така неудържимо. Исус протегна ръка, прегърна го и Мак се почувства чист, жив и доволен, както не бе се чувствал, откакто... всъщност не помнеше откога.

Най-сетне и двамата се успокоиха и се оставиха във владенията на нощната тишина. Дори жабите бяха замлъкнали. Докато лежеше на кея, Мак осъзна, че изпитва чувство за вина, защото се забавлява и се смее, и в мрака усети как *Безутешната тъга* отново го изпълва.

— Исусе? — прошепна той с треперлив глас. — Чувствам се изгубен.

Усети допира на ръка, която стисна неговата.

— Знам, Мак, но не е така. Аз съм с теб и не съм изгубен. Съжалявам, че се чувстваш така, но нека ти е ясно: не си изгубен.

— Дано си прав — каза Мак и усети как напрежението намалява под въздействието на думите на новия му приятел.

— Хайде — каза Исус, изправи се и му подаде ръка. — Предстои ти дълъг ден. Ела да ти покажа къде ще спиш.

Обгърна с ръка раменете на Мак и заедно тръгнаха обратно към къщата. Мак изведнъж осъзна колко е изтощен. Изминалият ден беше наситен със събития. Очакваше, че сутринта ще се събуди у дома, в своето легло, със спомени за ярките сънища, но дълбоко в себе си се надяваше да греши.

8.

ЗАКУСКА ЗА ШАМПИОНИ

Израстването означава промяна, а промяната е свързана с риск, тя е крачка от познатото към непознатото.

Неизвестен автор

Когато влезе в стаята си, Мак намери дрехите си, които бе оставил в колата — някои бяха сгънати върху тоалетката, а други — закачени в гардероба. За свое изумление, откри и съвременно издание на Библията на нощното шкафче. Отвори широко прозореца, за да влезе чист нощен въздух — нещо, което Нан не позволяваше у дома, защото се страхуваше от паяци и други пълзящи твари. Сгуши се като малко дете под дебелия юрган, с Библията в ръка, и едва бе прочел два стиха, когато книгата изчезна, светлината угасна, някой го целуна по челото и той плавно се издигна над леглото. Засънува, че лети.

Само човек, който никога не е летял по този начин, може да смята онези, които вярват, че могат да летят, за смахнати и със сигурност тайно им завижда. Мак не бе сънувал, че лети, от години, откакто *Безутешната тъга* се бе спуснала върху него, но сега се понесе в свежия въздух високо в звездната нощ. Зарея се над езера и реки, премина над крайбрежието на океана и множество обградени с рифове островчета.

Колкото и странно да звучи, Мак се бе научил да лети така добре в сънищата си; да се издига над земята, без криле или летателен апарат, просто така. В началото се отделяше само на няколко сантиметра от земята, беше го страх — или по-точно, изпитваше ужас да не падне. После, когато започна да се издига на половин-един метър, а понякога и по-високо, придоби увереност и откри, че падането не е болезнено — по-скоро отскачаше от земята като на забавен

каданс. С времето се научи да достига облаците, да изминава огромни разстояния и да се приземява плавно.

Сега, докато се рееше на воля над планински зъбери и девствени плажове, опиянен от чудото на полета, което толкова му бе липсвало, нещо изведнъж го сграбчи за глезена и сякаш го изтръгна от небето със страшна сила. За секунди от небесните висини се озова по лице в калта на някакъв път с дълбоки коловози. Гръмотевици разтърсиха земята и внезапен порой го измокри до кости. При проблясването на една светкавица видя лицето на дъщеря си, която безмълвно извика: „Татко“, и побягна в мрака. При просветването на следваща светкавица видя за миг червената ѝ рокля. Мак се бореше с всички сили да изпъли от калта, но само затъваше още по-дълбоко в нея. Точно когато тя го погълна целия, той внезапно се събуди, задъхан.

Сърцето му бясно препускаше, въображението му бе все още в плен на кошмарните видения и му беше нужно известно време да осъзнае, че всичко е било само сън. Но дори когато кошмарът започна да избледнява, чувствата, които го съпровождаха, не изчезнаха. *Безутешната тъга* се бе пробудила и преди да стане от леглото, той отново се бореше да надвие отчаянието, помрачило толкова много от дните му.

С изписана на лицето болка огледа стаята, осветена от бледосивата светлина на зората, която се процеждаше през капациите на прозореца. Това не бе неговата спалня; нищо не изглеждаше познато. Къде се намираше? „Помисли, Мак, помисли!“ Най-сетне си спомни. Все още бе в колибата с тримата чешити, които твърдяха, че всеки от тях е Бог.

— Не е възможно да се случва наистина — изпъшка Мак, надигна се, седна на края на леглото и обхвана глава с ръце. Когато се замисли за предишния ден, отново го обзе страх, че полудява. Никога не се бе смятал за лековерен, но Татко, в образ на жена, го разчувстваше, а за Сараю просто не знаеше какво да мисли. Наистина харесваше Исус, но той му се струваше най-малко божествен от тримата.

Въздъхна дълбоко и тежко. Ако Бог наистина бе с него, защо не го бе избавил от кошмара?

Нямаше полза да седи, потънал в размисъл. Стана и се затътри към банята, където, за своя изненада, откри, старателно подредени,

всякакви принадлежности. Влезе под душа, наслади се на топлите струи, обръсна се, без да бърза, а после се върна в спалнята и спокойно се облече.

Долови наситен, изкусителен аромат на кафе и погледа му привлече една чаша на ъгловата масичка до вратата, от която се издигаше пара. Отпи глътка, бутна навън капациите на прозореца и се загледа към езерото, което вечерта едва бе проблясвало в мрака.

Сега то бе огледално гладко и само когато някоя пъстърва скачаше, за да улови закуската си, по тъмносинята му повърхност се разпространяваха във всички посоки концентрични кръгове. Прецени, че отсрещният бряг е на по-малко от километър разстояние. По поляните наоколо блещукаше роса — диамантените сълзи на ранното утро, отразяващи любовта на слънцето.

Трите канута, които се поклащаха едва забележимо до пристана, сякаш го подканяха, но Мак бързо отхвърли тази идея. Гребането с кану вече не бе удоволствие за него. Събуждаше твърде лоши спомени.

Кеят му напомни за предишната вечер. Нима наистина бе лежал там с Онзи, който е създал Вселената? Мак поклати глава, недоумявайки. Какво ставаше тук? Кой бяха те в действителност и какво искаха от него? Едва ли можеше да им даде нещо.

Мирис на бекон с яйца, примесен с още нещо, нахлу в стаята и прекъсна мислите му. Мак реши, че е време да закуси. Когато влезе във всекидневната, чу позната песен на Брус Кокбърн откъм кухнята и висок глас на чернокожа жена, който пееше доста добре заедно със записа: „О, любов, която караш слънцето да свети, запали и моето сърце“. Татко се появи от кухнята, в ръце с чинии, пълни с палачинки, пържени картофи и някакъв листен зеленчук. Бе облечена с дълга рокля в африкански стил, съчетана с лента за глава в множество ярки цветове. Сияеше, като че ли излъчваше видима светлина.

— Знаеш ли — възкликна тя, — обичам песните на това дете! Изпитвам особена привързаност към Брус.

Погледна Мак, който тъкмо седнаше на масата. Той кимна, усещайки как апетитът му нараства с всяка секунда.

— Да — продължи тя, — и знам, че ти също го харесваш.

Мак се усмихна. Беше истина. Кокбърн бе любим певец на семейството от години, първо негов, а после и на Нан, и на всяко от децата — в различна степен.

— Е, скъпи — попита Татко, — какви бяха сънищата ти тази нощ? Както знаеш, те понякога са важни. Могат да бъдат начин да изпуснеш парата.

Мак знаеше, че го подканва да сподели кошмара си, но в момента не бе готов да се потопи отново в този мрак.

— Спах добре, благодаря — отвърна той и бързо смени темата. — Значи ти е любимец? Имам предвид — Брус?

Тя го погледна.

— Макензи, аз нямам любимци; просто съм особено привързана към него.

— Изглежда, изпитваш особена привързаност към много хора — отбеляза Мак с подозрителен поглед. — Има ли такива, към които *не си* привързана?

Тя вдигна глава и притвори очи, сякаш мислено прелистваше списъка със сътворените от нея същества.

— Не, не се сещам за нито един. Явно няма.

Мак бе заинтригуван.

— А ядосвал ли те е някой?

— Иска ли питане? Кой родител не се ядосва? Има куп неща, за които мога да се сърдя на своите хлапета, толкова каши са забъркали. Не одобрявам много от изборите им, но гневът, поне що се отнася до мен, е израз на любов. Обичам онези, които ме ядосват, също толкова, колкото другите.

— Но... — Мак замълча. — Какво представлява твоят гняв? Струва ми се, че щом ще се правиш на Всемогъщия Бог, би трябвало да си много по-сърдита.

— Нима?

— Така мисля. В Библията се разказва как често погубваш хора, а доколкото те познавам, просто не се вписваш в тази представа.

— Разбирам колко объркващо е всичко това за теб, Мак. Но единственият тук, който се прави на нещо, което не е, си ти. Аз съм такава, каквата съм. Не се опитвам да се впиша в ничии представи.

— Но искаш от мен да вярвам, че си Бог, а не виждам...

Мак нямаше представа как да довърши изказването си и просто се отказа.

— Не искам от теб да вярваш в каквото и да било, но те уверявам, че по-лесно ще разбереш всичко, което те очаква днес, ако

приемаш нещата каквито са, вместо да се опитваш да ги съгласуваш с предубежденията си.

— Но щом ти си Бог, не си ли същият, който излива чаши с гняв върху хората и ги хвърля в огненото езеро? — Мак отново почувства напирания гняв в себе си, който го подтикваше да задава тези въпроси, и малко се засрами, че не може да се владее. Но все пак попита: — Кажи ми честно, не изпитваш ли наслада, наказвайки онези, които те разочароват?

При тези думи Татко прекъсна закуската си и се обърна към Мак. Той видя дълбока тъга в очите ѝ.

— Не съм този, за когото ме мислиш, Макензи. Няма нужда да наказвам хората за греховете им. Грехът сам по себе си е наказание, което те разяжда отвътре. Нямам за цел да наказвам греховността; за мен е радост да я лекувам.

— Не разбирам...

— Така е. Не разбираш — каза тя с усмивка, зад която все още прозираше тъга. — Но разполагаш с време да разбереш.

В този момент Исус и Сараю влязоха със смях през задната врата, водейки оживен разговор. Исус бе облечен почти както предишния ден, с дънки и светлосиня риза, подчертаваща тъмнокафявите му очи. Сараю бе в някаква ефирна дреха, която се полюшваше около тялото ѝ при най-лекия полъх и сменяше десена си с всяко нейно движение.

Татко се наведе към Мак и го погледна в очите.

— Повдигна няколко важни въпроса, които ще обсъдим по-късно, обещавам. Но нека първо довършим закуската.

Мак кимна, отново малко смутен, и насочи вниманието си към храната. Беше гладен, а на масата имаше толкова вкусотиини.

— Благодаря за закуската — каза той на Татко, докато Исус и Сараю сядяха.

— Какво? — каза тя с престорено възмущение. — Дори няма да сведеш глава и да затвориш очи? — Стана и се отправи към кухнята, мърморейки: — Тц-тц-тц. Накъде е тръгнал този свят? Пак заповядай, скъпи.

Махна с ръка, без да се обърне.

Върна се след миг и донесе купа с нещо димящо, което ухаеше прекрасно и неустойимо.

Подаваха си един на друг храната и Мак гледаше и слушаше като омагьосан, когато Татко се присъедини към разговора на Исус и Сараю. Ставаше въпрос за някакво семейство, в което настъпило отчуждение, но не *темата* бе това, което привлече вниманието му, а *начинът*, по който общуваха. Никога не бе виждал трима души да споделят мисли с такава лекота и искреност. Сякаш всеки от тях разбираше другите по-добре, отколкото себе си.

— Е, какво мислиш, Мак? — попита Исус и го подкани с жест да каже нещо.

— Нямам представа за какво говорите — призна Мак, с уста, пълна с вкусни зеленчуци. — Но е удоволствие да ви слушам.

— Внимавай с тези зеленчуци, младежо — каза Татко, връщайки се от кухнята с още едно блюдо. — Ще тичаш до тоалетната, ако прекалиш.

— Добре — отвърна Мак. — Ще го имам предвид. — Посегна и пое купата от ръката ѝ. После отново се обърна към Исус и добави: — Впечатлен съм от начина, по който се държите един с друг. Определено не очаквах това от Бог.

— От кой по-точно?

— Е, знам, че сте един и в същото време сте трима. Но общувате с такова търпение и разбиране. Никой от вас ли не е по-голям шеф от другите?

Тримата се спогледаха, сякаш никога не им бе хрумвал подобен въпрос.

— Искам да кажа — побърза да продължи Мак, — винаги съм смятал Бог Отец за нещо като шеф, а Исус — за някого, който изпълнява волята му, нали разбирате, с послушание. Не съм сигурен къде точно се вмести Светият Дух. Той... или тя... — Мак не се осмели да погледне Сараю, докато се мъчеше да намери подходящи думи. — Както и да е, винаги съм приемал Духа за... хм...

— За свободен Дух? — предположи Татко.

— Именно, свободен Дух, но все пак следващ напътствията на Отца. Разбирате ли ме?

Исус погледна Татко, опитвайки се с известни трудности да си придаде сериозен вид.

— Ти разбираш ли нещо, Абба^[1]? Честно казано, аз нямам представа за какво говори този човек.

Татко смръщи вежди, сякаш се вгълби в размисъл.

— Не, опитвам се да схвана смисъла, но ми убягва, съжалявам.

— Разбирате ме отлично — каза Мак с известно раздражение. —

Питам ви кой е главният. Нямате ли йерархия?

— Йерархия? Звучи ужасно! — отбеляза Исус.

— Или поне заробващо — добави Татко, когато и двамата се засмяха, а после се обърна към Мак и запя: — „Дори от злато, веригите са си вериги“.

— Не се засягай от тези двамата — намеси се Сараю и протегна ръка да го успокои и утеши. — Просто се шегуват с теб. Всъщност това е интересна тема и за нас.

Мак кимна, изпитвайки облекчение и известен срам, че отново бе загубил самообладание.

— Макензи, никой от нас не се домогва до върховенство, всички се стремим към единение. Нашата връзка е кръг, а не стълбица или „космическа йерархия“, както са я нарекли предците ти. Не изпитваме необходимост от власт над другия, защото винаги търсим най-доброто. Йерархията няма смисъл за нас. Всъщност това е ваш проблем, не наш.

— Така ли? Защо?

— Вие, хората, сте толкова заблудени и увредени, че дори не можете да си представите да работите или живеете заедно, без някой да командва.

— Но всяка човешка институция, за която се сещам — от политиката до бизнеса, и дори бракът, се ръководи от този начин на мислене. Така е устроено обществото ни.

— Толкова е жалко! — каза Татко, взе празната чиния от палачинки и се отправи към кухнята.

— Това е една от причините да ви бъде трудно да постигнете истинско единство — добави Исус. — Щом веднъж сте създали йерархия, вие се нуждаете от правила, които да я защитават и поддържат, после от закони, а след това и от институции, които да се грижат за прилагането на тези закони. Накрая се озовавате в една властническа система, която разрушава връзката между вас, вместо да я обезпечава. Рядко може да изживеете връзка, в която да няма участие властта. Заради законите и правилата на йерархията пропускате чудото на единението, което сме предвидили за вас.

Мак се отпусна на стола си и не без сарказъм към човешкия род каза:

— Явно сме се приспособили към това доста добре.

Сараю бързо отвърна:

— Не бъркай приспособяването с първоначалния замисъл, както и изкушението — с реалността.

— Тогава би ли ми подала отново чинията с онези зеленчуци? Значи изкушението ни е въвлякло в тези взаимоотношения, подчинени на власт и йерархия?

— В известен смисъл — да! — отвърна Татко, подаде платото на Мак, но го пусна едва когато той дръпна настоятелно два пъти. — Просто съм загрижена за теб, сине, предупредих те за тези зеленчуци.

Сараю продължи:

— Когато избирате независимостта пред връзката, вие се превръщате в заплаха един за друг. Другите стават обекти за манипулиране или управляване в името на вашето собствено щастие. Отговорността, която силните обикновено приписват на себе си, е просто оправдание да принуждават другите да се съобразяват с тяхната воля.

— А нима това не помага да опазим хората от безкрайни противоборства, от които могат да пострадат?

— В някои случаи. Но във вашия егоистичен свят силата често се използва за причиняване на огромна вреда.

— А вие не я ли използвате, за да възпирате злото?

— Приемаме изборите ви с голямо уважение и се съобразяваме с вашите системи, въпреки че се стремим да ви освободим от тях — продължи Татко. — Светът е поел по много различен път от този, който желаехме. Във вашия свят значимостта на отделната личност постоянно е в противовес с оцеляването на системата, независимо дали тя е политическа, икономическа, социална или религиозна. Първо жертвите един човек, после — няколко, и накрая — колкото е нужно, за запазването на системата. Под една или друга форма този принцип е в основата на всяка борба за власт, всяка война и изобщо всяка проява на жестокост. Стремещт към „власт и независимост“ е вездесъщ и поради това вече се смята за нещо нормално.

— А не е ли?

— Да, но според човешките норми — поясни Татко и донесе още храна. — Този стремеж е станал за вас като водата за рибите, утвърдил се е повсеместно, никой не го поставя под съмнение. Той е матрица, дяволска схема, в която всички сте безнадеждно впримчени, без да подозирате за нейното съществуване.

Исус продължи мисълта на Татко:

— Като венец на Сътворението, вие бяхте създадени по наш образ и подобие, необременени от никаква социална структура и свободни просто да „бъдете“ в единение с мен и едни с други. Ако се бяхте научили да приемате грижите на другия за също толкова значими, колкото собствените си, нямаше да се нуждаете от йерархия.

Мак се облегна назад на стола си, поразен от дълбокия смисъл на това, което чуваше.

— Значи искате да кажете, че всеки път, когато ние, хората, се защитаваме, използвайки сила...

— Действате в съгласие с матрицата, а не с нас — довърши Исус.

— Ето че се връщаме към едно от първите ми съждения — отбеляза Сараю. — Вие, хората, сте толкова заблудени и увредени, че за вас е непонятно как една връзка може да съществува без йерархия. Затова си въобразявате, че Бог трябва да оглавява някаква йерархия. А не е така.

— Но как бихме могли да променим това? Хората просто ще ни използват.

— Най-вероятно. Не те молим да опитваш с други хора, Мак. Молим те да опиташ с нас. Предлагаме ти единственото възможно начало. Ние няма да те използваме.

— Мак — каза Татко със сериозен тон, който го накара да слуша внимателно, — искаме да споделим с теб любовта и радостта, която вече познаваме в триединството си. Създадохме вас, човешките същества, за да имате лична връзка с нас, да бъдете част от нашия кръг на любовта. Колкото и да ти е трудно да проумееш, всичко, което се е случило досега, става точно според този замисъл, без да бъде нарушено ничие право на избор или свободна воля.

— Как можете да твърдите това, при положение че има толкова болка по света, толкова войни и бедствия, които погубват хиляди? — Гласът на Мак се сниши до шепот. — Какъв смисъл има убийството на малко момиче от някакъв извратеняк? — Отново изникна въпросът,

който изгаряше душата му. — Може и да не причинявате тези неща, но не правите нищо, за да ги спрете.

— Макензи — ласкаво заговори Татко, без да се смути от обвинението му, — има милиони причини да позволяваме болката и страданието да съществуват, вместо да ги изкореним, но повечето от тези причини могат да бъдат разбрани само в контекста на личната история на всеки човек. Аз не съм зъл. Вие сте тези, които допускате страха и болката, властта и правилата с такава готовност във взаимоотношенията си. Но вашите избори не могат да надделеят над моите цели. Аз използвам в името на доброто и любовта всеки избор, който направите.

— Както виждаш — намеси се Сараю, — нещастните хора изграждат живота си около неща, които им се струват добри, но не им носят нито пълнота, нито свобода. Те се пристрастяват към властта или към илюзията за сигурност, която тя създава. Когато ги сполети трагедия, същите тези хора се обръщат срещу измамните сили, в които са вярвали. В разочарованието си или приемат по-лесно мен, или стават по-дръзки в независимостта си. Ако можеше да предвидиш докъде води всичко това и какво ще постигнем, без да нарушаваме човешкото право на свободна воля, тогава щеше да разбереш. Един ден и това ще стане.

— Но каква е цената! — Мак бе потресен. — Вижте всичката болка, всичкото страдание, всичкото ужасно зло. — Замълча и сведе поглед. — Вижте какво е коствало и на вас. Струва ли си?

— Да! — бе еднородушният радостен отговор на тримата.

— Как можете да го твърдите? — Мак не можа да сдържи укора си. — Говорите, сякаш целта оправдава средствата, сякаш, за да постигнете каквото желаете, сте готови на всичко, дори и ако трябва да се плати с живота на милиарди хора.

— Макензи — отново взе думата Татко с особено ласкав и нежен тон, — наистина все още не разбираш. Търсиш смисъл в света, в който живееш, като се позоваваш на своята непълна представа за реалността. Ти приличаш на човек, който наблюдава пищна процесия през тясна пролука в страданието, болката, егоцентризма и властта, и вярва, че е сам и незначителен. Но до голяма степен се мамиш. Гледаш на болката и смъртта като на най-голямото зло, а на Бог — като на най-големия предател или в най-добрия случай — като на някого, който не

заслужава доверие. Ти ме изправяш пред собствения си съд заради действията ми и ме обявяваш за виновен. Най-дълбоката заблуда в живота ти, Макензи, е, че не вярваш, че съм добър. Ако знаеше, че съм добър и че всичко — целта, средствата и всички събития в живота на отделния човек — произтича от моята доброта, тогава, макар и невинаги да разбираш онова, което правя, щеше да имаш доверие в мен. Но ти не ми се доверяваш.

— Мислиш ли? — Въпросът на Мак беше безсмислен. Знаеше, че това е факт. Очевидно другите също знаеха и мълчаха.

След малко Сараю заговори:

— Макензи, не можеш да симулираш доверие, също както не можеш насила да проявиш смирение. Или го има, или го няма. Доверието е възможно само във връзка, в която знаеш, че си обичан. Щом не си убеден, че аз те обичам, *не можеш* да ми се довериш.

Отново настъпи мълчание. Мак погледна Татко и каза:

— Не знам как да променя това.

— Не можеш, не и сам. Но заедно ще постигнем тази промяна. Засега искам само да останеш с мен и да откриеш, че във връзката помежду ни няма място за преструвки и старание да ми се харесаш. Аз не съм войнствено, егоцентрично божество, което държи да налага волята си. Аз съм добър и желая най-доброто за теб. Това няма да стане чрез вменяване на вина, страх или заклеймяване, а само чрез любов. Аз наистина те обичам.

Сараю стана от масата и го погледна право в очите.

— Макензи — предложи тя, — ще се радвам да ми помогнеш в градината, ако и ти проявяваш желание. Трябва да свърша някои неща преди утрешното празненство. Може да продължим този разговор там.

— Добре — отвърна Мак, извини се и стана. — Позволете ми последен коментар — добави той на излизане от стаята. — Просто не мога да си представя каква крайна цел би оправдала всичко това.

— Макензи. — Татко стана от стола си, заобиколи масата и го прегърна. — Не се опитваме да оправдаваме нищо. Ние го поправяме.

[1] Татко (арамейски). — Б.пр. ↑

9.

ПРЕДИ МНОГО, МНОГО ВРЕМЕ В ЕДНА ДАЛЕЧНА ГРАДИНА

*Дори и да намерим друг рай, не ще можем
да му се насладим или да останем в него
завинаги.*

Хенри Ван Дайк

Мак последва Сараю през задната врата и по алеята покрай ред ели. Да върви след такова създание бе като да гони слънчево зайче. Светлината сякаш преминаваше през нея и отразяваше присъствието ѝ на множество места едновременно. Бе ефирна, в непрекъснато движение и постоянноменящи се цветове. „Нищо чудно, че повечето хора са плахи в общуването си с нея — помисли си Мак. — Тя е непредсказуемо създание.“

Реши просто да следва алеята. Когато заобиколи дърветата, за първи път видя великолепната цветна и овощна градина, чиято площ не надвишаваше четири декара. Кой знае защо, Мак бе очаквал да види съвършено поддържана английска градина. Нищо подобно!

В нея цареше хаотична пъстрота. Очите му безуспешно се опитваха да открият някакъв порядък. Поразително ярки цветя бяха пръснати сред безразборно разположени лехи със зеленчуци и подправки, растения, каквито Мак никога не бе виждал. Беше изумително, зашеметяващо и невероятно красиво.

— Погледната отгоре, представлява фрактал — каза Сараю със задоволство през рамо.

— Какво представлява? — разсеяно попита Мак, докато умът му все още се опитваше да възприеме тази фантастична смесица отменящи се цветове и оттенъци. С всяка крачка съчетанията, които мислеше, че е видял преди миг, се променяха и всичко беше различно.

— Фрактал... геометричен обект, който изглежда прост, но всъщност се състои от безброй повтарящи се елементи, независимо колко увеличаваш всеки детайл от него. Сложен е до безкрайност. Обичам фракталите, затова се обграждам с тях.

— На мен ми прилича по-скоро на пълен безпорядък — промърмори Мак под носа си.

Сараю се спря и се обърна към него със сияещо лице.

— Благодаря ти, Мак! Какъв прекрасен комплимент! — Оглежда градината. — Точно това е думата — безпорядък. Но — отново го погледна с лъчезарна усмивка — същевременно е и фрактал.

Сараю отиде до някакво растение, откъсна няколко връхчета от него и ги подаде на Мак.

— Вземи — заговори тя с напевен тон. — Татко не се шегуваше на закуска. Не е зле да ги подъвчеш няколко минути. Ще противодействат на естественото „движение“ на зеленчука, с който леко прекали тази сутрин, ако разбираш какво имам предвид.

Мак се засмя, сложи ги в устата си и бавно задъвка.

— Беше толкова вкусен!

Стомахът му бе започнал леко да се бунтува, а и му се виеше свят, откакто бе навлязъл сред тази буйна ярка растителност. Вкусът на растението не беше неприятен: имаше лек дъх на мента или някаква друга подправка, която бе вкусвал преди, но не можеше да назове. Когато тръгнаха отново, неразположението в стомаха му бе почти отшумяло.

Мълчаливо се опитваше да следва Сараю през градината, но странните съчетания от цветове лесно отклоняваха вниманието му: вишнево и алено, портокалово и резеда, а между тях платинено, цикламено и безброй нюанси на зелено и кафяво. Цялата тази прелест объркваше зрението му и го опияняваше.

Сараю изглеждаше устремена към някаква цел, но вярна на името си, се носеше като игрива вихрушка и не можеше да се предвиди в коя посока ще поеме в следващия момент. Трудно му бе да я следва. Също както Нан, когато влезе в някой търговски център.

Тя пристъпваше из градината, късаше стръкове от различни цветя и билки и му ги подаваше. Разнородният букет в ръцете му ставаше все по-голям, а смесицата от аромати — все по-натрапчива.

Никога не бе помирисвал такова съчетание от подправки. Ухаеха толкова силно, че почти усещаше вкуса им в устата си.

Оставиха букета в малка градинска барака, която Мак не бе забелязал досега, скрита сред гъсталак от диви увивни растения и треви.

— Изпълнихме едната задача — обяви Сараю, — остава още една.

Тя подаде на Мак лопата, търмък, коса и чифт ръкавици и се понесе по буйно обрасла пътека, която водеше до далечния край на градината. На моменти забавяше ход и докосваше някое цвете, тананикайки си през цялото време мелодията, която се бе врязала в паметта му от предишната вечер. Той послушно вървеше след нея и носеше инструментите, опитвайки се да не я изпуска от очи, докато с удивление се оглежда наоколо.

Когато Сараю спря, Мак едва не се блъсна в нея. Незнайно как, бе успяла да се преоблече в работни дрехи: дънки с разноцветни бродерии, риза и ръкавици. Бяха в нещо като овощна градина, но не точно. Мястото, където бяха застанали, бе открито пространство, заобиколено от трите страни от праскови и черешови дръвчета, а в средата имаше истинска каскада от храсти с виолетови и жълти цветове, които го накараха да ахне.

— Макензи — посочи към великолепните виолетово-жълти храсти Сараю, — искам да ми помогнеш да разчистим всичко това. Имам намерение утре да засадя нещо специално на това място.

Тя погледна Мак и взе косата.

— Не говориш сериозно, нали? Тези храсти са прелестни и така разведряват това уединено кътче.

Но Сараю сякаш не го чу. Без повече обяснения се залови да унищожава прекрасното творение на градинарското изкуство. Косеше сръчно, без видимо усилие. Мак сви рамене, сложи ръкавиците и се залови да събира накуп останките от унищожението, което сееше тя. Едва смогваше на темпото ѝ. Двайсет минути по-късно всички растения бяха отрязани до корен и оголената пръст изглеждаше като рана в градината. Ръцете на Мак бяха изподраскани от клоните, които бе струпал в единия край. Бе задъхан, плувнал в пот и доволен, че бяха приключили с тази неприятна задача. Сараю се отдалечи и огледа резултата от работата им.

— Въодушевяващо е, нали? — попита тя.

— Бил съм въодушевяван и по по-приятни начини — саркастично отбеляза Мак.

— О, Макензи, само да знаеше! Не работата, а целта прави нещата специални. — Тя му се усмихна. — Така действам аз.

Мак се подпря на търмъка, огледа градината, а после и червените резки по ръцете си.

— Сараю, знам, че вие сте Създателя, но ваше творение ли са и отровните растения, парещата коприва и комарите?

— Макензи — отвърна Сараю, сякаш поклащана от лекия вятър, — едно наше създание може само да вземе нещо съществуващо и от него да сътвори нещо ново.

— Значи твърдиш, че вие...

— ... създадохме всичко, което съществува, включително и нещата, смятани от вас за лоши — довърши вместо него Сараю. — Но при Сътворението всичко беше Добро, защото това е моята същност.

Тя сякаш направи реверанс, преди отново да се залови за работа.

— Но — продължи Мак, ненапълно удовлетворен — тогава защо толкова много „добри“ неща са станали „лоши“?

Този път Сараю не отговори веднага.

— Вие, хората, сте толкова малки в своите собствени очи. Слепи сте за мястото си във Вселената. Избирайки трънливия път на независимостта, дори не осъзнавате, че сте повлекли със себе си цялото Мироздание. — Поклати глава и вятърът въздъхна сред близките дървета. — Толкова е тъжно, но няма да продължава вечно.

Насладиха се на тишината за няколко мига и Мак отново разгледа множеството различни растения, които се виждаха от това място.

— Има ли в тази градина растения, които са отровни? — попита той.

— О, да — възкликна Сараю. — Те са сред любимите ми. Някои са опасни дори при допир, като това тук.

Посегна към близък храст и откъсна нещо, което изглеждаше като изсъхнала клонка с няколко малки зелени пъпки. Подаде я на Мак, който вдигна двете си ръце, за да не я докосне.

Сараю се засмя.

— Аз съм тук, Мак. Понякога можеш да го докосваш, без да ти навреди, но има моменти, когато са нужни предпазни мерки. В това се изразява чудото и приключението на откривателството, съществена част от това, което наричате наука — да опознавате и разгадавате нещата, които сме скрили за вас.

— А защо сте ги скрили? — полюбопитства Мак.

— Защо децата обичат да търсят скрити съкровища? Попитай всеки, чиято най-голяма страст е да изследва, открива и създава. Изборът да скрием толкова много чудеса от вас е проява на любов и дар, заложен в самото живеене.

Мак енергично посегна и взе отровната клонка.

— Ако не ми бе казала, че е безопасно да докосна това, щеше ли да ме отрови?

— Разбира се! Но когато аз те насочвам, е различно. За всяко наше създание автономията е лудост. Свободата се нуждае от доверие и послушание в една връзка, основана на любов. Затова, ако не чуваш гласа ми, най-разумно е да отделиш време за опознаване на природата на растението.

— Но защо изобщо сте създали отровни растения? — попита Мак и ѝ върна клонката.

— Подтекстът на въпроса ти е, че отровата е нещо лошо; че създаването на нещо подобно няма смисъл. Много от така наречените лоши растения, като това, имат невероятни лечебни свойства или са необходими за някои от най-великите чудеса, когато бъдат съчетани с нещо друго. Хората имат склонността да обявяват нещо за добро или лошо, без да са го опознали истински.

Очевидно кратката почивка, която си бяха дали заради Мак, свърши и Сараю пхна лопата в ръката му и взе търмъка.

— За да подготвим земята, трябва да извадим корените на всички прекрасни растения, които бяха тук. Тежка работа е, но си струва. Когато отстраним корените, те няма да увредят семената, които ще посеем.

— Добре — промърмори Мак и двамата коленичиха до прясно разчистената пръст. Сараю по някакъв начин достигаше и най-дълбоките корени и без усилие ги издърпваше на повърхността. Оставяше по-късите на Мак, който ги подкопаваше с лопатата.

Изтръскваха пръстта от тях и ги хвърляха върху купчината, която той бе събрал по-рано.

— После ще ги запалим — каза тя.

— Преди малко искаше да кажеш, че хората обявяват нещата за добри или лоши, без да ги познават? — попита Мак, докато тръскаше поредния корен.

— Да, по-точно говорех за Дървото на познанието за доброто и злото.

— *Дървото* на познанието за доброто и злото? — повтори Мак.

— Точно така! — потвърди тя и сякаш за кратък миг порасна и се смали, за да придаде по-голяма тежест на думите си. — А сега, Макензи, ще започнеш да проумяваш защо вкусването от забранения плод на това дърво е довело до такива гибелни последици за твоята раса.

— Никога не съм се замислял сериозно за това — призна Мак, заинтригуван от посоката, в която поемаше разговорът им. — Наистина ли имаше градина? Имам предвид райската градина, Едем?

— Разбира се. Вече ти казах, че имам слабост към градините.

— Някои хора не биха се зарадвали да го чуят. Мнозина мислят, че е само мит.

— Е, не е фатално заблуждение. Най-ценните истини често са скрити в нещо, смятано от много хора за мит или приказка.

— О, имам приятели, на които никак няма да им хареса — отбеляза Мак, докато се бореше с един особено упорит корен.

— Няма значение. Аз обичам и тях.

— Защо ли не се изненадвам? — каза Мак с известна ирония и ѝ се усмихна. — Е, добре — заби лопатата в пръстта и сграбчи корена над нея с ръка, — разкажи ми за Дървото на познанието за доброто и злото.

— За това говорехме на закуска — отвърна тя. — За начало, ще ти задам един въпрос. Когато ти се случи нещо, как определяш дали е добро или лошо?

Мак се замисли за миг, сетне отговори:

— Всъщност не съм мислил по този въпрос. Мисля, че бих казал, че нещо е добро, когато ми харесва и ме кара да се чувствам доволен и сигурен. И обратното, лошо е това, което ми причинява болка или ми отнема нещо скъпо.

— Значи е въпрос на субективна преценка?

— Да, изглежда, е така.

— А доколко си уверен в способността си да разграничаваш кое наистина е добро за теб и кое — лошо?

— Честно казано — отвърна Мак, — често ме обзема оправдан гняв, когато някой застрашава моето „добруване“ — това, което мисля, че заслужавам. Но не съм сигурен, че имам други логични основания да реша дали нещо е добро или лошо, освен начина, по който ми въздейства. — Замълча, за да си поеме дъх. — Звучи егоистично и егоцентрично, предполагам. А и досегашният ми опит не говори, че преценката ми е безпогрешна. Неща, които отначало смятах за добри, се оказаха ужасно разрушителни, а други, които ми се струваха лоши, се оказаха...

Поколеба се, преди да довърши мисълта си, но Сараю го прекъсна:

— Значи ти си този, който определя дали нещо е добро или зло. Превръщаш се в съдник. Объркващо е, когато нещо отначало ти се струва добро, а после — с времето и обстоятелствата — представата ти се променя. Не стига това, ами всеки ден милиарди други като теб решават кое е добро и кое — лошо. И когато твоите представи се сблъскат с тези на съседа, възникват спорове и кавги и дори се стига до войни. — Цветовете, които се преливаха в нея, постепенно потъмняваха, докато говореше, и яркият, пъстър спектър беше помрачен от сиви и черни оттенъци. — Ако не съществува обективна реалност, абсолютно добро, вие не разполагате с основа за преценка. Понятията ви си остават празни и думата „добро“ лесно може да бъде заменена с думата „зло“.

— Сега разбирам защо това е проблем — съгласи се Мак.

— Проблем? — почти извика разгорещената Сараю, изправи се и застана с лице към него. Изглеждаше сърдита, но той знаеше, че не само на него. — Наистина! Изборът да вкусите от плода на това дърво разстрои Вселената и предизвика раздор между духовното и физическото. Вие се отрекохте от живота, който ви бе вдъхнал Бог. Да, това е проблем, и то сериозен! — Говорейки разпалено, Сараю бавно се бе издигнала над земята, но после се спусна обратно и заключи тихо, но ясно: — Беше много тъжен ден.

Никой от двамата не проговори почти десет минути, работеха умислени. Мак продължаваше да изтръгва и хвърля върху купа още корени, но умът му не преставаше да се опитва да разгадае смисъла на всичко, което бе чул. Накрая наруши мълчанието.

— Сега си давам сметка — сподели той, — че влагам по-голямата част от времето и енергията си в опити да се домогна до нещата, които смятам за добри, независимо дали става дума за финансова сигурност, здраве, пенсия или каквото и да било. И губя доста енергия за тревоги и страх от това, което съм определил за зло.

Мак въздъхна дълбоко.

— В думите ти има много истина — ласкаво каза Сараю. — Помни винаги това, което ми каза току-що. То ще ти позволи да бъдеш бог в независимостта си. Затова донякъде предпочиташ да не ме виждаш. Изобщо не се нуждаеш от мен, когато съставяш списъка си с добри и лоши неща. Но несъмнено ще имаш нужда от мен, ако изпитваш желание да обуздаеш тази безумна страст към независимост.

— Значи има начин нещата да се поправят? — попита Мак.

— Трябва да се откажеш от правото да решаваеш кое е добро и кое — зло, според своите критерии. Труден хап за преглъщане е изборът да живееш само чрез мен. За да можеш да направиш това, трябва да ме познаваш достатъчно, за да ми се довериш и да свикнеш да се уповаваш на неизменното добро в мен. — Сараю се обърна към Мак; или поне създаде това впечатление у него. — Макензи, „зло“ е дума, която употребяваме, за да назовем липсата на Доброто, също както думата „мрак“ означава липса на Светлина, а „смърт“ — липса на Живот. И злото, и мракът могат да бъдат разбрани само във връзка с Доброто и Светлината; те не са нещо действително съществуващо. Аз съм Светлината, аз съм Доброто. Аз съм Любовта и в мене няма мрак. Светлината и Доброто наистина съществуват. Затова, ако се отделиш от мен, ще потънеш в мрак. Независимостта води до зло, защото без мен можеш да разчиташ единствено на себе си. Това е равностойно на смърт, защото си се отрекъл от Живота.

— Впечатляващо! — възкликна Мак и седна за момент. — Бих искал да живея с теб. Но ми е ясно, че няма да бъде никак лесно да се откажа от независимостта си. Би могло да означава...

Сараю отново го прекъсна:

— ... че в някои случаи доброто може да бъде заболяване от рак или загуба на доход, или дори на живота.

— Да, но кажи това на човек, болен от рак, или на баща, загубил дъщеря си — възрази Мак по-язвително, отколкото би искал.

— О, Макензи — заговори Сараю с успокояващ глас. — Не вярваш ли, че мислим и за тях? Всеки от тях е главен герой в друга, неразказана история.

— Но... — Мак чувстваше, че самообладанието му се изплъзва, докато енергично забиваше лопатата в пръстта. — ... нима Миси нямаше право на закрила?

— Мак, едно дете се закриля от обич, а не защото има право на закрила.

Това го накара да спре. Думите на Сараю преобръщаха света наопак и той се мъчеше да намери някаква опора. Със сигурност имаше някакви неприкосновени права.

— А правото на...

— Правата са нещо, в което се вкопчвате, за да оцелеете, без да се налага да изглаждате взаимоотношения — отсече тя.

— Но ако се откажа от правата си...

— Ще познаеш чудото и приключението да живееш в мен — прекъсна го Сараю още веднъж.

Негодуванието на Мак нарастваше. Повиши тон:

— Но нямам ли право да...

— Да довършиш едно изречение, без да бъдеш прекъсван? Не, нямаш. Не и в реалността. Но докато си убеден, че имаш, винаги ще се ядосваш, когато някой те прекъсне, дори да е сам Бог.

Мак бе смаян и се изправи, втренчил поглед в нея. Не знаеше дали да се разфучи от ярост, или да се засмее. Сараю му се усмихна.

— Макензи, Исус не претендираше за никакви права; по своя воля стана слуга и досега живее чрез връзката си с Татко. Отказа се от всичко и чрез живота си в тази зависимост отвори врата за вас, която ви дава възможност да живеете достатъчно свободно, отказвайки се от правата си.

В този момент Татко се появи по алеята с две хартиени кесии в ръце. Вървеше усмихната към тях.

— Добре си говорите вие двамата, а?

Намигна на Мак.

— Страхотно! — възкликна Сараю. — И знаеш ли какво, той нарече градината „безпорядък“. Чудесно попадение, нали?

И двете се усмихнаха широко на Мак, който все още не бе напълно сигурен, че не го вземат на подбив. Гневът му отшумяваше, макар че страните му все още горяха. Но двете не даваха вид, че забелязват това.

Сараю се приближи и целуна Татко по бузата.

— Както винаги, идваш тъкмо навреме. Всичко, което бях планирала, е свършено. — Обърна се към Мак: — Макензи, беше истинско удоволствие! Благодаря, че поработи с мен здравата!

— Всъщност не съм свършил кой знае какво — скромно каза той. — Тук все още цари безпорядък. — Огледа се. — Но наистина е прекрасно и изпълнено с твоето присъствие, Сараю. Макар и да изглежда, че има още много работа за вършене, тук се чувствам странно спокоен, като у дома си.

Двете жени се спогледаха и широко се усмихнаха.

Сараю пристъпи към него.

— Така би трябвало да се чувстваш, Мак, защото тази градина е твоята душа. Този безпорядък си *ти*! Заедно поработихме в сърцето ти с определена цел. Дотук всичко се развива по красив и свършен начин. Може да ти изглежда като че ли в градината цари безпорядък, но аз виждам в нея свършен порядък от безброй свършено организирани елементи — истински фрактал!

Под въздействието на думите ѝ всички възможни възражения на Мак рухнаха. Огледа градината — своята градина. В нея наистина цареше безпорядък, но в същото време изглеждаше прекрасно. Освен това, Татко бе в нея, а Сараю обожаваше хаоса ѝ. Разумът му бе стигнал почти до границата на възможностите си и сдържаните с усилие емоции отново заплашваха да изригнат.

— Макензи, Исус предлага да се поразходите заедно, ако желаеш. Опаковах ви обяд, в случай че огладнеете. Ще ви държи сити до следобедната закуска.

Когато Мак се обърна да вземе пакетите с обяда, усети как Сараю се плъзна покрай него, целуна го по бузата, но не я видя да се отдалечава. Забеляза само, че в една определена посока всички растения последователно се поклониха с благоговение, сякаш ги беше раздвижил порив на вятъра. Когато се обърна, Татко вече не беше там

и той се отправи към работилницата, за да потърси Исус. Имаха уговорена среща.

10.

РАЗХОДКА ПО ВОДАТА

*Нов свят — безкраен хоризонт. Отвори очи
и с вяра погледни. Нов свят — отвъд страшните
сини вълни.*

Дейвид Уилкокс

Исус приключи със заглаждането на нещо, което приличаше на ковчег, върху масата в работилницата. Прокара пръсти по гладките ръбове, кимна доволно и остави шкурката. Излезе навън, изтупа праха от дънките и ризата си и видя Мак да се приближава.

— Здравей, Мак! Тъкмо завърших нещо, което ще ни трябва за утре. Искаш ли да се поразходим?

Мак си спомни за разговора им миналата вечер под звездите.

— С най-голямо удоволствие. Защо всички говорите за утре?

— Ще бъде голям ден за теб, една от причините да си тук. Да вървим. Има едно специално място от другата страна на езерото, което искам да ти покажа, гледката там е неописуема. Виждат се някои от по-високите върхове.

— Звучи страхотно! — отвърна Мак с въодушевление.

— Доколкото виждам, носиш обяд, значи можем да тръгваме.

Вместо да поеме по единия или другия бряг на езерото, където Мак предполагаше, че има пътека, Исус се отправи право към кея. Денят бе светъл и прекрасен. Слънцето топлеше, но не прежуряше, а свежий, изпълнен с ухания ветреца нежно галеше лицата им.

Мак предположи, че ще се качат в някое от канутата, привързани за подпорите на кея, но за негова изненада, Исус продължи по пристана, без дори да погледне към тях. Когато стигна до края, той се обърна към Мак с усмивка:

— След теб.

Подкани го с артистичен жест и шеговит поклон.

— Шегуваш се, нали? — недоумяваше Мак. — Мислех, че отиваме на разходка, а не да плуваме.

— Точно така. Просто мисля, че ако минем през езерото, ще стигнем по-бързо, отколкото ако го заобиколим.

— Не съм добър плувец, а и водата сигурно е дяволски студена — промърмори Мак. Изведнъж осъзна какво бе изрекъл и почувства, че се изчервява. — Хм... искам да кажа, ужасно, ужасно студена.

Погледна Исус със свито сърце, но той, изглежда, се забавляваше със смущението му.

— Хайде — скръсти ръце Исус, — и двамата знаем, че плуваш доста добре, преди време беше спасител, доколкото си спомням. Водата наистина е студена. И дълбока. Но няма да плуваме. Искам да вървиш с мен до отсрещния бряг.

Едва сега Мак допусна в съзнанието си онова, което разумът му бе отхвърлял. Ставаше въпрос за ходене *по* водата. Предвиждайки двоумението, което ще последва, Исус настоя:

— Хайде, Мак. Щом апостол Петър може...

Мак се засмя нервно. За да е сигурен, че е разбрал правилно, попита още веднъж:

— Искаш да ходя по водата до другата страна на езерото. Това имаш предвид, нали?

— Бързо схващаш, Мак. Нищо не може да ти убегне. Хайде, забавно е! — засмя се Исус.

Мак стигна до ръба на кея и погледна надолу. Водата се плискаше под него само на трийсетина сантиметра, които му се струваха тридесет метра. Да се гмурне би било лесно, беше го правил хиляди пъти, но как да стъпи върху повърхността ѝ? Дали да скочи, сякаш ще се приземи върху бетон, или да прекрачи ръба като при слизване от лодка? Погледна отново към Исус, той все още се подсмиваше.

— Петър имаше същия проблем: не знаеше как да слезе от кораба. Просто си представи, че слизаш едно стъпало надолу. Нищо повече.

— Ще намокря ли краката си? — попита Мак.

— Разбира се, все пак водата е мокра.

Мак отново погледна към пристана, после към Исус.

— Но защо ми се струва толкова трудно?

— Кажи ми от какво се боиш, Мак?

— От какво се боя? Нека помисля. Боя се, че ще изглеждам като идиот. Боя се, че си правиш шега с мен и че ще потъна като камък. Представям си как...

— Именно — прекъсна го Исус. — Представяш си, въобразяваш си. Въображението е невероятна способност! Само неговата сила ви доближава до нас. Но без мъдростта то е лош съветник. За да разбереш какво имам предвид, искам да ми отговориш на въпроса: кога според теб сме замислили да живеят хората в настоящето, миналото или бъдещето?

— Ами... — поколеба се Мак, — най-близкият до ума отговор е, че сме създадени, за да живеем в настоящето. Грешен ли е?

Исус се засмя.

— Успокой се, Мак, това не е изпит, просто разговаряме. Впрочем отговорът ти е правилен. Но сега ми кажи, на кое посвещаваш ти по-голямата част от времето си мислено, във въображението си? На настоящето, миналото или бъдещето?

Мак се позамисли, преди да отговори:

— Ако трябва да бъда честен, прекарвам много малко време в настоящето. Дълго оставам в миналото, но най-вече мисля за бъдещето.

— Подобно на повечето хора. Когато съм с теб, аз съм в настоящето, живея в настоящето. Не в миналото. Вярно, има какво да се запомни и научи от него, но само посредством кратко посещение, а не чрез дълъг престой. Със сигурност не съм и в бъдещето, което непрекъснато се опитваш да си представиш. Мак, осъзнаваш ли, че в твоето въображаемо бъдеще, почти винаги обсебено от някакъв страх, аз присъствам или рядко, или никога?

Мак отново се замисли. Това бе истина. Прекарваше доста време в умуване и тревоги за бъдещето и обикновено си го представяше мрачно и потискащо, да не кажем направо — ужасно. Исус бе прав и за това, че във фантазиите му Бог винаги отсъстваше.

— Защо го правя? — попита той.

— Опитваш се отчаяно да овладееш нещо, което не се поддава на контрол. Невъзможно е да придобиеш власт над бъдещето, защото то не е реално, нито пък някога ще бъде. Вживяваш се в ролята на Бог,

представяйки си, че злото, от което се страхуваш, става реалност, а после кроиш планове как да го избегнеш.

— Да, Сараю каза почти същото — отвърна Мак. — А защо в живота ми има толкова много страх?

— Защото не вярваш. Не *знаеш*, че те обичаме. Човек, който живее в собствения си страх, не може да намери свобода в моята любов. Не говоря за рационални страхове, свързани с действителни опасности, а за въображаеми страхове, проектирани върху бъдещето. До такава степен са станали неизменна част от живота ти, че нито вярваш в добротата ми, нито *знаеш* дълбоко в сърцето си, че те обичам. Пееш за това, говориш за него, но не го *знаеш*.

Мак отново сведе поглед към водата и въздъхна дълбоко, от дъното на душата си.

— Трябва да измина толкова дълъг път.

— Само една крачка, ако питаш мен — засмя се Исус и сложи ръка на рамото му. Точно това бе нужно на Мак, за да събере кураж и да направи крачката. Опитвайки се да приеме водата за твърда повърхност, съсредоточил поглед върху отсрещния бряг, той вдигна торбичките с обяда високо за всеки случай.

Стъпването бе по-меко, отколкото бе очаквал. Обувките му веднага подгизнаха, но водата не достигна дори до глезените му. Езерото продължаваше да се плиска около него и той едва не загуби равновесие заради това. Беше странно. Погледна надолу, краката му сякаш стъпваха по нещо твърдо, но невидимо. Обърна се и видя Исус да стои до него — с обувките и чорапите си в ръка.

— Винаги се събуваме, преди да правим това — каза той със смях.

Мак също се разсмя, поклати глава и седна на края на кея.

— Мисля да последвам примера ви.

Свали мокрите обувки, изцеди чорапите и нави крачолите си за по-сигурно.

Тръгнаха с обувките и обяда си в ръце към отсрещния бряг — дотам имаше малко повече от половин километър. Водата бе хладна и освежаваща и Мак от време на време приятно потръпваше. Ходенето по вода с Исус изглеждаше най-естественият начин за прекосяване на езеро и Мак се ухили до уши при мисълта на какво е способен. Често се взираше надолу да види някоя езерна пъстърва.

— Това е абсолютно невъзможно! — възкликна той по едно време.

— Разбира се — съгласи се Исус с усмивка.

Бързо приближаваха отсрещната страна и Мак чуваше шума на падаща вода, но не виждаше източника. На двайсет метра от брега се спря. Вляво от тях, зад един скален ръб, видя прекрасен водопад, висок най-малко тридесет метра, под който се образуваше голям вир. От вира тръгваше буен поток, който може би се вливаше в езерото някъде далеч встрани. Между тях и водопада имаше широка планинска ливада, изпъстрена с разцъфнали диви цветя, посети от вятъра. Беше поразително красиво и Мак постоя, за да се наслади на гледката. В съзнанието му изплува образът на Миси, но бързо избледня и изчезна.

Чакълестият бряг очакваше приближаването им, зад него се издигаше гъста гора, която стигаше до подножието на заснежената планина. Вляво ромолящо ручейче пресичаше малка полянка и някаква пътечка се губеше в тъмната гора. Мак излезе от водата и предпазливо запристъпва по камъните към едно паднало дърво. Там седна, отново изцеди чорапите си и ги сложи заедно с обувките си да съхнат на слънце.

Едва сега погледна към другия бряг на езерото. Гледката бе изумително красива. Виждаше се колибата, скътана сред зеленината на овощните дървета и гората. От червения ѝ тухлен комин лениво се издигаше дим. На фона на внушителните планински върхове, които стояха отзад като стражи, тя изглеждаше миниатюрна. Исус седна до него и двамата поседяха, попивайки с очи тази визуална симфония.

— Твориш чудеса! — тихо каза Мак.

— Благодаря, Мак, видял си само малка част от тях. Засега повечето неща, съществуващи във Вселената, са видими за мен — като ценни платна, скрити в ателието на художник, които един ден... Можеш ли да си представиш какво би било, ако на земята нямаше войни и хората не трябваше непрекъснато да се борят за оцеляване?

— Какво имаш предвид?

— Нашата земя е като дете, което расте без родители, няма си кой да го напътства и съветва. — Гласът на Исус все повече издаваше стаена болка. — Някои се опитват да ѝ помогнат, но повече са онези, които просто я използват. Хората бяха натоварени със задачата с любов да управляват съдбата ѝ, а вместо това я опустошават, без да ги е грижа

за друго, освен за непосредствените им потребности. Не мислят дори за своите деца, които ще наследят от тях същото отношение. Най-безразсъдно изстискват жизнените й сокове и когато тя потръпва и въздиша, негодуват и вдигат юмрук срещу Бог.

— Говориш като еколог — отбеляза Мак с леко укорителен тон.

— Това синьо-зелено кълбо в черния космос е прекрасно дори сега, когато е полуопустошено.

— Знам тази песен. Явно наистина милееш за нашия свят — усмихна се Мак.

— Е, това синьо-зелено кълбо в черния космос все пак ми принадлежи — изтъкна Исус.

След малко разупаковаха обяда си. Татко бе напълнил пликите със сандвичи и лакомства и двамата ядоха до насита. По едно време Мак усети приятен непознат вкус в устата си, но реши, че може би е по-добре да не пита какво е.

— Тогава защо не я възстановите? — заговори той с пълна уста.
— Имам предвид — Земята.

— Защото сме я поверили на вас.

— Не можете ли да я вземете отново в свои ръце?

— Разбира се, но това ще бъде краят на историята, преди да е истински завършена. — Мак погледна Исус с недоумение. — Забелязал ли си, че макар често да ме наричаш Повелител, никога не съм имал подобна роля в живота ти? Не съм те контролирал и не съм те принуждавал да правиш каквото и да било — дори когато действията ти са били разрушителни и са наранявали теб и другите.

Мак погледна към езерото, преди да отговори:

— В някои моменти бих предпочел да ме контролираш. Би спестило на мен и хората, които обичам, доста болка.

— Да ти налагам волята си — отвърна Исус — би означавало да наруша принципите на любовта. Да те обичам истински означава да приемам изборите ти — дори когато могат да ти навредят. В това се състои красотата на отношенията ми с Абба и Сараю. Помежду ни има безусловно приемане и винаги ще бъде така. Татко приема моята воля, както аз — неговата, а Сараю приема моята, както Татко — нейната. Приемането на нечия воля не е подчинение, а проява на любов и уважение. Всъщност отнасяме се към теб по същия начин.

Мак бе изненадан.

— Как е възможно? Защо му е на Твореца на Вселената да слуша моята воля?

— Защото искаме да станеш част от нас. Не искам роби; искам братя и сестри, които да споделят живота с мен.

— Така искаш и ние, хората, да се обичаме помежду си, предполагам? Имам предвид, в отношенията между съпрузи, родители и деца. Във всички взаимоотношения.

— Именно! Щом аз стана твоят живот, приемането, което е най-естествената проява на характера и природата ми, ще стане най-естественият израз и на твоята нова природа във взаимоотношенията.

— А на мен ми се искаше Бог да ме направлява, за да не страда никой. — Мак поклати глава. — Но не съм много добър в отношенията си с Бог, не съм като Нан.

Исус изяде последната хапка от сандвича си, затвори плика и го сложи върху дървото. Избърса трохите, останали по мустаците и късата му брада. После взе една пръчка от земята и започна да драска в пръстта.

— Това е, защото, както повечето мъже, намираш удовлетворение в постиженията, а Нан, както повечето жени — във взаимоотношенията. За нея е по-естествено.

Исус замълча и проследи с поглед орел рибар, който се спусна стремглаво към водата на десетина метра от тях, сграбчи голяма пъстърва и бавно се издигна, докато тя все още се бореше да се измъкне от ноктите му.

— Това означава ли, че съм безнадежден случай? — поднови разговора Мак. — Наистина искам да постигна това, за което ми говорите и тримата, но нямам представа как.

— Има много неща, които ти пречат, Мак, и е нужно да се освободиш от тях.

— Отлично знам, че е така, особено след като загубих Миси. Никога не ми е било лесно.

— Не е само заради убийството на Миси. Има много по-големи пречки, поради които ти е трудно да заживееш с нас. Хармонията в света е нарушена, защото още в Едемската градина вие се отказате от единението си с нас, за да се сдобие с независимост. Мъжете се опитват да постигнат тази независимост чрез работа, с пот на челото, в търсене на идентичност, значимост и сигурност. Избирайки сами да

решавате кое е добро и кое — зло, вие се опитвате да чертаете съдбата си. Именно този избор причинява и досега толкова много болка.

Исус се изправи с помощта на пръчката и изчака Мак. Когато той дояде сандвича си, също стана и заедно тръгнаха по брега на езерото.

— Но това не е всичко. Желанието на жената... всъщност точната дума е „наклонност“. Та наклонността ѝ беше да разчита не на труда на своите ръце, а на мъжа. Той пък в отговор реши да господарства над нея. Преди да направи избора си, тя намираше своята идентичност, сигурност и знание за доброто и злото единствено в мен, както и мъжът.

— Нищо чудно, че с Нан се чувствам като пълен неудачник. Аз не мога да ѝ дам това.

— Не си създаден да можеш. Не бива да се вживяваш в ролята на Бог.

Мак се наведе, взе плоско камъче и го хвърли към езерото.

— Има ли изход от това положение?

— Той е прост, но не е никак лесен. Изходът е *връщане назад*. Да се откажеш от своя път към властта и надмощието и просто да се върнеш при мен. — Исус сякаш го умоляваше. — За повечето жени ще бъде трудно да престанат да очакват от мъжете да задоволяват потребностите им и да ги закрилят, за да се върнат при мен. А за повечето мъже ще е тежко да се откажат от постиженията си, от стремежа си към власт, сигурност и значимост.

— Винаги съм се питал как мъжете са заели водещата позиция — замислено каза Мак. — Мъжката част от човечеството е причинила толкова голяма част от болката по света. Тя е виновна за повечето престъпления, много от които са срещу жени и... — Замълча за миг. — ... деца.

— Жените — продължи Исус, взе камъче, хвърли го към водата и то заподскача по повърхността — предпочетоха да разчитат на мъжете, а мъжете започнаха да разчитат на себе си и земята. В много отношения светът щеше да бъде много по-спокойно и приветливо място, ако беше управляван от жени. Далеч по-малко деца щяха да бъдат принесени в жертва на боговете на алчността и властта.

— Значи те биха се справили по-добре с ръководната роля?

— По-добре може би, но не достатъчно добре. Властта в ръцете на независими човешки същества, било то мъже или жени, носи

поквара. Мак, нима не виждаш, че в размяната на ролите няма никаква полза? Ние искаме мъжете и жените да бъдат равностойни партньори и същевременно уникални и различни. С разграничени, но взаимно допълващи се полове — и всеки от тях да черпи сила единствено от Сараю, от която произтича всяка истинска сила и власт. Помни, че целта ми не е да се вметвам в никакви човешки структури, а *просто да присъствам*. Когато израснете във връзката си с мен, вие ще разкриете истинската си същност.

— Но ти си дошъл при нас в образ на мъж. Това не говори ли нещо?

— Да, но не каквото мнозина предполагат. Дойдох в образ на човек, за да разкрия прекрасната същност на това, което бяхте създадени да бъдете. В първия ден скрихме жената в мъжа, за да я извадим после в най-подходящия момент. Не създадохме мъжа, за да живее сам; още в самото начало бе решено тя да се роди от него, така да се каже. Създадохме кръг на единение, подобен на нашия, но за хората. Тя бе родена от мъжа, а после всички мъже, включително и аз, бяха родени чрез нея, ала същевременно всички си оставаха Божии чада.

— О, разбирам — прекъсна го Мак и се спря, преди да хвърли следващото камъче. — Ако първо беше създадено женското начало, нямаше да има кръг на единение, а следователно и възможност за равнопоставена връзка между мъжа и жената. Така ли е?

— Това е самата истина, Мак. — Исус го погледна и се усмихна. — Желанието ни беше да създадем същество, което да има две напълно равностойни и равносилни проявления — мъжко и женско. Но вашата независимост и стремеж към власт и себеутвърждаване всъщност прави невъзможна връзката, за която сърцата ви копнеят.

— Отново се връщаме към същия проблем — каза Мак и прерови камъчетата пред себе си, за да намери най-плоското. — Винаги стигаме до въпроса за властта и това, че тя е пълна противоположност на онова, което е залегнало в основата на връзката между теб и другите двама. Бих се радвал да изживея същото — с вас и с Нан.

— Затова сме тук.

— Искане ми се и тя да беше тук.

— О, щеше да бъде добре да беше тук — замислено каза Исус. Мак нямаше представа какво има предвид.

Умълчаха се за няколко минути, хвърляха камъчета по водата. Исус първи наруши мълчанието:

— Има още нещо, което искам да запомниш, Мак, преди да тръгнеш.

Хвърли камъчето. Мак изненадано вдигна глава.

— Преди да тръгна?

Исус сякаш не чу въпроса му.

— Мак, също както любовта, приемането на волята на другия не е нещо, което можеш да си наложиш. Без да носиш моя живот в себе си, не можеш да бъдеш смирен пред Нан, децата си или пред когото и да било, дори пред Татко.

— Искаш да кажеш — отбеляза Мак с известна ирония, — че не мога просто да се запитам: „Как би постъпил Исус?“.

Исус се засмя.

— Добри намерения, лоша идея. Ще ми кажеш как се получават нещата при теб, ако избереш този път. — Замълча и стана сериозен. — Истината е, че целта ми не беше да превърна живота си в пример за подражание. Да бъдеш мой последовател не означава да се опитваш да бъдеш като Исус, а да се откажеш от независимостта си. Аз дойдох, за да ти дам живот, истински живот, своя живот. Ще заживеем в теб, за да започнеш да виждаш с нашите очи, да чуваш с нашите уши, да докосваш с нашите ръце и да мислиш като нас. Но никога няма да те заставим да ни приемеш в себе си. Ако искаш да вървиш по свой път, твоя воля. Времето е на наша страна.

— А това, според Сараю, означава да умираш всеки ден — кимна Мак.

— Като споменах времето — каза Исус, обърна се и посочи към пътеката, която тръгваше от края на полянката и се губеше в гората, — трябва да свършиш нещо. Тръгни по тази пътека и стигни до края ѝ. Аз ще те чакам тук.

Колкото и да искаше да продължат разговора си, Мак знаеше, че няма смисъл да настоява. Вгълбен в размисъл, мълчаливо обу чорапите и обувките си. Не бяха съвсем изсъхнали, но влагата не бе неприятна. Изправи се, без да каже нищо, и се изкачи по брега, горе се спря за

минута да посъзерцава водопада, после прескочи малкия ручей и влезе в гората по добре поддържаната и маркирана пътечка.

11. ИДЕ СЪДНИКЪТ

*Който си постави за цел да бъде съдник на
Истината и Познанието, е обречен да
предизвика само смеха на боговете.*

Алберт Айнщайн

*О, душа... готова ти бъди
за онзи, който знае как да пита.*

Томас
Стърнс Елиът

Пътекката заобикаляше водопада, отдалечавайки се от езерото през гъста гора от кедрови дървета. След по-малко от пет минути Мак стигна до края ѝ; тя свърши пред отвесна скала, по която едва личаха очертания на врата. Очевидно трябваше да влезе и той колебливо я побутна. Ръката му премина през скалата, сякаш беше от въздух. Плахо пристъпи напред, докато цялото му тяло мина през привидно твърдата скална стена. Във вътрешността бе непрогледен мрак, не се виждаше нищо.

Мак си пое дълбоко дъх, направи две малки крачки, протегнал ръце напред, и се спря. Обзе го страх, двоумеше се дали да продължи. Усети свиване в стомаха, *Безутешната тъга* отново легна с цялата си тежест върху плещите му и едва не го задуши. Отчаяно искаше да се върне на светло, но вярваше, че Исус не го е изпратил тук напразно. Измина още няколко крачки.

Очите му постепенно преодоляха шока от преминаването от силна дневна светлина в дълбок мрак и след минута Мак започна да

различава коридор, който правеше завой наляво. Подът беше каменист и кален. Когато продължи по него, ярката светлина откъм входа напълно изчезна и бе заменена от бледо сияние, отразявано от скалите някъде над него.

След трийсетина метра тунелът рязко зави отново наляво и Мак се озова в пещера, която приличаше на голяма празна стая. Това впечатление се засилваше от някаква слаба светлина, която го обгръщаше и се разсейваше на около три крачки от него във всяка посока. По-далеч не виждаше нищо, само мастиленочерен мрак. Въздухът бе тежък, застоял и студен. Погледна надолу и изпита облекчение, когато различи равна повърхност, с проблясващи по нея парченца слюда.

Смело пристъпи напред и кръгът от светлина се придвижи с него, разсейвайки мрака. Почувства се по-уверен и бавно, но решително закрачи в същата посока, взирайки се в пода от страх да не пропадне някъде. Бе толкова съсредоточен в краката си, че се блъсна в нещо и едва не се прекатури през него.

Беше стол, дървен стол, който изглеждаше удобен, но се намираще в средата на... нищото. Мак реши да седне и да почака. Но още щом го направи, светлината, която го съпровождаше, се придвижи напред, сякаш го подканяше да продължи. Тогава видя пред себе си голямо абаносово бюро. Подскочи, когато светлият кръг се спря, и я съзря. Зад бюрото седеше висока смугла жена с изваяни красиви черти. Приличаше на испанка и бе облечена в тъмна, свободно падаща роба. Седеше царствено с изправен гръб, подобно на съдия от Върховния съд. Хубостта ѝ спираше дъха.

„Красавица — помисли си той. — Идеалът, към който чувствеността се стреми, но никога не постига.“ Очите ѝ блестяха, сякаш бяха двери към необятното звездно небе, но всъщност отразяваха светлината от някакъв незнаен източник в самата нея.

Мак не се осмели да проговори, страхувайки се, че гласът му просто ще се изгуби в пространството, съсредоточено изцяло върху нея. Помисли си: „Все едно Мики Маус е дошъл да разговаря с Павароти“, и се усмихна. Сякаш видяла по някакъв начин гротескния образ във въображението му, тя отвърна на неговата усмивка и в пещерата стана забележимо по-светло. Това му бе достатъчно, за да проумее, че е очакван и добре дошъл тук. Жената му се струваше

странно позната, като че ли я бе виждал някога в миналото, но знаеше, че всъщност никога не се е срещал с нея.

— Може ли да попитам... коя си ти? — опита се неумело Мак да започне разговор и му се стори, че гласът му наистина прозвуча като този на Мики Маус, а освен това се загуби в тишината като бързо затихващо ехо.

Тя не отговори на въпроса му.

— Знаеш ли защо си тук?

Като повей на вятъра, който помита листа от тротоара, гласът ѝ нежно отвя въпроса му и Мак усети как нейните думи се посипаха по главата му и пропълзяха по гръбнака в тръпки на наслада. Обзе го желание да не продума никога вече. Можеше да я слуша цял живот, независимо дали говори на него или на другото, стигаше му да чува гласа ѝ. Но тя чакаше отговор.

— Ти знаеш — тихо отвърна Мак, но собственият му глас прозвуча толкова силно и ясно, че се изкуши да погледне зад себе си, за да види кой говори. По някакъв начин знаеше, че това, което бе изрекъл, е истина... просто звучеше като истина. — Аз нямам представа — добави той и смутено сведе поглед към пода. — Никой не ми е казал.

— Макензи Алън Филипс — засмя се тя и той бързо вдигна глава, — тук съм, за да ти помогна.

Ако дъгата издава някакъв звук или цветята, докато растат, с него можеше да се сравни нейният смях. Дъжд от светлина, който стопляше душата и предразполагаше към разговор. Мак се засмя с нея, без да знае или да го е грижа защо.

Когато смехът им утихна, нейното лице запази мекото си изражение, но придоби странна съсредоточеност, сякаш тя вече гледаше дълбоко в него, зад всички маски и преструвки, и виждаше неща, които никога не са били изричани.

— Днес е много специален ден, който ще има много сериозни последици. — Тя замълча, за да придаде още тежест на достатъчно силните си думи. — Макензи, ти си тук отчасти заради децата си, но също и за...

— Заради децата ми ли? — прекъсна я Мак. — Какво искаш да кажеш, как така заради децата ми?

— Макензи, ти обичаш децата си, както твоят баща никога не е бил способен да обича теб и сестрите ти.

— Обичам ги, разбира се, както всеки родител — потвърди Мак. — Но какво общо има това с причината да бъда тук?

— В известен смисъл всеки родител обича децата си — отвърна тя, сякаш не бе чула втория му въпрос. — Някои са твърде обсебени от собствената си болка, за да ги обичат достатъчно, други са напълно неспособни, ако разбираш какво имам предвид. Но ти, ти истински обичаш своите.

— До голяма степен се научих на това от Нан.

— Знаем. Но все пак се научи, нали?

— Мисля, че да.

— Както всички загадъчни способности на отделената от Бог човешка душа, и тази е забележителна; да се научиш, да бъдеш готов на промяна. — Беше спокойна като повърхността на море в безветрен ден. — И така, Макензи, може ли да те попитам кое от децата си обичаш най-много?

Мак мислено се усмихна. Често се бе борил с този труден въпрос.

— Не обичам никое от тях повече от другите. Обичам ги всичките по различен начин — отговори той, внимателно подбирайки думите си.

— Обясни ми това, Макензи — подкани го тя, заинтригувана.

— Всяко от децата ми е неповторимо. И поради това предизвиква различна реакция у мен. — Мак се облегна назад в стола. — Помня как след раждането на Джон, първородния ми син, бях толкова запленил от чудото на този малък живот, че се безпокоях дали ще ми остане обич за второ дете. Но когато се появи Тайлър, сякаш бях дарен с нова способност да го обичам, по неповторим начин. Всъщност чак сега разбирам какво има предвид Татко, когато казва, че изпитва особена привързаност към някого. Като си помисля за всяко от децата си поотделно, си давам сметка колко съм привързан към всяко от тях.

— Добре казано, Макензи! — Жената леко се наведе напред и заговори с ласкав, но сериозен тон: — А когато се държат зле или правят избори, различни от тези, които ти се иска, или просто са опърничави и груби? А когато те засрамват пред други хора? Как се отразява това на любовта ти към тях?

Мак отговори бавно и решително:

— Не се отразява на любовта ми по никакъв начин. — Казваше истината, въпреки че понякога Кейти не вярваше в това. — Признавам, че понякога се ядосвам и се срамувам заради тях, но дори когато се държи зле, всяко от тях си остава мой син или дъщеря — все още са си същите Джош или Кейт и винаги ще бъдат. Това, което правят, може да засегне гордостта ми, но не и любовта ми към тях.

Тя се облегна назад със сияещо лице.

— Много си мъдър по отношение на истинската любов, Макензи. Мнозина вярват, че любовта нараства, докато всъщност расте *познанието*. Любовта просто се разгръща, за да приеме познанието. Тя е негова обвивка. Макензи, ти обичаш децата си, познаваш ги с прекрасна и искрена обич.

Малко смутен от похвалата ѝ, Мак погледна надолу.

— Благодаря, но отношенията ми с много други хора не са такива. В повечето случаи любовта ми не е безусловна.

— Но това е добро начало, нали, Макензи? Надраснал си неспособността на своя баща да обича, но не сам, заедно с Бог сте постигнали тази промяна. Сега обичаш децата си почти както Бог Отец обича своите.

Мак неволно стисна зъби, докато слушаше, защото отново почувства как в него започва да се надига гняв. Това, което би трябвало да приеме като обнадеждаваща похвала, бе по-скоро горчив хап, който той отказа да преглътне. Опита се да се успокои и прикрие емоциите си, но по очите ѝ разбра, че е твърде късно.

— Хм — замислено каза тя. — Нещо в думите ми те смути. Така ли е, Макензи?

Жената го гледаше проникателно и той изпита неудобство. Явно не можеше да скрие нищо от нея.

— Макензи? — подкани го тя. — Има ли нещо, което искаш да кажеш?

След въпроса ѝ настъпи тишина, която тегнеше във въздуха. Мак положи усилие да се овладее. Струваше му се, че отново чува думите на майка си: „Ако не можеш да кажеш нищо хубаво, по-добре не говори“.

— Всъщност не.

— Макензи — настоя тя, — сега не е време за мъдростите на майка ти. Време е за честност, за истината. Ти не вярваш, че Създателя истински обича децата си, нали? Дълбоко в себе си не вярваш, че Бог е добър.

— И Миси ли е негово дете? — попита рязко Мак.

— Разбира се! — отвърна тя.

— Тогава не вярвам! — отсече той и скочи на крака. — Не вярвам, че Бог обича децата си истински!

Беше го изрекъл и сега обвинението му отекваше в стените на пещерата... или каквото и да представляваше това помещение. Мак стоеше срещу жената, разгневен и готов да експлодира, но тя остана спокойна. Бавно стана от стола си с висока облегалка, застана зад него и покани Мак с жест да седне.

— Заповядай тук.

— Това ли заслужавам за честността си, горещия стол? — саркастично промърмори той, но не помръдна, а само впери поглед в нея.

— Макензи. — Жената остана права зад стола. — Преди малко започнах да ти обяснявам защо си тук днес. Призован си не само заради децата си, а за съд.

Когато думата „съд“ отекна в пещерата, в него като приливна вълна се надигна паника и той бавно се отпусна на стола си. Спомени се втурнаха в съзнанието му като плъхове, побягнали от прииждаща вода, и той изведнъж се почувства виновен. Вкопчи се в страничните облегалки на стола си, опитвайки се да запази равновесие при това нашествие на образи и емоции. Припомни си своите провали като човек и с дълбок ужас зачака нечий глас да зачете списъка с греховете му, който не беше никак къс. Не можеше да се оправдае. Беше загубен и го знаеше.

— Макензи? — започна тя, но той веднага я прекъсна:

— Сега разбирам. Мъртъв съм, нали? Затова виждам Исус и Татко. — Мак се загледа в тъмнината над себе си, разтреперан. — Не мога да повярвам! Не съм усетил нищо. — Погледна жената, която търпеливо го слушаше. — Кога съм умрял? — попита той.

— Макензи — отново заговори тя, — съжалявам, че трябва да те разочаровам, но все още не си заспал вечния си сън, и мисля, че не...

Мак още веднъж я прекъсна:

— Не съм мъртъв? — Безкрайно озадачен, стана на крака. — Искаш да кажеш, че всичко това е реалност, но съм жив? Нали каза, че съм тук за съд?

— Да — потвърди тя с делови тон, но по лицето ѝ личеше, че се забавлява. — Но, Макен...

— Съд? А дори не съм умрял? — За трети път не я остави да довърши и докато умуваше върху чутото, паниката му бе изместена от гняв. — Не е честно! — Знаеше, че емоциите няма да помогнат. — Случва ли се и с други? Имам предвид, да бъдат съдени, преди да умрат? А какво ще стане, ако се променя? Ако през останалата част от живота си съм по-добър? Ако се разкая? Тогава какво?

— Има ли нещо, за което искаш да се разкаеш, Макензи? — попита тя, без да трепне при гневния му изблик.

Мак бавно седна. Загледа се в гладката повърхност на пода и поклати глава, преди да отговори.

— Не знам откъде да започна — сниши гласа си той. — Затънал съм дълбоко, нали?

— Да. — Мак вдигна поглед и жената му се усмихна. — Затънал си в блато от разрушителни емоции, Макензи, но не си тук, за да се каеш, поне не така, както го разбираш. Не си тук и за да бъдеш съден.

— Но — отново я прекъсна Мак — ти каза, че съм...

— ... че си тук за съд? — Изражението ѝ остана хладно и ласкаво като морски бриз. — Да, но не като подсъдим. — Мак си пое дъх с облекчение. — *Ти* ще бъдеш съдникът!

Стомахът му отново се сви, когато осъзна какво бе казала. Погледна към стола, който го очакваше.

— Какво? Аз? — Замълча за миг. — Не съм способен да съдя.

— О, това не е вярно — отвърна бързо жената с едва доловима иронична нотка в гласа. — През краткото време, откакто сме заедно, успя да докажеш, че си доста добър в това. Освен това, в живота си непрекъснато съдиш. Съдиш действията и подбудите на другите, сякаш знаеш цялата истина за тях. Съдиш ги и по цвета на кожата, жестовите и телесната миризма. По миналото и взаимоотношенията им. Дори преценяш стойността на човешкия живот според своите представи за красота. Всичко говори, че имаш солиден опит.

Мак усети, че се изчервява от срам. Не можеше да отрече, че често съди хората. Но нима бе по-различен от всеки друг? Кой не

прави изводи за другите според влиянието им върху своя живот? Ето че отново стигна до егоцентричните си възгледи за околния свят. Вдигна глава, но видя, че жената го гледа съсредоточено, и побърза отново да сведе очи.

— Би ли ми разяснил — попита го тя — по какви критерии съставяш преценките си?

Мак погледна жената, но откри, че така му беше невъзможно да мисли свързано и логично. Извърна глава към най-тъмния ъгъл с надеждата да събере мислите си.

— В момента не мога — призна той с треперещ глас. — Честно казано, винаги когато съм си съставял преценки, съм се чувствал напълно прав, но сега...

— Разбира се, че си се чувствал така — каза тя, сякаш изтъкваше нещо очевидно, и дори за миг не показва, че забелязва смущението и срама му. — За да можеш да бъдеш съдник, трябва да се смяташ за повисшестоящ от онези, които съдиш. Е, днес ще получиш възможността да използваш своето добре развито умение. Хайде — подкани го тя отново и потупа по стола, — искам да седнеш тук. Сега.

Колебливо, но покорно, Мак тръгна към нея и очакващия го стол. С всяка крачка сякаш се смаляваше. Или столът и тя ставаха по-големи, не би могъл да каже. С мъка се качи на стола и се почувства като дете зад масивното бюро, краката му едва докосваха пода.

— И какво ще съдя? — попита той, поглеждайки назад към жената.

— Не какво. — Тя замълча и се премести встрани от бюрото. — А кого.

Смущението му бързо нарастваше, а седенето в този огромен трон не му помагаше. Какво право имаше той да съди когото и да било? Разбира се, до известна степен бе виновен, че е съдил почти всеки, когото бе срещал, и мнозина, които дори не бе познавал. Мак знаеше, че носи голяма вина заради своя егоцентризъм. Как се бе осмелявал да съди другите? Всичките му преценки бяха повърхностни, въз основа на външния вид и действията — неща, които можеше да се интерпретират по различен начин в зависимост от настроението или от предразсъдъците, които служеха да задоволяват потребностите му от себеутвърждаване, от сигурност, от чувство за принадлежност.

— Въображението ти — прекъсна тя нишката на мисълта му — няма да помогне в този момент.

„Не се представяш зле, Шерлок“, мина му през ума, но от устата му излезе само:

— Наистина не мога.

— Тепърва ще решим какво можеш и какво — не — усмихна се тя. — И името ми не е Шерлок.

Мак бе благодарен за тъмнината в стаята, която скри срама му. Настъпилата тишина сякаш го държа в плен по-дълго от няколкото секунди, които му бяха нужни, за да възвърне гласа си и най-сетне да зададе въпроса:

— Кого ще трябва да съдя?

— Бог... — Тя направи пауза. — ... и човечеството.

Каза го, сякаш бе нещо несъществено, като банална ежедневна фраза.

Мак бе изумен.

— Сигурно се шегуваш! — извика той.

— Защо? Сигурно има много хора в този свят, които смяташ, че заслужават съд. Поне неколцината, които обвиняваш за всичката болка и страдание в живота си? Алчните богаташи, които се тъпчат за сметка на бедните по света? А онези, които изпращат малките си деца на война? А мъжете, които пребиват съпругите си, Макензи? А бащите, които налагат синовете си без причина, само и само да заглушат гласа на собствената си мъка? Нима всички те не заслужават да бъдат съдени, Макензи?

Мак усети как неудържимият му гняв се надигна от дълбините към повърхността като яростна вълна. Отпусна се на стола и се опита да запази самообладание при нашествието от образи, но почувства, че контролът му се изплъзва. Усети свиване в стомаха, стисна юмруци и дишането му се учести.

— А убиецът, който похищава малки невинни момичета? Какво ще кажеш за него, Макензи? Виновен ли е? Трябва ли да бъде съден?

— Да! — изкрещя Мак. — Да гори в ада!

— Той ли е виновен за страданието ти?

— Да!

— А неговият баща, който го е тормозел и превърнал в изверг?

— Да, той също!

— Докъде ще стигнем така, Макензи? Ще се окаже, че това наследство на поквара тръгва още от Адам — той какво заслужава? Но защо да спираме дотук? А Бог, от когото започва всичко. Виновен ли е Бог?

Мак се гърчеше в агония. Не се чувстваше като съдник, а по-скоро като обвиняем.

Жената безмилостно продължи:

— Нали това е причината, която още не можеш да изречеш, Макензи? Нали това подхранва *Безутешната тъга* и увереността ти, че не може да се има доверие на Бог? Разбира се, един баща като теб може да съди *Бащата* на всичко!

Гневът му отново лумна като огромен пламък. Искаше да го излее, но жената бе права и нямаше смисъл да отрича това.

Тя продължи:

— Нима гневът ти не е справедлив, Макензи? Бог те е предал, предал е Миси. Още преди Сътворението Бог е знаел, че един ден Миси ще бъде брутално убита, и все пак е създал света? А после е *позволил* една покварена душа да я изтръгне от любящите ти обятия, въпреки че е имал силата да го спре. Бог е виновен за всичко, нали, Макензи?

Мак стоеше с поглед, вперен в пода, а смесица от неразличими образи теглеше емоциите му във всички посоки. Накрая го каза — по-силно, отколкото бе възнамерявал, посочвайки с пръст нея:

— Да! Виновен е!

Обвинението отекна в подземното помещение, съдийският чук се стовари в сърцето му.

— Тогава — отчетливо заговори тя, — щом можеш да осъдиш Бог толкова лесно, значи можеш да съдиш и света. — Отново говореше без емоция. — Трябва да избереш *две* от децата си, които да прекарат вечността в новия Божи рай и новата земя, но само две.

— Какво? — избухна той и невярващо извърна глава към нея.

— И да решиш кои *три* ще прекарат вечността в ада.

Мак не можеше да повярва на ушите си и започна да изпада в паника.

— Макензи. — Сега гласът ѝ звучеше спокойно и ласкаво, както когато го бе чул за първи път. — Моля те само да направиш нещо, което вярваш, че Бог прави. Той *познава* всеки човек, раждан някога на

земята, толкова дълбоко и ясно, колкото ти не познаваш децата си. Обича според това, което знае за личността на всеки свой син или дъщеря. Ти вярваш, че ще обрече повечето от тях на вечно страдание и ще ги лиши от Своего присъствие и Своята любов. Така е, нали?

— Да, предполагам. Никога не съм гледал на нещата по този начин. — Трудно намираше думи в своя шок. — Просто съм приел, че Бог би могъл да прави това. Говорейки за ада, винаги съм имал предвид нещо абстрактно и не съм го свързвал с някого, когото истински... — Мак се поколеба, осъзнавайки, че това, което се кани да изрече, ще прозвучи грозно. — ... с някого, когото истински ценя.

— Значи предполагаш, че Бог го прави с лека ръка, а ти не можеш? Хайде, Макензи, кажи кои три от петте си деца би обрекъл на ада? Точно сега Кейти е най-опърничава. Държи се зле с теб и използва жестоки думи. Може би тя е първият и най-логичен избор. Какво ще решиш за съдбата ѝ? Ти си съдникът, Мак, *ти* трябва да избереш.

— Не искам да бъда съдник — отсече той и се изправи. Умът му работеше трескаво. Не бе възможно това да се случва наистина. Как можеше Бог да го кара да избира между децата си? Не беше способен да осъди Кейти или което и да е друго от тях на вечни мъки само заради прегрешенията им срещу него. Дори ако Кейти или Джош, Джон или Тайлър извършеха ужасно престъпление, пак не би го направил. Не би могъл! Постъпките им нямаха значение; любовта му към тях бе по-важна от всичко. — Не мога да го направя — промълви той.

— Трябва — отвърна тя.

— Не мога — каза Мак по-високо и пламенно.

— Трябва — тихо повтори жената.

— Няма да направя това! — извика Мак и кръвта му закипя.

— Трябва — прошепна тя.

— Не мога. Не мога. Не! — крещеше той, а жената просто стоеше, гледаше го и чакаше. Накрая той отправи умоляващ поглед към нея. — Може ли аз да отида вместо тях? Ако някой трябва да се мъчи цяла вечност, нека бъда аз. Става ли? Възможно ли е? — Падна в краката ѝ, плачейки и умолявайки: — Моля те! Нека аз да страдам вместо децата си, моля те! С радост ще... Моля те, с цялата си душа... Моля те... Моля те!...

— Макензи, Макензи — прошепна тя и думите ѝ го обляха като хладна струя в убийствена жегла. Ръцете ѝ нежно обхванаха лицето му и го накараха да се изправи. Когато я погледна със замъглени от сълзите очи, Мак видя лъчезарната ѝ усмивка. — Сега говориш като Исус. Правилно отсъди, Макензи. Гордея се с теб!

— Но аз не съм отсъдил нищо — смутено промълви Мак.

— О, напротив. Твоята присъда беше, че всички заслужават обич — дори ако трябва да пожертваш себе си. Така обича Исус. — При тези думи Мак си спомни за новия си приятел, който го чакаше край езерото. — Вече познаваш сърцето на Татко — добави тя, — който обича всички свои деца по съвършен начин.

В съзнанието му проблесна образът на Миси и усети, че настръхва. Без да мисли, Мак отново зае мястото си на стола.

— Какво се случи току-що, Макензи? — попита тя.

Не виждаше смисъл да го крие.

— Разбирам любовта на Исус, но с Татко е различно. Не виждам прилика между тях.

— Не ти ли беше приятно да разговаряш с Татко? — изненадано попита жената.

— Не, обичам Татко, която и да е тя. Изключителна е, но по нищо не прилича на Бог, когото си мислех, че познавам.

— Може би разбирането ти за Бог е погрешно.

— Може би. Не вярвам в съвършената любов на Бог към Миси.

— Продължаваш да съдиш — отбеляза жената с тъга.

Това накара Мак да се поколебае, но само за миг.

— Но какво трябва да мисля? Просто не разбирам как може Бог да е обичал Миси и същевременно да я е оставил да изживее този ужас. Беше невинна. Не е направила нищо, с което да го заслужи.

— Знам.

Мак продължи:

— Може би Бог я е използвал, за да накаже мен за това, което сторих на баща ми? Не е честно. Тя не го заслужаваше. Нан не го заслужаваше. — Сълзите бликнаха от очите му. — Може би аз го заслужавах, но не и те.

— Това ли е твоят Бог, Макензи? Нищо чудно, че се давиш в мъка. Татко не е такъв. Не наказва нито теб, нито Миси или Нан. Той не е отговорен за това деяние.

— Но не го предотврати.

— Подобно на много други неща, които му причиняват болка. Вашият свят е дълбоко покварен. Поискахте независимостта си и сега си сърдит на онзи, който ви обичаше достатъчно, за да ви я даде. Нищо не е както трябва, както Татко би искал да бъде и както един ден ще бъде. Точно сега светът ви тъне в мрак и хаос и се случват ужасни неща — особено с онези, към които той е особено привързан.

— Тогава защо не направи нещо, за да промени това?

— Вече е направил...

— Имаш предвид саможертвата на Исус?

— Не видя ли и раните на Татко?

— Но как е възможно и той...

— От любов. Той избра кръста, където милостта триумфира над справедливостта, заради любовта. Нима предпочиташ вместо това да бе проявил справедливост към всички? Справедливост ли желаете, уважаеми Господин Съдия? — усмихна се тя, докато изричаше последното.

— Не — отвърна Мак с наведена глава. — Нито за себе си, нито за децата си. — Жената изчака да продължи. — Но все още не разбирам защо Миси трябваше да умре.

— Не трябваше, Макензи. Това не влизаше в плановете на Татко. Той никога не се е нуждаел от злото, за да постига добрите си цели. Вие, хората, сте прегърнали злото, а Татко винаги отвърща с добро. Случилото се с Миси е дело на злото, срещу което никой във вашия свят не е застрахован.

— Но толкова боли. Трябва да има по-добър начин.

— Има. Просто не можеш да го видиш сега. Върни се при Бог, Макензи. Откажи се от независимостта си, откажи се да бъдеш негов съдник и опознай Татко истински. Тогава ще можеш да приемеш любовта му въпреки болката си, вместо да го отблъскваш поради егоцентричните си представи за Вселената. Татко е слязъл в твоя свят, за да бъде с теб и с Миси.

Мак стана от стола.

— Вече не искам да съдя никого. Искам да се доверя на Татко. — Не обърна внимание как, докато заобикаляше бюрото и се връщаше към обикновения стол, където бе седял в началото, в пещерата стана светло. — Но ще се нуждая от помощ.

Тя протегна ръце и го прегърна.

— Това означава, че... вече е време да тръгваш, Макензи.

Изведнъж тишината в пещерата бе нарушена от детски смях. Звукът сякаш проникваше вътре през една от стените, която Мак вече виждаше ясно, защото светлината продължи да се усилва. Докато се визираше в тази посока, скалата постепенно стана прозрачна и през нея заструи слънчева светлина. Смаян, той различи силуети на деца, играещи в далечината.

— Това са гласовете на *моите* деца! — извика Мак и зяпна от изненада. Когато пристъпи към прозирната стена, тя се раздели, сякаш някой бе дръпнал завеси встрани, и пред погледа му се разкри поляна, която стигаше до езерото. Отсреща се издигаха високите заснежени върхове, съвършени във великолепието си, със склонове, покрити с гъсти гори. В подножието им се гушеше колибата, където той знаеше, че Татко и Сараю го очакват. Голям поток се спускаше неспойно откъде точно пред него и течеше към езерото сред високи треви и диви цветя. Птичите песни огласяха летния въздух, наситен със сладостни ухания.

Всичко това Мак видя, чу и усети с обонянието си само за миг, защото погледът му бе властно привлечен от движението, от децата, играещи край устието на потока — на по-малко от петдесет метра от него. Видя Джон, Тайлър, Джош и Кейт. Но с тях имаше и още някой!

Той затаи дъх, напрягайки зрението си да ги види по-ясно. Понечи да тръгне към тях, но невидимата каменна стена препречи пътя му. Тогава я разпозна.

— Миси!

Беше нагазила с босите си крака във водата. Сякаш го чу, отдели се от другите и хукна по пътеката, която свършваше точно пред него.

— О, Господи! Миси! — изкрещя той и се опита да премине през воала, който ги разделяше. За свой ужас, сблъска се със сила, която не му позволяваше да стигне по-близо, сякаш някакво магнитно поле противодействаше пропорционално на усилията му и го тласкаше назад в стаята.

— Тя не те чува.

Мак не обърна внимание.

— Миси! — отново извика той. Тя беше толкова близо. Споменът, който упорито се бе опитвал да запази ярък, но който неумолимо бе ставал все по-смътен, сега светкавично се върна.

Потърси нещо, с което да пробие стената и да стигне до дъщеря си. Не намери нищо.

Междувременно Миси застана точно пред баща си. Взираше се не в него, а в нещо в междинното пространство, очевидно по-голямо и видимо само за нея.

Мак най-сетне се отказа да се бори със силовото поле и извърна глава към жената.

— Вижда ли ме? Знае ли, че съм тук? — попита я отчаяно.

— Знае, че си тук, но не те вижда. От своята страна вижда красивия водопад и нищо друго. Но знае, че си зад него.

— Водопади! — възкликна той и се усмихна на себе си. — Обожава водопади! — Мак се съсредоточи върху нея, опита се да запамети всяка подробност от лицето, косите и ръцете ѝ. Миси се усмихна широко, на бузите ѝ се появиха трапчинки. Като на забавен каданс, по устните ѝ прочете думите: „Всичко е наред. Аз съм... добре. Обичам те“.

Мак заплака от радост. Не можеше да ѝ се насити със замъглените си от сълзи очи. Беше мъчително отново да е толкова близо до нея, да я вижда застанала в характерната си поза, с единия крак напред и ръка на хълбок.

— Наистина е добре, нали?

— По-добре, отколкото можеш да си представиш. Този живот е само преддверие към по-висша реалност. Никой не може да разгърне потенциала си напълно във вашия свят. Той е само подготовка за това, което Татко е замислил преди цяла вечност.

— Мога ли да стигна до нея? Да я прегърна само веднъж, да я целуна? — тихо помоли той.

— Не. Тя искаше така.

— Тя е поискала така? — недоумяваше Мак.

— Да. Много умно дете е нашата Миси. Много съм привързана към нея.

— Сигурна ли си, че знае, че аз съм тук?

— Да, напълно — увери го жената. — С голямо вълнение очакваше този ден, за да си поиграе с братята си и сестра си и да бъде близо до теб. Много би искала и майка ѝ да е тук, но и това ще стане, друг път.

Мак се обърна към жената.

— А другите ми деца наистина ли са тук?

— И да, и не. Само Миси наистина е тук. Другите сънуват. После смътно ще си спомнят за тази среща, някои с повече подробности, но никой — напълно. В момента всички спят спокойно, освен Кейт. Този сън не е лек за нея. А Миси е съвсем будна.

Мак следеше с поглед всяко движение на своята скъпоценна Миси.

— Простила ли ми е? — попита той.

— За какво да ти прощава?

— Разочаровах я — прошепна той.

— В природата ѝ е да прощава, ако има за какво. Но в случая няма.

— Не успях да я спася от убиеца. Отвлече я, защото я изпуснах от поглед...

Гласът му секна.

— Ако си спомняш, в този момент спасяваше сина си. Единствено ти — в цялата Вселена — вярваш, че си виновен. Миси не смята така, нито Нан, нито Татко. Може би е време да се избавиш от тази... заблуда. Освен това, дори и да беше виновен, Макензи... Нейната любов към теб не може да бъде помрачена от никоя твоя грешка.

В този миг някой повика Миси по име и Мак позна гласа. С радостен вик тя хукна обратно към другите, но изведнъж се спря и бързо се върна при баща си. Разпери ръце, сякаш искаше да го прегърне, и със затворени очи му изпрати целувка. Зад прозирната преграда той отвърна на прегръдката ѝ. За миг момиченцето остана съвсем неподвижно, сякаш знаеше, че му дарява спомен, после помахна, обърна се и изтича при другите.

Сега Мак ясно виждаше онзи, чийто глас я бе повикал. Беше Исус. Играеше с децата му. Без колебание Миси скочи в разтворените му ръце. Той я завъртя във въздуха два пъти и я остави да стъпи на земята, а после всички се засмяха и започнаха да търсят плоски камъчета за хвърляне по повърхността на езерото. Виковете им на радост бяха сладостна музика за ушите на Мак и докато гледаше, сълзите му бликаха неудържимо.

Изведнъж, съвсем неочаквано, някъде отгоре с грохот започна да се излива вода, която скри всичко, децата му изчезнаха. Инстинктивно

отскочи назад. Едва сега осъзна, че стените на пещерата са се стопили и стои в кухня зад водопада.

Почувства ръцете на жената върху раменете си.

— Свърши ли? — попита Мак.

— Засега — нежно отвърна тя. — Макензи, чрез съденето не трябва да се разрушава, а да се търси верният път.

Той се усмихна.

— Вече не се чувствам като в капан.

Жената го поведе навън и когато излезе от кухнята зад водопада, Мак видя Исус, който все още хвърляше камъчета от брега на езерото.

— Мисля, че някой те чака.

Усети как тя нежно стисна рамото му, а после се отдръпна назад. Знаеше, че си е отишла. Внимателно мина по хлъзгавите камъни през освежаваща мъгла от водни пръски и излезе на слънце.

Изтощен, но изпълнен с благодарност, Мак се спря и затвори очи за миг, опитвайки се да запечата в паметта си подробностите от срещата с Миси. Надяваше се през остатъка от живота си да може да извика отново всеки миг с нея, всяко нейно движение.

Изведнъж осъзна колко много му липсва Нан.

12.

В ТЪРБУСИТЕ НА ЗВЕРОВЕТЕ

Хората никога не вършат зло с такова усърдие и задоволство, както когато го правят в името на религията.

Блез Паскал

Забранете Бог и правителството ще се превърне в Бог.

Гилбърт Честъртън

Докато вървеше по пътеката към езерото, Мак усети и липсата на едно друго присъствие. Постоянната му спътница — *Безутешната тъга* си бе отишла, сякаш напълно се бе разтворила в мъглата на водопада. Отсъствието ѝ го караше да се чувства странно, някак неловко. През последните години я бе приемал за свое нормално състояние. „Нормалното е мит“, помисли си той.

Безутешната тъга вече нямаше да бъде част от неговата идентичност. Знаеше, че Миси не би му се разсърдила, ако отхвърли това бreme от себе си. Тя не би искала завинаги да остане забулен в този саван и би страдала за него, ако станеше така. Запита се кой ще бъде от този момент нататък, как ще живее всеки ден без чувството за вина и отчаянието, които бяха изсмуквали цветовете от всичко.

Когато наближи поляната при езерото, Исус хвърли последно камъче по повърхността на водата и тръгна към Мак, за да го посрещне.

— Здравей отново. Мисля, че най-доброто ми постижение бяха тринайсет скока — похвали се той. — Но Тайлър ме победи с три, а Джош хвърли едно толкова силно, че не можахме да преброим колко

пъти подскочи. — Прегърна го и добави: — Имаш необикновени деца, Мак. Заедно с Нан сте ги отгледали с много любов. На Кейт в момента ѝ е трудно, знаеш, но нещата не приключват дотук.

Умилението, с което Исус говореше за децата му, дълбоко трогна Мак.

— Отидоха ли си?

— Да, върнаха се в съня си. С изключение на Миси, разбира се.

— А тя...? — понечи да попита нещо Мак.

— Беше изпълнена с радост, докато беше близо до теб, и е истински щастлива, че вече си по-добре.

Мак положи усилие да запази самообладание. Исус усети това и смени темата:

— Е, как мина срещата със София?

— София? А, ето коя е била жената! — възкликна Мак. На лицето му се изписа озадачение. — Но в такъв случай не ставате ли четирима? Тя също ли е Бог?

Исус се засмя.

— Не, Мак, само трима сме. София е олицетворение на мъдростта на Татко.

— О, като в *Притчи Соломонови*, където мъдростта е представена като жена, която вика по улиците, но няма кой да я чуе?^[1]

— Това е тя.

— Но... — Мак замълча, докато завързваше обувките си. — ... изглеждаше толкова реална.

— Напълно реална е — отвърна Исус, огледа се — сякаш за да се увери, че никой не слуша — и прошепна: — Тя е част от мистерията около Сараю.

— Обичам Сараю — извика Мак, докато се изправяше, някак изненадан от собствената си откровеност и плам.

— Аз също! — прочувствено заяви Исус. Застанаха на брега и мълчаливо се загледаха в колибата отвъд езерото.

— Беше и ужасяващо, и много вълнуващо да разговарям със София — най-сетне отговори Мак на въпроса на Исус, зададен порано. Изведнъж осъзна, че слънцето все още е високо в небето. — Колко време прекарах там?

— По-малко от петнайсет минути, не се забави много — отвърна Исус и прочел недоумението по лицето му, добави: — При София

времето тече различно от нормалното.

— Хм! — промърмори Мак. — Съмнявам се, че при нея има нещо нормално.

— Всъщност... — заговори Исус, но направи пауза, за да хвърли камъче по водата. — ... с нея всичко е нормално и свършено просто. Когато си твърде объркан, а освен това независим, сам създаваш усложнения и затова дори простотата ѝ ти се струва безкрайно трудна за разбиране.

— О, значи аз съм сложен, а тя е напълно ясна. Ама че работа! Наистина всичко в моя свят е наопаки. — Мак вече бе седнал на падналото дърво и сваляше обувките и чорапите си, за да премине обратно през езерото. — Би ли ми обяснил нещо? Пладне е, а децата ми бяха тук в съня си. Как е възможно? Има ли нещо реално в това, или и аз сънувам?

Исус отново се засмя.

— Как е възможно ли? По-добре не питай, Мак. Обяснението е малко объркващо. Има нещо общо с преминаване между измеренията. Едно от чудесата на Сараю. Времето, както ти го наричаш, не поставя никакви ограничения за Онзи, който го е създал. Можеш да попиташ нея, ако искаш.

— Не мисля да я разпитвам сега. Просто бях любопитен — засмя се той.

— Що се отнася до въпроса ти беше ли реална тази среща — да, беше далеч по-реална, отколкото можеш да си представиш. — Исус замълча за миг и изостри докрай вниманието му. — Може би е по-правилно да попиташ: „Какво е реалността?“.

— Започвам да си мисля, че нямам никаква представа какво представлява тя — призна Мак.

— Ще бъде ли всичко това по-малко „реално“, ако се окаже сън?

— Ще бъда разочарован.

— Защо? Мак, тук се случват далеч повече неща, отколкото си способен да възприемеш. Мога да те уверя, че случващото се с теб е далеч по-реално от живота, който познаваш.

Мак се поколеба дали да зададе породилия се у него въпрос, но реши да поеме риска:

— Все още има нещо, което ме безпокои... относно Миси. — Исус се приближи и седна до него. Мак се наведе напред, опря лакти

на коленете си и се загледа в камъчетата по брега пред себе си. Най-сетне каза: — Не преставам да мисля за нея, сама в онзи пикап, обезумяла от ужас, толкова...

Исус сложи ръка на рамото му. Успокояващо заговори:

— Мак, тя никога не е била сама. Аз не съм я оставял нито за миг. Не бих изоставил нито нея, нито теб, както не бих изоставил себе си.

— Тя знаеше ли, че си там?

— Да, Мак, знаеше. Отначало не: страхът я бе обсебил и беше в шок. Бяха нужни часове, за да стигнат от къмпинга дотук. Когато Сараю я обгърна, Миси се успокои. Дългият път ни даде възможност да поговорим.

Мак се опитваше да проумее всичко това. Бе онемял.

— Въпреки че е едва на шест години, с Миси сме приятели, говорим си. Тогава тя нямаше представа какво ще се случи с нея. Повече се тревожеше за теб и другите деца, защото знаеше, че ще я търсите. Молеше се за вас, за вашето спокойствие.

Мак зариде, по бузите му се търколиха нови сълзи. Този път им даде воля. Исус ласкаво го притегли в прегръдката си.

— Мак, не мисля, че би искал да узнаеш всички подробности. Това със сигурност няма да ти помогне. Но мога да те уверя, че не е имало нито миг, в който да не съм бил с нея. Тя намери успокоение чрез мен и трябва да се гордееш с нея. Беше толкова смела!

Сълзите бликаха неудържимо, но този път тъгата му бе различна. Вече не бе сам. Без смущение поплака на рамото на човека, когото истински бе обикнал. Усещаше как напрежението постепенно изчезва, за да бъде заменено от дълбоко чувство на облекчение. Накрая въздъхна дълбоко и вдигна глава.

После, без да продума, стана, окачи обувките си на рамо и нагази в езерото. Макар и да бе леко изненадан, че стъпи на дъното и водата достигна глезените му, не го бе грижа. Спря се, навис крачолите си до над коленете — за всеки случай, направи още крачка и леденостудената вода стигна до средата на прасците му, а при следващата — почти до коленете. Обърна се назад към Исус, който стоеше на брега със скръстени ръце и го гледаше.

Мак хвърли поглед към отсрещния бряг. Не знаеше защо този път не се получава, но твърдо реши да продължи. Исус бе там, така че

нямаше за какво да се безпокои. Перспективата за дълго плуване в студената вода не бе твърде примамлива, но знаеше, че ще успее, ако се наложи.

За щастие, когато отново пристъпи напред, вместо да навлезе по-дълбоко, леко се издигна и с всяка следваща крачка се доближаваше до повърхността. Исус го настигна и заедно продължиха към колибата.

— По-добре е, когато вървим заедно, а? — попита Исус и се усмихна.

— Явно има още какво да уча. — Мак също му се усмихна. Вече нямаше значение дали трябва да преплува, или да извърви разстоянието, колкото и да му харесваше второто. Важното бе, че Исус е до него. Може би най-сетне започваше да му вярва, макар още твърде плахо. — Благодаря ти, че си с мен, че разговаряме за Миси. Не съм говорил за трагедията с никого. Струваше ми се смазващо и ужасяващо. Сега сякаш вече няма същата сила.

— Мракът скрива колко големи са страховете, лъжите и угризенията в действителност — обясни Исус. — Истината е, че те са по-скоро сенки, отколкото реалност, и затова изглеждат по-големи. Когато светлината проникне до онези кътчета в теб, където живеят, започваш да ги виждаш такива, каквито са.

— Но защо всички таим в себе си подобни гадости? — попита Мак.

— Защото вярваме, че така сме по-защитени. И понякога, когато си дете, опитваш се да оцелее, наистина е така. После порастваш външно, но вътре си оставаш все същото хлапе, заобиколено от чудовища в тъмната пещера, и по навик продължаваш да натикваш нови там. Всички събираме неща, които са ценни за нас, нали?

Това накара Мак да се усмихне. Знаеше, че Исус намеква за онова, което Сараю бе казала, когато бе взела сълзите му.

— А как може да се промени някой като мен, който е изгубен в мрака?

— Най-често това става доста бавно — отвърна Исус. — Помни, че не можеш да го постигнеш сам. Някои хора се опитват да си изградят какви ли не механизми за самозащита и стратегии. Но чудовищата си остават там и само чакат удобен момент да излязат.

— Какво да правя тогава?

— Това, което вече правиш, Мак — научаваш се да живееш обичан. Не е лесно за хората. Трудно ви е да споделяте каквото и да било. — Засмя се и продължи: — Да, нашето желание е да се „върнете“ при нас, да ни приемете в себе си и да споделяме. Приятелството е нещо реално, не въображаемо. Замисълът е да изживеем този живот, твоя живот, в единство и заедно да изминем пътя. Ще споделяш нашата мъдрост и ще се научиш да обичаш с нашата любов, а ние ще се вслушваме в мърморенето и оплакванията ти и...

Мак се засмя и побутна шеговито Исус.

— Спри! — извика Исус и застина на мястото си. Отначало Мак си помисли, че може би го е обидил, но после видя, че Исус се взира във водата. — Видя ли я? Отново ще излезе.

— Коя?

Мак се приближи към него и засенчи с ръка очите си, за да вижда по-добре.

— Виж! Виж! — прошепна му Исус. — Прекрасна е! Сигурно е дълга половин метър!

Най-сетне Мак я зърна — огромна езерна пъстърва, която се плъзгаше само на трийсет-четирийсет сантиметра под повърхността и очевидно не си даваше сметка за вълнението, което предизвикваше.

— От седмици се опитвам да я хвана, а тя идва само да ме изкушава — засмя се той. Мак го загледа с изумление, когато хукна да преследва рибата. Накрая Исус се отказа и го погледна, развълнуван като малко дете. — Биваше си я, нали? Може би никога няма да успеея.

Мак бе смаян от разигралата се сцена.

— Исусе, защо не ѝ заповядаш да... не знам, да скочи в лодката ти или да налапа въдицата? Нали си Господар на Вселената?

— Да — отвърна кратко Исус, наведе се и прокара ръка по водата. — Но няма да бъде забавно.

После вдигна поглед и се усмихна.

Мак не знаеше дали да се засмее, или да заплаче. Наистина бе обикнал силно този човек, който беше и Бог.

Исус се изправи и заедно продължиха към пристана. Мак се осмели да зададе още един въпрос:

— Може ли да попитам защо не ми каза за Миси по-рано — снощи или преди година, или...?

— Не си мисли, че не опитахме. Забелязал ли си, че в мъката си мислиш най-лошото за мен? Говоря ти от доста време. Днес за първи път ме чуваш, но всички предишни опити не са били напразни. Те разрушаваха малко по малко стената, с която се беше обградил, докато станеш готов за срещата ни в днешния ден. Нужно е време, за да разореш почвата, ако искаш да поеме семената.

— Не знам защо толкова ти се съпротивляваме — замислено каза Мак. — Сега ми се струва глупаво.

— Всичко опира до внимателното избиране на точния момент, Мак — продължи Исус. — Ако във Вселената имаше едно-единствено човешко същество, щеше да бъде много лесно. Но добави само още едно и... знаеш историята. Всеки избор отеква във времето и взаимоотношенията и повлиява на други избори. Създават се нишки от избори, които изглеждат ужасно заплетени, но от тях Татко изтъква прекрасна тъкан. Само той е способен на това и го прави с милост и изящество.

— Значи единственото, което трябва да направя, е да го следвам — заключи Мак.

— Да, това е смисълът. Вече започваш да разбираш какво означава да бъдеш истински човек.

Стигнаха до пристана, Исус се качи и се обърна да подаде ръка на Мак. Заедно седнаха на ръба, потопили босите си крака във водата, и се загледаха в движението на малките вълни по повърхността. Мак пръв заговори:

— Рая ли видях? Мястото, където беше Миси, много приличаше на него.

— Мак, бъдещият ни дом не е онзи Рай, представата за който носиш в ума си. Нали се досещаш, с порти от бисери и улици от злато. Той е нова, пречистена Вселена и в него ще бъде почти същото като тук.

— А портите от бисери, златните улици и прочее?

— Това, братко — започна Исус, легна по гръб и примижа на ярката светлина на слънцето, — са описания на мен и моята възлюблена. — Мак го погледна, за да види дали се шегува, но очевидно не бе така. — Моята невеста е Църквата: общество от хора, обединени в духовен град, през който тече жива река, на двата бряга на която растат дървета, раждащи плод, способен да изцели страдащите и

да облекчи мъката на народите. Портите на този град винаги са отворени и всяка порта е от по един бисер^[2]... — Исус повдигна клепачи и срещна погледа на Мак. — Това съм аз! — Прочел следващия въпрос в очите му, обясни: — Бисер, Мак. Единственият скъпоценен камък, създаван с болка, страдание и накрая... смърт.

— Разбирам. Ти си пътят, но... — Мак замълча и потърси най-подходящите думи. — Говориш за Църквата като за любима жена, но аз не я познавам. — Леко извърна глава. — Не ходя на неделна служба — каза той почти на себе си, не знаейки какво може да си позволи да изрече на висок глас.

— Мак, така е, защото виждаш само институцията, която е система, създадена от човечеството. Не нея дойдох да изградя. Аз пък виждам само хората и живота им, живата, дишаща общност на всички, които ме обичат — не сградите и службите.

Мак бе леко учуден, че Исус говори за Църквата по този начин, но донякъде бе очаквал подобно нещо. Испита облекчение.

— Как мога да стана част от *твоята* църква? — попита той.

— Просто е, Мак. Всичко се корени във взаимоотношенията и споделянето на живота. Трябва да бъдем отворени и отзивчиви към другите около нас — в момента двамата правим точно това. Моята църква е за хората, а най-важното в техния живот са взаимоотношенията. Вие не можете да я изградите сами. Това е моя работа, в която съм доста добър. — Исус се засмя.

За Мак тези думи бяха като глътка свеж въздух! Прости и ясни, не като безконечните проповеди, които бе свикнал да слуша, взирайки се над главите на хора, които дори не познава. Просто споделяне на живота.

— Но почакай... — Безброй въпроси се рояха в съзнанието му. Може би не бе разбрал правилно. Изглеждаше *твърде* просто! Отново си даде сметка, че може би хората са толкова чужди на божественото знание и независими, че превръщат простото в сложно. Отказа се да усложнява онова, което тъкмо бе започнал да разбира. Ако започнеше да задава въпроси сега, би било равностойно на това да хвърли буца пръст в съвършено бистра вода. Затова каза само: — Няма значение.

— Мак, не е нужно да търсиш обяснение за всичко. Просто бъди с мен.

След миг Мак реши да се изтегне по гръб като Исус, сложи ръка над очите си и се загледа в облаците, които бавно пълзяха по небето в ранния следобед.

— Честно казано — призна той, — не съм твърде разочарован, че голямата награда не е „улицы от злато“. Винаги ми се е струвало малко скучно и не така прекрасно, както да бъда тук с теб.

Възцари се почти пълна тишина, Мак се остави на опиянението от мига. Чуваше тихото шумолене на дърветата, галени от вятъра, и смеха на близкия поток при вливането му в езерото. Денят бе великолепен, гледката би накарала всеки да затаи дъх.

— Наистина искам да разбера защо се оказа толкова различен от създадения с добри намерения религиозен образ, който така добре познавам.

— Макар и да е създаден с добри намерения, знаеш, че религиозната система понякога мачка хората! — каза Исус с нотка на огорчение. — Много от делата, които се вършат в мое име, нямат нищо общо с мен и често, макар и непреднамерено, противоречат на целите ми.

— Не одобряваш особено религията и институциите? — каза Мак, несигурен дали задава въпрос, или прави заключение.

— Не съм създавал институции — и никога няма да го направя.

— А бракът като институция?

— Бракът не е институция, а връзка между хора. — Исус замълча за миг, а после продължи спокойно и търпеливо: — Както казах, не създавам институции; това е дело на онези, които искат да подражават на Бог. Наистина не си падам особено по религията — каза той с леко саркастичен тон, — както и по политиката и икономиката. — Той едва забележимо посърна. — Защо да ги одобрявам? Те са създадени от хората средства за терор, опустошават земята и карат онези, които обичам, да тънат в заблуди. Нима има душевно страдание и безпокойство в човешкия живот, което да не е свързано с тази „троица“?

Умът на Мак отказваше да асимилира казаното. Забелязал обърквания му поглед, Исус обясни:

— Казано по-просто, тези средства за насилие са прилагани от много хора, които искат да подхранват илюзиите си за сигурност и контрол. Човекът се страхува от неизвестността, страхува се от

бъдещето. Всички институции, всички структури и идеологии са плод на напразните усилия за постигане на чувство за сигурност. Но те са измама! Никоя система не може да ви даде сигурност, само аз мога.

Илюзията на Мак, че човек може да владее и направлява живота си, бе разбита на пух и прах.

— Тогава... — луташе се отчаяно умът му, докато най-накрая мисълта му се оформи в съвсем прост въпрос: — Тогава?

— Нямам план, Мак. Точно обратното — дойдох да ви дам Живота в неговата пълнота. Моят живот. Простотата и чистотата на радостта от едно израстващо приятелство.

— Мисля, че започвам да разбирам!

— Ако се опитваш да живееш без мен, без да водиш постоянен диалог и да споделяш с мен, ще трябва да се научиш да ходиш сам по водата. Няма да можеш! Колкото и добри да са намеренията ти, ще потънеш. — После Исус, макар добре да знаеше отговора, го попита: — Опитвал ли си се някога да спасиш човек, който се дави?

Нещо пристегна гърдите на Мак. Не желаше да си спомня за Джош и случката с кануто. Забравеното чувство на паника изведнъж отново нахлу в него.

— Изключително трудно е да спасиш някого, ако не желае да ти се довери.

— Да, така е.

— Само едно искам от теб. Ако започнеш да се давиш, позволи ми да те спася.

Молбата бе проста, но Мак бе свикнал да бъде спасителят, а не давящият се.

— Исусе, не съм сигурен, че знам как да...

— Нека ти покажа. Съхрани малкото доверие, което имаш в мен, и заедно ще му помогнем да израсне.

Мак започна да обува чорапите и обувките си.

— Докато съм с теб, не ми се струва толкова трудно. Но сетя ли се за нормалния си живот у дома, не знам как да поддържам вратата си, че нещата са толкова прости, колкото твърдиш. Дълбоко въвлечен съм в борбата за контрол, както всички други. Политика, икономика, социални системи, сметки, семейство, ангажименти... понякога е непосилно. Не знам как да променя всичко.

— Никой не иска това от теб! — ласкаво каза Исус. — Сараю ще се погрижи, тя знае как да го направи, без да бъде жестока към никого. Това е процес, а не еднократно събитие. Единственото, което искам, е да ми се довериш, доколкото можеш, да израснеш в любовта си към околните и да ги обичаш, както аз обичам теб. Не е твоя работа да ги променяш или убеждаваш в каквото и да било. Свободен си да обичаш, без да преследваш някаква цел.

— На това искам да се науча.

— И вече напредваш — намигна му Исус. Изправи се, протегна се и Мак го последва.

— Чувал съм толкова много лъжи — сподели той.

— Зная, Мак. Аз също. Просто не им вярвам.

Заедно закрачиха по пристана. Когато наближиха брега, забавиха ход. Исус сложи ръка на рамото му и го накара да се обърне. Застанаха лице в лице.

— Мак, устройството на света е такова, каквото е. Институциите, системите, идеологиите и всички суетни, безполезни усилия на човечеството, които ги съпътстват, са навсякъде, така че сблъсъкът с тях е неизбежен. Но аз мога да ти дам свободата да надвиеш всяка властова система, в която попаднеш, било то религиозна, икономическа, социална или политическа. Ще имаш свободата да съществуващ във всякакви системи и безпрепятствено да се движиш из тях и между тях. Заедно, ти и аз, можем да живеем, без да бъдем обсебени.

— Но толкова много хора, на които държа, сякаш са се сраснали с религиозната система!

Мак имаше предвид свои приятели, църковни служители, които обичаха него и семейството му. Знаеше, че обичат Исус, но се поддават на религиозни предразсъдъци.

— Мак, аз ги обичам. А ти погрешно съдиш мнозина от тях. Трябва да намерим начин да обичаме и онези, които са обсебени от системата, и да им помагаме, не мислиш ли? — попита Исус. — Помни, хората, които ме познават, са свободни да живеят и да обичат без никаква принуда.

— Това ли означава да бъдеш християнин?

Въпросът на Мак прозвуча някак глупаво, но умът му се опитваше да стигне до някакво обобщение.

— Кой говори за християнство? Аз не съм християнин.

Идеята се стори на Мак толкова странна и неочаквана, че не можа да сдържи усмивката си.

— Щом казваш.

Стигнаха до вратата на работилницата. Исус се спря.

— Обичат ме хора от всички съществуващи системи. Сред тях има будисти и мормони, баптисти и мюсюлмани, демократи, републиканци, както и мнозина, които не гласуват и не ходят на църква в неделя. Имам последователи, които са били убийци, и много, смятали се по-рано за безгрешни. Някои са банкери и чиновници, други — американци или иракчани, евреи или палестинци. Нямам желание да ги направя християни, но искам да бъда с тях по пътя на духовното им преобразяване, докато станат синове и дъщери на моя Татко, мои братя и сестри, моята Възлюблена.

— Това означава ли — попита Мак, — че всички пътища водят към теб?

— Нищо подобно — усмихна се Исус и посегна към дръжката на вратата. — Повечето пътища не отвеждат никъде. Означава, че ще измина всеки път, за да ви намеря. — Замълча. — Имам малко работа за довършване, после пак ще си поговорим.

— Добре. Какво искаш да направя сега?

— Прави каквото *ти* искаш, Мак, имаш цял следобед на разположение. — Исус го потупа по рамото и широко се усмихна. — Само да ти кажа още нещо. Помниш ли, когато ми благодари, че ти позволих да зърнеш Миси? Идеята беше на Татко.

След тези думи се обърна и помахаше през рамо, докато влизаше в работилницата.

В същия момент Мак осъзна какво искаше да върши и се отправи към колибата да потърси Татко.

[1] Книга Притчи Соломонови, 1:20-25. — Б.пр. ↑

[2] По подобен начин описва небесния Йерусалим св. Йоан в *Откровение на св. Йоана Богослова*, 21 и 22 гл. — Б.пр. ↑

13. СРЕЩА НА СЪРЦАТА

*Лъжата има безброй много проявления, а
истината съществува в една-единствена форма.*

Жан-Жак Русо

Когато наближи колибата, Мак долови апетитен аромат на кифлички или нещо подобно. Може би бе изминал по-малко от час, откакто бяха обядвали с Исус, но поради игрите на Сараю с времето му се струваше, че не е ял от часове. Дори и да бе сляп, лесно би намерил кухнята по миризмата. Ала когато стигна до задната врата и я отвори, с изненада и разочарование видя, че тя е празна.

— Хей, има ли някого тук? — извика той.

— На верандата съм, Мак — чу се глас през отворения прозорец.
— Вземи си нещо за пиене и ела.

Мак си наля кафе и излезе на верандата. Татко седеше със затворени очи на стар стол с висока облегалка и се наслаждаваше на топлината на слънцето.

— Какво виждат очите ми? Нима Бог има време да хване някой и друг слънчев лъч? Нямах ли по-важни занимания този следобед?

— Мак, нямаш представа с какво съм заета точно сега.

Имаше още един стол срещу нея. Мак се приближи и докато сядаше, тя повдигна клепачи. На малката масичка между тях имаше поднос, отрупан с апетитни закуски, и съдове с прясно масло, сладка и конфитюри.

— Ммм, ухае страхотно! — възкликна той.

— Заповядай. Взех рецептата от прапрабаба ти. Направих от нищо нещо — усмихна се тя.

Мак се зачуди какво има предвид Бог под „направих от нищо нещо“, но се отказа да пита. Взе си кифличка и отхапа от нея. Все още

бе топла и направо се топеше в устата му.

— Много е вкусно! Благодаря!

— Не на мен трябва да благодариш, а на прапрабаба си, когато се видиш с нея.

— Искрено се надявам да не е скоро — отбеляза Мак с пълна уста.

— Не ти ли се иска да узнаеш какво е отвъд? — закачливо му намигна Татко и отново затвори очи.

Докато хапваше втора кифличка, Мак като че ли събра смелост да излее душата си.

— Татко? — заговори той, за първи път наричайки Бог така, без да му се струва странно.

— Да, Мак — отвърна тя, отвори очи и му се усмихна доволно.

— Бил съм много жесток с теб.

— Хммм, явно добре сте си поговорили със София.

— Да! Нямах представа, че съм се превърнал в твой съдник. Сега ми се струва толкова безочливо.

— Така е — отвърна Татко с усмивка.

— Съжалявам. Наистина не предполагах... — Мак поклати тъжно глава.

— Но това вече е в миналото, където му е мястото. Не искам да се терзаеш, Мак. Искам само отсега нататък да вървим напред заедно.

— Моето желание е същото — каза Мак и посегна към друга кифличка. — Ти няма ли да хапнеш от тези?

— Не, яж колкото искаш. Нали знаеш как е: когато започнеш да готвиш, опиташ от това, опиташ от онова — и загубиш апетит. Явно ти харесват.

Тя побутна подноса към него. Мак си взе още една и се облегна назад да я изяде с наслада.

— Исус каза, че идеята да ми позволите да видя Миси днес следобед е била твоя. Нямам думи, с които да ти благодаря!

— А, пак заповядай, скъпи. Беше голяма радост и за мен! Нямах търпение да ви събера, едва дочаках.

— Жалко, че Нан не беше там.

— Тogaва мигът щеше да е съвършен! — съгласи се Татко с вълнение. Мак седеше безмълвен, колебаеше се какво да каже в

отговор. — Миси е необикновено момиче, нали? — Тя поклати глава. — О, милата, толкова я обичам.

— Аз също!

Мак засия, когато си спомни за своята малка принцеса зад водопада. Принцеса? Водопад? Ха! Татко го наблюдаваше с интерес, докато парчетата от някакъв пъзел се подреждаха в съзнанието му.

— Очевидно знаеш за слабостта на дъщеря ми към водопадите и особено към легендата за индианската принцеса. — Тя кимна. — Това ли е замисълът ти? Трябвало е да умре, за да ме преобразиш?

— О, Мак. — Татко се наведе напред. — Не постъпвам по този начин.

— Но тя обожаваше тази история.

— Разбира се. Чрез нея се научи да цени това, което Исус е направил за нея и цялото човечество. Историите за човек, готов да жертва живота си за другите, са златна нишка във вашата култура, от която имате нужда и която разкрива моето сърце.

— Но ако тя не беше загинала, аз нямаше да бъда тук сега...

— Мак, това, че сътворявам нещо невероятно добро дори от неописуеми трагедии, не означава, че режисирам трагедиите. Не си и помисляй, че щом мога да използвам нещо зло за добро, значи аз съм го причинил или съм имал нужда от него, за да постигна целите си. Така си създаваш погрешна представа за мен. Божията милост не се нуждае от страдание, но там, където има страдание, можеш да я откриеш в различни проявления.

— Думите ти ми носят облекчение. Непоносимо беше да мисля, че аз съм причината животът ѝ да бъде толкова кратък.

— Миси не беше изкупителна жертва, Мак. Винаги е била и ще бъде твоя радост. Това е достатъчен смисъл за нея.

Мак се отпусна в стола си и зарея поглед в пейзажа.

— Чувствам се толкова пълен!

— Ами изяде почти всички кифлички.

— Знаеш, че нямам това предвид — засмя се той. — Светът ми се струва хиляди пъти по-светъл и сякаш съм хиляди пъти по-свободен.

— Наистина е така, Мак! Не ти е било лесно да бъдеш съдник на целия свят.

Усмивката на Татко му вдъхна увереност, че е поел по правилния път.

— И на теб също — добави той. — Бил съм толкова заблуден... повече, отколкото съм си давал сметка. Напълно погрешно съм разбирал ролята ти в живота ми.

— Не чак толкова, Мак. Изживели сме и прекрасни мигове заедно. Нека не преувеличаваме.

— Но винаги съм смятал Исус за по-добър от теб. Струваше ми се толкова милостив, а ти толкова...

— Жесток? Тъжно, нали? Той дойде при вас, за да ви разкрие моята същност, а повечето хора вярват само в неговата добрина. Все още често гледат на нас като на доброто и лошото ченге, особено духовниците. Когато искат да накарат хората да правят това, което те смятат за правилно, имат нужда от строг Бог. А когато имат нужда от опрощение, тичат при Исус.

— Точно така — съгласи се Мак, повдигайки пръст.

— Но в него живеем всички. Той напълно разкри сърцето ми. Обичам ви и ви призовавам да отвръщате на любовта ми.

— Но защо и мен? Искам да кажа, защо обичаш и Макензи Алън Филипс? Как можеш да обичаш някого, който така се е издънил? След всички лоши чувства, които съм таил в сърцето си към теб, и всички хвърлени обвинения, защо изобщо се опитваш да достигнеш до мен?

— Защото това прави любовта — отвърна Татко. — Помни, Макензи, аз не се чудя как ще постъпиш или какви избори ще направиш. Знам го предварително. Да кажем например че искам да те науча да не се криеш зад лицемерието и лъжите, хипотетично, разбира се — каза тя с намигване. — И да кажем, знаей, че ще бъдат нужни четиридесет и седем ситуации и събития, преди истински да ме чуеш — тоест, преди да ме чуеш достатъчно ясно, за да се съгласиш с мен и да се промениш. Затова, когато не ме чуеш от първия път, не се разочаровам или разстройвам, а се изпълвам с радостно очакване. Остават само още четиридесет и шест опита. Първият път е само първия каменен блок от моста към изцелението, който някой ден ще изградя, за да минеш по него. Всъщност точно това се случи днес.

— Сега се чувствам виновен — призна той.

— Няма нужда да ми казваш как се чувстваш — засмя се Татко. — Вината, Макензи, никога не ще ти помогне да намериш свобода в

мен. Най-доброто, което може да ти донесе тя, е да те накара още по-упорито да се придържаш към някаква външна етика. Аз съм вътрешността, сърцевината.

— Прав си в онова, което каза за криенето зад лъжи. Мисля, че съм го правил по един или друг начин през по-голямата част от живота си.

— Скъпи, ти се опитваше да оцелееш. Няма от какво да се срамуваш. Баща ти беше жесток с теб. Животът те накара да страдаш. Лъжите са най-лесното убежище. Те ти дават чувство на сигурност, място, където разчиташ само на себе си. Но това място е тъмно, нали?

— Много тъмно — промълви Мак и поклати глава.

— А готов ли си да се откажеш от силата и сигурността, която ти обещава то?

— Какво искаш да кажеш?

Мак вдигна поглед към Татко.

— Лъжите са малка крепост; в нея можеш да се чувстваш силен и защитен, да се опитваш да управляваш живота си и да манипулираш другите. Но за да я създадеш, трябва да издигнеш стени. И започваш да зидаш. Винаги намираш оправдания за лъжите си. Нали разбираш, правиш нещо, за да защитиш някого, когото обичаш, да му спестиш болка. Използваш всякакви похвати, за да не се чувстваш гузен заради лъжите.

— Не казах на Нан за бележката, защото щях да ѝ причиня огромна болка.

— Виждаш ли, Мак? Ето как се оправдаваш. Току-що изрече безочлива лъжа, а не го осъзнаваш. — Тя се наведе напред. — Искаш ли да ти кажа каква е истината?

Мак знаеше, че Татко вижда и в най-дълбоките кътчета на душата му. Едновременно изпитваше облекчение, че най-сетне може да говори за това, и го напушваше смях. Вече не се срамуваше.

— Неее — провлачено отвърна Мак със самодоволна усмивка. — Кажи я все пак.

Тя също му се усмихна, а после прие сериозно изражение.

— Истината, Мак, истинската причина да не кажеш на Нан, не беше, че се опитваше да ѝ спестиш болката. Истинската причина бе, че се страхуваше, че няма да се справиш със своите и нейните чувства. Чувствата те плашат, Мак. Излъга, за да предпазиш себе си, а не нея!

Мак се отпусна в стола си. Татко беше абсолютно прав.

— Освен това — продължи тя, — подобна лъжа не е проява на обич. Твоята мнима загриженост се превърна в бариера помежду ви и попречи на връзката й с мен. Ако беше й казал истината, може би сега и тя щеше да бъде тук с нас.

Думите на Татко му подействаха като удар в корема.

— Искал си Нан да дойде с мен?

— Двамата щяхте да решите, ако й бе дал шанс. Няма да узнаеш какво би се случило тогава, защото беше твърде зает да я предпазваш.

Чувството за вина го сграбчи отново.

— Тогава какво да правя?

— Кажи й, Макензи. Изправи се срещу страха да излезеш от тъмното си убежище, кажи й и я помоли за прошка — тя ще бъде твоето изцеление. Кажи й да се моли за теб, Мак. Поеми риска на честността. Следващия път, когато сгрешиш, отново поискай прошка. Животът е достатъчно чист, скъпи, и не бива да бъде помрачаван от лъжи. Аз ще те обичам въпреки лъжите ти, помни го. Но това не ги оправдава и не намалява вредата и болката, която причиняват на другите.

— А ако тя не ми прости?

Този дълбок страх живееше отдавна у Мак. По-лесно бе да трупа нови лъжи върху нарастващия куп стари.

— Това е рискът на вярата, Мак. Вярата не расте в почва на сигурност. Няма да те уверявам, че Нан ще ти прости. Може би няма да може, но благодарение на моя живот в теб, рискът и несигурността ще те преобразят чрез собствените ти избори в откровен човек, което ще бъде по-голямо чудо от възкресяване на мъртвец.

Мак отново се облегна назад и се замисли върху думите й.

— Моля те да ми простиш — най-сетне каза той.

— Отдавна съм ти простила, Мак. Ако не ми вярваш, попитай Исус. Той беше там.

Мак отпи глътка кафе и се изненада, че все още е горещо, както когато го бе налял.

— Но аз толкова упорито те изключвах от живота си.

— Хората ревностно пазят скъпоценната си въображаема независимост. Вкопчили са се в тази болест. Градят идентичността си и чувството си за значимост чрез покварата и я бранят с всички сили.

Нищо чудно, че прошката и милостта са толкова непопулярни. Затова и ти се опитваше да заключиш вратата на сърцето си отвътре и не ме допускаше.

— Но не успях.

— Да, защото моята любов е много по-силна от твоята глупост — намигна му Татко. — Използвах изборите ти по най-добрия начин, за да постигна целите си. Има много хора като теб, Макензи, затворили себе си в някое тясно кътче с чудовище, което накрая ще ги предаде и те никога не ще получат това, на което са се надявали. Но дори докато са в своя ужасяващ затвор, те все още имат възможност да се върнат при мен. Искрицата доверие, която носят в себе си, ще ги освободи.

— Значи използваш болката, за да принудиш хората да се върнат при теб?

Очевидно Мак не одобряваше това.

Татко се наведе напред и леко докосна ръката му.

— Скъпи, простих ти дори мисълта, че съм способен на подобно нещо. Разбирам колко ти е трудно — заради обърканите ти представи за реалността и измамната убеденост в преценките ти. Ти все още ни най-малко не проумяваш *какво* е истинска любов и доброта. Истинската любов никога не принуждава.

Тя стисна ръката му и се облегна назад.

— Но доколкото разбирам от думите ти, болезнените последици от нашия егоизъм са нужни, за да се освободим от заблудите и да те намерим. Затова ли не се противопоставяш на злото? Затова ли не ме предупреди, че Миси е в опасност, и не ни помогна да я намерим?

Тонът на Мак вече не бе така укорителен.

— Де да беше толкова просто, Макензи. Никой не знае от какви ужаси съм спасил света, защото хората не могат да видят това, което не се е случило. Всяко зло произтича от независимостта, а независимостта е вашият избор. Ако можех просто да отменя всеки избор, произтичащ от тази независимост, светът — такъв, какъвто го познавате — щеше да престане да съществува и любовта — да загуби смисъл. Този свят не е игрална площадка и аз не пазя децата си от сдружаване със злото. Злото е хаосът на тази епоха, който вие предизвикахте в сътворения от мен свят, но той няма да има последната дума. Сега от него страдат всички, които обичам — и онези, които ме следват, и останалите. Ако залича последиците от

изборите на хората, ще унищожа възможността да съществува любовта. Любовта по принуда не е никаква любов.

Мак прокара пръсти през косите си и въздъхна.

— Толкова е трудно за разбиране.

— Скъпи, ще ти разкрия една от причините да ти се струва непонятно. Имаш ограничена представа за това какво означава да бъдеш човек. Ти и всички други човешки същества сте невероятни, независимо дали го разбирате, или не. Въображението ви не е достатъчно, за да си представите колко сте прекрасни. Това, че правите чудовищни и разрушителни избори, не означава, че заслужавате по-малко уважение заради своята дълбока същност като венец на творението. Вие сте най-скъпи на сърцето ми.

— Но... — понечи да заговори Мак.

— Освен това — прекъсна го тя, — не забравяй, че сред най-голямата болка и страдание вие сте заобиколени от красотата, чудото на Мирозданието, изкуството, музиката и културата, смеха и любовта, шепота на надеждата и празненствата, новозараждащия се и възраждащия се живот, помирението и прошката. Те също са последици от изборите, които правите, и всеки един избор е от значение — дори тайният. Чии избори трябва да отменим, Макензи? Може би изобщо не трябваше да създавам света? Може би Адам трябваше да бъде спрян, преди да избере независимостта? Може би трябваше да попреча на теб да имаш още една дъщеря или на баща ти — да бие сина си? Искате независимост, а сте недоволни, че ви обичам достатъчно, за да ви я предоставя.

Мак се усмихна.

— Не за първи път чувам това.

Татко отвърна на усмивката му и си взе кифличка.

— Знаех си, че София ще влезе под кожата ти. Макензи, целите ми не са съобразени с моето или твоето удобство. Моите избори са винаги и единствено израз на любов. Целите ми са да създавам живот от смъртта, да освобождавам страдащите от болката и да превръщам мрака в светлина. Това, което ти виждаш като хаос, аз виждам като фрактал. Всяко нещо трябва да се развива, въпреки че така всички, които обичам, попадат в свят на ужасни трагедии, дори най-близките ми.

— Имаш предвид Исус, нали? — тихо попита Мак.

— Да. Обичам това момче. — Татко отмести поглед встрани и поклати глава. — Всичко дължите на него, знаеш ли? Един ден вие, хората, ще разберете какво е пожертвал. Просто няма думи за това сега.

Мак се развълнува. Докато Татко говореше за сина си, нещо в думите му дълбоко го трогна. Поколеба се дали да зададе въпроса, който отдавна се оформяше в съзнанието му, и накрая наруши мълчанието:

— Татко, ще ми помогнеш ли да разбера нещо? Какво точно постигна Исус, умирайки на кръста?

Тя все още се взираше в гората.

— О — махна с ръка, — нищо особено. Само установи същността на всичко, което целеше любовта от самото начало, още преди Сътворението — обясни Татко с делови тон, а после се обърна към него и се усмихна.

— Това е твърде общо. Би ли ми разяснил по-конкретно? — помоли го Мак доста дръзко, или поне така си помисли веднага щом изрече тези думи.

Вместо да се подразни, Татко го възнагради със сияйна усмивка.

— Виж ти, вече вирваш нос. Дайте на човек педя земя — и започва да се мисли за владетел. — Мак също се усмихна, но устата му бе пълна и не каза нищо. — Както вече казах, всичко дължите на него. Исус е центърът на Мирозданието и историята. Той е фокусната точка на замисъла ни и чрез *него ние* приехме човешки облик, така че нашият замисъл и вашата съдба са свързани завинаги. Може би ще кажеш, че сме възложили твърде големи надежди на един човек. Няма резервен план.

— Наистина изглежда доста рисковано — замислено отбеляза Мак.

— От твоята гледна точка — да, но не и от моята. Аз никога не съм се съмнявала, че ще постигна целите си. — Татко се наведе напред и скръсти ръце на масата. — Скъпи, питах ме какво е постигнал Исус на кръста, затова сега ме слушай внимателно. Чрез неговата смърт и възкресение аз се помирих с човечеството.

— С цялото човечество? Може би имаш предвид онези, които вярват в теб?

— С цялото човечество, Мак. Помиряването е двустранен процес и аз изпълних своята част — изцяло и окончателно. Не е в природата на любовта да принуждава, но е в природата ѝ да отвори пътя.

След тези думи Татко стана и започна да събира съдовете, за да ги отнесе в кухнята.

Мак поклати глава.

— Значи аз не разбирам напълно това помирение и се страхувам от чувствата. Това ли са проблемите ми?

Татко не отговори, обърна се и се отправи към кухнята. Мак я чу да мърмори, сякаш на себе си:

— Мъже! Понякога са такива идиоти!

Трудно му бе да повярва на ушите си.

— Нима Бог ме нарече идиот? — извика той през мрежата на вратата.

Видя я да свива рамене, преди да свие по коридора, а после гласът ѝ долетя откъм кухнята:

— Само да се познаваше по-добре, скъпи. Само да се познаваше...

Мак се засмя и се облегна назад. Умът му бе претоварен, както и стомахът. Отнесе останалите съдове в кухнята, стовари купчината върху плота, целуна Татко по бузата и се отправи към задната врата.

14.

ГЛАГОЛИ И ДРУГИ СВОБОДИ

Бог е глагол.

Бъкминстър Фулър

Мак излезе навън в ранния слънчев следобед. Чувстваше се странно, изцеден като мокър парцал и в същото време преливащ от жизненост. Денят беше невероятен, а бе изминала едва половината от него. За миг се подвоуми накъде да поеме и после бавно закрачи към езерото. Когато видя канутата, вързани за пристана, си помисли, че може би винаги ще свързва гребането с болката, но мисълта да се качи в едно от тях и да поплава в езерото му се стори ободряваща за първи път от години.

Отвърза последното, енергично скочи в него и започна да гребе към отсрещния бряг. През следващите часове обикаляше в кръг и опознаваше всички кътчета. Откри устията на две реки и няколко потока, които се вливаха в езерото или тръгваха надолу от него и образуваха по-малки езера. Намери идеално място да спре и посъзерцава водопада. Алпийски цветя изпъстриха поляните край брега с яркоцветни петна. В тези часове Мак изживя най-съвършеното усещане за спокойствие и мир през живота си.

Дори си попя стари църковни химни и народни песни заради самото удоволствие от това. Не бе го правил от цяла вечност. Спомни си една глупава песничка, която бе пял на Кейт преди много време: „Кей-Кей-Кейти... прелестна Кейти, моя единствена, моя любов...“. Поклати глава, когато се сети за дъщеря си, толкова опърничава и толкова крехка; замисли се как ли ще успее да достигне до сърцето ѝ. Вече не се изненадваше колко лесно очите му се пълнят със сълзи.

По едно време се загледа в малките водовъртежчета, които оставяше по повърхността на водата греблото, и в двете раздалечаващи

се вълни след кърмата на лодката. Когато отново се обърна напред, видя Сараю, седнала на носа и вперила поглед в него. Внезапната ѝ поява го накара да подскочи.

— Господи! — възкликна той. — Стресна ме.

— Извинявай, Макензи, но вечерята е почти готова и е добре да се връщаш.

— През цялото време ли беше с мен? — попита той, малко превъзбуден от прилива на адреналин.

— Разбира се, винаги съм с теб.

— Тогава защо не усетих присъствието ти? — попита Мак. — Напоследък винаги знам кога си наблизо.

— Знаеш или не, няма никакво значение. Важното е, че съм тук. Винаги съм с теб; понякога искам да почувстваш това по специален начин... по-съзнателно.

Мак кимна в знак, че разбира, и обърна кануто към пристана и колибата. Сега присъствието на Сараю бе осезаемо — като тръпки, преминаващи по гърба му. Двамата едновременно се усмихнаха.

— Винаги ли ще мога да те виждам и чувам, както сега, дори когато си отида у дома?

— Макензи, винаги ще можеш да ми говориш и винаги ще бъда с теб, независимо дали усещаш присъствието ми.

— Знам това, но как ще те чувам?

— Ще се научиш да разпознаваш мислите ми в своите, Макензи — увери го тя.

— А ако не успея да ги разпозная? Ако допусна грешки?

Смехът на Сараю зазвуча като ромоляща вода.

— Разбира се, че ще допускаш грешки. Всеки го прави, но ще започнеш по-добре да разпознаваш гласа ми, когато задълбочим връзката си.

— Не искам да греша — промърмори Мак.

— О, Макензи — отвърна Сараю, — грешките са част от живота и Татко използва дори тях за целите си.

Очевидно ѝ бе забавно. И Мак не можа да сдържи усмивката си. Беше достатъчно ясна.

— Това, което ми казваш, е толкова различно от досегашните ми представи, Сараю. Не ме разбирай погрешно, благодарен съм за всичко, на което ме научихте този уикенд. Но сега нямам представа как

ще се върна към нормалния си живот. Като че ли ми беше по-лесно да живея с Бог, когато го смятах за строг господар, понасях по-леко дори самотата и *Безутешната тъга*.

— Така ли мислиш наистина? — попита тя.

— Поне ми се струваше, че държа нещата под контрол.

— *Струваше ми се* е точният израз. Но какво ти донесе това усещане? *Безутешната тъга* и все по-нарастваща болка, които засегнаха дори онези, които обичаш най-много.

— Според Татко, това е така, защото се страхувам от чувствата — изтъкна той.

Сараю избухна в смях.

— Този разговор беше страшно забавен.

— Наистина се боя от чувствата — призна Мак, леко раздразнен от шеговитото ѝ отношение. — Наранявал съм другите с тях и не мога да им имам доверие. Всичките ли са създадени от теб... или само добрите?

— Макензи. — Сараю сякаш се издигна във въздуха. Все още очите му не бяха свикнали ясно да фокусират образа ѝ, а тъй като сега следобедното слънце блестеше във водата, му бе още по-трудно. — Чувствата са цветовете на душата; те са невероятни. Когато не чувстваш нищо, светът става скучен и безцветен. Само помисли как *Безутешната тъга* помрачи целия ти живот и го потопи в монотонна сивота.

— Тогава ми помогни да се науча да ги разбирам — промълви Мак с умоляващ тон.

— Няма много за разбиране. Не са нито добри, нито лоши, просто съществуват. Ще ти кажа нещо, което ще ти помогне да подредиш мислите си, Макензи. *Убежденията определят възприятията, а възприятията определят чувствата*. Повечето чувства са отговор на възприятия, които, от своя страна, отразяват това, в което вярваш. Ако си добил погрешна представа, и емоционалната ти реакция ще бъде погрешна. Затова подлагай на проверка възприятията си, но най-вече истинността на убежденията си. Нищо не е истина само защото силно вярваш в него. Бъди готов да преосмисляш нещата, в които вярваш. Колкото повече живееш в истината, толкова повече чувствата ще ти помагат да видиш най-

същественото. Но дори тогава не бива да им вярваш повече, отколкото на мен.

Мак отпусна греблото да се плъзга по повърхността на водата.

— Трудно е да се поддържа подобна връзка с теб. Да ти се доверявам и да разпознавам мислите ти в своите е по-сложно, отколкото просто да следвам правила.

— Какви правила, Макензи?

— Навярно се досещаш — всички неща, които Светото писание ни учи, че трябва да правим.

— Добре... — каза тя с известно колебание. — И какви са тези неща?

— Сякаш не знаеш — отвърна той. — Да вършим добри дела и да избягваме злото, да помагаме на бедните, да четем Библията, да се молим и да ходим на църква, и прочее.

— Разбирам. И как се справяш ти с всичко това?

Той се засмя.

— Е, аз никога не съм се справял особено добре. Преживял съм и нелющи моменти, но винаги е имало с какво да се боря и за какво да се чувствам виновен. Просто мислех, че трябва да полагам повече усилия, но е трудно да поддържам тази мотивация.

— Макензи! — шеговито го смърри тя. — Библията не те учи да следваш правила. Тя е портрет на Исус. Думите могат да ти разкрият какъв е Бог и дори какво иска от теб, но не можеш да направиш *нищо* сам. Животът е в него и никъде другаде. Нима си въобразяваше, че можеш да водиш праведен живот без Бог?

— Е, мислех си... някак си... — отвърна той, почувствал се доста глупаво. — Но не можеш да отречеш, че правилата и принципите са по-просто нещо от взаимоотношенията.

— Истина е, че взаимоотношенията са далеч по-сложни, но правилата няма да ти дадат отговорите на най-съкровениите въпроси и няма да ти донесат любов.

Мак потопи ръка във водата и се загледа във вълничките, които се образуваха, когато я раздвижи.

— Сега осъзнавам колко малко отговори имам за... всичко. Знаеш ли, вие преобърнахте представите ми.

— Макензи, религията непрекъснато дава отговори. Някои от тях са правилни, но аз съм *живият отговор* и щом достигнеш до мен, ще

те преобразя. Има много умни хора, които могат да ти разкрият истини чрез разума си, защото са били научени на правилните отговори, но всъщност те не ме познават. Тогава как може отговорите им да са истина — дори и да са правилни, ако усещаш накъде бия? — усмихна се тя на израза, който беше избрала. — Колкото и добре да ги знаят, техните отговори не са истината.

— Разбирам. Аз правех това години наред след семинарията. Знаех правилните отговори... понякога, но не те познавах истински. Този уикенд, прекаран с вас тук, ми донесе *прозрения*, далеч по-ценни от всичко научено.

Продължиха бавно да се носят по слабото течение.

— Е, ще те видя ли отново? — колебливо попита той.

— Разбира се. Може би ще ме съзираш в творбите на изкуството, музиката или в тишината, във Вселената или в своята радост и тъга. Моето умение да общувам не знае граници, то е живо и преобразяващо и винаги ще е подчинено на милостта и любовта на Татко. Ще ме чуеш и видиш в Библията по нови начини. Само не търси правила и принципи; търси общение — това е начинът да се върнеш при нас.

— Все пак няма да е същото като да седиш в лодката ми.

— Не, ще бъде далеч по-добре, отколкото си представяш, Макензи. И когато най-накрая заспиш и си отидеш от този свят, ще бъдем заедно във вечността.

След тези думи Сараю изведнъж изчезна. Но Мак знаеше, че още е при него.

— Тогава, моля те, помогни ми да живея в истината — каза той на глас. Дали това можеше да се нарече молитва?

* * *

Когато влезе в колибата, Мак забеляза, че Исус и Сараю вече са седнали на масата. Татко бе зает, както обикновено, да носи блюда с апетитно ухаещи ястия, от които отново малко бяха познати на Мак. Подозрително липсваха листни зеленчуци. Тръгна към банята, за да се измие, и когато се върна, тримата вече бяха започнали с вечерята. Издърпа четвъртия стол и седна.

— Всъщност вие не се нуждаете от храна, нали? — попита той, когато започна да сипва в купата си от нещо, което приличаше на супа с морски дарове: риба, калмари и други, по-чудновати.

— Не се нуждаем от нищо — заяви Татко със сериозен тон.

— Тогава защо ядете? — полюбопитства Мак.

— За да бъдем с теб, скъпи. Ти трябва да се храниш, а какъв по-добър повод да се съберем заедно?

— Освен това, всички обичаме да готвим — добави Исус. — И аз обичам храната, много. Нищо не гали вкусовите рецептори както шаомай, угали, нипла или кори бананже^[1]. А удоволствието ще е пълно, ако добавиш за десерт малко лепкав карамелов пудинг или тирамису и горещ чай. Ммм! Няма по-голяма наслада.

Всички се засмяха и продължиха с охота да си подават блюда и да сипват от тях в чиниите си. Докато се хранеше, Мак се заслуша в разговора на тримата. Бъбреха си и се смееха като стари приятели, които знаят всичко един за друг. Завидя им за непринудения, но изпълнен с уважение разговор и се запита какво е нужно, за да може да общува така с Нан и със своите близки приятели.

Отново бе поразен от чудото и абсурдността на ситуацията. Умът му се връщаше назад и прехвърляше невероятните разговори, в които бе участвал през последните двайсет и четири часа. Нима бе прекарал тук само едно денонощие? Какво трябваше да направи със спомените от преживяното тук, когато се завърне у дома? Щеше да разкаже на Нан. Може би тя нямаше да му повярва — и не би я упрекнал: може би самият той не би повярвал на подобна история.

Унесен в мисли, престана да слуша разговора. Не, това не можеше да е истина. Затвори очи и се опита да се абстрахира от звуците около себе си. Настъпи пълна тишина. Той бавно повдигна клепачи, очаквайки да се събуди у дома. Но видя отново Татко, Исус и Сараю, които се взираха в него. Дори не се опита да им обясни какво се върти в главата му. Знаеше, че знаят. Посочи към едно от блюда и попита:

— Може ли да опитам от това?

Разговорът продължи и Мак се заслуша. Но след малко усети, че отново се разсейва. За да не загуби нишката, реши да зададе въпрос.

— Защо обичате хората? Всъщност... — Още когато заговори, осъзна, че не е формулирал въпроса си добре. — Всъщност исках да

попитам, защо обичате *мен*, при положение че не мога да ви предложа нищо в замяна?

— Като се замислиш — заговори Исус, — би трябвало да е много освобождаващо да знаеш, че няма какво да ни предложиш, че не можеш да ни дадеш или отнемеш нищо... Това те освобождава от амбицията да се представиш добре.

— Нима *ти* обичаш децата си повече, когато постъпват добре? — добави Татко.

— Не, отлично разбирам какво имаш предвид. — Мак замълча. — Но определено се чувствам по-удовлетворен, защото ги има в живота ми. А вие?

— Ние сме достатъчно удовлетворени в своя кръг. Вие също сте предназначени да живеете в общност, създадени сте по наш образ и подобие. Затова е естествено и нормално да изпитваш удовлетворение от нещо, което те прави по-завършен човек, като децата. Не забравяй, Макензи, че аз не съм човешко същество, не и в дълбоката си същност, въпреки че избрахме да прекараме този уикенд с теб в човешки облик. Наистина съм човек — в Исус, но дълбоката ми същност е съвършено друга.

— Знаеш много добре — каза Мак за свое оправдание, — че мога да следвам тази нишка на мисълта ти само дотук, по-нататък умът ми е безсилен.

— Знам — отвърна с разбиране Татко. — С очите на разума си неспособен да видиш нещо, което не можеш да изживееш.

Мак се замисли върху това.

— Предполагам... Не знам... Виждате ли? Пълна мъгла. — Всички избухнаха в смях и чак когато се поуспокоиха, Мак продължи: — Знаете колко съм ви благодарен за всичко, но това, което ми устроихте този уикенд, надхвърля възможностите ми. Какво да правя, когато се прибера у дома? Какво очаквате от мен оттук нататък?

Исус и Татко се обърнаха към Сараю, която поднасяше набодена на вилицата хапка към устата си. Тя бавно остави вилицата в чинията си и отвърна на недоумяващия поглед на Мак.

— Хората имат склонността да преиначават езика в стремежа си към независимост и потребността си да се представят добре. Затова, когато чуя словото да се изопачава в полза на правилата, вместо да се

използва за поощряване на споделянето на живота с нас, за мен е трудно да остана мълчалива.

— И с право — додаде Татко.

— Какво толкова казах? — попита Мак, обзет от искрено любопитство.

— Продължавай да се храниш. Можем и така да разговаряме.

Едва сега Мак осъзна, че държи вилицата си във въздуха. Сложи хапката в устата си, а Сараю взе отново думата. Когато заговори, тя сякаш се издигна над стола си, обгърната от сияние в танцуващи разноцветни нюанси, и стаята се изпълни с омайни ухания.

— Ще отговоря на въпроса ти с въпрос. Защо мислиш, че сме ви дали Десетте Божии заповеди?

Мак отново задържа вилицата, преди да поднесе следващата хапка към устата си, но все пак я лапна и докато дъвчеше, се замисли как да отговори на Сараю.

— Предполагам... поне така са ме учили, че те са списък с правила, които искате хората да спазват, за да живеят праведно и да получат вашата благодат.

— Ако това беше истина, а то не е — зададе му контриращ въпрос Сараю, — колко хора, мислиш, живеят достатъчно праведно, за да заслужат тази благодат?

— Не много, ако хората са като мен — замислено каза Мак.

— Всъщност само един е успял. Исус. Той не само се придържахше към буквата на закона, а напълно живееше в неговия дух. Но разбери следното, Макензи, за да живее така, трябваше изцяло да се уповава и разчита на мен.

— Тогава защо сте ни дали тези заповеди? — попита Мак.

— Всъщност искахме да ви откажем от опитите да създавате свои правила. Сложихме пред вас огледало, в което да видите колко мръсотия полепва по лицата ви, когато се стремите към независимост.

— Но сигурен съм, знаете — отбеляза Мак, — че мнозина си мислят, че щом следват правилата, значи са праведни.

— Нима можеш да почистиш лицето си с огледалото, което само ти показва мръсотията? Правилата не допускат милост или прошка — дори за едно-единствено прегрешение. Затова Исус изпълни мисията си, за да не робувате повече на правила. Така Законът, който някога съдържаше неизпълними изисквания и забрани, се превърна в

обещание да заживеем във вас. — Сараю се беше въодушевила, цялата бе блясък и движение. — Но имай предвид, че ако живееш сам и независим, обещанието не означава нищо. Исус отне силата на закона; той вече няма власт да вини и заповядва. Исус е и обещанието, и неговото изпълнение.

— Нима искаш да кажеш, че не е нужно да следвам правилата?

Мак напълно бе спрял да се храни и се бе съсредоточил върху разговора.

— Да. С Исус вие не сте подвластни на *никакъв* закон. Всички ваши деяния са праведни.

— Не е възможно да говориш сериозно! Отново ме хвърляш в недоумение — промърмори Мак.

— Дете — прекъсна го Татко, — все още не си чул нищо.

— Макензи — продължи Сараю, — онези, които се боят от свободата, не могат да ни се доверят и да ни допуснат в себе си. Опитите да спазваш закона всъщност са равностойни на обявяване на независимост, те са начин за поддържане на контрол.

— Затова ли толкова обичаме закона? Защото ни дава известен контрол? — попита Мак.

— Истината е още по-горчива — продължи Сараю. — Дава ви власт да се съдите едни други и измамното усещане за превъзходство. Вярвате, че сте по-висши от онези, които съдите. Налагането на правила, особено под формата на отговорност и очаквания, е напразен опит за създаване на сигурност от несигурността. Противно на това, което може би си мислиш, за мен несигурността е нещо особено ценно. Правилата не могат да донесат свобода; те имат единствено силата да вменяват вина.

— Аха! — Мак изведнъж проумя какво се опитва да му каже Сараю. — Искаш да кажеш, че отговорността и очакванията са просто друга форма на правилата, на които вече не робуваме? Правилно ли те разбирам?

— Да — отново се намеси Татко. — Дойдохме си на думата. Сараю, продължавай!

Мак не обърна внимание на тази реплика, опитвайки да се съсредоточи върху Сараю, което не бе лека задача.

Сараю се усмихна на Татко, а после на Мак. Заговори отново, бавно и отмерено.

— Макензи, винаги бих предпочела глагол пред съществително.

Тя замълча и изчака известно време. Мак нямаше представа как да разтълкува загадъчното ѝ изказване и отрони изумено:

— А?

— Аз... — Сараю разпери ръце, за да покаже, че включва в това местоимение Исус и Татко. — Аз съм глагол. Аз съм това, което съм. И ще бъда това, което ще бъда. Аз съм глагол! Нещо живо, динамично, винаги активно и подвижно. Това е вечната ми форма на съществуване.

Мак си помисли, че изражението на лицето му трябва да е доста глупаво. Разбираше поотделно думите ѝ, но все още не долавяше общия им смисъл.

— Дълбоката ми същност е глагол — продължи тя, — по-близки до нея са глаголите, отколкото съществителните. Глаголи като „признавам“, „кая се“, „обичам“, „живея“, „реагирам“, „израствам“, „пожънвам“, „променям“, „посявам“, „тичам“, „танцувам“, „пея“ и безброй други. А хората имат склонност да вземат един глагол, жив и изпълнен с благодат, и да го превръщат в мъртво съществително, което се подчинява на куп правила: така нещо живо и развиващо се загива. Ролята на съществителните е да поддържат представата за създадената физическа реалност, но ако Вселената е само куп съществителни, тя е мъртва. Глаголът „съм“, най-висшият, и останалите глаголи я карат да оживее.

— Имаш предвид... — Мак все още се бореше да улови смисъла, но в съзнанието му започваше да мъждее някаква светлинка. — Какво точно имаш предвид?

Сараю не изглеждаше смутена от недоумението му.

— За да съживиш нещо мъртво, трябва да му вдъхнеш живот чрез движение. Да преминеш от нещо, което просто съществува, към нещо динамично и непредсказуемо, живеещо в настоящето, означава да замениш закона с милост. Нека ти дам няколко примера.

— Моля те — прочувствено каза Мак. — Целият съм в слух.

Исус изхихика, Мак смръщи вежди срещу него и побърза отново да се обърне към Сараю. Тя продължи с едва забележима усмивка:

— Да вземем вашите две думи: „отговорност“ и „очаквания“. Преди да станат съществителни, те са били мои думи, съществителни, носещи смисъла на действие и преживяване: „отговор“ и „очакване“. Моите думи са живи и динамични, изпълнени с живот и възможности;

вашите са мъртви, обвързани със закон, страх и съд. Затова няма да откриеш думата „отговорност“ в Светото писание.

— Ама че работа! — Мак започна да разбира в каква посока поема разговорът. — Определено я използваме доста често.

— Религията трябва да използва закона, за да налага властта си и да контролира хората, от които се нуждае, за да съществува. Аз съм ви дала способността за отговор и вашият отговор е свободата да обичате и да служите във всяка ситуация. Затова всеки миг е различен, уникален и прекрасен. Защото аз съм вашата способност за отговор, аз трябва да присъствам във вас. Ако ви възложи някаква *отговорност*, няма да има нужда да бъда с вас. Ще бъде просто поставена задача, задължение, което да изпълнявате, успешно или не.

— Ама че работа! — отново каза Мак унило.

— Да вземем сега приятелството и да видим как отнемането на живия елемент от едно съществително драстично променя тази връзка. Мак, ако с теб сме приятели, в отношенията между нас има очакване. Независимо дали сме заедно, или сме разделени, очакваме отново да се съберем, да се смеем и разговаряме. Това очакване няма точно определение; то е живо и динамично и всичко, което произтича от взаимоотношенията ни, е уникален дар, който не делим с никого друго. Но какво се случва, ако заменя думата „очакване“ с „очаквания“, изказани или неизказани? Изведнъж помежду ни се намесва законът. От теб вече се очаква да постъпваш по такъв начин, че да оправдаваш очакванията ми. Живото ни приятелство бързо се превръща в мъртъв сбор от правила и изисквания. Вече не става въпрос за теб и мен, а за това, което би трябвало да правят приятелите, или с други думи — за отговорностите на добрия приятел.

— Или — добави Мак — за отговорностите на добрия съпруг, баща, служител на компания или каквото и да било. Започвам да разбирам. Бих предпочел да живея в очакване.

— Както и аз — замислено отбеляза Сараю.

— Но — възрази Мак — ако нямаш очаквания и отговорности, няма ли всичко просто да се разпадне?

— Само ако живееш в своя човешки свят, далеч от мен, във властта на закона. Отговорностите и очакванията са основание за всяване на вина, срам и мнителност. Те съставят структура, в рамките на която идентичността и личностната ценност стават невъзможни без

доброто представяне. Добре знаеш какво е да не можеш да оправдаеш нечий очаквания.

— Едва ли някой знае по-добре — промърмори Мак. — Не е никак забавно. — В кратката пауза в ума му проблесна нова мисъл. — Нима ти нямаш никакви очаквания към мен?

Този път отговори Татко:

— Скъпи, никога не съм възлагала очаквания нито на теб, нито на когото и да било. Очакванията имат смисъл за този, който не знае бъдещето и се опитва да контролира поведението на другите, за да постигне желан резултат. Хората се опитват да упражняват контрол главно чрез очаквания. Аз знам всичко за теб. Защо да имам очаквания за нещо различно от това, което знам? Би било глупаво. А и щом нямам очаквания, не можеш да ме разочароваш.

— Какво? Никога не съм те разочаровал?

Това беше поредният шок за Мак.

— Никога! — категорично заяви Татко. — Моето отношение към теб се основава на постоянно и живо очакване. Аз ти давам възможност за реакция във всяка ситуация и обстоятелства, в които попаднеш. А *ти* си обсебен от очаквания и отговорности до такава степен, че нито можеш да ме опознаеш, нито да ми се довериш.

— И нещо повече — добави Исус, — живееш в страх.

— Но... — Мак като че ли не искаше да повярва. — Не искаш ли да си създаваме приоритети? Нали разбираш, да поставим на първо място Бог, а после да степенуваме всичко останало?

— Проблемът с приоритетите — започна да обяснява Сараю — е, че създават йерархия, пирамида — нещо, което вече обсъдихме. Ако поставиш Бог на върха, какво означава това всъщност и колко над всичко друго трябва да е той? Колко време ще ми отделиш, преди да продължиш с другите неща в живота си, които са много по-интересни за теб?

Татко отново се намеси:

— Виж, Макензи, аз не искам просто част от теб и от живота ти. Дори и да можеше да ми дадеш най-голямата част от себе си — а истината е, че не можеш — не това искам. Искам те изцяло, всяка част от теб и от живота ти.

Отново заговори Исус:

— Мак, не искам да бъда на първо място в списък с приоритети. Искам да бъда в сърцевината на всичко. Ако живея в теб, заедно можем да преживеем всичко, което ти се случва. Вместо връх на пирамида, искам да бъда център на движение, всичко в живота ти — приятели, семейство, занимания, мисли, действия — да бъде свързано с мен, но същевременно да се носи с вятъра насам и натам в невероятния танц на съществуването.

— А вятърът съм аз — широко се усмихна Сараю и се поклони.

Последва мълчание, докато Мак събираше мислите си. Беше се вкопчил в ръба на масата с две ръце, сякаш търсейки някаква реална опора сред тази вихрушка от образи и идеи.

— Е, стига толкова — рече Татко и стана от стола си. — Време е за малко забавления. Вие вървете, аз само ще прибера останалата храна, за да не се развали. Съдовете ще измия по-късно.

— А времето за духовност? — попита Мак.

— Нищо не бива да се превръща в ритуал, Мак — отвърна Татко и вдигна няколко чинии от масата. — Тази вечер ще направим нещо различно. Сигурна съм, че ще ти хареса!

Мак стана и се канеше да последва Исус към задната врата, но усети нечия ръка на рамото си и се обърна. Беше Сараю, която го гледаше съсредоточено.

— Мак, ако ми позволиш, искам да ти подаря нещо. Мога ли да докосна очите ти и да ги излекувам, само за тази вечер?

Беше изненадан.

— Смятах, че виждам добре...

— Всъщност — каза Сараю с нотка на извинение — виждаш твърде малко, въпреки че за човешко същество зрението ти е доста добро. Но тази вечер бих искала да видиш поне малка част от това, което виждаме ние.

— Тогава на всяка цена — съгласи се Мак. — Моля те, докосвай очите ми колкото искаш.

Когато тя протегна ръце, Мак затвори очи и се наведе напред. Докосването ѝ бе като прохлада, неочаквана и опияняваща. Почувствал сладостна тръпка, той притисна с ръцете дланите ѝ към лицето си и ги задържа там. Не се случи нищо друго и той бавно повдигна клепачи.

[\[1\]](#) Ястия, характерни за Китай, Източна Африка и Индия. —
Б.пр. [↑](#)

15.

ПРАЗНИК НА ПРИЯТЕЛСТВОТО

Дори когато се сбогуваш със семейството и приятелите си и отпътуваш надалеч, отнасяш тези скъпи хора в сърцето си, в ума си, в корема си, защото не само ти живееш в света, а и светът живее в теб.

Фредерик Бучнер,
„Да казваш истината“

Когато отвори очи, Мак веднага ги закри с ръка, за да ги предпази от ослепителната светлина, която го обгърна. Някой заговори:

— Ще ти бъде трудно да гледаш право в мен. — Беше гласът на Сараю. — Или в Татко. Но когато умът ти свикне с промяната, ще стане по-лесно.

Мак не беше помръднал от мястото си, но колибата бе изчезнала, както и пристанът, и работилницата. Сега стоеше на малък хълм под озарено от светлина, но безлунно нощно небе. Звездите се движеха по него — не трескаво, а плавно и прецизно, сякаш небесни диспечери координираха движенията им.

На моменти, сякаш по даден знак, комети и метеоритни дъждове разнообразяваха хореографията на звездния танц. Мак видя няколко звезди да променят цвета си и да стават по-ярки — навярно се превръщаха в бели джуджета, а после експлодираха в нови. Сякаш самото време бе ускорило ход, създавайки привидно хаотично, но всъщност свършено режисирано зрелище.

Мак се обърна към Сараю, която все още стоеше до него. Въпреки че все още му бе трудно да гледа право в нея, успя да долови симетрията и багрите, вплетени в мотиви, сякаш миниатюрни рубини,

сапфири и диаманти във всички цветове бяха пришити към плащ от светлина, който първо се понасяше на вълни, а после се разпръсваше на частици.

— Невероятно красиво е — прошепна той, заобиколен от тази свещена и величествена гледка.

— Така е — прозвуча гласът на Сараю от светлината до него. — Сега се огледай, Макензи.

Той направи това и ахна. Дори в нощната тъмнина виждаше нещата ясно, те бяха обградени с ореоли от светлина в различни цветове и нюанси. Гората се бе превърнала в пожар от разноцветни пламъци и все пак всяко дърво се открояваше ясно, всяка клонка, всеки лист. Птици и прилепи оставяха огнени следи във въздуха. В далечината се виждаше цяла армия от живи твари: елени, мечки, планински кози и достолепни лосове в гората, видри и бобри в езерото, всичките излъчващи своя неповторима светлина. Безброй малки създания, изпълнени с живот, притичваха и се стрелваха във всички посоки.

Сред вихрушка от прасковени, тъмновиолетови и вишневочервени пламъци орел рибар се спусна към повърхността на езерото и се плъзна ниско над нея, обсипвайки я с искри като снежинки от крилете си. В следващия миг зад него голяма езерна пъстърва в цветовете на дъгата скочи над водата, сякаш да се присмее на прелитащия ловец, и цопна обратно сред пъстри водни пръски.

Мак се чувстваше като властелин на живота, сякаш можеше да се пренесе за миг навсякъде, накъдето погледне. Две мечета, играещи в краката на майка си, привлякоха погледа му — подвижни топчици от преливащи се златистокафеникави и лешникови петна. Боричкаха се и се смееха на своя си език. Струваше му се, че ако протегне ръка оттам, където бе застанал, ще може да ги докосне, и несъзнателно посегна. Дръпна ръката си стреснато, защото видя, че и от нея струи светлина. Огледа дланите си, съвършено изваяни и ясно различни в разноцветната светлина, която ги обгръщаше като ръкавици. Сведе поглед към тялото си и видя, че целият е облечен в светлина — безупречно чиста дреха, в която се чувстваше свободен.

Мак осъзна, че не усеща никаква болка, дори в болните си стави. Всъщност никога не бе се чувствал по-добре. Умът му беше бистър, той вдъхваше дълбоко от уханията на нощта и спящите цветя в

градината, много от които бяха започнали да се пробуждат за това тържество.

В миг на радостно опиянение той подскочи, плавно се издигна във въздуха и също така плавно се спусна обратно.

„Толкова прилича на полет в съня“, помисли си той. В този миг съзря светлинките. Движещи се точки, които идваха от различни кътчета на гората и се събираха на поляната в подножието на хълма, на който стояха той и Сараю. Видя още много такива високо по планинските склонове наоколо, проблясваха и изчезваха, докато се спускаха към тях по невидими пътеки.

Поляната се изпълни с множество деца. Не държаха свещи, самите те бяха светлини. Всяко от тях бе облечено с уникална дреха, вероятно характерната носия на неговия народ или племе. Разпозна народността на няколко от децата, но това нямаше значение. Те всички бяха чада на земята, чадата на Татко. Прииждаха с мълчаливо достойнство, по лицата им се четеше радост и спокойствие — малки деца, повели за ръка още по-малки.

Мак се запита дали и Миси е тук и в продължение на минута се вглеждаше в лицата съсредоточено, но после се отказа да я търси. Каза си, че ако е там и иска да дойде при него, сама ще го направи. Децата образуваха огромен кръг на поляната, оставяйки пътека от близката до Мак страна към центъра. Малки експлозии от огън и светлина засияваха, когато децата се смееха или шепнеха едно на друго. Мак нямаше представа какво предстои, но те очевидно знаеха и тръпнеха в очакване.

Постепенно се събраха и по-големи светлини, които образуваха друг кръг зад децата, и Мак предположи, че те навярно бяха възрастни като него. Те грееха в ярки цветове като децата, но по-слабо.

Изведнъж вниманието на Мак бе привлечено от необичайно движение. Едно от сияйните създания изглеждаше неспокойно. Виолетови и бели лъчи се извиха за кратко като арки в нощта към тях. После в мрака изригнаха фонтани от златисти и алени пръски и отново се върнаха към източника си.

Сараю се засмя.

— Какво става? — прошепна Мак.

— На един приятел там му е трудно да сдържа чувствата си.

Който й да бе той, причиняваше смут сред другите около себе си. Реакцията им бе видима като вълна, която достигна до вътрешния кръг на децата. Онези, които стояха най-близо до неспокойния мъж, изпратиха към него лъчи светлина. Съчетанието от цветове, което се получи, бе уникално.

— Все още не разбирам — отново прошепна той.

— Макензи, светлината и съчетанието от цветове в нея при всеки човек е различно и се мени всяка секунда; няма двама, които излъчват една и съща светлина. Сега се виждаме истински, което означава, че индивидуалността и емоциите ни са видими в цвят и светлина.

— Невероятно е! — възкликна Мак. — Тогава защо децата светят предимно в бяло?

— Ако се приближиш, ще видиш, че всяко от тях има свой индивидуален спектър от цветове, които са се слели в бяло. Когато пораснат и развият своята истинска същност, техните неповторими цветове ще станат по-ясно изразени в светлината, която излъчват.

— Невероятно! — възкликна отново Мак и се вгледа внимателно в множеството под себе си. Забеляза, че зад кръга от възрастни са се подредили други светлини, на равно разстояние една от друга, по целия диаметър. Представляваха по-високи пламъци, които се поклащаха от въздушните течения и имаха сходен цвят, съчетание от сапфирено и морскосиньо, но с уникални отсенки на други цветове.

— Ангели — отговори Сараю на неизречения въпрос на Мак. — Слуги и закрилници.

— Невероятно! — възкликна Мак за трети път.

— Има да видиш и още, Макензи, и то ще ти помогне да разбереш проблема на онзи човек.

Тя посочи към мястото на нестихващата суматоха в кръга.

Дори за Мак бе очевидно, че причинителят все още не се е успокоил. Рязко изстрелваните лъчи от време на време достигаха близо до тях.

— Не само виждаме уникалния цвят на всеки, а можем и да реагираме със същото средство. Но тази реакция е трудна за контролиране и обикновено не бива да бъде потискана, както се опитва този. Най-естествено е просто да й дадеш воля.

— Не разбирам — колебливо призна Мак. — Искаш да кажеш, че можем да изразяваме чувствата си един към друг чрез цветовете?

— Да — кимна Сараю или поне така се стори на Мак. — Всяка връзка между две личности е уникална. Не можеш да обичаш двама души по един и същи начин. Просто не е възможно. Обичаш всекиго по различен начин заради това, което представлява той, и уникалните чувства, които събужда в теб. И колкото повече се опознавате, толкова по-наситен става цветът на връзката ви.

Мак слушаше, но все още с очи, приковани към зрелището пред тях.

Сараю продължи:

— Може би най-добрият начин да ме разбереш, е чрез един бърз пример. Да предположим, Мак, че си бъбриш с приятел в кварталното кафене. Ако разполагаш със сегашната способност, тогава би видял, че двамата сте обгърнати от светлина в множество цветове, които разкриват не само уникалната индивидуалност на всеки от вас, а и уникалната връзка помежду ви и емоциите ви в момента.

— Но... — понечи да попита Мак, ала веднага бе прекъснат.

— Да предположим също — продължи Сараю, — че в кафенето влиза друг човек, когото обичаш, и макар погълнат от разговора със своя приятел, забелязваш новодошлия. Отново, ако имаш очи за повисшата реалност, ето какво ще наблюдаваш: докато продължавате разговора си, светлина с уникално съчетание от цветове се отделя от теб и обгръща току-що влезлия човек, като те разкрива посредством друга форма на обич и го приветства. И още нещо, Макензи, възприятието не е само визуално; можеш да докоснеш, да доловиш аромата и дори вкуса на тази уникалност.

— Това страшно ми харесва! — възкликна Мак. — Но като изключим ставащото около онзи там, как може всички да са толкова спокойни? Не трябва ли всички да са обгърнати в преливащи се цветове; не се ли познават?

— Познават се много добре — повечето, но са тук за тържество, което не е свързано с тях и взаимоотношенията им, поне не пряко — обясни Сараю. — В очакване са.

— В очакване на какво? — попита Мак.

— Много скоро ще разбереш — отвърна тя и бе очевидно, че не възнамерява да каже нищо повече.

— Тогава... — Вниманието му отново бе насочено към смутителя. — ... защо на онзи му е толкова трудно да се овладее и защо изглежда, че ние сме мишената му?

— Макензи — ласкаво заговори Сараю, — не ние, а ти.

— Какво?

Мак недоумяваше.

— Онзи, който не може да овладее чувствата си, е твоят баща.

Вълна от емоции, смесица от гняв и радост, обля Мак и сякаш по даден знак цветовете на баща му изригнаха отвъд поляната и го обгърнаха. Изгуби се сред рубинени и алени, пурпурни и виолетови струи от светлина, които се извиваха като огнен вихър около него. Зашеметен от този вихър, той побягна надолу по хълма към баща си, източника на цветовете и чувствата. Превърна се в малко момче, тичащо към своя татко, за първи път без страх. Не забелязваше нищо друго, само онзи, когото търсеше сърцето му. И най-сетне го намери. Баща му бе на колене, облян от светлина, сълзи се стичаха като проблясващи диаманти по ръцете му, закриващи лицето.

— Татко! — извика Мак и прегърна мъжа, който не се осмеляваше дори да погледне сина си. Сред вихрушка от пламъци, Мак обхвана лицето на баща си с длани и го накара да вдигне поглед към него, за да изрече с треперещ глас думите, които винаги бе копнял да му каже: — Татко, толкова съжалявам! Татко, обичам те! — Светлината на думите му промени помръкналите цветове около баща му, те станаха кървавочервени. През сълзи двамата размениха признания и слова на опрощение, а една любов, по-висша и от двамата, изцеляваше душите им.

Накрая заедно се изправиха, бащата прегърнал сина си, както никога преди. Тогава из нощта се разнесе песен, която обгърна двамата и се издигна над святото място. Притиснати един към друг, те слушаха, онемели и облени в сълзи, песента за прошка и помирение. От множеството на децата, главно от най-изстрадалите, се надигна искрящ фонтан и окъпа в цветове всички, цялата поляна се изпълни със светлина и звуци.

По някакъв начин Мак знаеше, че миговете с баща му бързо изтичат. Дълбоко в себе си усещаше, че това празнично събитие е колкото заради него, толкова и заради баща му. Лекотата, която чувстваше, го доведе до еуфория. Целуна баща си по устните, обърна

се и тръгна обратно към малкия хълм, на върха на който го чакаше Сараю. Докато минаваше през редиците деца, усещаше как те бързо го докосват и обгръщат с цветовете си. Вече бе познат и обичан тук.

Когато се изкачи до Сараю, тя го прегърна. Мак просто се отпусна в обятията ѝ и продължи да плаче. Щом се поуспокои, се обърна и погледна надолу към поляната и езерото, а после — към нощното небе. Настъпи тишина. Въздухът бе наелектризиран от очакване. Изведнъж настана всеобща еуфория, защото вдясно от тях, от тъмнината, се появи Исус. Той бе облечен в прости, искрящо бели одежди и носеше скромна златна корона, но си личеше, че във всяка своя частица бе цар на Вселената.

Множеството се отвори пред него и той пристъпи към центъра на кръга — самият той център на Мирозданието, човекът, който е Бог, и Богът, който е човек. Светлини и цветове затанцуваха и изтъкаха съвършен килим от любов за него. Някои плачеха и изричаха думи на благоговение, а други просто стояха с вдигнати ръце. Мнозина от онези, чиито цветове бяха най-ярки и наситени, лежаха по очи. Всяко дишащо същество запя песен за безгранична любов и благодарност. Тази нощ Вселената бе такава, каквато бе замислена да бъде при Сътворението.

Когато стигна до центъра, Исус спря и се огледа. Погледът му се задържа на Мак, застанал на малкия хълм край поляната, и той чу шепот в ухото си:

— Мак, толкова те обичам!

Сърцето на Мак щеше да се пръсне от вълнение. Падна на колене и от очите му бликна порой от сълзи на радост. Не можеше да помръдне, обгърнат от ласкавото, любящо присъствие на Исус.

Чу гласа на Спасителя да казва ясно и силно, но с безкрайна нежност:

— Елате!

Първо децата, а след тях и възрастните тръгнаха към него — и всеки остана колкото желаеше; да се посмее и попее със своя Спасител. Времето сякаш бе спряло, а небесният танцов спектакъл продължаваше. После всички постепенно се разотидоха и останаха само пламтящите сини стражи и животните. Исус отиде и сред тях, изричайки едно по едно имената им, и те поеха с малките си към гнездата, бърлогите и поляните, за да спят.

Мак стоеше неподвижен, опитвайки се да попие с всички сетива това чудно събитие.

— Нямах представа... — шепнеше той и въртеше недоумяващо глава. — Не е за вярване!

До него зазвъня смехът на Сараю.

— Представи си, Мак, какво би било, ако бях докоснала не само очите, а и езика, носа и ушите ти.

Накрая отново останаха сами. Дивият, пронизителен вик на гмуркач, който отекна над езерото, сякаш извести края на тържеството и стражите изчезнаха още докато затихваше. Единствено хоровете на жаби и щурци продължиха да пеят своите песни на възхвала от плитчините на езерото и поляните около него. Безмълвно тримата тръгнаха към колибата, която вече бе станала видима за Мак. Сякаш пред очите му се бе спуснала завеса и отново бе ослепял, виждаше както преди. Изпитваше чувство на загуба, копнеж и дори малко тъга. Исус се приближи към него, хвана ръката му и я стисна, за да му вдъхне увереност, че всичко е, както трябва да бъде.

16.

ЕДНА ТЪЖНА УТРИН

Безкрайният Бог е способен да даде всичко на всяко от Своите деца. Той не раздава по частица от Себе Си, а изцяло се отдава на всяко едно същество, сякаш не съществуват други.

Е. У. Тоузър

Мак току-що бе заспал дълбоко, без да сънува, когато усети нечия ръка да го разтърсва.

— Мак, събуди се, време е да тръгваме.

Беше познат глас, но сякаш подрезгавял от сън.

— А? Колко е часът? — промърмори Мак и се опита да си спомни къде е и какво прави там.

— Време е да тръгваме! — прошепна отново гласът.

Макар и да не получи отговор на въпроса си, с пъшкане се измъкна от леглото и пипнешком потърси ключа на лампата. Когато най-сетне го намери и го натисна, светлината го заслепи и му бяха нужни няколко мига, докато успее да погледне с притворени очи ранния сутрешен посетител.

Пред него стоеше мъж, който леко напомняше на Татко; едър и внушителен, по-възрастен и по-висок от Мак. Имаше дълга сребристобяла коса, вързана на конска опашка, прошарени мустаци и малка брадичка. Карираната риза с навити ръкави, дънките и туристическите обувки издаваха, че вероятно се е подготвил за поход.

— Татко? — попита Мак.

— Да, сине.

Мак поклати глава.

— Все още си с мен?

— Винаги — отвърна той с топла усмивка и отговори на следващия му въпрос, преди да бъде зададен. — Тази сутрин ще имаш нужда от баща. Хайде, да вървим. Всичко, от което се нуждаеш, е на стола и масата до леглото ти. Ще те чакам в кухнята, за да хапнеш нещо, преди да тръгнем.

Мак кимна. Не си направи труда да попита къде ще ходят. Ако Татко искаше, щеше да му каже. Бързо облече приготвените дрехи и чифт туристически обувки, които му бяха точно по мярка. Мина набързо през банята, за да се измие и освежи, и влезе в кухнята.

Исус и Татко стояха до шкафовете и изглеждаха далеч потпочинали, отколкото се чувстваше той. Тъкмо понечи да заговори, когато Сараю влезе през задната врата, нарамила голям продълговат вързоп. Приличаше на спален чувал с каишка, вързана за двата края, за да се носи по-лесно. Подаде го на Мак и той долови приятна смесица от ухания на цветя и ароматни билки, която му се стори позната. Усети и мирис на канела, мента, соли и плодове.

— Това е подарък за по-късно. Татко ще ти покаже как да го използваш.

Тя се усмихна и го прегърна — или поне така му се стори. При нея всичко бе толкова недоловимо.

— *Моят* подарък ще почака тук, докато се върнете — усмихна се Исус и също го прегърна, този път Мак бе сигурен, че е истинска прегръдка.

Сараю и Исус излязоха през задната врата и той остана насаме с Татко, който приготвяше бъркани яйца и пържен бекон.

— Татко — попита Мак, изненадан колко лесно вече го наричаше така, — ти няма ли да закусваш?

— Не искам да си създавам ритуали, Макензи. Ти се нуждаеш от храна, аз не — усмихна се той. — Но да не я излапаш като гладен вълк. Имаме предостатъчно време, а и бързото ядене е вредно за храносмилането.

Мак започна да се храни бавно и мълчаливо, наслаждавайки се на присъствието на Татко.

По едно време Исус влезе през задната врата, за да съобщи на Татко, че е сложил инструментите, които ще им бъдат нужни, отвън на верандата. Татко благодари на Исус, който го целуна по устните и отново излезе.

Докато помагаше в миенето на съдовете, Мак попита:

— Истински го обичаш, нали? Имам предвид — Исус.

— Знам кого имаш предвид — засмя се Татко. Спря да търка за миг наполовина измития тиган и отговори на въпроса: — Обичам го с цялото си сърце! Той е моят необикновен Единороден Син. — Намигна на Мак и продължи: — Затова го познавам и обичам по неповторим начин.

Довършиха миенето на съдовете и Мак последва Татко навън. Над планинските върхове се развиделяваше и цветовете на изгрева започваха да се открояват сред пепелявата сивота на отиващата си нощ. Мак взе подаръка на Сараю и го метна на рамо. Татко му подаде кирката, която беше подпряна до вратата, и вдигна на гръб голяма раница. В едната си ръка взе лопата, а в другата — тояжка, и без да каже нито дума, закрачи покрай градината и овощните дръвчета към десния бряг на езерото.

Когато стигнаха до горската пътека, вече бе достатъчно светло, за да се ориентират лесно. Тук Татко се спря и посочи с тояжката си към едно дърво край пътеката. Мак едва различи малката червена дъга, с която някой бе маркирал кората му. Този знак не означаваше нищо за него, но и Татко не му обясни, а пое по пътеката, без да бърза.

Подаръкът на Сараю бе сравнително лек за размерите си. Мак използваше кирката за подпиране. Пътеката пресече един от потоците и ги отведе навътре в гората. Мак бе благодарен, че обувките му не пропускат вода, защото, докато прескачаше по камъните в потока, се подхлъзна и стъпи във водата до глезените. Чуваше Татко, който вървеше отпред, да тананика някаква непозната мелодия.

По време на похода Мак мислеше за всички невероятни неща, които му се бяха случили през последните два дни. Разговорите с тримата, заедно и поотделно, срещата със София, беседата за духовността, вирането в нощното небе с Исус, разходката по повърхността на езерото. А празненството предишната вечер надминаваше всичко — помирението с баща му предизвика толкова дълбоко изцеление с толкова малко изречени думи.

Докато размишляваше върху преживяното и наученото, Мак осъзна колко много въпроси има все още. Може би щеше да успее да зададе част от тях, но усещаше, че сега не е моментът. Знаеше само, че

никога вече няма да бъде същият, и се питаше как ще се отрази тази промяна на Нан и децата му, особено на Кейт.

Но един въпрос не преставаше да го терзае и се нуждаеше от незабавен отговор. Мак наруши мълчанието:

— Татко?

— Да, сине.

— Вчера София ми помогна да разбера много неща за Миси. Помогна ми и разговорът с Татко... искам да кажа, с теб. — Мак се смути, но Татко спря, усмихна му се с разбиране и той продължи: — Странно е, но изпитвам нужда отново да поговоря с теб, този път като с баща.

— Разбирам, Макензи. Кръгът се затваря. Прошката, която даде на баща си снощи, беше важна, за да можеш да ме опознаеш като Отец днес. Едва ли има нужда от обяснения.

По някакъв начин Мак знаеше, че наближава края на дълго пътуване и Татко му помага да измине последните няколко крачки.

— Както знаеш, няма начин да постигнеш свобода, без да платиш определена цена за нея. — Татко погледна незаличимите белези на китките си. — Знаех, че светът, който създадох, ще се опълчи срещу мен, че ще избере независимостта и смъртта, знаех също какво ще ми коства да направя необходимата крачка към помиряване. Вашата независимост отприщи нещо, което вие определяте като хаос, непредсказуем и страховит. Можех ли да предотвратя случилото се с Миси? Отговорът е „да“. — Мак го погледна в очите с въпрос, който не бе нужно да изрича на глас. Татко продължи: — Първо, ако не бях създал нищо, тези въпроси нямаше да възникнат. Второ, можех активно да се намеся в обстоятелствата. Първото не подлежи на обсъждане, а втората възможност беше изключена поради причини, които сега не можеш да разбереш. В този момент всичко, което мога да ти предложа, е любовта и добротата ми. Не съм замислил аз смъртта на Миси, но това не означава, че не мога да я използвам за нещо добро.

Мак тъжно поклати глава.

— Прав си. Не разбирам напълно. За секунда ми просветва, но после тъгата и чувството за загуба отново се надигат и ми казват, че това, което мисля, че съм видял, просто не може да е истина. Но

наистина ти вярвам... — Изведнъж бе стигнал до изненадващо прозрение. — Да, Татко, вярвам ти!

Лицето на Татко засия.

— Знам, сине, знам.

След тези думи Татко се обърна, тръгна отново по пътеката, а Мак го последва, малко по-спокоен и с по-леко сърце. Скоро започнаха плавно изкачване и леко забавиха крачка. На моменти Татко се спираше и потупваше по някоя гладка скала или ствол на дърво, показвайки на Мак поредната малка червена дъга. Но преди Мак да успее да зададе логичния въпрос, Татко се обръщаше и продължаваше.

След малко дърветата започнаха да оредяват и Мак виждаше през тях оголени склонове, където свлачища бяха отнесли части от гората още преди да бъде проправена пътеката. Спряха за кратка почивка и Мак пийна от студената вода, която Татко бе налял в манерки. По-нататък пътеката стана по-стръмна и още повече забавиха темпото. Когато излязоха на открито, Мак прецени, че са вървели близо два часа. Пътеката се виеше по планински склон далеч пред тях, но първо трябваше да прекосят обширна камениста равнина.

Татко отново спря, свали раницата си и извади водата.

— Почти стигнахме, синко — рече той и подаде манерката на Мак.

— Нима? — попита Мак, обхождайки с поглед пустата камениста местност пред тях.

— Да! — бе краткият отговор на Татко и Мак реши да не го пита къде точно ще стигнат скоро.

Татко избра голям камък близо до пътеката, остави раницата и лопатата си и седна на него. Изглеждаше угрижен.

— Искам да ти покажа нещо, което ще ти причини болка.

— Добре. — Мак почувства как стомахът му се сви на топка, остави кирката, седна и сложи вързопа на Сараю в скута си. Уханията, засилени от утринното слънце, изпълниха сетивата му с известно спокойствие. — Какво е то?

— За да го видиш, искам да се освободиш от още нещо, което тежи на сърцето ти.

Мак моментално се досети какво има предвид, сведе очи и сякаш започна да дълбае с поглед земята в краката си.

Татко заговори ласкаво и успокояващо:

— Синко, няма от какво да се срамуваш. Не желая ничие унижение, вина или наказание. Те не носят и капчица добро, те бяха гвоздеите, с които Исус бе прикован към кръста.

Изчака, докато Мак осмисли думите му и поне донякъде се освободи от чувството на срам, и продължи:

— Днес вървим към изцелението, което ще сложи край на тази част от пътуването ни — не само за теб, а и за други. Днес ще хвърлим голям камък в езерото и вълните, предизвикани от него, ще достигнат до места, за съществуването на които не си и подозирал. Вече знаеш какво искам, нали?

— Боя се, че да — промълви Мак, а чувствата му напиреха да излязат от тъмницата на сърцето.

— Синко, трябва да говориш, трябва да го назовеш.

Мак не можа да сдържи горещите сълзи, които потекоха по лицето му, и ридаейки, започна изповедта си.

— Татко — промълви той, — как бих могъл да простя на кучия син, който уби моята Миси? Ако сега беше тук, не знам какво щях да направя. Разбирам, че това не е правилно, но искам да се мъчи като мен... искам справедливост, отмъщение.

Татко просто изчака пороят да отшуми.

— Мак, за да простиш на този човек, трябва да го оставиш в моите ръце и да ми позволиш да се погрижа за спасението му.

— Спасение? — Гневът на Мак отново пламна като пожар. — Не искам да го спасяваш! Искам да го накараш да страда, да го накажеш, да го пратиш в ада... — Гласът му секна. Татко търпеливо чакаше емоциите да утихнат. — Нямам избор, Татко. Просто не мога да забравя стореното от него, нали? — продължи Мак с умоляващ тон.

— Да простиш не означава да забравиш, Мак, а да се смилиш над някого, когото си сграбчил за гърлото.

— Мислех, че ти забравяш греховете ни.

— Мак, аз съм Бог. Нищо не забравям. Знам всичко. Да избира да забравям би означавало да си поставя ограничения. Сине... — Татко сниши гласа си и Мак впери поглед в тъмнокафявите му очи. — ... благодарение на Исус, няма закон, който да ме задължава да изтъквам греховете ви. Те остават в миналото и не представляват пречка във връзката ми с вас.

— Но този човек...

— Той също е мой син и искам да бъде спасен.

— Тогава какво да направя? Просто да му простя и да станем приятели? — попита Мак меко, но не без сарказъм.

— Ти нямаш взаимоотношения с този човек, поне засега. Прощката не създава близост. Чрез Исус аз простих на всички хора за греховете им към мен, но само някои от тях избраха да живеят с мен. Макензи, нима не виждаш невероятната сила на прощката, сила, споделена с нас, сила, която Исус дава на всеки, който го приеме в себе си? Когато той прости на мъчителите си, те вече нямаха дълг нито към него, нито към мен. Никога няма да напомня на онези мъже какво са сторили, да ги накарам да изпитат срам или вина.

— Не мисля, че аз съм способен на това — тихо отвърна Мак.

— Искам да се научиш. Прощката е за теб, прощаващия — отвърна Татко, — избавление от нещо, което те яде отвътре, което те лишава от радост и способност да обичаш пълноценно и открито. Нима мислиш, че онзи човек го е грижа за болката и страданието, което си преживял? Дори мисълта, че страдаш, може да му доставя удоволствие. Нима искаш това да продължи? Ако престанеш да изпитваш този мъчителен гняв, ще го освободиш от бремето, което носи, независимо дали го знае или не, признава или не. Изборът да простиш на някого е проява на истинска обич.

— Не изпитвам никаква обич към него.

— Днес не. Но аз го обичам, Мак. Не обичам чудовището, в което се е превърнал, а страдащото дете с изкривено от болка съзнание. Искам да ти помогна да разкриеш у себе си тази същност, която намира повече сила в любовта и прощката, отколкото в омразата.

— Това означава ли — попита Мак, отново разгневен заради посоката, която приемаше разговорът, — че трябва да простя на този човек и да му позволя да си играе с Кейт или с първата ми внучка след време?

— Макензи... — Тонът на Татко бе сериозен и строг. — Вече ти казах, че прощката не води до сближаване. Докато хората не се научат да изричат истината за това, което са сторили, и не променят нагласите и поведението си, взаимоотношения, изградени върху доверие, са невъзможни. Когато простиш на някого, ти преставаш да го съдиш, но без истинска промяна не можеш да създадеш истинска връзка.

— Значи прошката не изисква от мен да се преструвам, че нищо не се е случило?

— Как би могъл? Снощи прости на баща си, но нима ще забравиш какво ти е причинил?

— Не мисля.

— Но сега можеш да го обичаш — въпреки всичко. Промяната в него направи това възможно. Пршката по никакъв начин не изисква да имаш доверие на онзи, на когото прощаваш. Но ако накрая той признае грешките си и се покае, ще откриеш в сърцето си чудо, което ще ти позволи да започнеш да изграждаш мост на помирение помежду ви. И понякога, дори и сега да ти се струва непонятно, този мост може да ви отведе до чудото на напълно възстановеното доверие.

Мак се плъзна по камъка, на който седеше, и седна на земята, облегал гръб на него. Загледа се в пръстта между краката си.

— Татко, мисля, че разбирам думите ти. Но ми се струва, че ако простя на онзи тип, той ще продължи да си живее свободен. Как да оправдая онова, което стори? Честно ли е спрямо Миси да престана да изпитвам гняв към него?

— Макензи, прошката не оправдава. Повярвай ми, онзи човек не е никак свободен. И ти не си длъжен да раздаваш правосъдие. Остави го на мен. Що се отнася до Миси, тя вече му е простила.

— Така ли? — Мак дори не вдигна поглед. — Как е могла?

— Чрез моето присъствие в нея. Истинската прошка е възможна единствено по този начин.

Мак усети как Татко седна до него на земята, но не го погледна. Когато ръцете му го обгърнаха, заплака.

— Наплачи се — чу го да прошепва и даде воля на сълзите си. В съзнанието му отново нахлуха ужасяващи спомени за Миси: видения с книжки за оцветяване, пастели и разкъсани червени роклички, изпоцапани с кръв. Рида, докато се избави от всичко тъмно в себе си, от скръбта и чувството за загуба, докато не остана нищо.

Със затворени очи, поклащайки се напред-назад, промълви с умоляващ тон:

— Помогни ми, Татко! Помогни ми! Какво да направя? Как да му простя?

— Кажи му го.

Мак вдигна глава, очаквайки да види срещу себе си убиеца, но нямаше никого.

— Как, Татко?

— Просто го изречи на глас. Думите, които изричат децата ми, имат голяма сила.

Мак зашепна — отначало колебливо и неохотно, но после с нарастваща увереност:

— Прощавам ти... Прощавам ти. Прощавам ти!

Татко го прегърна.

— Макензи, толкова се радвам за теб.

Татко му подаде мокра кърпа, за да измие лицето си. Мак се изправи, леко олюлявайки се.

— Ама че работа! — промълви Мак с дрезгав глас, търсейки думи да опише емоционалното пътешествие, което току-що бе завършил. Чувстваше се жив. Върна кърпата на Татко и попита: — Нормално ли е все още да изпитвам гняв?

Бързо получи отговор:

— Разбира се! Стореното от него е ужасно. Причини огромна болка на много хора. Гневът е нормална реакция към такава жестокост. Но не допускай този гняв и болката от загубата да ти попречат да му простиш. — Татко грабна раницата си и я вдигна на гръб. — Сине, първия ден може да се наложи да изречеш думите за прошка стотици пъти, през втория отново, но на третия няма да има нужда от толкова повторения. С всеки следващ ден те ще намаляват, докато в един миг осъзнаеш, че си му простил напълно. Тогаваше започнеш да се молиш за спасението му и ще го оставиш в моите ръце, за да залича с любовта си всяка следа от поквара в живота му. В момента ти се струва невъзможно, но може би един ден ще опознаеш този човек в различна светлина.

Мак издаде болезнен стон. Колкото и мъка да му причиняваха думите на Татко, знаеше, че са истина. Заедно се изправиха и Мак понечи да тръгне по обратния път.

— Мак, не сме приключили тук — каза Татко.

Той се спря и се обърна.

— Наистина ли? Мислех, че си ме довел за това.

— Да, но не си ли спомняш, че исках да ти покажа нещо. Нещо, за което ме помоли. Тук сме, за да отнесем Миси у дома.

Изведнъж Мак започна да разбира. Погледна подаръка на Сараю и се досети за какво е предназначен. Някъде сред този пущинак убиецът бе скрил тялото на Миси и бяха дошли тук, за да го изровят.

— Благодаря ти — бе единственото, което Мак можеше да каже на Татко, защото гърлото му се стегна и сълзите отново потекоха по лицето му, сякаш извиращи от неизчерпаем извор. — Мразя това, да лея сълзи и да пелтеча като идиот — промърмори той.

— О, дете — ласкаво заговори Татко. — Не забравяй, че сълзите ти са чудо. Те могат да бъдат целебна вода и освежаващ порой. Понякога са най-добрите думи, които сърцето може да изрече.

Мак отстъпи и погледна Татко. Никога не бе виждал лице, изразяващо толкова чиста доброта, любов, надежда и жива радост.

— Но ти обеща, че един ден вече няма да плача. С нетърпение чакам този ден.

Татко се усмихна и изтри с ръка влажните следи по бузите му.

— Макензи, светът се дави в сълзи, но ако си спомняш, ти обещах, че Аз ще изтривам твоите сълзи от лицето ти.

Мак успя да се усмихне, докато душата му се разтапяше и къпеше в изцеляващата любов на своя Отец.

— Вземи — каза Татко и му подаде манерката, — пий колкото можеш. Не искам да затрепериш като заек, преди всичко това да свърши.

Мак се опита да сдържи смеха, който му се струваше крайно неуместен, но като се замисли, реши, че точно от това се нуждаеше. Смехът му съдържаеше надежда, възвърната радост... чувство на завършеност.

Татко тръгна напред. Преди да се отклонят от пътеката, която бяха следвали до този момент, и да поемат по малка пътечка сред камънаците, Татко спря и почука с тояжката си по голям заоблен камък. Обърна се към Мак и му даде знак да се вгледа по-внимателно в него. Отново същата малка червена дъга. Едва сега Мак разбра, че пътят, по който вървят, е маркиран от човека, отнел живота на дъщеря му. Когато продължиха, Татко обясни, че телата на момичетата не са били открити, защото убиецът е избирал затънтени места, където да ги скрие, понякога месеци преди отвлеченията.

В средата на каменистата местност Татко се отклони от пътеката и навлезе сред лабиринт от големи скали, след като отново, за пореден

път, бе посочил познатия знак на гладката повърхност на близка скала. Мак си даваше сметка, че ако човек не знае за какво да следи, знаците лесно могат да останат незабелязани. Десет минути по-късно Татко спря пред една скала с цепнатина. В основата ѝ имаше купчина камъни.

— Помогни ми — каза той на Мак и започна да отмества по-големите. — Прикриват вход на пещера.

Когато камъните бяха разчистени, двамата се заловиха да разкопават втвърдената пръст и чакъла под тях. Изведнъж пред тях се откри входът на малка пещера, може би някогашна бърлога на животно. Мирис на разложение лъхна отвътре и на Мак му се догади. Татко посегна към единия край на вързопа на Сараю и издърпа оттам парче плат. Върза го като маска на носа и устата му и силният приятен аромат, с който беше напоено, веднага надделя над зловонието от пещерата.

Входът беше широк колкото да пропълзят през него. Татко извади от раницата си мощно фенерче и се промъкна вътре пръв. Мак го последва с вързопа на Сараю.

Само след две минути откриха своето съкровище. В една ниша Мак видя тялото, което знаеше, че е на неговата Миси. Лежеше с лицето нагоре, увито в мръсен и изгнил чаршаф. Мак си помисли, че това телце прилича на захвърлена стара ръкавица, изоставена от ръката, която ѝ е вдъхвала живот. Знаеше, че истинската Миси не е в пещерата.

Татко отвори вързопа на Сараю и бърлогата веднага се изпълни с живи сладостни ухания. Макар и изтънял, чаршафът около тялото на Миси издържа достатъчно, за да я повдигнат и сложат върху цветята и ароматните билки. Татко внимателно я уви и я отнесе до входа. Мак излезе пръв и Татко му подаде скъпоценния товар. Мак го изчака, докато излезе и сложи раницата на гърба си. Не бе изречена нито дума, освен непрекъснато повтаряното от Мак шепнешком: „Прощавам ти... Прощавам ти...“.

Преди да напуснат мястото, струпаха отново камъните пред входа и Татко постави един с червена дъга отгоре. Мак забеляза това, но не обърна много внимание, зает със собствените си мисли, притискайки тялото на обожаваната си дъщеря близо до сърцето си.

17.

ИЗБОРИТЕ НА СЪРЦЕТО

*Няма земна мъка, която раят не може да
изцели.*

Неизвестен автор

Въпреки че Мак носеше товар на връщане към колибата, времето мина неусетно. Когато стигнаха, Исус и Сараю чакаха до задната врата. Исус внимателно пое вързопа с тялото на Миси и заедно отидоха в работилницата му. Мак не бе влизал там от пристигането си и се изненада от простотата и подредеността вътре. На светлината, която нахлуваше през големите прозорци, се виждаше кръжачият във въздуха дървен прах. Множеството инструменти по стените и работните плотове бяха безупречно подредени. Очевидно това бе светилище на майстор дърводелец.

Точно пред него стоеше творението на този майстор, шедьовър, в който щяха да положат тялото на Миси. Мак огледа ковчегата — беше покрит със сцени от живота на Миси, издълбани в дървото. На една от тях тя бе с котарака си Юда. На друга Мак седеше на стол и ѝ четеше книжка на Доктор Сюс. Всички от семейството бяха изобразени по страните и капака: Нан и Миси, заети да правят курабийки, къмпингуването до езерото Уалоуа и изкачването с кабинковия лифт по планинския склон, дори Миси, оцветяваща на масата в къмпинга книжката, върху която се открояваше иглата с калинка, оставена от убиеца. Бе пресъздадена и сцената, в която Миси стоеше, загледана във водопада, и се усмихваше на баща си от другата страна. Навсякъде присъстваха любимите ѝ цветя и животни.

Мак прегърна Исус, който прошепна в ухото му:

— Миси ми помогна. Сама избра всичко, което да изрежа в дървото.

Мак го притисна по-силно и дълго го държа в обятията си.

— Избрахме и подготвихме идеалното място за тялото ѝ — каза Сараю, минавайки покрай тях. — В *нашата* градина, Макензи.

Много внимателно положиха останките на Миси в ковчега, застлан с меки треви, а върху тях сложиха цветята и билките от вързопа на Сараю. Когато затвориха капака, Исус и Мак го вдигнаха от двете страни и го понесоха след Сараю през градината, към мястото сред овощните дръвчета, което ѝ бе помогнал да разчистят. Там, между черешите и прасковите, сред орхидеите и лилиумите, бе изкопан гроб, точно на мястото на изкоренените от Мак предния ден разцъфнали храсти. Татко ги очакваше. Щом положиха резбования ковчег в земята, той прегърна Мак бащински.

Сараю пристъпи напред.

— Аз — заговори тя с артистичен жест, последван от поклон — имам честта да изпея песента, която Миси написа специално за случая.

После запя с глас като есенен вятър, шумолящ в листата на заспиваща гора, нашепващ обещание за настъпването на новия ден. Мак разпозна мелодията, която тя и Татко непрекъснато си тананикаха. Заслуша се в думите на дъщеря си:

*Дишай в мен дълбоко днес
и с живот ме изпълни.
Ласкаво в съня ми влез,
с нежност ти ме обгърни.*

*Ела и целуни ме, ветре,
за да станем с теб едно,
в танц над гробовете да политнем
и да няма вече смърт и зло.*

*Нека никой друг не знае
за единението ни,
а само Онзи, който вдъхва
живот и пази от беди.*

Ела и целуни ме, ветре,

*за да станем с теб едно,
в танц над гробовете да политнем
и да няма вече смърт и зло.*

Когато песента свърши, настъпи тишина и Бог, в Триединството си, едновременно каза:

— Амин.

Мак повтори думата като ехо, взе една от лопатите и започна да запълва гроба, хвърляйки пръст върху ковчега с тялото на Миси.

Когато приключи, Сараю извади малкото изящно шишенце със сълзите на Мак. Сипа няколко капки от скъпоценната течност в дланта си и започна внимателно да ги разпръсва върху черната пръст, под която спеше тялото на Миси. Капчиците се посипаха като диаманти и рубини и там, където паднеха, тутакси поникваха цветя и разцъфтяваха под яркото слънце. Сараю спря за миг, вгледа се съсредоточено в една перла върху дланта си — сълза, която беше по-различна от другите — и я пусна в средата на гроба. В същия момент от земята се подаде млада фиданка, разгърна клони и се превърна в поразително красиво дърво, покрито с цвят. Тогава Сараю, по своя си загадъчен начин, се обърна и се усмихна на Мак, който стоеше и гледаше като хипнотизиран.

— Това е дърво на живота, Мак, израснало в градината на твоето сърце.

Татко застана до него и сложи ръка на рамото му.

— Миси е невероятна, знаеш това. Истински те обича.

— Ужасно ми липсва... болката все още е толкова голяма.

— Зная, Макензи, зная.

* * *

Малко след пладне четиримата напуснаха градината и влязоха в колибата. В кухнята нямаше приготвен обяд, нищо не бе сервирано на масата. Но вместо натам, Татко ги поведе към всекидневната, където на ниската масичка имаше чаша вино и прясно опечен хляб. Седнаха, само Татко остана прав и заговори, обръщайки се към Мак.

— Макензи — започна той, — искаме да помислиш върху нещо. По време на престоя си тук с нас ти беше изцелен и научи много.

— Това ми е пределно ясно — засмя се Мак.

Татко се усмихна.

— Знаеш, че много те обичаме. Но е време да направиш избор. Можеш да останеш с нас и да продължиш да учиш и израстваш или да се завърнеш в другия си дом, при Нан, децата и приятелите. Каквото и да е решението ти, обещаваме, че винаги ще бъдем с теб, въпреки че тук присъствието ни е по-явно и осезаемо.

Мак се облегна назад и се усмихна.

— А Миси? — попита той.

— Ако избереш да останеш — продължи Татко, — ще я видиш днес следобед. Тя ще дойде. Но ако избереш да си тръгнеш, раздялата с Миси ще продължи.

— Труден избор — въздъхна Мак. Последваха няколко минути мълчание, Татко му даде време да подреди мислите и желанията си. Накрая Мак попита: — А как би искала Миси да постъпя?

— Би се радвала да бъде с теб днес, но там, където живее, нетърпението не е познато. Няма нищо против да почака.

— Толкова ми се иска да бъда с нея. — Мак се усмихна при тази мисъл. — Но бих причинил непоносима болка на Нан и другите си деца. Ще ви попитам нещо. Важно ли е онова, което върша у дома? Има ли то значение? Знам, че не правя нещо особено, просто работя и се грижа за семейството и приятелите си...

Сараю го прекъсна:

— Мак, ако едно нещо има значение, тогава всичко има. Щом ти си важен, то всичко, което правиш, е важно. Всеки път, когато прощаваш, Вселената се променя; всеки път, когато протегнеш ръка и докоснеш сърцето на живота, светът се променя; с всяка добрина и помощ, явни или не, моите цели са постигнати и нищо вече не е същото.

— Щом е така — решително каза Мак, — ще се върна. Едва ли някой ще повярва на историята ми, но поне вече знам, че ще мога да дам нещо на света, колкото и да е малко. Имам някои планове. — Замълча, поглеждайки ту към един, ту към друг от тримата, и се усмихна. — Знаете ли...

Всички се засмяха.

— Наистина вярвам, че няма да ме изоставите, така че не се боя да се върна. Е, може би само малко.

— Това е много добър избор — отбеляза Татко и със сияещо лице седна до него.

Сега Сараю се изправи и заговори на Мак:

— Макензи, имаме още един подарък за раздяла.

— Какъв е? — попита Мак, любопитен какъв ли ще е следващият изненадващ подарък на Сараю.

— За Кейт е — отвърна тя.

— За Кейт? — възкликна Мак и осъзна, че все още мисли за нея с тревога. — Моля те, кажи ми.

— Кейт вярва, че е виновна за смъртта на Миси.

Мак бе поразен. Как не беше се сетил досега? Напълно логично бе Кейт да се самообвинява. Тя бе вдигнала греблото, за да го поздрави, с което бе започнала поредицата от събития, довели до отвлечането на Миси. Не можеше да си обясни как никога не му е хрумвала тази мисъл. Думите на Сараю му бяха подсказали нов подход към състоянието на Кейт.

— Толкова съм ти благодарен! — каза той със сърце, изпълнено с признателност. Вече бе сигурен, че трябва да се върне — дори само заради Кейт. Сараю кимна и като че ли седна на мястото си. Накрая се изправи Исус и взе малката тенекиена кутийка на Мак от една от лавиците.

— Предположих, че ще си потърсиш това...

Мак взе кутийката и я задържа в ръце за миг.

— Всъщност мисля, че вече няма да ми бъде нужна. Ще я запазиш ли ти? И без това всичките ми най-ценни съкровища вече са у теб. Искам ти да бъдеш животът ми.

— Вече съм — увери го Исус.

* * *

Без ритуал, без тържественост, изядоха топлия хляб, поделиха си виното и се посмяха, припомняйки си някои от най-необикновените моменти през този уикенд. Мак знаеше, че времето му тук изтича и

скоро трябва да поеме към дома. Трябваше да подреди всичко в главата си, за да го разкаже на Нан.

Нямаше багаж за събиране. Малкото вещи, които се бяха появили в стаята му, бяха изчезнали, най-вероятно обратно в колата. Свали туристическото си облекло и сложи дрехите, с които бе пристигнал — изпрани, изсушени и грижливо сгънати. Накрая взе якето си от закачалката и за последен път огледа стаята, преди да излезе.

„Бог, който служи — мина му през ума и се усмихна вътрешно, но почти в същия миг усети как в очите му започват да парят сълзи. — По-точно Бог, който служи на мен.“

Когато се върна във всекидневната, там нямаше никого. До камината го чакаше чаша димящо кафе. Не бе имал възможност да се сбогува, но като се замисли, да се сбогува с Бог му се стори глупаво и смешно. Седна на пода, с гръб към камината, и отпи глътка кафе. Приятна топлина се разли у него. Изведнъж се почувства изтощен от всички преживени емоции. Клепачите му натежаха и той бавно потъна в спокоен сън.

Следващото, което усети, бяха ледени пръсти, които проникнаха през дрехите и достигнаха кожата му. Стреснато отвори очи и трмаво се изправи, схванат от лежане на пода. Огледа се и видя, че всичко отново е както преди два дни, дори петното от кръв си беше там, на пода до камината.

Излезе на прогнилата веранда през олющената скърцаща врата. Колибата отново беше порутена и грозна, с изпочупени прозорци. Мразът отново сковаваше гората и пътеката към джипа на Уили. Езерото едва се виждаше през гъстите храсталаци. Почти целият пристан бе рухнал във водата, само по-дебелите подпори стърчаха над повърхността. Беше се върнал в реалния свят. „По-скоро — в нереалния“, усмихна се той на себе си.

Закопча якето си и тръгна към колата по собствените си следи, които все още се виждаха в снега. Когато стигна горе, заваля лек сняг. Докато караше обратно към Джоузеф, не се случи нищо особено. Влезе в града по тъмно, зареди гориво, хапна храна с нормален вкус и безуспешно се опита да се обади на Нан. Може би и тя бе на път, а и обхватът по тези места се губеше. Реши да се отбие до полицейския участък и да види Томи, но когато мина оттам и не видя признаци на

оживление вътре, се отказа. Томи едва ли щеше да повярва на разказа му. А как щеше да обясни случилото се на Нан?

На следващото кръстовище светна червено и той спря. Беше уморен, но се чувстваше добре и изпитваше странно вълнение. Не мислеше, че ще му бъде трудно да измине дългия път до дома. Нямаше търпение да се прибере при семейството си, да види Кейт.

Потънал в размисъл, Мак натисна педала на газта, когато светна зелено. Не видя автомобила, който профуча на червен светофар. За миг пред очите му просветна ослепителна светлина, после всичко потъна в тишина и черен мрак.

Секунди след сблъсъка джипът на Уили бе купчина ламарини, броени минути по-късно пристигнаха пожарна, линейка и полицейска кола, а след няколко часа премазаното неподвижно тяло на Мак бе откарано с хеликоптер до болница „Емануел“ в Портланд, Орегон.

18.

КРЪГОВЕ ПО ВОДАТА

*Вярата никога не знае накъде я водят, но
познава и обича Онзи, който я води.*

Осуалд Чембърс

Мак чу познат глас, идещ сякаш от много далеч, който нададе радостен вик:

— Той стисна пръста ми! Усетих го! Честна дума!

Не можа да отвори очи, но вече знаеше, че Джош седи на леглото до него и държи ръката му. Опита се да стисне пръста му още веднъж, но мракът го погълна и едва след цяло денонощие отново дойде в съзнание. Имаше чувството, че не може да помръдне никой мускул в тялото си. Струваше му се непосилно да повдигне дори единия си клепач, но когато успя, го възнаградиха радостни викове. Един след друг, цяла върволица хора се изредиха пред единственото му отворено око, сякаш надничаха в дълбок кладенец, в който се криеше безценно съкровище. Каквото и да виждаха, явно им носеше огромна радост, защото веднага след това хукваха да разпространят новината.

Някои лица му бяха познати, а останалите, както Мак скоро разбра, бяха на лекари и медицински сестри. Често спеше и всяко отваряне на очи бе повод за ликуване. „Само почакайте да си отворя устата“ — помисли си той.

Усещаше болки навсякъде. Те особено се усилваха, когато някоя от сестрите раздвижваше крайниците му или го обръщаше на другата страна, за да не получи рани от залежаване. Това явно бе рутинна процедура при хора, лежащи повече от два дни в безсъзнание, но това не правеше болките по-поносими.

Отначало Мак нямаше представа къде се намира и как се е озовал на това място. Не можеше да си спомни кой е. Лекарствата не

му помагаха, макар и да бе благодарен, че морфинът притъпява болката. През следващите два дни умът му бавно започна да се прояснява и гласът му — да се връща. Продължаваше шествието на роднини и приятели, дошли да му пожелаят скорошно възстановяване и може би с надеждата да изкопчат някаква информация. Джош и Кейт прекарваха най-много време край него. Понякога пишеха домашните си, докато Мак подремваше, а когато бе буден, отговаряха на все същите въпроси, които през първите два дни не спираше да задава.

След известно време проумя всичко, въпреки че неведнъж му бяха казали, че е бил в безсъзнание почти четири дни след ужасна катастрофа в Джоузеф. Нан му даде да разбере, че по-нататък ще трябва да дава доста обяснения, но за момента първата ѝ грижа бе неговото възстановяване, а не отговорите, които се нуждаеше да получи. В паметта му цареше пълна мъгла и макар да имаше откъслечни спомени, не можеше да ги свърже в някаква логична последователност.

Смътно си спомняше пътуването до колибата, но след пристигането там спомените бяха разпокъсани. Образите на Татко, Исус, Миси, играеща край езерото, София в пещерата и светлинното празненство на поляната проблясваха в сънищата му като парчета от счупено огледало. Всеки от тези откъслечи предизвикваше вълни на наслада и радост, но той не бе сигурен дали са реални спомени, или са халюцинации, породени от мозъчна травма или лекарства, циркулиращи в кръвта му.

На третия ден след като беше дошъл в съзнание, се събуди следобед и завари до леглото си Уили, който го гледаше доста навъсено.

— Идиот! — промърмори приятелят му.

— И аз се радвам да те видя, Уили — прозина се Мак.

— Къде си се учил да караш?! — занарежда приятелят му. — А, да, забравих, че си селско момче, което не е свикнало да кара по пътища с кръстовища. Доколкото чух, Мак, би трябвало да си подушил алкохолния дъх на другия нещастник от километър разстояние. — Мак легеше, слушаше го и се напругаше да разбере какво му говори, но не успяваше. — Сега — продължи Уили — Нан ми е бясна и не ми говори. Обвинява ме, че съм ти дал джипа си и съм те пуснал да отидеш до колибата.

— Защо съм ходил в колибата? — попита Мак, мъчейки се да събере мислите си. — Всичко ми е като в мъгла.

Уили отчаяно въздъхна.

— Трябва да й кажеш, че се опитах да те разубедея.

— А ти опита ли се?

— Не ми причинявай това, Мак. Казвах ти...

Мак се усмихна, докато слушаше гневните му укори. Един от малкото спомени, които имаше, бе, че този човек истински държи на него. Изведнъж Мак се стресна, защото Уили се бе навел над лицето му.

— Кажи ми, Мак, *той* беше ли там? — прошепна приятелят му и бързо се огледа, за да се увери, че никой не слуша.

— Кой? — попита го Мак, също шепнешком. — И защо шепнем?

— Не се ли сещаш? Бог — настойчиво го подкани Уили. — Чакаше ли те в колибата?

Мак взе това за някаква шега и реши да отвърне в същия тон.

— Уили — прошепна отново той, — не е тайна, че Бог е навсякъде. Така че — да, беше в колибата.

— Знам това, празноглавецо — избухна Уили. — Нищо ли не си спомняш? Дори *бележката*? Не се ли сещаш? Онази от *Татко*, която намери в пощенската си кутия в деня, когато се подхлъзна и пострада.

В този миг паметта на Мак се проясни и разпокъсаната история започна да се подрежда. Умът му свърза всички събития и ги допълни с подробности: бележката, джипа, пистолета, пътуването до колибата и всеки миг от вълнуващия уикенд. Мощен поток от образи и спомени прииждаше с огромна сила в съзнанието му. По страните му потекоха сълзи.

— Мак, съжалявам — разтревожено промълви Уили. — Не исках да те наранявам с глупавите си приказки.

Мак протегна ръка и докосна лицето на приятеля си.

— Няма нищо, Уили... Вече си спомням всичко. Бележката, колибата, Татко, Миси. Помня всичко.

Уили застина, изпаднал в объркване. Боеше се, че е предизвикал пристъп на безумие у приятеля си. Но после се окопоти и попита:

— Значи твърдиш, че наистина е бил там? Имам предвид — Бог.

Мак се смееше и плачеше едновременно.

— Да, Уили, беше! О, почакай да ти разкажа. Няма да повярваш. Господи, и аз самият не съм съвсем сигурен, че вярвам. — Мак замълча за миг, сякаш да се ориентира в спомените си. — А, да. Каза ми да ти предам нещо.

— Какво, на мен? — Мак забеляза как тревогата по лицето на Уили се смени с недоверие. — Какво каза да ми предадеш? — Той отново се наведе напред, целият в слух.

Мак не отговори веднага, търсеше думи.

— Каза: „Предай на Уили, че съм много привързан към него“.

Замълча, загледан в приятеля си. Видя как лицето му се изопна и очите му се насълзиха. Устните и брадичката му се разтрепериха и Мак знаеше, че полага усилия да се владее.

— Сега трябва да тръгвам — прошепна Уили с дрезгав глас. — Но непременно трябва да ми разкажеш за това.

Обърна се и излезе от стаята, оставяйки Мак насаме с въпросите и спомените.

След малко при него влезе Нан и го завари седнал в леглото, облегнат на възглавницата и ухилен до уши. Той не знаеше откъде да започне и остави нея да заговори първа. Тя му помогна да си спомни някои подробности, които все още му убягваха, доволна, че най-сетне съпругът ѝ може да възприема информацията. Разминал се на косъм от смъртта при катастрофа, причинена от пиян шофьор, и претърпял спешна операция заради множеството фрактури на кости и наранявания на вътрешни органи. Лекарите се опасявали, че може дълго да остане в кома, но събуждането му разсеяло всички тревоги.

Докато я слушаше, Мак си мислеше какво странно стечение на обстоятелствата е да пострада при катастрофа точно след като е прекарал уикенд с Бог. Може би това беше израз на привидната хаотичност на живота, за която му бе говорил Татко?

Чу Нан да казва, че злополуката е станала в петък вечерта.

— Искаш да кажеш — в неделя, нали? — попита той.

— Неделя? Знам много добре какво говоря! Докараха те тук в петък през нощта.

Думите ѝ го объркаха и за миг се запита дали събитията в колибата все пак не са били сън. Или пък ставаше въпрос за изкривяване на времето, както би го нарекла Сараю.

Когато Нан разказа всичко, което знаеше за събитията, Мак започна своята история. Но първо поиска прошка, задето я бе излъгал. Това изненада Нан, но тя отдаде откровеността му на травмата и действието на морфина.

Цялата история на този уикенд — или ден, както тя не преставаше да му напомня — Мак разгърна бавно, не пропусна нито една нишка от нея. На моменти лекарствата надделяваха и той се унасяше в дрямка по средата на изречението. Нан се стараеше да бъде търпелива и внимателна и доколкото ѝ бе възможно, избягваше да изразява недоверчивостта си. В действителност смяташе, че разказът му не е нищо повече от бълнуване в резултат на неврологични увреждания. Все пак яркостта и дълбочината на спомените му я трогваха и бавно разколебаваха нейната обективност. Тя си даде сметка, че каквото и да се е случило, въздействието му върху съпруга ѝ е било дълбоко и преобразяващо.

Скептицизмът ѝ отстъпи дотам, че се съгласи Мак да поговори с Кейт. Мак не ѝ разкри причината да настоява и това я смущаваше, но все пак реши да му се довери. Изпрати Джош да свърши нещо и останаха в стаята само двамата с дъщеря им.

Мак протегна ръка и Кейт я пое в своята.

— Кейт — започна той с дрезгав и все още неукрепнал глас, — искам да знаеш, че те обичам с цялото си сърце.

— И аз те обичам, тате.

Явно състоянието, в което го виждаше, я караше да бъде малко по-мила.

Той се усмихна за кратко, но после отново придоби сериозно изражение.

— Искам да поговорим за Миси.

Кейт се отдръпна назад като ужилена и лицето ѝ помръкна. Инстинктивно се опита да освободи ръката си, но Мак я задържа, въпреки че му костваше доста усилия. Момичето се озърна. Нан се приближи и я прегърна през раменете. Кейт трепереше.

— Защо? — едва прошепна тя.

— Кейти, ти нямаш вина.

Момичето го погледна удивено, сякаш бе разкрил най-съкровената му тайна.

— За кое нямам вина?

Беше нужно ново усилие, за да изрече думите достатъчно ясно.

— Че загубихме Миси. — Сълзите потекоха по бузите му, докато се бореше с тези прости думи. Кейт отново се отдръпна и се обърна с гръб към него. — Скъпа, никой не те обвинява за случилото се.

Мълчанието ѝ трая само няколко секунди.

— Но ако тогава бях внимавала с кануто, нямаше да се наложи ти да...

Гласът ѝ бе изпълнен със себеподобност. Мак сложи ръка на рамото ѝ.

— Опитай се да проумееш, скъпа. Ти нямаш вина.

Кейт зариде. Думите на баща ѝ бяха достигнали до разкъсването ѝ от болка сърце.

— Винаги съм чувствала, че вината е моя. Мислех, че вие с мама ме обвинявате, а аз не исках...

— Никой от нас не е искал това да се случи, Кейт. Но то се случи и трябва да се научим да живеем със спомена за него. Ще се научим заедно, нали?

Кейт не знаеше как да отговори. Разтърсвана от плач, тя се отскубна от ръцете на баща си и се втурна навън. Нан, също обляна в сълзи, погледна с тревожни, но благодарни очи към Мак и побърза да настигне дъщеря си.

Следващия път, когато Мак се събуди, видя Кейт да спи, сгушена до него. Беше спокойна. Очевидно Нан бе ѝ помогнала поне донякъде да се пребори с болката си. Когато забеляза, че очите му са отворени, Нан се приближи съвсем тихо, за да не събуди дъщеря си, и го целуна.

— Вярвам ти — прошепна тя.

Мак кимна и се усмихна, давайки си сметка, че дълго време е очаквал да чуе това. Може би лекарствата изостряха емоционалността му.

* * *

През следващите няколко седмици състоянието на Мак бързо се подобри. По-малко от месец след изписването му от болницата с Нан се обади на новоназначения заместник-шериф на Джоузеф — Томи Далтън, за да обсъдят възможността да се отиде до каменистата

местност отвъд колибата. Щом колибата бе възвърнала предишния си порутен вид, питаше се Мак, дали останките на Миси все още не бяха в пещерата? Трудно щеше да обясни на полицията как е разбрал къде е скрито тялото на дъщеря му, но бе уверен, че Томи ще се наеме да провери, независимо от резултата.

Томи бе изключително отзивчив човек. Дори да беше убеден, че невероятният разказ на Мак за уикенда се състои от съновиденията на все още скърбящия баща, той се съгласи да отидат до колибата. И без това искаше да се срещне с Мак. Личните му вещи бяха извадени от смачкания джип на Уили и връщането им бе подходящ повод да прекарат малко време заедно. И така, в едно приятно хладно утро в началото на ноември Уили откара Мак и Нан с новия си джип до Джоузеф, където към тях се присъедини Томи, и четиримата поеха към резервата.

Томи се изненада, когато Мак подмина колибата и се спря до едно дърво в началото на горска пътека. Точно както им бе обяснил по пътя, посочи малка червена дъга в основата на ствола. Все още леко накуцвайки, поведе групичката на двучасов поход през пущинака. Нан не каза нито дума през цялото време, но лицето ѝ ясно разкриваше силата на емоциите, с които се бореше при всяка крачка. Откриваха същата червена дъга върху дървета и скали. Преди да стигнат до откритата камениста местност, Томи вече бе започнал да вярва — не толкова в странната история на Мак, колкото че вървят по нарочно маркиран от убиеца на Миси маршрут. Без да се колебае, Мак навлезе сред лабиринта от камъни и стърчащи от земята скали.

Без помощта на Татко може би никой никога не би открил скривалището. На върха на купчината камъни пред входа на пещерата стърчеше онзи с червената дъга. Когато Мак си спомни, че Татко го бе сложил там, едва не се усмихна.

Томи, най-сетне напълно убеден, че са открили мястото, където се намира тялото на Миси, не им позволи да разместят камъните и да влязат в пещерата. Мак разбираше, че това е важно за разследването, и макар с известна неохота, се съгласи да оставят всичко непокътнато. Върнаха се в Джоузеф, където Томи уведоми криминалозите и съответните власти. По пътя обратно заместник-шерифът отново изслуша разказа на Мак, този път без предишния скептицизъм. Даде също така съвети на приятеля си как да издържи неизбежните разпити.

Въпреки че Мак беше извън подозрение, щеше да му се наложи да отговаря на много въпроси.

На следващия ден криминолозите извадиха останките на Миси от пещерата и прибраха чаршафа и всички други веществени доказателства, които намериха, в найлонови пликове. Бяха нужни само няколко седмици, за да хванат следата на Убиеца на момиченца и да го арестуват. Властите успяха да открият телата и на другите му невръстни жертви, защото се оказа, че е маркирал със същия знак пътя до гробовете им.

ПОСЛЕСЛОВ

Е, това е историята. Предадох я така, както бе разказана на мен. Сигурно някои от вас ще се запитат дали всичко, което Мак си спомня, е истина, или е халюцинация, причинена от травмите и морфина. Мак, който вече е напълно възстановен, убедено твърди, че всяка дума от разказа му е истина. Според него всички промени, настъпили в живота му, са достатъчно доказателство. *Безутешната тъга* го е напуснала и той живее през повечето дни с чувство на дълбока радост.

Въпросът, който стои пред мен сега, докато пиша тези редове, е как би трябвало да се завърши подобна история? Може би е най-добре да споделя накратко какво бе въздействието ѝ върху мен. Както вече споменах в предговора, разказът на Мак ме промени. Не мисля, че има дори един аспект от живота ми, който да не е бил дълбоко повлиян от нея. Особена метаморфоза претърпяха междуличностните ми взаимоотношения. Дали вярвам на историята на Мак? Искан ми се всичко в нея да е истина. Може би част от нея не е съвсем достоверна в определен смисъл, но като цяло тя е истинна, ако разбирате какво имам предвид. Бихте могли да обсъдите този въпрос със Сараю.

Мак е човек, който никога няма да спре да се променя, подобно на всеки от нас. Само че той приема промените с благодарност, докато аз все още се съпротивлявам. Забелязал съм, че е способен на по-силна обич от повечето хора, бързо прощава и не се колебае да поиска прошка. Преобразяването му доведе до доста сътресения във взаимоотношенията му с околните, някои от които — тежки. Но трябва да отбележа, че никога не съм общувал с друг възрастен, който живее живота си с такава простота и радост. Сякаш отново е станал дете. Може би по-точно е да се каже, че сега изживява детството, което никога не е имал. Доверчив и вярващ в чудеса, той приема дори тъмната страна на живота като част от невероятно богата и сложна бродерия, извезана от невидимите ръце на любовта.

Докато пиша този послеслов, Мак навярно дава свидетелски показания по делото срещу Убиеца на момиченца. Надяваше се да се

срещне с обвиняемия, но все още не е получил разрешение. Твърдо решен е един ден да го посети в затвора — дори ако се наложи да чака дълго.

Ако някога имате шанс да прекарате известно време с Мак, ще разберете, че той се надява на нова революция — революция на любовта и добротата, в основата на която ще е Исус и това, което той е направил и продължава да прави за всеки, жадуващ за помирение и място, което може да нарече свой дом. Тази революция няма да има за цел да събори нечия власт. Ако това стане, то ще е непредвидена последица. Тя ще се разгърне чрез кротката сила на ежедневното умиране, службата на другите, любовта и смеха, на скромната нежност и невидимата доброта, защото, *ако едно нещо има значение, има значение и всичко останало*. И един ден, когато ни се разкрие цялата истина, всеки от нас ще коленичи смирено и обгърнат от силата на Сараю, ще признае, че Исус е Господарят на цялото Мироздание, който прославя името на нашия Татко.

Сигурен съм, че Мак и Нан все още понякога се качват горе, до колибата, просто за да останат насаме. Не бих се изненадал, ако той отива до рухналия пристан, сваля обувките и чорапите си и прави крачка към водата, за да провери дали наистина... навярно се досещате какво.

Уили

*Навред е раят по земята
и всеки храст говори с Божи глас,
но само онзи, който вижда, обущата си сваля;
останалите гледат къпините да оберат.*

Елизабет Барет-Браунинг

За нови изживявания с „Колибата“ ви каним да посетите уебсайта:

Там:

- Споделете чувствата, които „Колибата“ е събудила у вас, и прочетете какво казват другите.
- Споделете своите мисли, участвайте в обсъждания на книгата във форума.
- Общувайте директно с автора.
- Прочетете блога на Уили.
- Закупете още копия от „Колибата“.
- Прочетете последните новини за проекта „Миси“.

БЛАГОДАРНОСТИ

Донесох на трима свои приятели един камък. Беше къс скала, нейде от пещерите на моите преживявания. Тримата — Уейн Джейкъбсън, Брад Къмингс и Боби Даунс — с огромна доброта и търпение ми помогнаха да изсека излишното от този камък, докато освободя чудото, скрито в него.

Уейн бе първият, който видя книгата в тази история и отдели от ценното си време, за да ме насърчи да я публикувам. Ентусиазмът му запали другите двама да я доизгладят и подготвят за по-широка публика (надяваме се в недалечно бъдеще да бъде създаден и филм по книгата). Двамата с Брад свършиха по-голямата част от работата по трите чернови, които постепенно се превърнаха в окончателната версия. Те обогатиха разказа със своите прозрения за това как би могъл да се държи Бог, придадоха достоверност на страданието и изцелението на Мак. Вложиха цялата своя енергия, талант и професионализъм, така че качеството на творбата, която сега държите в ръце, до голяма степен се дължи на тяхната всеотдайност. Благодарение на уникалния си опит в киното, Боби ни помогна да направим сюжета по стегнат и по-драматичен. Можете да посетите Уейн на www.lifestream.org. Брад — на www.thegodjourney.com, а Боби — на www.christiancinema.com. Много съм привързан и към тримата!

Много хора бяха съпричастни към проекта и вложиха от времето и сърцата си, за да добавят важни щрихи, да изразят мнение, одобрение или неодобрение, оставяйки част от живота си в този роман. Сред тях са Мариса Гириери и Дейв Олдрич, отговорни за оформлението, Кейт Лапин и особено Джули Уилямс, която помогна в цялостната изработка. Множество приятели успяха да вместят в граfiците си насърчаване и помощ при редактирането, най-вече на ранните версии. Някои от тях са Острейлия Сю, невероятният Джим Хоули в Тайван и разбира се, братовчед ми Дейл Брунески в Канада.

Следва цяла плеяда личности, чиято проникателност, далновидност, приятелска подкрепа и насърчение бяха особено важни

за мен. Благодарности към Лари Джилис в Хавай, приятеля ми Дан Полк във Вашингтон, Мери-Кей и Рик Ларсън, Майкъл и Рене Харис, стопанството на Гундерсон в Боринг, Орегон, към компанията в Ди Си Ес, близкия ми приятел Дейв Сарджънт в Портланд, отделни хора и семейства от Североизточната портландска община, както и към фамилиите Клозънър, Фостър, Уестън и Дънбър от град Естакада.

Изпълнен съм с признателност към клана Уорън (наброяващ вече около стотина души), чиито членове помогнаха на Ким да ме измъкне от мрачния период, на родителите ми и канадското ми семейство — Йънг, Спароу, Брунески, и всички останали фамилии. Обичам те, лелю Руби! Знам, че напоследък преживяваш доста трудности. Освен това, нямам думи да изразя безкрайната си любов към Ким, децата ни и двете ни невероятни снахи — Кортни и Мишел, които скоро ще ни родят внучета.

Творчески стимул ми дадоха някои големи мислители, които вече не са между живите: Жак Елюл, Джордж Макдоналд, Ейдън Тоузър, Клайв Луис, Джубран Халил Джубран, Инклингите^[1] и Съорен Киркегор. Но съм благодарен и на писатели и оратори като Рави Закериас, Малкълм Смит, Ан Ламот, Уейн Джейкъбсън, Мерилин Робинсън, Доналд Милър и Мая Ангелу, които са само част от тях. Музикалните влияния бяха разнообразни — по малко от „Ю Ту“, Боб Дилън, Моби, Пол Коулмън, Марк Нопфлър, Джеймс Тейлър, Бибо Нормън, Мат Уерц (много специален за мен), Никол Нордман, Еймъс Лий, Кърк Франклин, Дейвид Уилкокс, Сара Маклаклан, Джаксън Браун, „Индиго Гърлс“, „Дикси Чикс“, Лари Норман и особено Брус Кокбърн.

Благодаря ти, Анна Райс, че толкова хареса тази история и я обогати с музикалната си дарба. Това беше невероятен подарък за (мен) нас.

Повечето от нас са преживявали скръб, губили са мечтите си и сърцето им е страдало, всеки носи свои неповторими рани и има своя „колиба“. Моля се и вие да получите същата милост като мен и неизменното присъствие на Татко, Исус и Сараю да ви изпълва с неопишуема радост и вдъхновение.

[1] Британски литературно дискуссионен клуб, съществувал между 30-те и 60-те години на XX в., в който членувал и Дж. Р. Р.

Толкин. — Б.р. [↑](#)

ИСТОРИЯТА ЗАД „КОЛИБАТА“

В началото на 2005 г. аз и семейството ми се озовахме в жилище под наем на Уайлдкет Маунтин Роуд в община Ийгъл Крийк, Орегон. Две хиляди и четвърта ни донесе разорение, загубихме дома, в който бяхме живели деветнайсет години, автомобилите и голяма част от имуществото си. Беше много мъчителен период. Всъщност, ако се вгледате по-отблизо в живота ми и си го представите без семейството и приятелите ми, ще го видите като поредица от катастрофи. Първо, детство, изпълнено с малтретиране, липса на родителско внимание и кошмари; после, юношество на зависимости и тайни, зрял живот, обременен от лъжи, маниакален перфекционизъм, непреодолим срам и постоянно лутане между мисли за самоубийство и бягство — всичко това зад маската на духовност и здраве. През 1994 г. влакът напълно излезе от релсите и последиците бяха съкрушителни. Ако не беше Божията милост, гневът на съпругата ми Ким и любовта на неколцина приятели, нямаше да оживея. След всичко това Бог трябваше да изгради целия ми живот от нулата.

В началото на 2005 г. чух Бог да прошепва в сърцето ми: „Пол, тази година навършваш петдесет. С юбилея ти идва време да стъпиш отново на крака, да възстановиш разрушените връзки и да се върнеш към предназначения си път“. На този етап от живота ми единственото, което умеех да правя, беше да следвам съдбата си — бавно, постепенно и с пълното съзнание, че всяка крачка е възможна единствено благодарение на Бог.

Тогава карах двайсет и пет минути до Грешам, оставях колата там и се качвах на метрото за четиридесетминутно пътуване до центъра на Портланд, където работех в една компания. Доходите ни бяха толкова оскъдни, че скоро се наложи отново да се преместим — и през август наехме къща в Грешам, за да съкратим разходите за бензин. Реших, че по време на ежедневното пътуване с метрото мога да развия една идея, за която Ким ми натякваше от десет години. Тя казваше: „Начинът, по който гледаш на нещата, които се случват с теб,

е необичаен и ще бъде чудесно децата да прочетат нещо, написано от баща им“. Честно казано, преди 2005 г. не бях готов за това начинание в духовно, емоционално и всяко друго отношение.

Нямах намерение да пиша цяла книга, а идеята да я публикувам ми бе напълно чужда — дори докато нахвърлях първата чернова. Освен бизнес кореспонденция, преди това бях писал само стихове, текстове на песни, някое и друго писмо до роднини или бележки за лекциите, които от време на време изнасях. Ако сътворях нещо, то бе за приятел или някого от семейството, най-често като подарък за специален случай. Цяла книга не бях писал. Мислех да нахвърлям нещо, да отскоча до най-близкото ателие за копирни услуги, за да направят прилично оформление на заглавната страница и да го подвържат, за да стане моята творба коледният ми подарък за децата.

Нямах ясен план. В интерес на истината, когато за първи път седнах да пиша, единственото, което успях да сътворя, беше списък от думи, подобен на страница от речник. А — астрономия, артистичност, аристотелианство, анархия, аморалност, абсолютизъм, антиноминализъм. Оказа се, че всяка тема, по която имам какво да кажа, започва с А. Сигурно в момента се усмихвате. Всъщност, като се замисля, и на мен ми се струва смешно. Но доста сериозно се бях заел с опитите да създам нещо систематизирано и организирано — нещо, с което децата ми да се гордеят.

Тъй като пишех за децата си, не беше нужно да следвам правила. Всъщност нито знаех, нито се поинтересувах какви са обичайните правила при писане. Дори не се замислих по този въпрос.

Скоро отхвърлих идеята за речник като твърде скучна. Искаше ми се да разкажа интересна история, но нямах такава. Затова започнах да разработвам нещо, което имах — разговорите ми с Бог, онези, в които ставаше дума за семейството и приятелите ми. Около три месеца ги записвах и започна да се оформя нещо прекрасно и живо. Отказах се от всякаква системност. Будех се посред нощ, за да нахвърлям някой диалог. Тези разговори бяха основани на преживяванията и събитията в живота ми през последните петнайсет години.

През 2005 г. вече бях изписал безброй кубчета жълти листове и всевъзможни хартийки: парчета от вестници, салфетки, касови бележки от магазини и прочее. Притеснявах се, че тези хвърчащи бележки могат да се изгубят, и една събота се залових да ги набирам на

компютър — едва тогава реших, че създаването на сюжет е идеалният начин да свържа тези разговори в едно цяло. Все още не ми идваше наум подходяща сюжетна рамка, но идеята ми се струваше добра. Започнах да измислям герои и ситуации, както и събития, в които да участват. Кой щеше да води разговорите и защо?

Исках децата ми да прочетат една вълнуваща история и чрез нея да разберат по-добре своя баща и любовта му към Бог. Хрумна ми да въведа Уили (себе си) като разказвач, който предава историята на Мак, и на заглавната страница на първото издание на романа дори пишеше: „*Колибата*“, написана от Макензи Алън Филипс в сътрудничество с Уилям Пол Йънг. Мислех, че е забавно и ще накара децата да се посмеят. Децата ми веднага забелязаха, че Мак носи повечето мои черти, че Нан е като Ким, че Миси, Кейт и други герои напомнят за наши роднини и приятели. Книгата беше изцяло семейно забавление до момента, в който първата отпечатана версия придоби голяма популярност, разпространена, така да се каже, апокрифно, защото хората бяха започнали да я дават на приятели. Тогава чух, че неколцина сериозно възнамерявали да си купят самолетни билети, за да дойдат в Орегон и да се запознаят с Мак. Това беше малко смущаващо. Затова преработихме историята и отстранихме Мак като автор. Запазих разказвача Уили, което създава известни проблеми и до днес, но далеч не толкова сериозни.

Навярно бихте попитали дали историята е действителна. Не, измислена е. Аз я съчиних. Но описаната душевна болка и метаморфозата, които преживява Мак, са съвсем реални. Аз имам своята колиба — място, на което трябваше да отида, за да намеря изцеление. Имах своята *Безутешна тъга*. Всичко това е действително. И разговорите с Бог са съвсем истински. Въпреки че Мак преживява неща, с които аз не съм се сблъсквал (племенницата ми почина ден след като бе навършила пет години, но това беше трагична злополука, а не убийство), в романа има дълбини на болка, срам и безнадеждност, до които аз съм достигал, а той не е. Освен това познавам хора, преживели същото нещастие като Мак.

В такъв случай действителна ли е историята? Болката, загубата, скръбта, процесът на преобразяване, разговорите, въпросите, гневът, тъгата, тайните, лъжите, прошката — всичко това е действително,

всичко е истина. Сюжетът е измислен, но има Бог, който се явява наистина — неочаквано или не съвсем — и определено е реален.

Завърших първата чернова в средата на август 2005 г., точно когато се преместихме в Грешам. Нуждаеше се от малко редакторска обработка и я изпратих на няколко приятели. Отзивите им бяха изненадващи. По някакъв начин историята бе успяла да проникне в сърцата им. Изведнъж тези хора, които си мислех, че познавам, станаха по-открити за живота си и започнаха да отварят пред мен теми, които не бях предполагал, че ги вълнуват. Тогава се замислих да отпечатам още копия, които да раздам на приятели. За жалост, въпреки че работех на три места, финансовото ни състояние не беше никак добро и за Коледа не бях готов дори с копията за децата си.

Ако условно разделим историята на романа на три части, тук приключва Първа част. Втората започна няколко дни след Коледа 2005 г., когато ми хрумна да изпратя ръкописа по електронната поща на човек, с когото се бях запознал и прекарал почти цял ден през 2003 г. С Уейн Джейкъбсън поддържахме кореспонденция оттогава, той бе единственият писател, за когото знаех, че твори в същия жанр. Последната му книга по това време — „Ако вече не желаете да ходите на църква“, публикувана няколко месеца по-рано, страшно ми бе харесала. Писах му, че „напоследък работя по нещо...“, и прикачих ръкописа към електронното писмо. Не очаквах Уейн да има нито време, нито желание да го прочете, и не бих се обидил. Просто направих това, което Духът ме подтикваше, така че не се изненадах или разстроих ни най-малко, когато той ми отговори, че получава тонове ръкописи и няма време да чете всичките. Щял да прочете поне двайсет и пет страници, но не можел да обещае, че ще продължи, ако историята не го грабне.

Не очаквах отново да се свърже с мен и бях много изненадан, когато ми се обади по телефона следващия понеделник вечерта. Извини се, че е закъснял с отговора си, защото не успял да разпечата ръкописа достатъчно бързо, и сподели, че от години не е чел нещо, което веднага да го накара да си помисли: „Непременно трябва да изпратя копия на петима-шестима души“. Уверих го, че може да изпрати на когото пожелае. Така или иначе, вече бе направил това и две от копията бяха попаднали в ръцете на филмови продуценти. Бях

поразен. Едва се удържах да не се разкрещя от радост, беше такъв шок за мен.

Два месеца по-късно седях в къщата на Уейн с Брад Къмингс и Боби Даунс и обсъждахме възможността за заснемане на филм по романа, който се надявахме да трогне много сърца, жадуващи да опознаят Бог, както го познавахме ние. Знаехме, че първо трябва да издадем книгата, за да събудим интерес към филма. Два дни работихме върху историята, без да мислим за пресъздаването ѝ на екрана. Уейн вложи белетристичния си опит, а Брад и Боби — опита си в писането на сценарии, маркетинга и медийното продуциране.

Смеехме се и плачехме заедно, молахме се и разисквахме. За радост и изненада на всички, стана ясно, че не знам как да се държа като автор. Смятах написването на тази книга за дар, така че няха чувството за собственост. Искях историята да бъде разказана по най-добрия начин и бях напълно отворен за предложенията им. Имаше места от сюжета, които се нуждаеха от още работа, и аз се върнах в Орегон със задачата да ги преработя. Завърнах се у дома с трима нови братя в сърцето. Боби бе зает човек, но винаги намираше време за съвет или помощ в обработката на текста. Брад и Уейн се оказаха безценни, защото ми помогнаха да превърна тази история в нещо забележително и необикновено.

През следващите шестнайсет месеца четиримата писахме и пренаписахме цели глави от „Колибата“, съкратихме около четиридесет процента от диалога, направихме промени в разговорите, за да избегнем теологични спорове и потенциални недоразумения. Процесът на сътрудничество, единението на три сърца и три гласа, се оказа невероятно преживяване за всеки от нас. Откритостта ни един пред друг, стремежът да сътворим добра книга и отказът от твърдоглаво отстояване на собствените идеи ни дадоха свобода, която иначе нямаше да бъде възможна. Работата ни бе плод на едно задълбочаващо се приятелство, а приятелството — резултат от съвместната ни работа.

При всяка задача бе ясно кой трябва да бъде естественият лидер — заради специфичния си опит или поради друга причина. Започнахме не само да вярваме в колективната мъдрост, а и да се допитваме един до друг за мнение и да оценяваме различните си силни страни. Открихме, че не бива да отхвърляме никоя възможност, преди

процесът да се разгърне. Можехме да обсъждаме повечето въпроси още в момента на възникването им и да вземаме решения бързо. Това нямаше да бъде възможно, ако някой от нас търсеше дори минимално надмощие над останалите.

Но дори над приятелското сътрудничество бе убеждението, че всички просто свирим в един оркестър и никой от нас не е диригент. Във всяка фаза от този процес присъстваха Духът и Исус. Всички бяхме съгласни кой стои в центъра на романа и знаехме, че самите ние не сме достатъчно умни, за да се справим със задачата, без да сме направлявани от Него. Творбата, която се получи, е не само история, дар от нас за света, тя е плод на любовта между приятели, които се чувстваха като семейство. Към това семейство по-късно се присъединиха и други, които не се интересуваха от светлините на прожекторите, парите или славата, а просто искаха да станат част от нещо, сътворено с Божията благословия.

Между нас нямаше противоречия, договори или юридически споразумения. Обединяваше ни единствено Исус, който живее и до днес в сърцата ни, както и разбирането, че в центъра на този проект не стои някой от нас, простосмъртните. В края на деня с усмивка си припомняхме как взаимно сме пазили гърбовете си. Не бяхме наивни; всеки от нас е бил предаван от хора, които е приемал за свои братя. Но в крайна сметка Бог е този, който бди над нас, а Той осъществява замисъл, в който само понякога имаме шанса да надникнем.

Опитахме се да намерим издател, който да публикува романа. Всички, към които се обърнахме, изтъкваха причини, поради които смятаха, че „Колибата“ не би предизвикала интерес, или настояваха за съществени промени, които според нас биха осакатили историята. За известно време Брад и Уейн изпаднаха в отчаяние, защото смятаха, че романът щеше да запълни голяма празна ниша в книжния пазар. Има издателства, задоволяващи нуждата от религиозни отговори, често с двусмислени теории и празна риторика, и други, които се съсредоточават най-вече върху светската литература и избягват книги, утвърждаващи вярата. Помежду им има огромна пропаст, защото липсват интелигентни книги, които задоволяват глада на хората за духовност — дори с риск посланието им да бъде прието с неодобрение от религиозните авторитети. Надявахме се да успеем да запълним част от тази липса. И така през май 2007 г. се роди издателството

„Уиндблоун Медия“ и „Колибата“ бе публикувана като негово първо заглавие. Така завършва Втора част от историята на романа. Но да продължим по-нататък.

В Третата част от историята на романа всеки от вас играе важна роля. Докато го четете, ние се молим Бог да докосне сърцата ви, да осветли кътчета, в които може би цари мрак, и да ви помогне да видите любовта му в по-богати и наситени цветове и звуци. Вярваме, че тази книга е дар за вас. Като поредица от думи тя няма никаква сила, но докато я четете, с изненада ще откриете, че във вас се случва нещо неочаквано. Това е напълно в стила на Исус.

Издателската ни дейност започна с невероятен резултат. Наши познати поръчаха първите копия, а после, в рамките на седмица, поискаха още по десетина — някои по цял пакет — за да ги раздадат на приятели. Техните приятели, на свой ред, поръчаха копия за своите приятели и книгата продължи да се разпространява лавинообразно. През първите четири месеца, без романът да присъства в книжарниците и без помощта на медийна кампания, бяха продадени повече от 12 000 копия от него само чрез един уебсайт. За наша радост, той попадна и в ръцете на специални хора, които ни помогнаха да го разпространим сред още по-широк кръг читатели. Три от издателствата, които първоначално бяха отхвърлили ръкописа, се обадиха и попитаха дали могат да откупят правата. Отказахме.

Чуждестранни издателства започнаха да ни се обаждат с предложения „Колибата“ да се преведе и публикува на испански, френски, немски, корейски, китайски и други езици. Търсеха ни книжарници и дистрибутори, които искаха да разпространяват романа. През септември 2007 г. продължавахме да допечатваме и наблюдавахме все същия модел на разпространение: хората поръчваха по една-две бройки, а после много повече за раздаване.

Мечтата ни е да продадем достатъчно копия, за да проправим пътя за филм, който ще разкрие правдиво характера и същността на Бог пред хората, копнеещи дълбоко в сърцето си за неговото присъствие. Разбира се, това не би имало никакъв смисъл, ако Бог не бе част от света.

Всеки ден чуваме как тази книга е оказала дълбоко влияние върху нечий живот и е предизвикала разговори, които по-рано са изглеждали странни или невъзможни. Изцелението може да бъде дело

само на някой по-голям от нас, плодовете на книгата са прослава за него.

Тъй като главните действащи лица в Третата част от историята на романа сте вие, ние, неговите създатели, нямаме представа каква ще е съдбата му по-нататък. С трепет ще наблюдаваме как се развива тя, докато продължаваме да следваме пътя на живота си.

Издание:

Автор: Уилям Пол Йънг

Заглавие: Колибата

Преводач: Валентина Атанасова-Арнаудова

Година на превод: 2011

Език, от който е преведено: Английски

Издание: Първо

Издател: ИК „Хермес“

Град на издателя: Пловдив

Година на издаване: 2011

Тип: Роман

Националност: Американска

Печатница: „Полиграфюг“ АД, Хасково

Отговорен редактор: Вера Янчелова

Редактор: Ангелин Мичев

Коректор: Недялка Георгиева

ISBN: 978-954-26-0947-6

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/3525>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.